

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

Załącznik do Uchwały Nr XXVII/176/2016 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 16 grudnia 2016 r

Program rewitalizacji – inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.) wieloletni program działań w sferze społecznej, ekonomicznej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej, kulturowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Podstawę do sporządzenia niniejszego Programu Rewitalizacji stanowią w szczególności założenia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 opracowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. Niniejszy dokument powstał z uwzględnieniem treści Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016) zatwierdzonych przez Ministra Rozwoju (Warszawa, 2 sierpnia 2016).

Określenie w Programie Rewitalizacji Gminy Rzeczyca kierunków działań jest warunkiem koniecznym dla pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach RPO Województwa Łódzkiego, w szczególności Oś Priorytetowa VI – Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu.

PHENO
HORIZON

Rzeczyca 2016

opracowanie	PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA
zamawiający	Gmina Rzeczyca (ul. Tomaszowska 2, 97-220 Rzeczyca)
umowa	UG-RO.032.63.2016.JA z dnia 01.08.2016
wykonawca	PHENO HORIZON (OLP Sp. z o.o., ul. Narutowicza 34, Łódź)
zespół autorski	mgr inż. arch Małgorzata Grodzicka-Kowalczyk (kierownik zespołu) mgr Wioletta Czubak mgr Maciej S. Kowalczyk mgr Przemysław Kopec

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	5
1.1.	IDEA	5
1.2.	STRUKTURA PROGRAMU	8
2.	PARTNERSTWO I PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PRZYGOTOWANIU ORAZ REALIZACJI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH..	9
2.1.	MECHANIZMY WŁĄCZENIA GRUP INTERESARIUSZY W PROCES TWORZENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	9
2.2.	OPIS STOPNIA USPOŁECZNIENIA PROCESU TWORZENIA PROGRAMU.....	11
2.3.	DZIAŁANIA INFORMACYJNO - PROMOCYJNE	19
3.	DIAGNOZA.....	21
3.1.	DIAGNOZA ORAZ IDENTYFIKACJA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH - METODOLOGIA	21
3.2.	OBSZAR WYSTĘPOWANIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH A OBSZAR REWITALIZACJI	22
3.3.	ANALIZA TŁA	24
3.4.	DIAGNOZA SYTUACJI OBSZARU CAŁEJ GMINY	34
3.4.1	WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA POTRZEBY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RZECZYCA	35
3.4.2	WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY RZECZYCA NA LATA 2015-2020	40
3.4.3	WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA POTRZEBY PARTNERSTWA NA RZECZ ROZWOJU OBSZARU FUNKCJONALNEGO DOLINA RZECI PILICY W POWIECIE TOMASZOWSKIM	40
3.4.4	WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA POTRZEBY PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA NA LATA 2008-2015.....	41
3.4.5	WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA ETAPIE BADANIA ANKIETOWEGO	42
3.4.6	WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA ETAPIE BADANIA ANKIETOWEGO ON-LINE.....	49
3.4.7	WIZJA TERENOWA	59
4.	WYZNACZENIE OBSZARU KONCENTRACJI ZJAWISK KRYZYSOWYCH	62
4.1.	DIAGNOZA POGŁĘBIONA OBSZARU WYSTĘPOWANIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH – DIAGNOZA SPOŁECZNA	64
4.2.	WERYFIKACJA WYZNACZONEGO OBSZARU POD KĄTEM WYSTĘPOWANIA NEGATYWNYCH ZJAWISK	82
	SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA – DIAGNOZA POTENCJAŁU	82
	SFERA GOSPODARCZA – DIAGNOZA POTENCJAŁU	85
	SFERA ŚRODOWISKOWA – DIAGNOZA POTENCJAŁU	92
	SFERA TECHNICZNA – DIAGNOZA POTENCJAŁU	95

5.	WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI.....	97
5.1.	POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ OBSZARU REWITALIZACJI	99
5.2.	KONCENTRACJA	99
5.3.	SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH.....	104
6.	CZĘŚĆ STRATEGICZNA	105
6.1.	WEWNĘTRZNA SPÓJNOŚĆ DZIAŁAŃ	105
6.2.	WIZJA OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI.....	112
6.3.	CEL GŁÓWNY PROGRAMU REWITALIZACJI	113
6.4.	CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU REWITALIZACJI.....	114
6.5.	KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI.....	114
6.6.	PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE – KRYTERIUM WYBORU PROJEKTÓW	116
6.7.	PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE – PROJEKTY PODSTAWOWE.....	118
6.8.	PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE – PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE	132
6.9.	WSKAZANIE MIEJSC REALIZACJI PROJEKTÓW KLUCZOWYCH DLA WSPARCIA PROCESÓW REWITALIZACJI.....	134
6.10.	POŻĄDANY STAN I CECHY ODDZIAŁYWANIA EFEKTÓW REWITALIZACJI	134
6.11.	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROGRAMU.....	136
6.12.	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA	136
6.13.	KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA	141
6.14.	KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA	141
6.15.	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO – INSTYTUCJONALNA.....	146
6.16.	KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA.....	148
6.17.	KOMPLEKSOWOŚĆ.....	150
6.18.	WDRAŻANIE PROGRAMU REWITALIZACJI.....	151
6.19.	MONITOROWANIE PROCESU REWITALIZACJI	153
	ORGANY MONITORUJĄCE.....	153
	OCENA POSTĘPÓW OSIĄGANIA CELÓW PROGRAMU.....	156
	SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU	158
7.	STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	160

1. WPROWADZENIE

1.1. IDEA

Do najważniejszych założeń procesu rewitalizacji należy realizacja takich działań, w wyniku których – przy wykorzystaniu istniejącego w obszarze potencjału rozwiązane zostaną główne problemy wpływające na pogorszenie jakości życia na obszarze, zaburzające jego rozwój.

„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.”

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

„Rewitalizacja - to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji”

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020

Rewitalizacja to proces wieloletni, który winien wynikać z założeń dokumentów wyższego rządu. Dzięki temu wszystkie ustalenia, jakie są podejmowane - uzupełniają się. Po wnikliwej diagnozie stanu obecnego, a co za tym idzie - ustaleniu obszarów problemowych, a nawet kryzysowych, można podjąć decyzję o wprowadzeniu działań naprawczych, które w dalszym okresie przyczynią się do wzrostu atrakcyjności danej gminy, co pozwoli na rozwój oraz będzie skutecznie przeciwdziałać pogłębianiu się zjawisk kryzysowych.

Obszary wiejskie mają swoją specyfikę. Na terenach wiejskich spotkamy się zwykle z podobnymi problemami. Co ważne, są to często problemy braku zapewnienia podstawowych warunków bytowych. Taka sytuacja prowadzi do konieczności wprowadzenia intensywnych działań, które będą miały na celu poprawę tych warunków, poprawę zakresu możliwości rozwoju obszaru gminy jak i jej mieszkańców co będzie prowadziło do poprawy ogólnej oceny danej jednostki.

W gminach o charakterze wiejsko-rolniczym, ze względu na ich układ przestrzenny oraz zwykle niewielką gęstość zaludnienia i liczbę ludności, wdaje się, że potrzeby również są mniejsze, co jest najczęściej mylne. Aby zapewnić ciągły rozwój mieszkańców oraz gminy, należy zapewnić niezbędne narzędzia, które dadzą możliwości do ich wykorzystywania w przyszłości, co będzie długotrwale przynosiło pożądane efekty.

Rewitalizacja jest procesem który ma na celu **ponowne ożywienie procesów** sfery gospodarczej i społecznej prowadzonym we współpracy samorządów, interesariuszy, mieszkańców, zainteresowanych przedstawicieli społeczności. Ta współpraca winna być stałym elementem polityki jaką prowadzi jednostka. Rewitalizacja ma za zadanie przeciwdziałać negatywnym procesom zlokalizowanym w obszarze jednostki oraz działać pobudzająco na wzrost atrakcyjności, jakości życia oraz możliwości rozwoju.

Aby kompleksowo zdiagnozować czynniki kryzysowe jakie wstępują na danym obszarze, należy przeanalizować cztery główne aspekty jego funkcjonowania:

Obszary wskazane do prowadzenia działań rewitalizacyjnych są obszarami co najmniej znaczącymi dla rozwoju obszaru. Ich specyfika musi zapewnić wpływ efektów realizacji projektów rewitalizacyjnych na obszary zdiagnozowane jako kryzysowe w skali gminy. Efektem tych projektów musi być zminimalizowanie lub co najmniej zatrzymanie postępu zjawisk kryzysowych.

1.2. STRUKTURA PROGRAMU

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (Minister Rozwoju, Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.) określają zasady tworzenia programów rewitalizacji określając jednocześnie ich minimalną zawartość. **Program Rewitalizacji Gminy Rzeszyca zawiera wszystkie treści wskazane w dokumencie Wytycznych.** W poniższej tabeli wskazano zawartość niniejszego programu:

Tabela 1 – Zawartość Programu Rewitalizacji Gminy Rzeszyca (opracowanie własne)

WYMAGANE TREŚCI	ROZDZIAŁ
a. opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy;	3.4, 6.1
b. diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych;	3, 5.3
c. zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia;	5
d. wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji);	6.2
e. cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk;	6.3 - 6.5
f. listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji;	6.7
g. charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową;	6.8
h. mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji;	6.11- 6.16
i. indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w lit. f oraz g, z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE);	6.14
j. mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji;	2
k. system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji;	6.18
l. system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.	6.19

2. PARTNERSTWO I PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PRZYGOTOWANIU ORAZ REALIZACJI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

2.1. MECHANIZMY WŁĄCZENIA GRUP INTERESARIUSZY W PROCES TWORZENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Czy program rewitalizacji opisuje mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy (mieszkańcy, społeczność obszarów rewitalizacji, użytkownicy obszaru, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe etc.) w proces rewitalizacji na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie)? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 22.

Głównym efektem, jaki powinien zostać osiągnięty w procesie rewitalizacji jest poprawa standardów życia mieszkańców danego obszaru. Dla osiągnięcia założonego celu niezbędne jest włączenie do całego procesu **interesariuszy**, do których adresowany jest program. Dzięki takim działaniom, możliwe jest trafne zdefiniowanie problemów z jakimi na co dzień spotykają się użytkownicy obszaru oraz sformułowanie jakie są ich potrzeby.

Partycypacja publiczna (społeczna) to uczestnictwo obywateli w procesie zarządzania publicznego. Konglomerat metod i mechanizmów, które różnią się zakresem wpływu mieszkańców (także zrzeszonych) na podejmowane decyzje zależy od gotowości władz publicznych do uznania mieszkańców jako współzrządzących. Partycypacja ma charakter stopniowalny – od informowania, wyjaśniania decyzji, konsultowania do wypracowywania wspólnych decyzji i delegowania zadań.

Paweł Orłowski, w latach 2011-2015 Wiceminister Rozwoju Regionalnego, I Regionalne Forum Eksperckie, Łódź, luty 2016, organizator: PHENO HORIZON (za: Zielona Księga Wsparcia Partycypacji Publicznej w Polsce, ISP W-wa 2013)

Partycypacja społeczna jest jedną z najważniejszych części procesu rewitalizacji i jest podstawą wdrażania działań w dziedzinie rewitalizacji. Użycie technik partycypacji społecznej daje możliwość włączenia do całego procesu wszystkich zainteresowanych.

Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji gminy Rzeczyca została wpisana jako fundament działania na każdym etapie tego procesu: przygotowania (w tym diagnozowania problemów), tworzenia założeń programu, wdrażania programu a następnie monitorowania efektów.

Ważnym aspektem realizacji programu jest stworzenie możliwości realizacji przedsięwzięć w partnerstwie. Partnerami w procesie mogą być: mieszkańcy i odwiedzający gminę **użytkownicy obszaru** rewitalizacji, **organizacje pozarządowe**, **partnerzy instytucjonalni**, **inwestorzy prywatni**. Aby

proces rewitalizacji przyniósł wszystkie pożądane efekty, niezbędny jest udział grup społecznych zainteresowanych losem obszaru, który ma być poddany przewidzianym działaniom. Do tej grupy należą głównie mieszkańcy oraz użytkownicy przestrzeni obszaru zdegradowanego gminy.

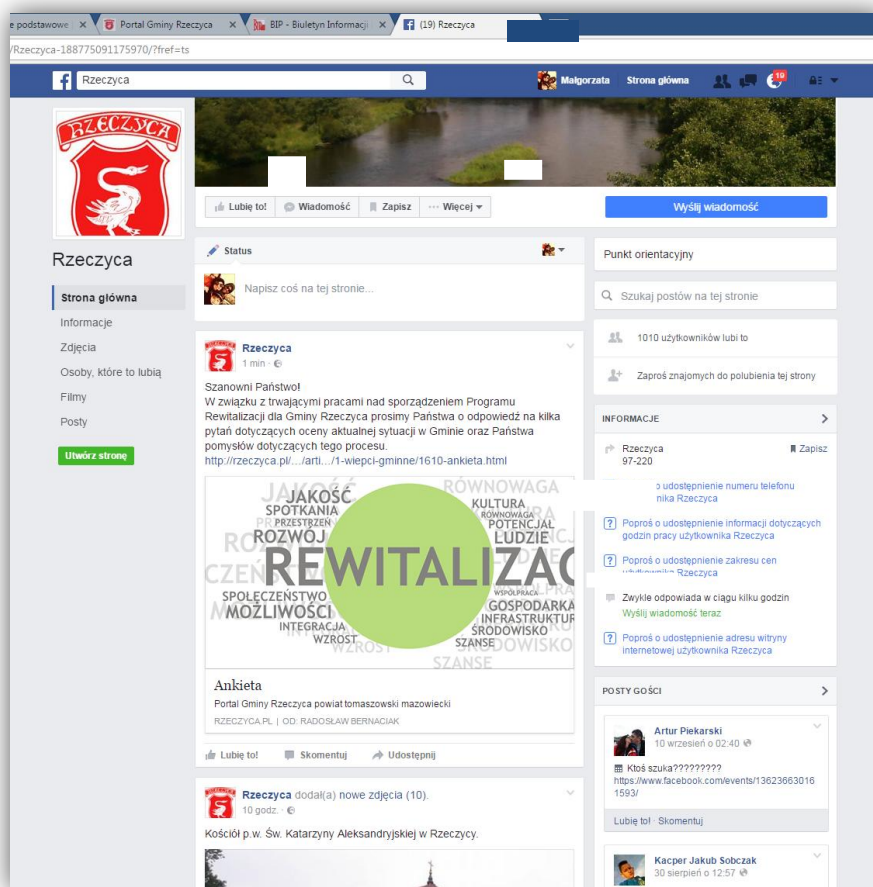
Zastosowano następujące **mechanizmy włączenia grup interesariuszy** w proces tworzenia programu:

- akcja informacyjna dotycząca aktualnego stanu prac prowadzona w kanałach informacyjnych gminy na każdym etapie procesu rewitalizacji,
- wykorzystanie techniki partycypacji społecznej - badania ankietowego,
- wykorzystanie techniki partycypacji społecznej – spotkania konsultacyjnego,
- wykorzystanie techniki partycypacji społecznej – spaceru badawczego.

Dzięki zastosowaniu powyższych metod w proces udało się zaangażować szeroką grupę interesariuszy procesu: mieszkańców i użytkowników obszaru, społeczność obszarów rewitalizacji, przedsiębiorców – na każdym z etapów tworzenia programu.

The screenshot displays the website for Gmina Rzeczyca. The main content area is titled 'Ankieta' (Survey) and includes a word cloud with 'REWITALIZACJA' as the central term. Below the word cloud, the text reads: 'W związku z trwającymi pracami nad sporządzeniem Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzeczyca prosimy Państwa o odpowiedź na kilka pytań dotyczących oceny aktualnej sytuacji w Gminie oraz Państwa pomysłów dotyczących tego procesu.' It then asks respondents to fill out a survey. The text defines 'rewitalizacja' as a process of revitalizing degraded areas through integrated actions. It states that the survey is anonymous and results will be used for analysis and diagnosis. The deadline for the survey is 14 October 2016. The contact information provided is: Urząd Gminy Rzeczyca, ul. Tomaszowska 2, 97-220 Rzeczyca.

RYC 1 – Widok strony internetowej Gminy Rzeczyca z zaproszeniem do wypełnienia ankiety (źródło: rzeczyca.pl)

RYC 2 - Widok strony Gminy Rzeczyca w serwisie Facebook z zaproszeniem do wypełnienia ankiety (źródło: facebook.com/pages/Rzeczyca-gmina)

2.2. OPIS STOPNIA USPOŁECZNIENIA PROCESU TWORZENIA PROGRAMU

Czy program rewitalizacji zawiera opis procesu jego przygotowania dokumentujący udział w nim różnych grup interesariuszy w taki sposób, by możliwe było zweryfikowanie i ocena stopnia osiągniętego uspołecznienia? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 23.

Poniżej przedstawiono opis procesu przygotowania programu rewitalizacji ze wskazaniem na udział w nim różnych grup interesariuszy.

Z uwagi na specyfikę niniejszego Programu dobrano następujące techniki konsultacji społecznych: **badanie ankietowe, spotkanie konsultacyjne** oraz wizja terenowa z elementami **spaceru badawczego**. Szczegółowy opis technik zawarto w tabeli poniżej.

Tabela 2 - Techniki konsultacji społecznych wykorzystane na etapie tworzenia programu (opracowanie własne)

TECHNIKA	OPIS METODY	UZASADNIENIE WYBORU TECHNIKI	UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA
DZIAŁANIA INFORMACYJNE W CZASIE TRWANIA CAŁEGO PROCESU			
STRONA INTERNETOWA PROGRAMU	Metoda polega na bieżącym informowaniu mieszkańców o stanie przebiegu prowadzonego procesu, o planowanych działaniach a także efektach procesu. Informacje w formie elektronicznej umieszczane są na stronie internetowej urzędu.	Umieszczanie bieżących informacji na temat planowanych w ramach programu działań na stronie internetowej stanowi zaproszenie do udziału w procesie przez mieszkańców oraz oznacza otwartość i transparentność procesu.	Z uwagi na formę promocji – metoda pozwala na szeroki udział społeczeństwa.
PUNKT KONSULTACYJNY	Punkt konsultacyjny to miejsce, w którym mieszkańcy mogą zapoznać się z materiałami informacyjnymi, złożyć swoje opinie i uwagi, przedyskutować z kompetentnymi osobami interesujące ich kwestie czy wypełnić ankietę.	Punkt konsultacyjny jest miejscem, w którym mieszkańcy mogą dokładniej zapoznać się z ideą problematyki programu. Konsultant zaangażowany w pracę punktu winian w najwyższym stopniu posiadać wiedzę na temat prowadzonych prac.	Z uwagi na fakt, iż punkt konsultacyjny umieszczony jest w ogólnodostępnym punkcie gminy (siedziba Urzędu Gminy) udział społeczeństwa jest nieograniczony.
ETAP OPRAWOWYWANIA DIAGNOZY PROGRAMU			
BADANIE ANKIETOWE	Metoda polegająca na przeprowadzeniu anonimowej ankiety, dzięki której mieszkańcy mogą przedstawić swoje stanowisko na temat stanu gminy, ocenę stanu kryzysowego czy propozycje rozwiązania problemów.	Potrzeba uzyskania opinii szerszej grupy interesariuszy, poznania ich opinii na temat potrzeb rewitalizacyjnych gminy, ich realnych oczekiwań. Anonimowa forma wypowiedzi pozwala na uzyskanie szczyrych wypowiedzi.	Technika zapewnia otwarty udział mieszkańców oraz interesariuszy związanych z gminą. Metoda często stosowana w badaniach prowadzonych wśród społeczności lokalnej, z reguły nie budząca niechęci społecznej.
BADANIE ANKIETOWE ON - LINE	Metoda polegająca na przeprowadzeniu anonimowej ankiety w formie elektronicznej. Ankieta dostępna jest dla wszystkich mieszkańców - na stronie internetowej gminy. Wypełniając ankietę mieszkańcy mogą przedstawić swoje stanowisko na temat stanu gminy, ocenę stanu kryzysowego czy propozycje rozwiązania problemów.	Potrzeba uzyskania opinii szerszej grupy interesariuszy, poznania ich opinii na temat potrzeb rewitalizacyjnych gminy, ich realnych oczekiwań. Anonimowa forma wypowiedzi pozwala na uzyskanie szczyrych wypowiedzi. Wersja elektroniczna zapewnia łatwy dostęp do narzędzia badawczego.	Technika zapewnia otwarty udział mieszkańców oraz interesariuszy związanych z gminą. Metoda często stosowana w badaniach prowadzonych wśród społeczności lokalnej, z reguły nie budząca niechęci społecznej. Wersja elektroniczna (bez konieczności kontaktu z badaczem) pozwala na udział w badaniu szerszej grupy osób.

TECHNIKA	OPIS METODY	UZASADNIENIE WYBORU TECHNIKI	UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA
<p>SPOTKANIE KONSULTACYJNE</p>	<p>Metoda polega na przeprowadzeniu spotkania z interesariuszami procesu, umożliwiając im uczestnictwo w ocenie wypracowanego materiału. Metoda zapewnia faktyczny udział interesariuszy procesu (mieszkańców, przedsiębiorców, lokalnych liderów) w pracach nad danym problemem. Dzięki jej zastosowaniu wykorzystana jest wiedza mieszkańców a tworzony program odpowiada na ich realne potrzeby.</p>	<p>Potrzeba prezentacji planowanych działań z jednoczesnym poznaniem opinii interesariuszy na temat wypracowywanych rozwiązań.</p>	<p>Technika zapewnia otwarty udział interesariuszy procesu w pracach nad programem, skorzystanie z ich wiedzy, silne ich zaangażowanie oraz weryfikację realnych potrzeb.</p>
<p>SPACER BADAWCZY</p>	<p>Metoda pozwalająca na konfrontację z problemami w „przestrzeni” ich występowania, przy udziale użytkowników przestrzeni. Spacer badawczy umożliwia bezpośredni kontakt z interesariuszami projektu, badanie ich odczuć i potrzeb, pozwala na zebranie informacji i bezpośrednie doświadczenie badanej przestrzeni.</p>	<p>Potrzeba bezpośredniego kontaktu z interesariuszami programu, możliwość spotkania z nimi w „ich środowisku” co zapewni swobodę rozmowy.</p>	<p>Technika zapewnia otwarty udział mieszkańców badanego obszaru. Spotkanie badaczy z mieszkańcami w obszarze ich zamieszkania pozwala na zniwelowanie barier komunikacyjnych, minimalizuje nieufność społeczną, jaka może się pojawić przy tego typu działaniach.</p>
<p>ZESPOŁY ROBOCZE</p>	<p>Zespoły robocze zorganizowano z uwzględnieniem specyfiki dokumentu: spotkania dotyczyły poszczególnych stref badanych w ramach diagnozy na potrzeby programu.</p>	<p>Metoda pozwala na prowadzenie prac nad tematem w sposób zaawansowany. Pozwala wypracować potrzebne rozwiązania i rekomendacje.</p>	<p>Do pracy w zespołach roboczych – oprócz przedstawicieli władz zapraszani są również eksperci zewnętrzni, pomagający zweryfikować przyjęte w ramach prac nad programem rozwiązania.</p>

TECHNIKA	OPIS METODY	UZASADNIENIE WYBORU TECHNIKI	UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA
ETAP OPRACOWYWANIA ZAŁOŻEŃ PROGRAMU			
SPOTKANIE KONSULTACYJNE - WARSZTAT STRATEGICZNY	<p>Metoda polega na przeprowadzeniu spotkania z interesariuszami procesu, umożliwiając im uczestnictwo w ocenie wypracowanych rozwiązań oraz ich weryfikację.</p> <p>Metoda zapewnia faktyczny udział interesariuszy procesu (mieszkańców, przedsiębiorców, lokalnych liderów) w pracach nad danym problemem. Dzięki jej zastosowaniu wykorzystana jest wiedza mieszkańców i zweryfikowane są ich realne potrzeby.</p>	<p>Potrzeba prezentacji planowanych działań z jednoczesnym poznaniem opinii interesariuszy na temat wypracowywanych rozwiązań.</p>	<p>Technika zapewnia otwarty udział interesariuszy procesu w pracach nad programem, skorzystanie z ich wiedzy, silne ich zaangażowanie oraz weryfikację realnych potrzeb.</p>

ETAP WDRAŻANIA PROGRAMU

DZIAŁANIA PLANOWANE

BADANIE TELEFONICZNE CATI	<p>Badanie CATI (Computer Assisted Telephone Interview) to sposób wywiadu polegający na rozmowie telefonicznej.</p>	<p>Wybór formy badania telefonicznego pozwala na szybką weryfikację opinii uczestników programu na temat osiągniętych efektów.</p>	<p>Narzędzie pozwala na trafne dotarcie do mieszkańców obszaru rewitalizacji i poznanie ich opinii na temat prowadzonego procesu.</p>
KONFERENCJA PODSUMOWUJĄCA	<p>Zorganizowanie spotkania w formie konferencji z udziałem ekspertów i zaangażowanych przedstawicieli Urzędu Gminy (organizatorów procesu) umożliwi przedstawienie całości wypracowanego planu prac oraz pozwoli na prezentację planowanych efektów.</p>	<p>Forma konferencji, do uczestnictwa w której zaproszone będą grupy interesariuszy zaangażowane w proces pozwoli na wzmocnienie rangi procedowanego procesu, będzie miała charakter „nobilizujący” osoby w niego zaangażowanie.</p>	<p>Technika zapewnia otwarty udział interesariuszy procesu w pracach nad programem, rodzaj wyróżnienia i podziękowania wszystkim zaangażowanym w proces na dotychczasowym etapie jego prowadzenia.</p>

Poniżej opis przeprowadzonych wybranych działań z zakresu partycypacji społecznej:

technika: **BADANIE ANKIETOWE** / ETAP: DIAGNOZA

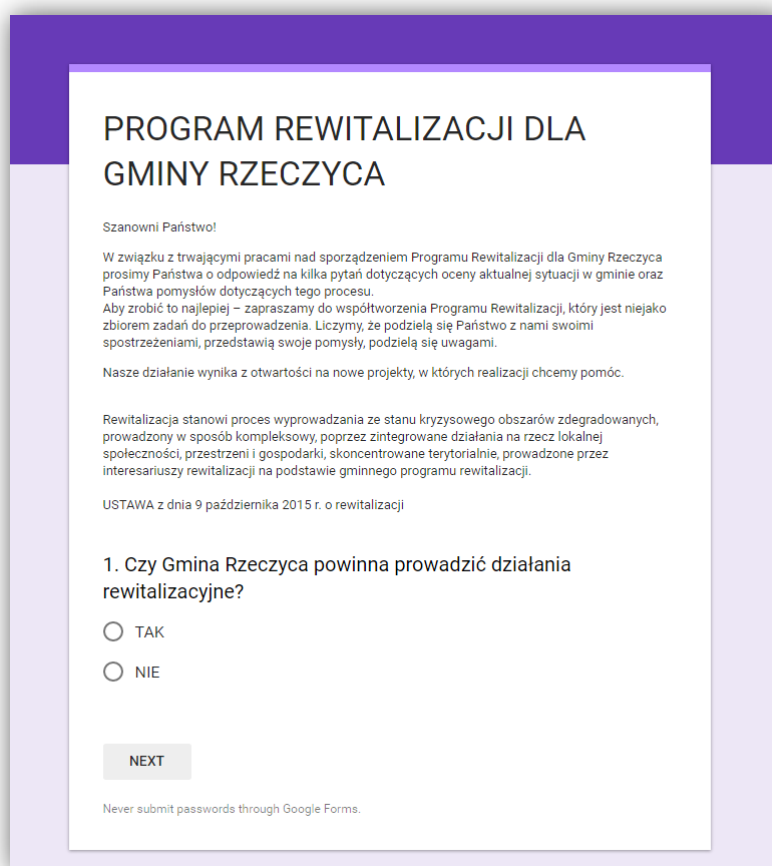
Badanie zostało przeprowadzone dwuetapowo na łącznej grupie 100 mieszkańców i odwiedzających gminę Rzeczyca. Pierwszy etap badania realizowano w trakcie trwania spotkania konsultacyjnego dotyczącego problematyki rewitalizacji, jakie odbyło się w siedzibie Urzędu Gminy w Rzeczy w sierpniu 2016 roku. Etap drugi przeprowadzono w formie badania terenowego w sierpniu 2016 roku. Respondentami byli interesariusze programu – mieszkańcy, odwiedzający gminę oraz przedstawiciele Rady Gminy Rzeczyca. Obecność ankietów w terenie spotkała się z zainteresowaniem, stopień trudności w dotarciu do respondentów należy określić jako niski, tylko 5

osób kategorycznie odmówiło odpowiedzi na pytania. Ankietowani odpowiedzieli na pytania oraz byli zaznajamiani z propozycjami rozwiązań sytuacji kryzysowej przygotowanymi przez Urząd Gminy. Przeprowadzono łącznie 100 ankiet. Wyniki badania w dalszej części dokumentu.

Wnioski wypracowane podczas badania ankietowego zostały wzięte pod uwagę na dalszych etapach tworzenia programu.

technika: **BADANIE ANKIETOWE ON-LINE** / ETAP: DIAGNOZA

W ramach prowadzonych prac badawczych wykorzystano również metodę interaktywną: ankietę on-line dostępną na stronie internetowej gminy oraz za pośrednictwem strony Gminy Rzeczyca w serwisie społecznościowym Facebook.

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY RZECZYCA

Szanowni Państwo!

W związku z trwającymi pracami nad sporządzeniem Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzeczyca prosimy Państwa o odpowiedź na kilka pytań dotyczących oceny aktualnej sytuacji w gminie oraz Państwa pomysłów dotyczących tego procesu.

Aby zrobić to najlepiej – zapraszamy do współtworzenia Programu Rewitalizacji, który jest niejako zbiorem zadań do przeprowadzenia. Liczymy, że podzieli się Państwo z nami swoimi spostrzeżeniami, przedstawi swoje pomysły, podzieli się uwagami.

Nasze działanie wynika z otwartości na nowe projekty, w których realizacji chcemy pomóc.

Rewitalizacja stanowi proces wyrowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

USTAWA z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

1. Czy Gmina Rzeczyca powinna prowadzić działania rewitalizacyjne?

TAK

NIE

NEXT

Never submit passwords through Google Forms.

RYC 3 – Formularz ankiety on-line dostępny na stronie internetowej Gminy Rzeczyca (źródło – materiały gminy)

Wnioski z przeprowadzonej ankiety on-line zostały wzięte pod uwagę na dalszych etapach tworzenia programu.

technika: **SPOTKANIE KONSULTACYJNE** / ETAP: DIAGNOZA

Spotkanie konsultacyjne dotyczące tworzonego programu odbyło się w sierpniu 2016 roku w siedzibie Urzędu Gminy w Rzeczyca. Do udziału w spotkaniu zaproszeni zostali lokalni liderzy – radni gminy, mieszkańcy oraz osoby zainteresowane. Informacja dotycząca spotkania została przekazana w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy (ogłoszenia – plakaty informacyjne).

Poniżej plan przebiegu spotkania:

CZĘŚĆ I WPROWADZENIE	przywitanie uczestników p. Iwona Łuszcz-Krawczyk – Zastępca Wójta Gminy Rzeczyca rewitalizacja - omówienie idei Małgorzata Grodzicka - Kowalczyk – PHENO HORIZON prezentacja możliwości finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych Maciej Kowalczyk – PHENO HORIZON
CZĘŚĆ II WARSZTAT	wypracowanie wniosków dot. diagnozy obszaru i kierunków działań naprawczych moderacja: zespół PHENO HORIZON uczestnicy: wszyscy uczestnicy spotkania
CZĘŚĆ III PODSUMOWANIE	prezentacja wniosków ze spotkania Małgorzata Grodzicka - Kowalczyk – PHENO HORIZON Maciej Kowalczyk – PHENO HORIZON

Spotkanie rozpoczęło się powitaniem zebranych przez panią Iwonę Łuszcz – Krawczyk – Zastępcę Wójta Gminy Rzeczyca, która wprowadziła zebranych w jego ideę. Następnie Małgorzata Grodzicka-Kowalczyk (PHENO HORIZON) przybliżyła kwestie związane z procesem tworzenia programu oraz wyjaśniła samą ideę rewitalizacji podając przykłady działań rewitalizacyjnych na obszarach gmin wiejskich. Maciej Kowalczyk (PHENO HORIZON) omówił możliwości realizacji przedsięwzięć proponowanych w formie Osi Priorytetowej Rewitalizacja i poszczególnych poddziałań w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020, czym zaakcentował wagę i korzyści planowanego procesu rewitalizacji w gminie.

Dalsza część spotkania miała charakter warsztatowy. Zespół PHENO HORIZON zaangażował uczestników do aktywnego udziału w spotkaniu. W efekcie została wypracowana warsztatowa lista problemów dostrzeganych na terenie gminy, wynikających z opinii i odczuć mieszkańców. Sposób prowadzenia spotkania dał możliwość wypowiedzenia się każdemu z zainteresowanych. Uczestnicy zgłaszali dostrzegane problemy a następnie wspólnie wypracowywano możliwe sposoby ich rozwiązania. Zastosowana technika pozwoliła również na ocenę rozwiązań rewitalizacyjnych zaproponowanych przez zespół Urzędu Gminy oraz podjęcie próby stworzenia hierarchii projektów.

FOT 1 - Spotkanie konsultacyjne - uczestnicy spotkania (fot. własna)

W podsumowaniu przedstawiciele PHENO HORIZON zaprezentowali zebranym lokalizację obszarów problemowych na terenie gminy wyznaczonych na podstawie danych zebranych od uczestników spotkania a następnie omówili listę zgłoszonych pomysłów dotyczących rozwiązania dostrzeżonych na obszarze gminy Rzeczyca problemów.

FOT 2 - Lokalizacja obszarów problemowych na obszarze gminy zgłoszonych przez uczestników spotkania (fot własna, materiał warsztatowy)

Wnioski wypracowane podczas spotkania konsultacyjnego zostały wzięte pod uwagę na dalszych etapach tworzenia programu.

technika: **SPACER BADAWCZY** / ETAP: DIAGNOZA

Wizja lokalna z elementami spaceru badawczego mająca na celu zbadanie przestrzeni gminy oraz zebranie opinii uczestników przestrzeni miała miejsce we wrześniu 2016 roku. Spacer przygotowany został i był moderowany przez ekspertów PHENO HORIZON. Spacer podzielony został na etapy, trasy poszczególnych spacerów zostały szczegółowo opracowane jako uwzględniające obszary problemowe zgłoszone na wcześniejszych etapach prac. Podczas spaceru dokonano wizji lokalnej miejsc wskazywanych jako wymagających interwencji a także przeprowadzono rozmowy z napotkanymi użytkownikami przestrzeni.

Wnioski wypracowane podczas spaceru badawczego zostały wzięte pod uwagę na dalszych etapach tworzenia programu.

technika: **ZESPOŁY ROBOCZE** / ETAP: OPRACOWANIE ZAŁOŻEŃ PROGRAMU

W trakcie prac nad niniejszym programem miały miejsca trzy posiedzenia zespołów roboczych, mających na celu omówienie rozwiązań wypracowanych na etapie tworzenia programu. Poniżej opis przedmiotów prac poszczególnych zespołów i ich skład.

Wnioski wypracowane podczas prac zespołów roboczych zostały wzięte pod uwagę na dalszych etapach tworzenia programu.

Łódź, 3 października 2016

ZESPÓŁ ROBOCZY DO SPRAW ROZWOJU INFRASTRUKTURALNEGO

Skład zespołu: Maciej Kowalczyk – kierownik zespołu autorów programu
 Szymon Misztela – doradztwo w zakresie realizacji inwestycji
 Małgorzata Grodzicka - Kowalczyk – doradztwo w zakresie urbanistyki
 Wioletta Czubak - doradztwo w zakresie środowiskowym

Cel prac:

- szczegółowa analiza zakresu prac zaplanowanych w ramach projektów zgłoszonych do realizacji w ramach działań rewitalizacyjnych,
- analiza technicznej możliwości wykonalności projektów,
- analiza zgodności projektów z dokumentami planistycznymi Gminy Rzeczyca
- analiza wpływu realizacji projektów na stan środowiska Gminy Rzeczyca

Rzeszyca, 3 października 2016

ZESPÓŁ ROBOCZY DO SPRAW REALIZACJI PROGRAMU

Skład zespołu:	Maciej Kowalczyk – kierownik zespołu autorów programu Małgorzata Grodzicka - Kowalczyk – doradztwo w zakresie urbanistyki Daniel Szewczyk - doradztwo w zakresie realizacji inwestycji Paweł Goleń – Urząd Gminy w Rzeszycy
Cel prac:	— szczegółowa analiza możliwości finansowania projektów zgłoszonych do realizacji w ramach działań rewitalizacyjnych, — analiza instytucjonalnej możliwości wykonalności projektów, — opracowanie wstępnego harmonogramu realizacji projektów

Rzeszyca, 3 października 2016

ZESPÓŁ ROBOCZY DO SPRAW ROZWOJU SPOŁECZNEGO

Skład zespołu:	Maciej Kowalczyk – kierownik zespołu autorów programu Małgorzata Grodzicka - Kowalczyk – doradztwo w zakresie urbanistyki Paweł Goleń – Urząd Gminy w Rzeszycy
Cel prac:	— omówienie społecznego wpływu projektów zgłoszonych do realizacji w ramach działań rewitalizacyjnych, — omówienie zasad monitoringu realizacji programu, — omówienie zasad angażowania partnerów programu w przyszłości.

2.3. DZIAŁANIA INFORMACYJNO - PROMOCYJNE

Bardzo ważnym elementem w trakcie realizacji Programu Rewitalizacji jest właściwa komunikacja społeczna, pozwalająca na uzyskanie zaangażowania społeczności lokalnej w proces rewitalizacji na poszczególnych jego etapach. Ważny jest udział mieszkańców w programowaniu oraz podejmowaniu kluczowych decyzji. Podstawą partycypacji w tych procesach jest informacja, która ma wyjaśniać mieszkańcom wagę, odpowiedzialność i korzyści płynące dla społeczności z realizacji programu.

W oparciu o przeprowadzone badanie ankietowe podczas pierwszego spotkania wśród interesariuszy rewitalizacji zostały wskazane kanały do skutecznej komunikacji.

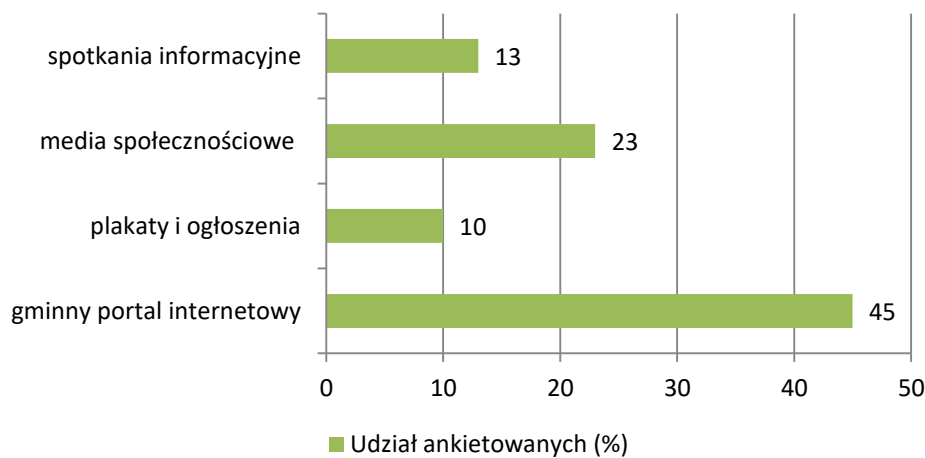
Respondentom zadano pytanie:

„W jaki sposób Pani/Pan zdaniem powinno się przekazać informację o wdrożeniu projektów rewitalizacyjnych dla Gminy Rzeszyca ?”

a następnie dano do dyspozycji wybór następujących narzędzi z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru:

- poprzez ogłoszenie w prasie
- akcja telefoniczna wśród mieszkańców gminy
- poprzez informacje na gminnym portalu informacyjnym
- radio
- poprzez informację w formie plakatów rozmieszczonych w różnych punktach gminy
- poprzez informacje przekazane pocztą e-mail
- inne – jakie?

Jako uwagę dodatkową respondenci zgłaszali potrzebę bycia informowanymi o planowanych działaniach rewitalizacyjnych i ich przebiegu. Ponad 45% pytanym chętnie czytałoby informacje na temat przebiegu procesu na gminnym portalu internetowym, 10% uważa, iż skuteczną formą przekazania informacji byłyby rozwieszane na terenie gminy plakaty i ogłoszenia, 23% wskazało media społecznościowe jako najskuteczniejszy kanał informacji. Dodatkowo 13% respondentów zasygnalizowało gotowość uczestniczenia w spotkaniach na ten temat.

RYC 4 - Preferowane formy przekazywania informacji na temat działań rewitalizacyjnych – badanie ankietowe - (opracowanie własne)

Po analizie wyników badania jako podstawowe formy komunikacji z uczestnikami procesu przyjęto:

- ⇒ **informację w gminnym portalu internetowym**
- ⇒ **informację w mediach społecznościowych**
- ⇒ **organizację spotkań informacyjnych**

Powyższe działania mogą być prowadzone równocześnie bądź uzupełnianie innymi – w zależności od potrzeb zdiagnozowanych na etapie realizacji programu.

3. DIAGNOZA

3.1. DIAGNOZA ORAZ IDENTYFIKACJA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH - METODOLOGIA

Diagnoza będąca przedmiotem prac nad niniejszym programem miała na celu aktualizację zasięgu obszarów wymagających podjęcia interwencji w pierwszej kolejności oraz przeprowadzenie analiz zgodnie z uaktualnionymi wytycznymi w tym zakresie. W szczególności diagnoza zawiera pogłębioną analizę kwestii społecznych co pozwala na przygotowanie działań rewitalizacyjnych o kompleksowym charakterze i szerszym oddziaływaniu. Gwarantuje to zarówno skuteczność jak i trwałość efektów projektów rewitalizacyjnych. Celem przeprowadzonej diagnozy jest wskazanie obszaru występowania zjawisk kryzysowych z zachowaniem następującej kolejności badań:

PODSTAWY PROWADZENIA PRAC DIAGNOSTYCZNYCH

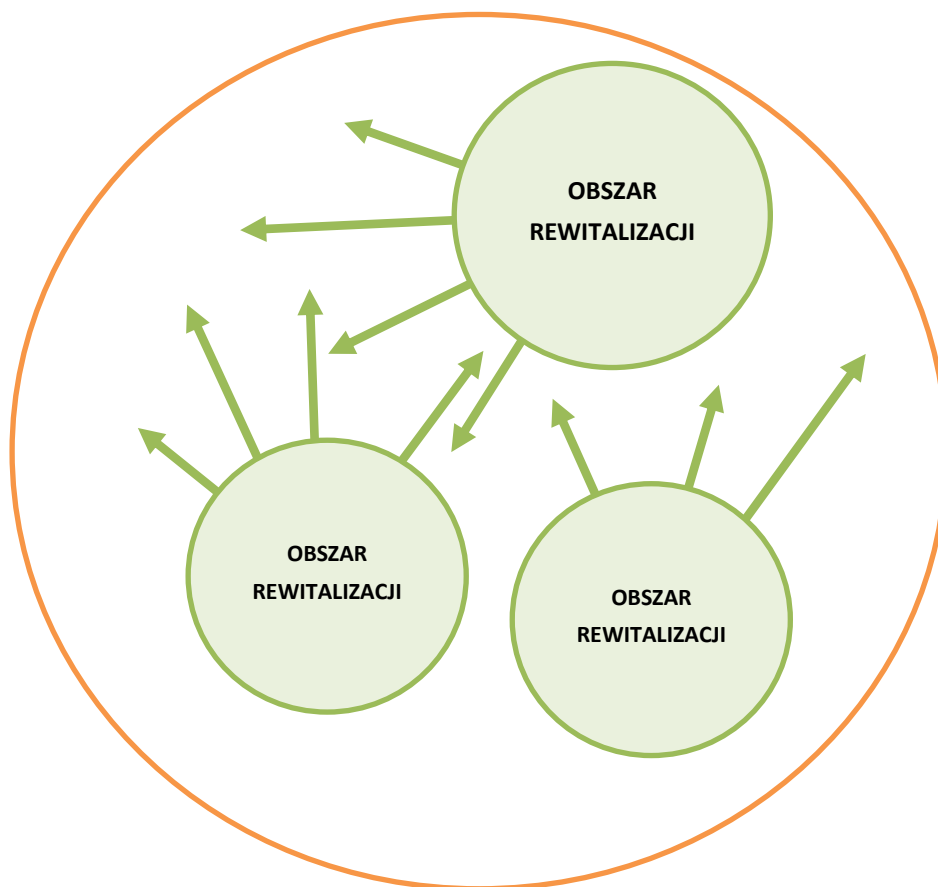
Diagnoza zawiera analizę szeregu danych:

- DANYCH PIERWOTNYCH – pozyskanych na etapie prac nad programem – m. in. z użyciem technik konsultacji społecznych,
- DANYCH WTÓRNYCH – m.in. statystycznych pozyskanych z Urzędu Gminy w Rzeczyca, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeczyca, Komisariatu Policji w Czerniewicach, Głównego Urzędu Statystycznego i innych.

3.2. OBSZAR WYSTĘPOWANIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH A OBSZAR REWITALIZACJI

Metodologia opracowania niniejszego programu oparta jest na dwóch głównych etapach zdiagnozowania problemów i określenia potrzeb rewitalizacyjnych na obszarze gminy Rzeczyca:

- WYZNACZENIE **OBSZARU WYSTĘPOWANIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH (ZDEGRADOWANEGO)**
- WYZNACZENIE **OBSZARU REWITALIZACJI**

OBSZAR WYSTĘPOWANIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Poniżej przedstawiono definicje głównych pojęć stosowanych w niniejszym programie:

OBSZAR WYSTĘPOWANIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH (ZDEGRADOWANY) - obszar gminy, który według przeprowadzonej diagnozy pozostaje w stanie kryzysowym lub istnieją przesłanki do twierdzenia, iż jest zagrożenie wystąpienia takiego stanu. Przyczyną wystąpienia stanu kryzysowego jest **koncentracja negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, również: niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym **oraz dodatkowo negatywnych zjawisk w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej**. Obszar występowania zjawisk kryzysowych może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

OBSZAR REWITALIZACJI – wyznaczony w niniejszym Programie Rewitalizacji obszar gminy obejmujący całość lub część obszaru występowania zjawisk kryzysowych cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym prowadzone są działania rewitalizacyjne. Z uwagi na znaczenie obszaru rewitalizacji dla obszaru całej gminy – zgodnie z zasadą koncentracji – realizacja działań rewitalizacyjnych wpływa na wyprowadzenie ze stanu degradacji obszarów, dla których zdiagnozowano stan kryzysowy.

PROJEKTY REWITALIZACYJNE co do zasady realizowane są **na obszarach rewitalizacji**. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także **projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem**, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Zwłaszcza dotyczy to inicjatyw społecznych nakierowanych np. na aktywizację zawodową mieszkańców obszarów rewitalizacji, gdzie rozwiązania dedykowane ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia i wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH. Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych (a także szerzej: przedsięwzięć) jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

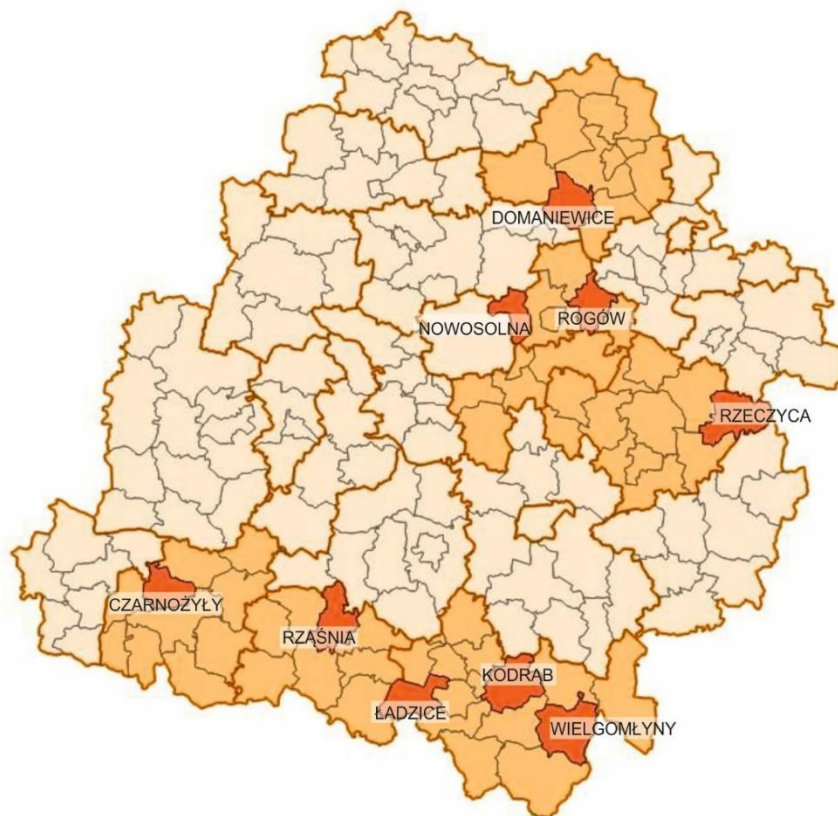
Opracowano na podstawie: Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Minister Rozwoju, Warszawa, 2 sierpnia 2016 r

3.3. ANALIZA TŁA

W celu identyfikacji zjawisk zachodzących na obszarze gminy Rzeczyca i dokonania oceny czy zdiagnozowane problemy są faktyczną oznaką stanu kryzysowego czy też są typowe dla obszarów o podobnej specyfice dokonano porównania danych dla gminy z danymi dla jednostek z przyjętej grupy porównawczej. Grupę skonstruowano następująco: wybrano gminy w województwie łódzkim o liczbie ludności równej liczbie ludności gminy Rzeczyca z tolerancją +/- 250 osób i lesistości do 25%.

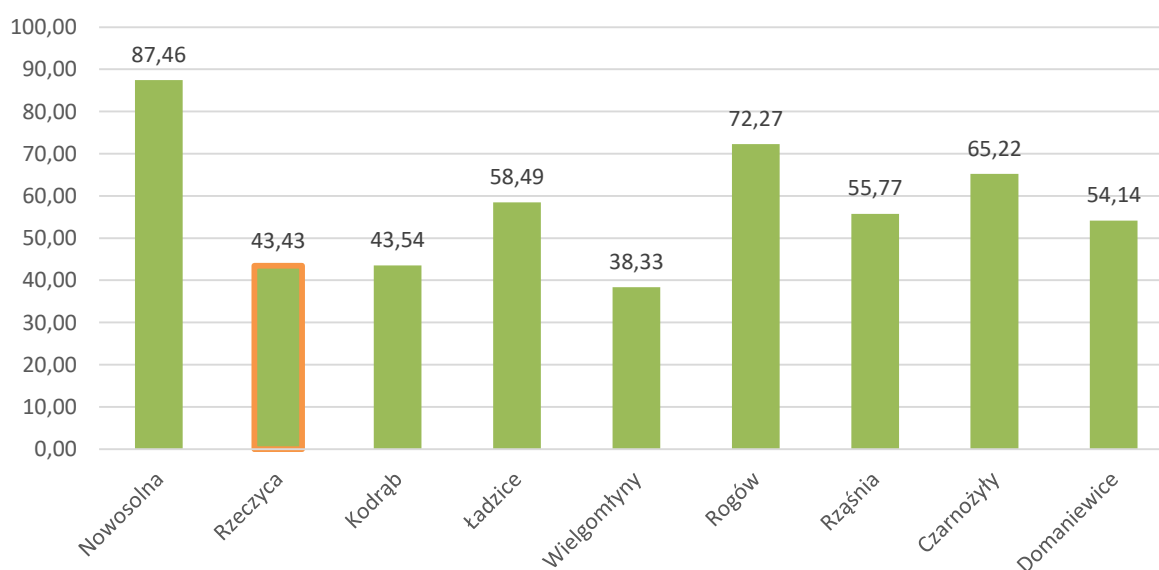
Tabela 3 – Analiza tła – gminy grupy porównawczej (dane na rok 2015, opracowanie własne na podstawie danych GUS)

nazwa gminy	województwo	powiat	liczba ludności	powierzchnia [km ²]
Czarnożyły	łódzkie	wieluński	4544	70
Domaniewice	łódzkie	łowicki	4665	86
Kodrąb	łódzkie	radomszczański	4608	106
Ładzice	łódzkie	radomszczański	4841	83
Nowosolna	łódzkie	łódzki wschodni	4721	54
Rogów	łódzkie	brzeziński	4774	66
Rząśnia	łódzkie	pajęczański	4804	86
Rzeczyca	łódzkie	tomaszowski	4717	109
Wielgomłynny	łódzkie	radomszczański	4720	123

RYC 5 – Grupa porównawcza gmin podobnych do Rzeczycy w województwie łódzkim (oprac. własne)

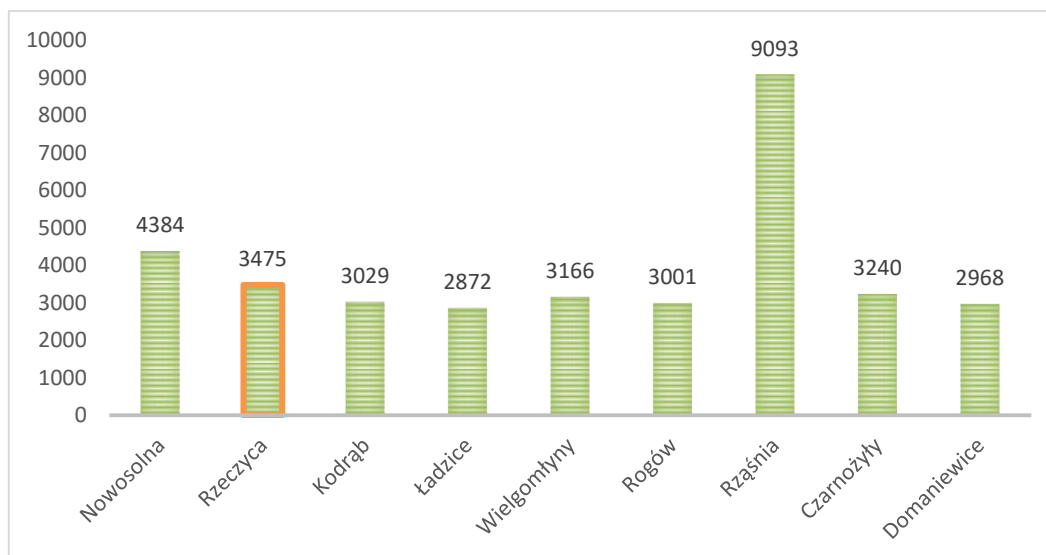
Jak widać w tabeli i na poniższym kartogramie gmin o podobnej charakterystyce jest w województwie dziewięć. Położone są w północnej oraz w południowej części województwa. Pod względem powierzchni Rzeczyca jest jedną z większych, za to gęstość zaludnienia wynosząca w roku 2015 43 os/km² plasowała ją na przedostatnim miejscu w grupie.

RYC 6 - Gęstość zaludnienia - liczba ludności na km² - dla gmin z grupy porównawczej w 2015 r. (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

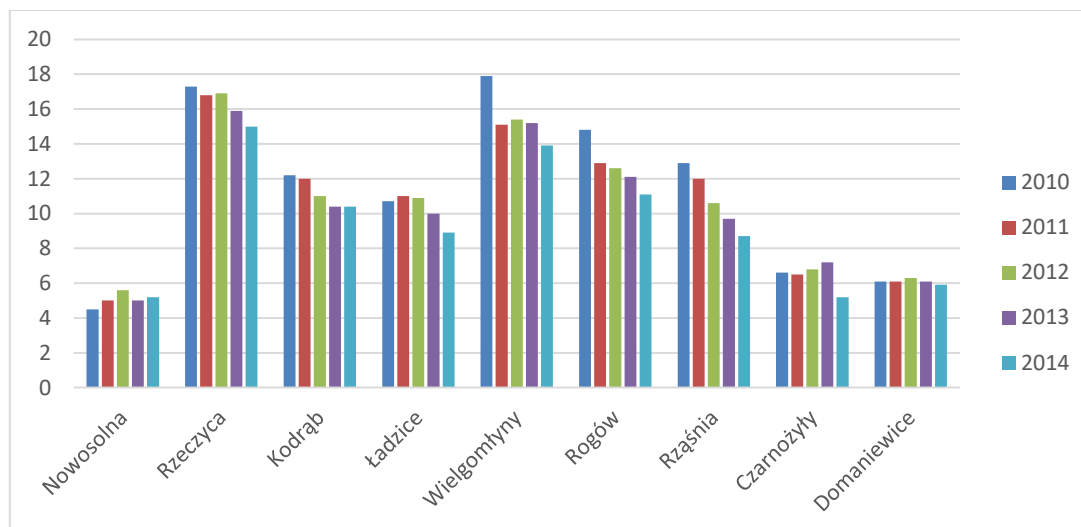
PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

Przeanalizowano potencjał ekonomiczny gmin z grupy porównawczej porównując **dochody budżetu per capita** (dane dla roku 2014). Jak widać Rzeczyca z dochodem 3475 PLN zajmowała w grupie siódme na dziewięć miejsc. Średnia dla grupy (bez Rzeczycy) wynosiła 3969 PLN, znacznie jednak zawyżała ją wartość dla gminy Rzażnia wynosząca ponad trzykrotnie więcej niż dla gminy o najniższym dochodzie (Ładzice – 2872 PLN).

RYC 7 - Dochody budżetu gmin grupy porównawczej per capita [zł] w 2014 r. (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Następnie pod uwagę wzięta została **liczba osób korzystających z pomocy środowiskowej**. Wskaźniki dla gminy Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej wyglądają niepokojąco – od roku 2010 utrzymuje się ona na jednej z pierwszych pozycji w grupie a w 2014 procentowy udział liczby osób korzystających z pomocy środowiskowej w stosunku do liczby ludności gminy był najwyższy w całej grupie.

RYC 8 - Udział grupy osób korzystających z pomocy środowiskowej w gminie Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej w latach 2010 – 2014 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Przeanalizowano również ilość osób zarejestrowanych jako **osoby bezrobotne** dla gmin grupy porównawczej. Udział grupy osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest dość wysoki i wynosił w 2014 r 7,1 % podczas gdy dla gmin o najniższym wskaźniku (Nowosolna, Domaniewice) wartość ta wyniosła 5,4%.

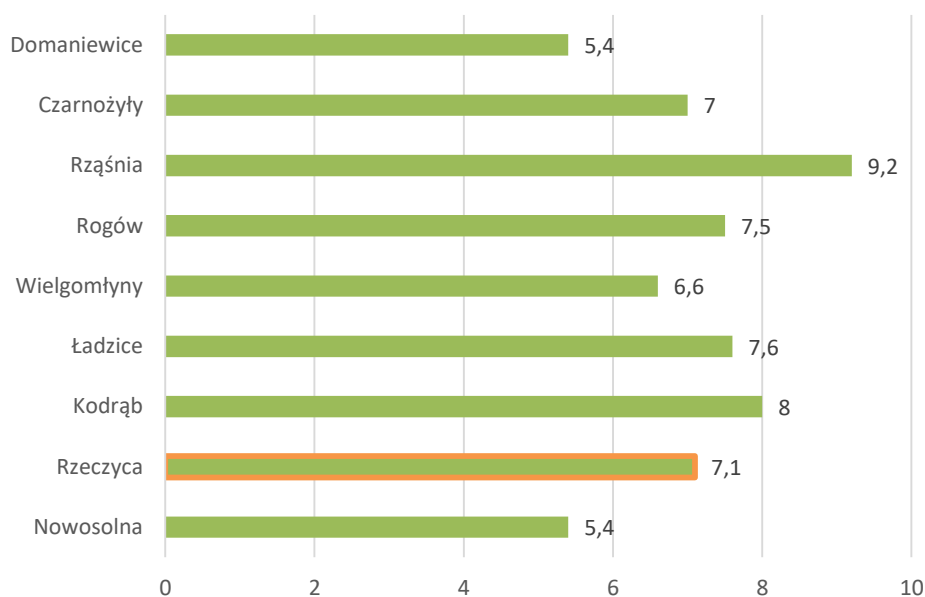
Tabela 4 – Udział grupy osób korzystających z pomocy środowiskowej w gminie Rzeszyca na tle gmin grupy porównawczej w latach 2010 – 2014 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

gmina	udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy w liczbie ludności [%] – gm. Rzeszyca na tle grupy porównawczej				
	2010	2011	2012	2013	2014
Nowosolna	4,5	5	5,6	5	5,2
Rzeszyca	17,3	16,8	16,9	15,9	15
Kodrąb	12,2	12	11	10,4	10,4
Ładzice	10,7	11	10,9	10	8,9
Wielgomłynny	17,9	15,1	15,4	15,2	13,9
Rogów	14,8	12,9	12,6	12,1	11,1
Rząśnia	12,9	12	10,6	9,7	8,7
Czarnożyły	6,6	6,5	6,8	7,2	5,2
Domaniewice	6,1	6,1	6,3	6,1	5,9
średnia dla grupy (bez gminy Rzeszyca)	10,7	10,1	9,9	9,5	8,7

Tabela 5 - Udział grupy osób bezrobotnych w gminie Rzeszyca na tle gmin grupy porównawczej w roku 2014 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

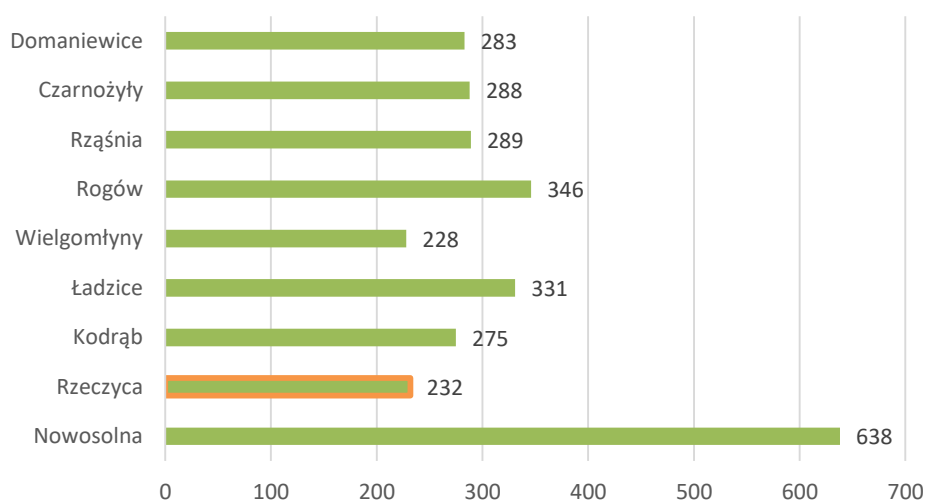
gmina	bezrobotni zarejestrowani [liczba osób]	udział grupy osób bezrobotnych w liczbie ludności gminy [%]	udział grupy osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]
Nowosolna	159	3,37	5,4
Rzeszyca	209	4,43	7,1
Kodrąb	225	4,88	8
Ładzice	228	4,71	7,6
Wielgomłynny	191	4,05	6,6
Rogów	223	4,67	7,5
Rząśnia	273	5,68	9,2
Czarnożyły	159	3,66	7
Domaniewice	153	3,28	5,4

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

RYC 9 - Udział grupy osób bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym w gminie Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej w roku 2014 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

W następnym kroku dokonano porównania powyższych gmin w zakresie aktywności gospodarczej – biorąc pod uwagę dane dla roku 2014 porównano **liczby podmiotów gospodarczych** zarejestrowanych w poszczególnych gminach. W gminie Rzeczyca były w tym czasie zarejestrowane 232 podmioty, co stanowi jeden z dwóch najniższych wyników w tym porównaniu. Średnia dla grupy wyniosła 334.

RYC 10 – Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej w roku 2014 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

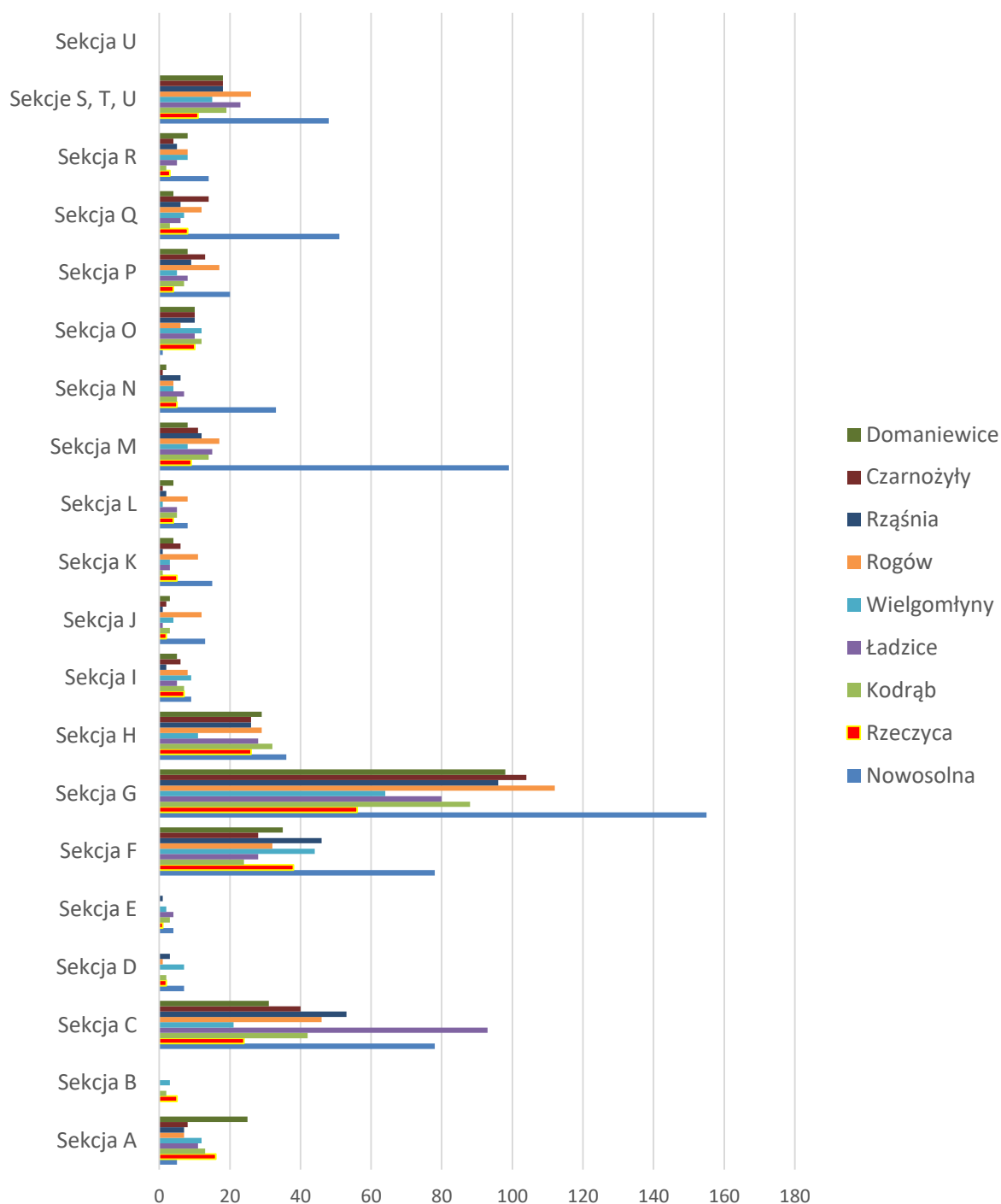
PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

Tabela 6 – Liczba podmiotów gospodarczych wg sekcji i działów PKD 2007 w roku 2015
(opracowanie własne na podstawie danych GUS)

sekcja PKD	Nowosolna	Rzeczyca	Kodrąb	Ładzice	Wielgomłynny	Rogów	Rząśnia	Czarnożyły	Domaniewice
A	5	16	13	11	12	7	7	8	25
B	0	5	2	0	3	0	0	0	0
C	78	24	42	93	21	46	53	40	31
D	7	2	2	0	7	1	3	0	0
E	4	1	3	4	2	0	1	0	0
F	78	38	24	28	44	32	46	28	35
G	155	56	88	80	64	112	96	104	98
H	36	26	32	28	11	29	26	26	29
I	9	7	7	5	9	8	2	6	5
J	13	2	3	1	4	12	1	2	3
K	15	5	1	3	3	11	1	6	4
L	8	4	5	5	1	8	2	1	4
M	99	9	14	15	8	17	12	11	8
N	33	5	5	7	4	4	6	1	2
O	1	10	12	10	12	6	10	10	10
P	20	4	7	8	5	17	9	13	8
Q	51	8	3	6	7	12	6	14	4
R	14	3	2	5	8	8	5	4	8
S, T, U	48	11	19	23	15	26	18	18	18
U	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Na obszarze gminy Rzeczyca najliczniej reprezentowane były podmioty:

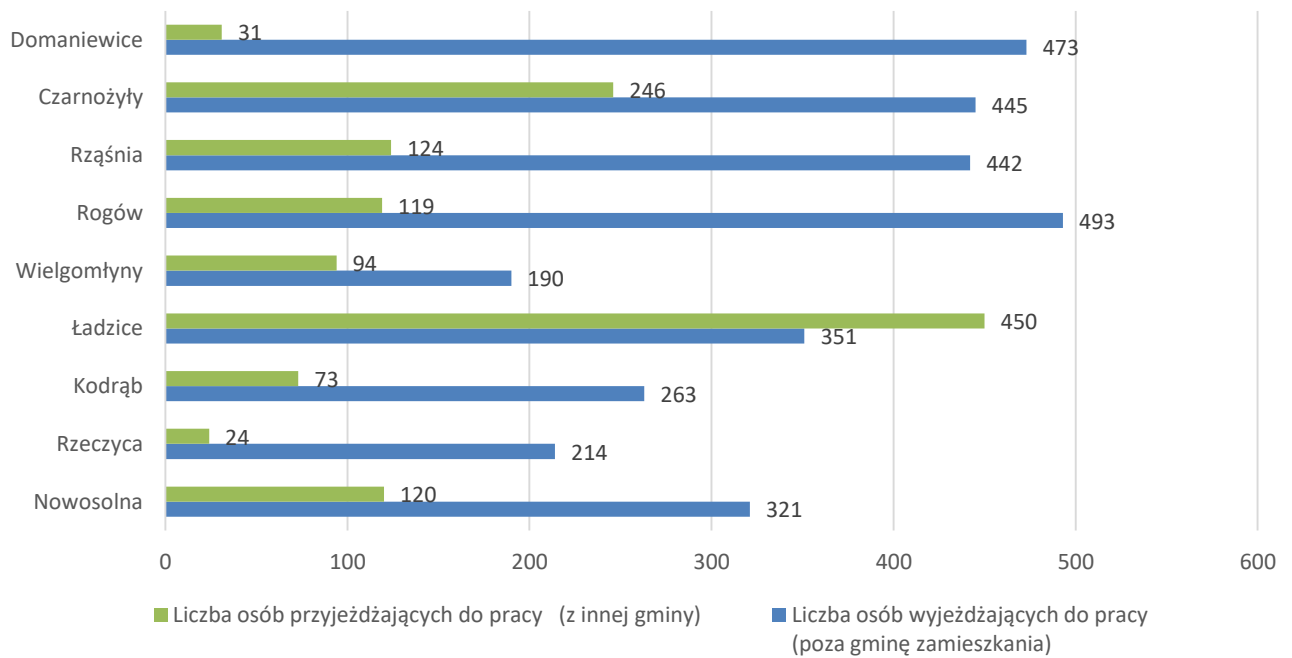
- sekcji G: Handel hurtowy i detaliczny (...) – 56 podmiotów,
- sekcji F: Budownictwo – 38 podmiotów,
- sekcji H: Transport i gospodarka magazynowa – 26 podmiotów,
- sekcji C: Przetwórstwo przemysłowe - 24 podmioty,
- sekcji A: Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo - 16 podmiotów.

RYC 11 - Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej wg sekcji i działań PKD 2007 w roku 2015 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Analiza salda przyjazdów i wyjazdów do pracy wykazała, iż w gminie Rzeczyca liczba osób wyjeżdżających znacznie przewyższała liczbę osób przyjeżdżających do pracy (saldo wyniosło 190).

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

RYC 12 – Saldo wyjazdów do pracy – gmina Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej w roku 2015 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Ilość mieszkań na 1000 mieszkańców wynosząca 301 m² plasuje gminę Rzeczyca na ósmej pozycji w analizowanej grupie.

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

Tabela 7 – Gospodarka mieszkaniowa – gmina Rzeczyca na tle gminy grupy porównawczej (opracowanie własne na podstawie danych GUS, dane za 2015 rok)

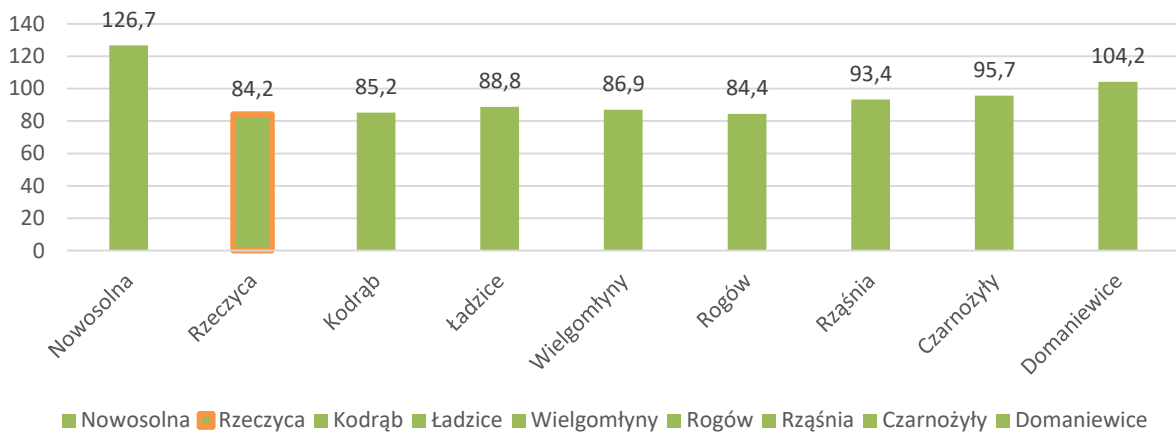
gmina	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania(m ²)	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę(m ²)	mieszkania na 1000 mieszkańców
Nowosolna	126,7	41,6	328,5
Rzeczyca	84,2	25,4	301,7
Kodrąb	85,2	28,2	331,4
Ładzice	88,8	27,6	311,3
Wielgomłynny	86,9	30,1	346,4
Rogów	84,4	30,2	358,2
Rząśnia	93,4	28,2	302,0
Czarnożyły	95,7	28,5	297,7
Domaniewice	104,2	31,5	302,2

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań na osobę jest najmniejsza i wynosi 25,4 m², najmniejsza jest również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosząca 84,2 m².

RYC 13 - Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę - gmina Rzeczyca na tle gminy grupy porównawczej (opracowanie własne na podstawie danych GUS, dane za 2015 rok)

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

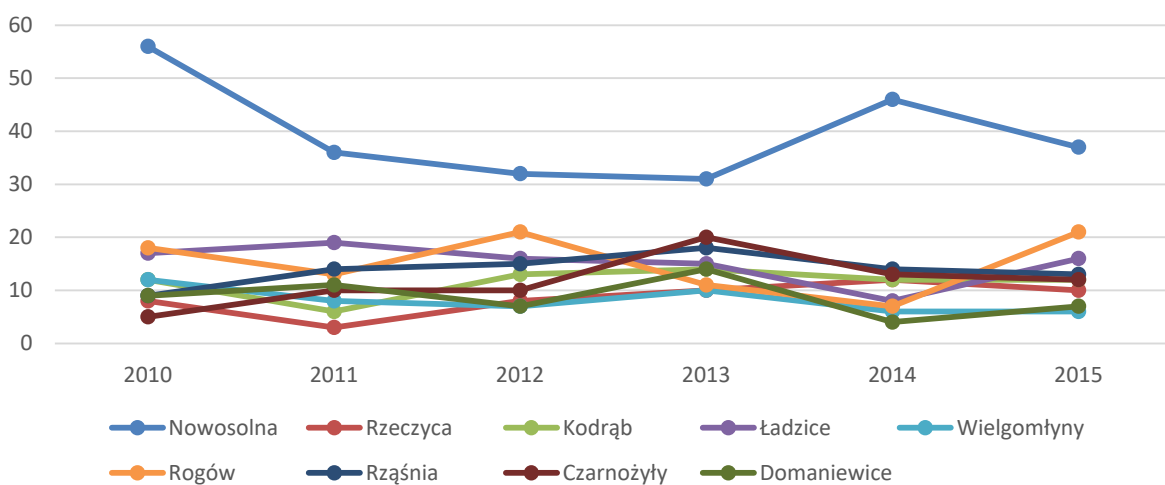

RYC 14 - Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania - gmina Rzeszyca na tle gminy grupy porównawczej (opracowanie własne na podstawie danych GUS, dane za 2015 rok)

Niewielka w stosunku do gmin grupy porównawczej jest liczba mieszkań oddanych do użytkowania w roku 2015 (gmina Rzeszyca plasuje się na 7 pozycji).

Tabela 8 – Ilość mieszkań oddanych do użytkowania - gmina Rzeszyca na tle gminy grupy porównawczej (opracowanie własne na podstawie danych GUS, dane za lata 2010 - 2015)

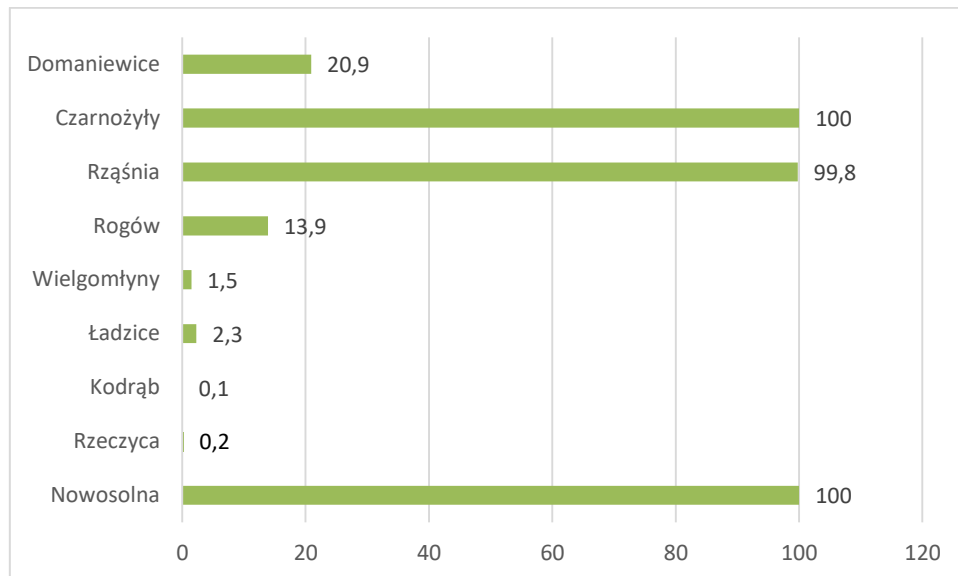
gmina	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nowosolna	56	36	32	31	46	37
Rzeszyca	8	3	8	10	12	10
Kodrąb	12	6	13	14	12	12
Ładzice	17	19	16	15	8	16
Wielgomłynny	12	8	7	10	6	6
Rogów	18	13	21	11	7	21
Rząśnia	9	14	15	18	14	13
Czarnożyły	5	10	10	20	13	12
Domaniewice	9	11	7	14	4	7

RYC 15 - Zmiany liczby mieszkań oddanych do użytkowania w danym roku - gmina Rzeszyca na tle gminy grupy porównawczej (opracowanie własne na podstawie danych GUS, dane za lata 2010 - 2015)

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

Przeanalizowano gotowość inwestycyjną gmin – ich przygotowanie planistyczne – stopień pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Gmina Rzeczyca z wynikiem 0,2 % jest drugą w kolejności z najniższym stopniem pokrycia planami miejscowymi.

RYC 16 - Udział powierzchni gminy [%] objętej planami miejscowymi : stan na 31.12.2014 r - gmina Rzeczyca na tle gminy grupy porównawczej (opracowanie własne na podstawie danych bppwl.lodzkie.pl)

3.4. DIAGNOZA SYTUACJI OBSZARU CAŁEJ GMINY

Diagnoza zawarta w programie rewitalizacji (lub innym dokumencie strategicznym lub planistycznym gminy przyjętym uchwałą rady gminy) winna opisywać opisuje sytuację całego obszaru gminy w następujących sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 1.

Przeprowadzone prace diagnostyczne przeprowadzono w podziale na następujące grupy badań:

- **diagnoza sfery społecznej,**
- **diagnoza sfery gospodarczej,**
- **diagnoza sfery środowiskowej,**
- **diagnoza sfery funkcjonalno-przestrzennej,**
- **diagnoza sfery technicznej.**

W chwili sporządzania niniejszego dokumentu obszar gminy Rzeczyca nie był objęty przyjętym wcześniej programem rewitalizacji.

Diagnoza sytuacji całego obszaru gminy przeprowadzona została dwustopniowo:

→ **DANE Z DOKUMENTÓW PRZYJĘTYCH UCHWAŁĄ RADY GMINY**

- w oparciu o wyniki prac diagnostycznych przeprowadzonych na potrzeby **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzeczyca** przyjętego Uchwałą Nr XVI/109/2015 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 18 grudnia 2015 r.,
- w oparciu o diagnozę sporządzoną na potrzeby **Strategii Rozwoju Gminy Rzeczyca na lata 2015-2020** przyjętej Uchwałą Nr XIX/131/2016 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 31 marca 2016 r.,
- w oparciu o treść diagnozy do obszaru funkcjonalnego opracowaną w ramach projektu **Partnerstwo na rzecz rozwoju obszaru funkcjonalnego Dolina Rzeki Pilicy w Powiecie Tomaszowskim**,
- w oparciu o analizy przeprowadzone na potrzeby dokumentu **Plan Odnowy Miejscowości Rzeczyca na lata 2008-2015 r.** przyjętego Uchwałą Nr XX/156/2008 Rady gminy Rzeczyca z dnia 5 września 2011r.

a następnie - w celu aktualizacji danych i pogłębienia diagnozy sytuacji dla całego obszaru gminy:

→ **DIAGNOZA POGŁĘBIONA**

- w oparciu o zagregowane dane pierwotne (uzyskane m.in. w wyniku prowadzonych działań z zakresu partycypacji społecznej),
- w oparciu o dane wtórne (dane – w tym statystyczne – pozyskane z publicznych rejestrów oraz będące w posiadaniu Gminy Rzeczyca).

3.4.1 WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA POTRZEBY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RZECZYCA

INFORMACJA NA TEMAT ZJAWISK PROBLEMOWYCH ZASYGNALIZOWANYCH W TREŚCI DOKUMENTU

Elementem diagnozy na potrzeby niniejszego programu jest analiza wyników zarówno prac diagnostycznych jak i strategicznych wynikających z dokumentu uchwalonego uchwałą radu gminy: **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzeczyca** przyjętego Uchwałą Nr XVI/109/2015 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 18 grudnia 2015 r.

SFERY	ZDIAGNOZOWANE PROBLEMY
SPOŁECZNA	<ul style="list-style-type: none"> • mała mobilność mieszkańców • niski poziom wykształcenia mieszkańców • ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego • malejąca liczba osób w wieku produkcyjnym • systematyczny spadek aktywności społecznej
GOSPODARCZA	<ul style="list-style-type: none"> • zbytne rozdrobnienie gospodarstw rolnych • bezrobocie wśród osób z wykształceniem wyższym i średnim • niewykorzystanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego gminy • brak bazy wypoczynkowo-turystycznej i rekreacyjnej • brak związków turystycznych i ekologicznych międzygminnych

SFERY	ZDIAGNOZOWANE PROBLEMY
ŚRODOWISKOWA	<ul style="list-style-type: none"> • brak zintegrowanego programu w zakresie stymulowania rozwoju i promocji walorów turystycznych i wypoczynkowych obszaru • słaba jakość gleb • konieczność uwzględnienia znaczących walorów przyrodniczych obszaru w planowaniu przedsięwzięć • zanieczyszczenie powietrza wynikające z funkcjonującego układu komunikacji kołowej • zanieczyszczenie powietrza wynikające z tzw. niskiej emisji • wymagająca poprawy retencja wód
FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNA	<ul style="list-style-type: none"> • peryferyzacja w stosunku do większych miast • nie wykorzystywane walory doliny Pilicy • konieczność zachowania historycznych układów przestrzennych • współczesna chaotyczna zabudowa usługowa i szpecące krajobraz betonowe ogrodzenia • znaczny udział dróg gminnych pokrytych nawierzchnią bitumiczną
TECHNICZNA	<ul style="list-style-type: none"> • słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna • konieczność poprawy stanu infrastruktury ściekowej • konieczność zadbania o stan obiektów zabytkowych (m. in. obiekty budowlane oraz parki) • niezadawalający stan techniczny większości obiektów zabytkowych
WSKAZANIE OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	<p>OBSZARY WYMAGAJĄCE REWITALIZACJI</p> <ul style="list-style-type: none"> — Park w Rzeczyca, — Park w Bartoszewce, — Park w Grotowicach, <p>OBSZARY WYMAGAJĄCE REHABILITACJI</p> <ul style="list-style-type: none"> — taras widokowy na skarpcie Pilicy w Grotowicach, Brzezinach <p>OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI</p> <ul style="list-style-type: none"> — teren poeksploatacyjny w ramach obszaru i terenu górniczego „Zawady” (do rekultywacji rolno-wodnej z planowanym zbiornikiem wodnym) — składowisko, — tereny powierzchniowej eksploatacji złóż

Poniżej wyrysy ze „Studium ...” (dział: Kierunki zagospodarowania przestrzennego)

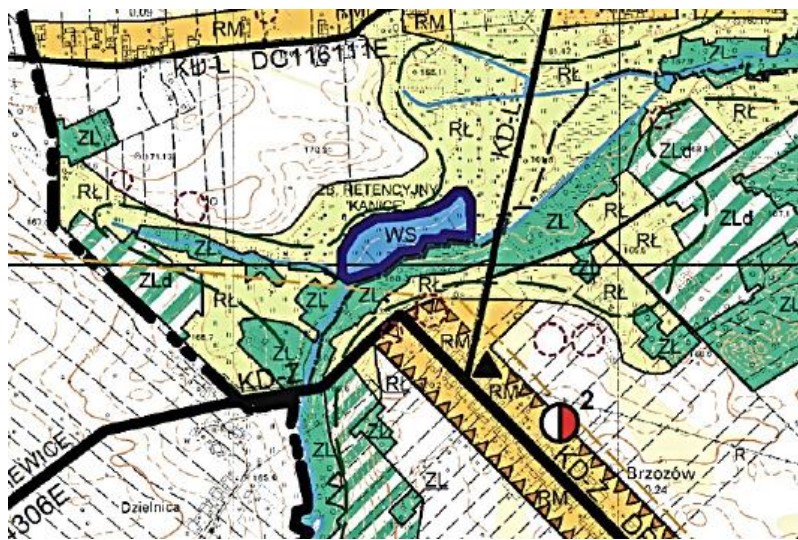

RYC 17 – SUiKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – wyjaśnienie wybranych oznaczeń (źródło: dokument)

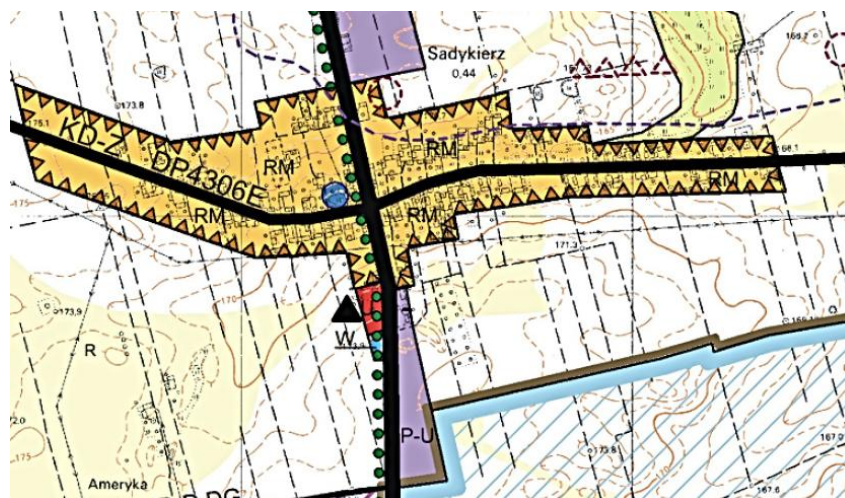
PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

RYC 18 - Wyrrys ze SUIKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – Park w Bartoszewce (źródło: dokument)

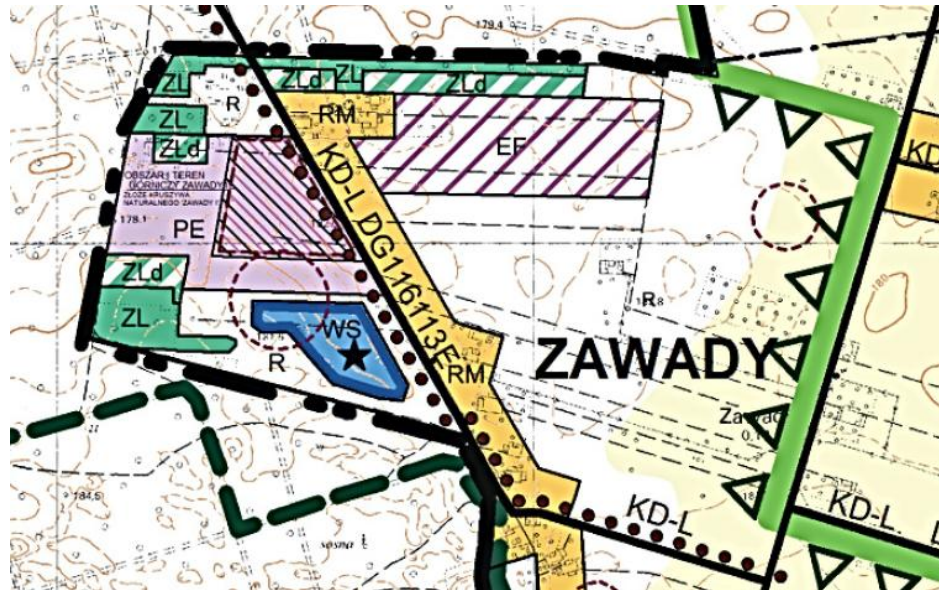

RYC 19 - Wyrrys ze SUIKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – Brzoźów (źródło: dokument)

RYC 20 - Wyrrys ze SUIKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – Sadykierz (źródło: dokument)

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

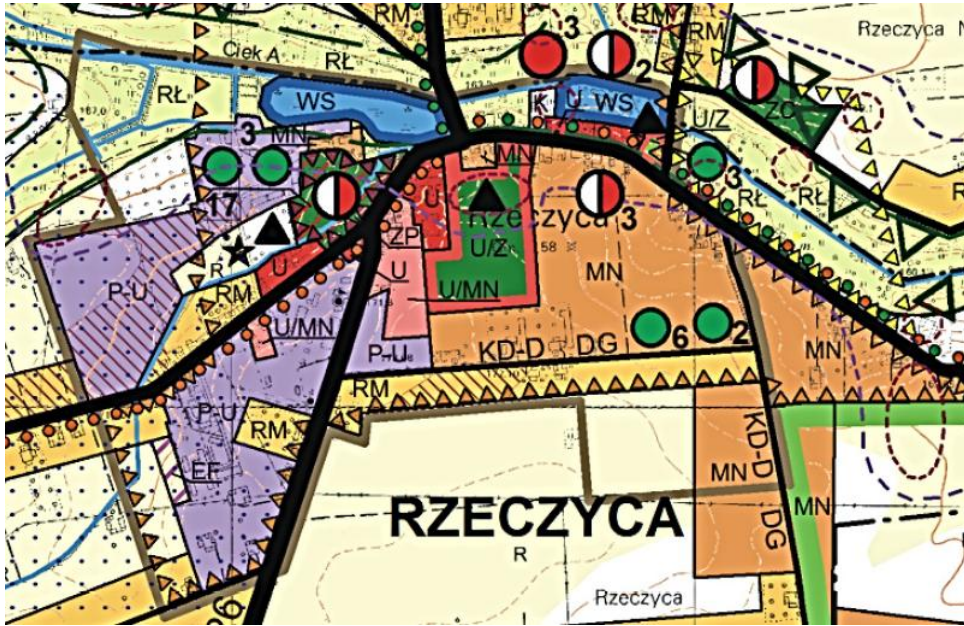

RYC 21 - Wrys z SUiKZP Gminy Rzeszyca – Kierunki – Zawady - teren poeksploatacyjny (źródło: dokument)

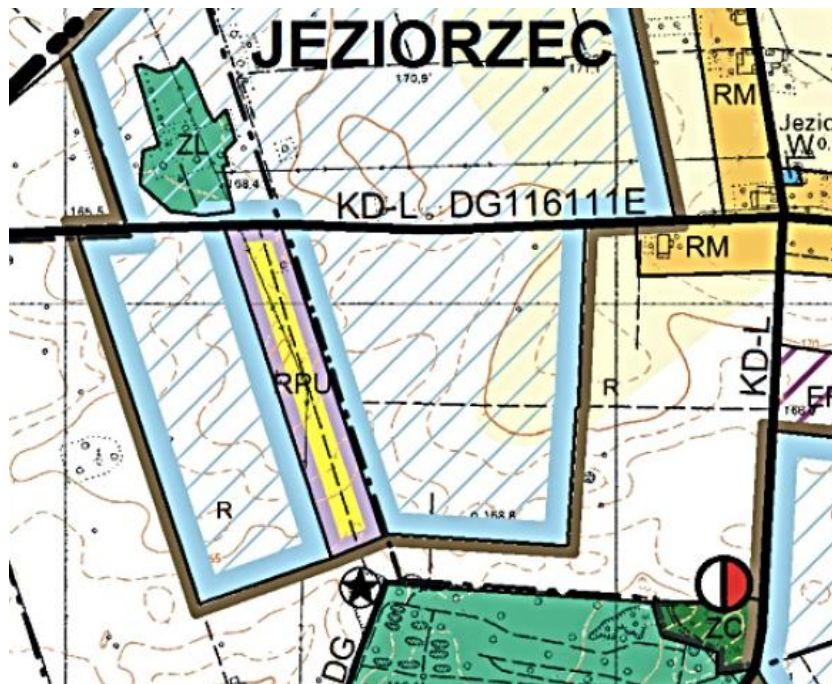

RYC 22 - Wrys z SUiKZP Gminy Rzeszyca – Kierunki – Grotowice (źródło: dokument)

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

RYC 23 - Wyrys ze SUiKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – Rzeczyca - park (źródło: dokument)

RYC 24 - Wyrys ze SUiKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki - Jeziorzec (źródło: dokument)

3.4.2 WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY RZECZYCA NA LATA 2015-2020

INFORMACJA NA TEMAT ZJAWISK PROBLEMOWYCH ZASYGNALIZOWANYCH W TREŚCI DOKUMENTU

Diagnozę oparto również w oparciu o diagnozę sporządzoną na potrzeby **Strategii Rozwoju Gminy Rzeczyca na lata 2015-2020** przyjętej Uchwałą Nr XIX/131/2016 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 31 marca 2016 r.

SFERY	ZDIAGNOZOWANE PROBLEMY:
SPOŁECZNA	<ul style="list-style-type: none"> niechęć i opór przez zrzeczaniem się rolników brak zainteresowania rozwojem turystyki wśród mieszkańców brak wykwalifikowanej kadry (z wykształceniem technicznym) brak zainteresowania rolnictwem wśród młodych ludzi emigracja młodzieży
GOSPODARCZA	<ul style="list-style-type: none"> brak atrakcji turystycznych brak terenów inwestycyjnych wzdłuż drogi wojewódzkiej brak placu targowego
ŚRODOWISKOWA	<ul style="list-style-type: none"> brak surowców mineralnych do rozwoju przemysłu duża skala szkód ze strony zwierzyny leśnej (problem z uzyskaniem odszkodowania)
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	<ul style="list-style-type: none"> duże odległości pomiędzy poszczególnymi wsiami stwarzające trudność dostania się w inne miejsca dla osób nie posiadających samochodów prywatnych bardzo ograniczony dostęp do brzegu rzeki Pilicy (liczne posiadłości prywatne i brak pomiędzy nimi dojścia do rzeki) brak terenów gminnych do wykorzystania na cele rekreacyjne nad Pilicą brak rezerwy terenowej na wybudowanie ścieżek rowerowych (właściciele nie chcą sprzedać gruntu wzdłuż drogi z przeznaczeniem na ścieżkę rowerową) brak połączeń drogowych pomiędzy wsiami
TECHNICZNA	<ul style="list-style-type: none"> brak dużych węzłów komunikacyjnych w pobliżu słaba infrastruktura, drogowa, kanalizacyjna, chodniki i ścieżki rowerowe słaby zasięg Internetu (zbyt mała szybkość/przepustowość) brak obiektu administracyjnego spełniającego wszystkie funkcje publiczne brak kanalizacji na terenie prawie całej gminy brak dróg o właściwych parametrach (nośność, przepusty i zjazdy) brak chodników oraz zła jakość istniejących brak ciągów pieszo – rowerowych brak przydomowych oczyszczalni ścieków

3.4.3 WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA POTRZEBY PARTNERSTWA NA RZECZ ROZWOJU OBSZARU FUNKCJONALNEGO DOLINA RZEKI PILICY W POWIECIE TOMASZOWSKIM

INFORMACJA NA TEMAT ZJAWISK PROBLEMOWYCH ZASYGNALIZOWANYCH W TREŚCI DOKUMENTU

Zgodnie z diagnozą dla obszaru funkcjonalnego - Gmina Rzeczyca nie ma rozwiniętej infrastruktury komunalnej w zadowalającym stopniu. Różnica między siecią wodociągową a kanalizacyjną może wpływać na zbyt dużą ilość ścieków nieoczyszczonych co może stanowić barierę w rozwoju gminy. Również gospodarka przestrzenna w gminie jest niewystarczająco uregulowana. Obszarem problemowym jest również dotychczasowe niewykorzystywanie potencjału jaki stanowi dolina rzeki Pilicy, co należy zmienić poprzez budowanie obszaru funkcjonalnego Doliny Pilicy - działającego na rzecz wspólnego rozwoju. Na terenie gminy występuje duże bezrobocie ukryte, gospodarstwa rolne są rozdrobnione o przewadze małych gospodarstw od 5 do 10 ha. W gminie wyniku ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji, liczba ludności zmniejsza się. Dominującą liczbę mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni ostatnich lat maleje grupa mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. Gmina nie posiada placówek żłobkowych i przedszkolnych, opiekę nad dziećmi w przedziale wieku 3 - 6 lat zapewniają placówki szkolne. Na terenie gminy nie występują placówki oświatowe zapewniające naukę na poziomie ponadgimnazjalnym.

3.4.4 WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA POTRZEBY PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA NA LATA 2008-2015

INFORMACJA NA TEMAT ZJAWISK PROBLEMOWYCH ZASYGNALIZOWANYCH W TREŚCI DOKUMENTU

SFERY	ZDIAGNOZOWANE PROBLEMY
SPOŁECZNA	<ul style="list-style-type: none"> wysokie bezrobocie niski poziom przedsiębiorczości brak utożsamiania się społeczności lokalnej z Gminą
GOSPODARCZA	<ul style="list-style-type: none"> niska atrakcyjność inwestycyjna
ŚRODOWISKOWA	b.d.
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	<ul style="list-style-type: none"> niski poziom estetyki otoczenia, nieuporządkowany obszar parku, drzewostanu, zbiornika wodnego.
TECHNICZNA	b.d.

• • •

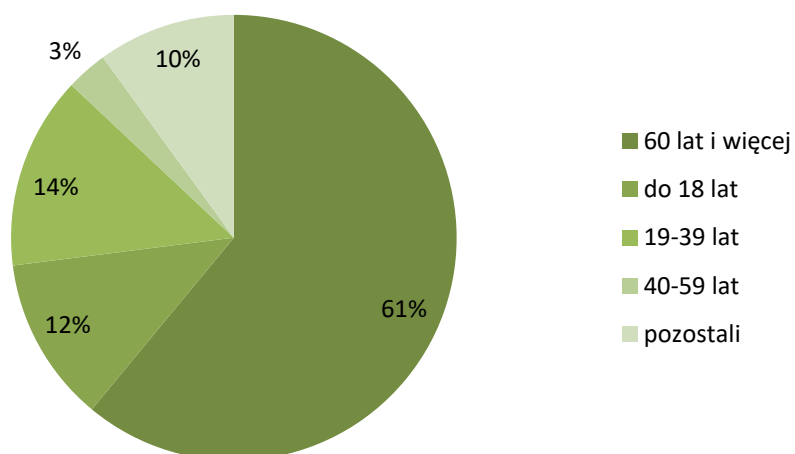
W chwili sporządzania niniejszego dokumentu dla obszaru gminy Rzeczyca były wskazane obszary wymagające przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych (patrz rozdział 3.4).

3.4.5 WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA ETAPIE BADANIA ANKIETOWEGO

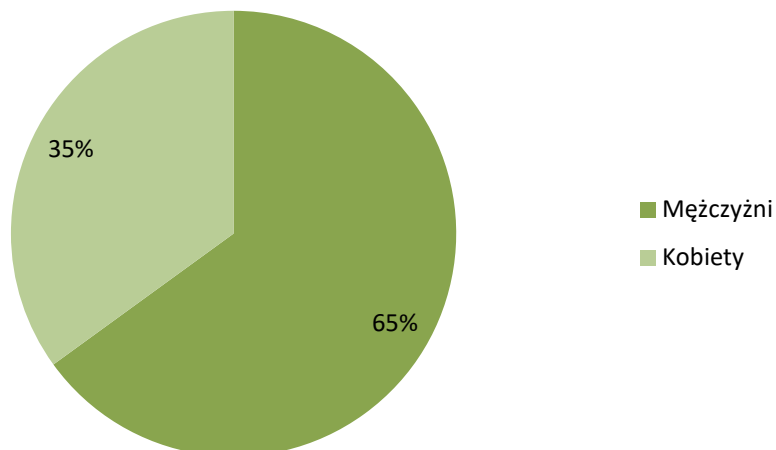
Badanie zostało przeprowadzone dwuetapowo na łącznej grupie 100 mieszkańców i odwiedzających Gminę Rzeczyca. W badaniu brało udział 12 osób w wieku do 18 lat, 14 osób w wieku 19-39 lat, 3 osoby w wieku 40-59 lat. Najliczniejszą grupę (61) stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej. W odniesieniu do pozostałych – danych dotyczących wieku nie podano. Wśród respondentów przeważali mężczyźni (65%) nad kobietami (35%).

Tabela 9 – Badanie ankietowe – liczebność respondentów wg grup wiekowych (opracowanie własne)

przedział wiekowy	liczba respondentów
do 18 lat	12
19-39 lat	14
40-59 lat	3
60 lat i więcej	61
pozostali	10

RYC 25 – Badanie ankietowe - liczebność respondentów wg grup wiekowych (opracowanie własne)

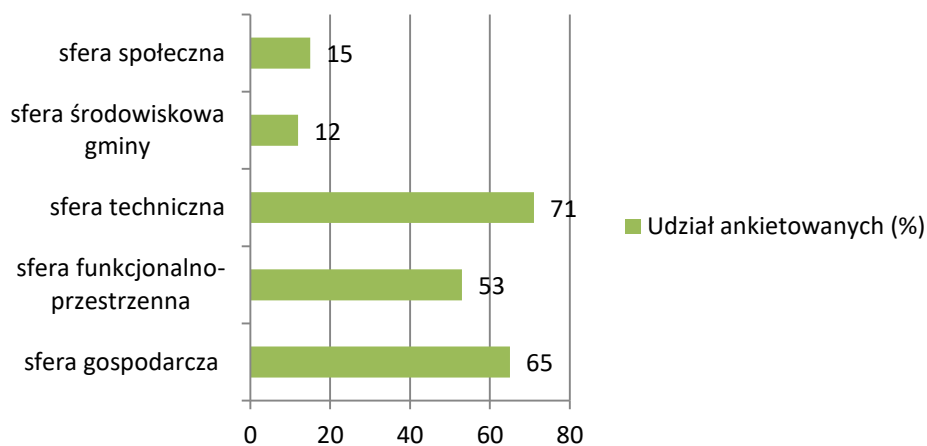

RYC 26 - Badanie ankietowe - struktura płci respondentów (opracowanie własne)

Ponad 70% ankietowanych przyznało, że ważny jest dla nich komfort życia, 25% określiło siebie jako osoby zaangażowane w sprawy lokalne, 90% mieszkańców – jako patriotów uczestniczących w życiu gminy i regionu.

Zapytani o negatywne zjawiska występujące na obszarze Gminy Rzeczyca respondenci wskazywali przede wszystkim: problemy w sferze gospodarczej (65% respondentów), w sferze funkcjonalno-przestrzennej (53%) oraz w sferze technicznej (71%).

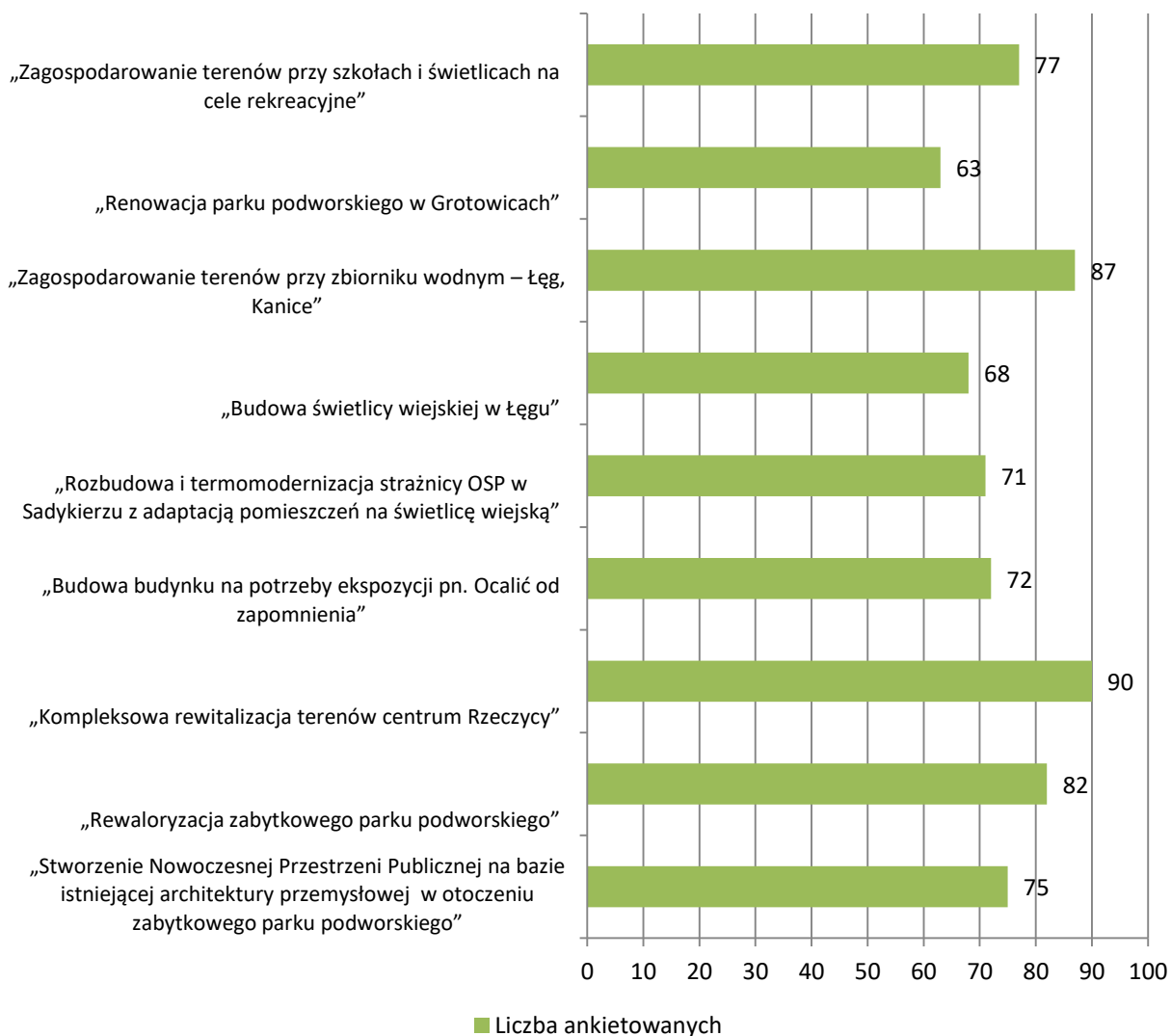
Dość dobrze oceniony został stan środowiska gminy, problemy w tej sferze dostrzegło zaledwie 12 % ankietowanych. Dodatkowo 15% pytanym wskazało na istnienie dodatkowych problemów zaliczanych do sfery społecznej – wskazywano głównie na brak miejsc, gdzie mieszkańcy mogliby spędzać czas wolny, spotykać się i integrować (typu zagospodarowane ogólnodostępne przestrzenie, świetlice, tereny przy placówkach oświatowych, obiekty sportowe itp.).

RYC 27 – Badanie ankietowe - Wskazanie skali dostrzeganych problemów w podziale na sfery - udział procentowy ankietowanych dostrzegających problem w danej sferze (opracowanie własne)

- Wiechnowice: poprawa infrastruktury drogowej (6 os)
- obszar gminy: budowa infrastruktury rowerowej (12 osób)

Poniżej wynik oceny potrzeb rewitalizacyjnych – dokonana w badaniu ankietowym ocena wszystkich zaproponowanych projektów dotyczących obszarów zdegradowanych.

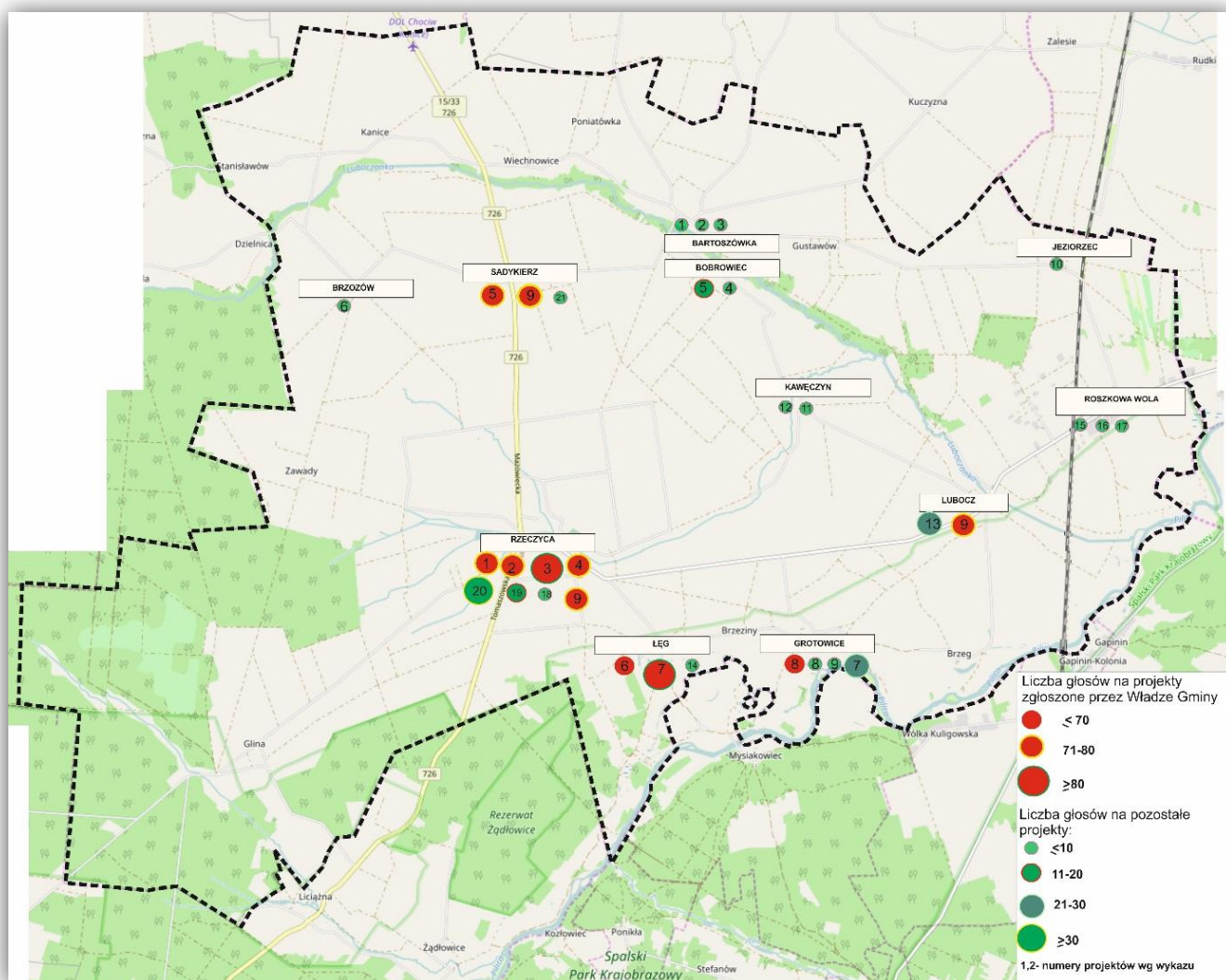
RYC 28 - Badanie ankietowe – liczba głosów oddanych na zaproponowane projekty rewitalizacyjne (opracowanie własne)

Wskazanie potrzeb realizacji projektów zgłoszonych przez respondentów ukazuje poniższy wykres.

RYC 29 – Badanie ankietowe - ocena potrzeby realizacji projektów zgłoszonych przez obywateli (opracowanie własne)

Na poniższym schemacie mapowym ukazano lokalizację projektów na obszarze Gminy Rzeczyca (numeracja wg wykazu).

RYC 30 - Badanie ankietowe - lokalizacja zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych na obszarze Gminy Rzeczyca (opracowanie własne)

Tabela 11 – Badanie ankietowe – liczba głosów oddanych na projekty zgłoszone przez Gminę Rzeczyca (opracowanie własne)

l.p.	nazwa projektu	liczba głosujących
1	„Stworzenie Nowoczesnej Przestrzeni Publicznej na bazie istniejącej architektury przemysłowej w otoczeniu zabytkowego parku podworskiego”	75
2	„Rewaloryzacja zabytkowego parku podworskiego”	82
3	„Kompleksowa rewitalizacja terenów centrum Rzeczyca”	90
4	„Budowa budynku na potrzeby ekspozycji pn. Ocalić od zapomnienia”	72

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

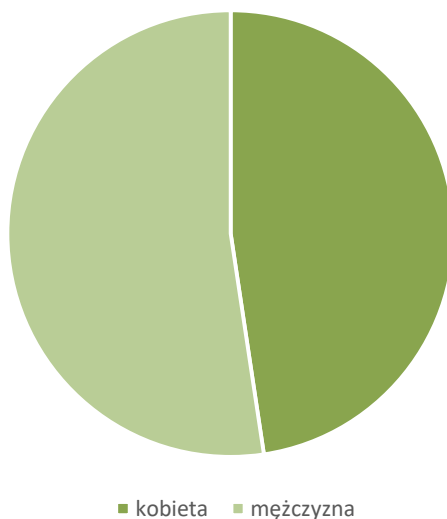
5	„Rozbudowa i termomodernizacja strażnicy OSP w Sadykierzu z adaptacją pomieszczeń na świetlicę wiejską”	71
6	„Budowa świetlicy wiejskiej w Łęgu”	68
7	„Zagospodarowanie terenów przy zbiorniku wodnym – Łęg, Kanice”	87
8	„Renowacja parku podworskiego w Grotowicach”	63
9	„Zagospodarowanie terenów przy szkołach i świetlicach na cele rekreacyjne”	77

Tabela 12 - Badanie ankietowe – liczba głosów oddanych na projekty zgłoszone przez respondentów (opracowanie własne)

l.p.	nazwa projektu	liczba głosujących
1	Bartoszkówka: utworzenia zbiornika retencyjnego	2
2	Bartoszkówka: zagospodarowanie stawów na cele rekreacyjne	1
3	Bartoszkówka: stworzenie przestrzeni publicznej w centrum miejscowości	3
4	Bobrowiec: zagospodarowanie terenu przy zbiorniku	1
5	Bobrowiec: zagospodarowanie terenu przy szkole na cele rekreacyjne	12
6	Brzozów: rewaloryzacja starego cmentarza	1
7	Grotowice: stworzenie przystani	23
8	Grotowice: rewaloryzacja parku	2
9	Grotowice: stworzenie ścieżki dydaktycznej do bunkrów w Lubocz	1
10	Jeziorzec: rewaloryzacja cmentarza	2
11	Kawęczyn: utworzenia zbiornika retencyjnego	1
12	Kawęczyn: budowa świetlicy	5
13	Lubocz: stworzenie przestrzeni publicznej z wykorzystaniem „mostku okrągłego”	23
14	Łęg: budowa świetlicy	3
15	Roszkowa Wola: poprawa stanu infrastruktury drogowej	3
16	Roszkowa Wola: zapewnienie dostępu do rzeki w celach rekreacyjnych	5
17	Roszkowa Wola: zagospodarowanie terenu przy świetlicy	3
18	Rzeczyca: budowa sceny w centrum miejscowości	4
19	Rzeczyca: stworzenie oferty gastronomicznej w centrum miejscowości	15
20	Rzeczyca: przebudowa przystanku	30
21	Sadykierz: wprowadzenie nowych funkcji kulturalno-oświatowych w budynku OSP	4
-	obszar gminy: budowa infrastruktury rowerowej	12

3.4.6 WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ NA ETAPIE BADANIA ANKIETOWEGO ON-LINE

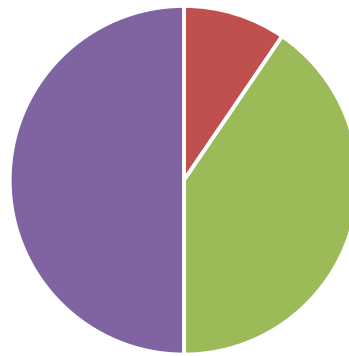
W wyniku przeprowadzenia badania zgromadzono 42 poprawnie wypełnione formularze ankiet. W grupie respondentów przeważali mężczyźni (52,4%) nad kobietami. Najbardziej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 19-39 lat (ponad 85%). Połowa ankietowanych posiada wyższe wykształcenie, 40% - wykształcenie średnie, tylko niecałe 10% ma wykształcenie podstawowe.

RYC 31 - Struktura płci respondentów w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne)

Tabela 13 - Struktura wieku respondentów w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne)

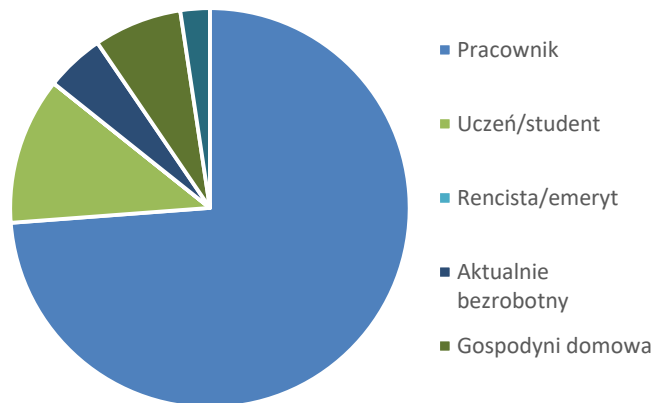
wiek	liczba odpowiedzi	udział [%]
do 18 lat	1	2,4
19-39 lat	36	85,7
40-59 lat	3	7,1
60 lat i więcej	2	4,8

- Bez wykształcenia szkolnego/niepełne podstawowe
- Podstawowe
- Średnie/policealne
- Wyższe (licencjat/inżynier/magister)

RYC 32 - Struktura wykształcenia respondentów w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne)

Większość osób, które wypełniły ankietę on-line pracuje zawodowo (73%). Kolejną co do liczebności grupę stanowią uczniowie i studenci (blisko 12%), gospodynie domowe (ponad 7%) i osoby aktualnie bezrobotne (prawie 5%).

RYC 33 - Struktura zatrudnienia respondentów w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne)

Pierwszym pytaniem skierowanym do respondentów było pytanie o zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji na obszarze Gminy Rzeczyca. Wszystkie osoby, które wzięły udział w badaniu on-line – zgodnie odpowiedziały, że takie działanie jest potrzebne.

Czy Gmina Rzeczyca powinna prowadzić działania rewitalizacyjne?

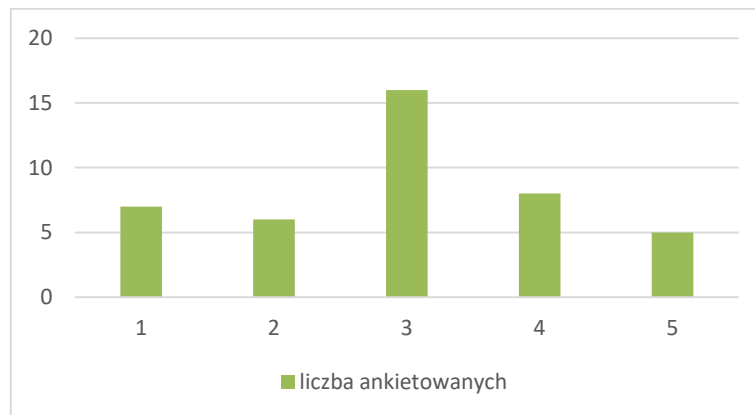
odpowiedź	liczba osób	udział %
-----------	-------------	----------

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

tak	43	100
nie	0	0

RYC 34 – Wypowiedź respondentów na temat potrzeby prowadzenia działań rewitalizacyjnych na obszarze Gminy Rzeczyca (opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego on-line)

Respondenci zapytani o swoje osobiste związki z gminą określili się jako średnio zaangażowani w sprawy lokalne. Blisko 17% respondentów przyznało, że nie udziela się w ogóle. Zaangażowanych było tylko 5 osób (ok 11% pytanych).

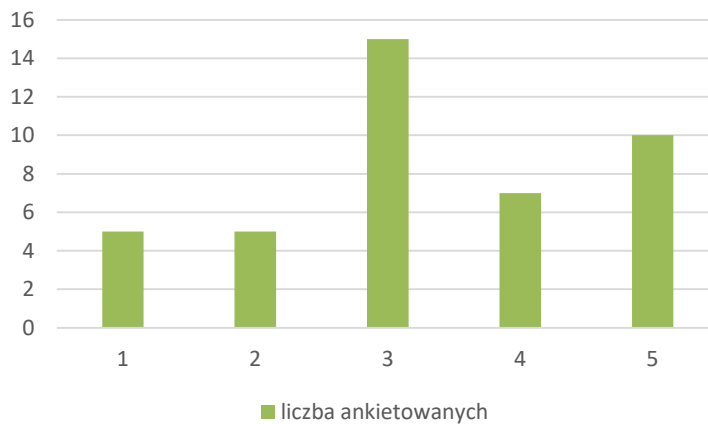

nie udzielam się (1) ... (5) działam aktywnie

RYC 35 - Wypowiedź respondentów na temat ich zaangażowania w sprawy lokalne (opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego on-line)

Tylko nieco lepiej wypadło postrzeżenie się respondentów jako lokalnych patriotów. Jako takich określiło się 23% ankietowanych, blisko 12% lokalnymi patriotami nie czuje się zupełnie.

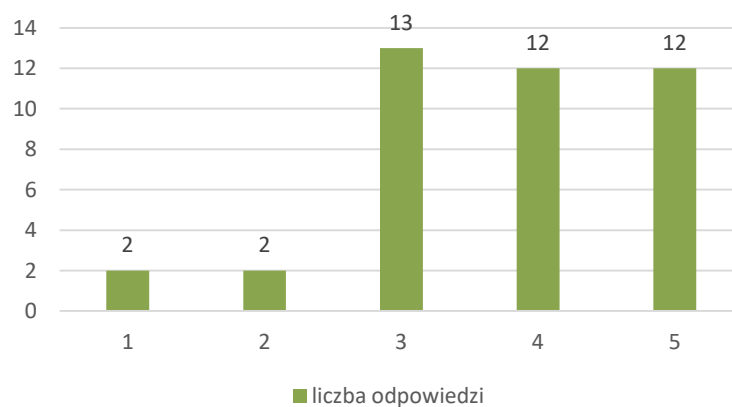
PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

nie czuję się lokalnym patriotą (1) ... (5) jestem lokalnym patriotą

RYC 36 - Wypowiedź respondentów na temat ich poczucia lokalnego patriotyzmu (opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego on-line)

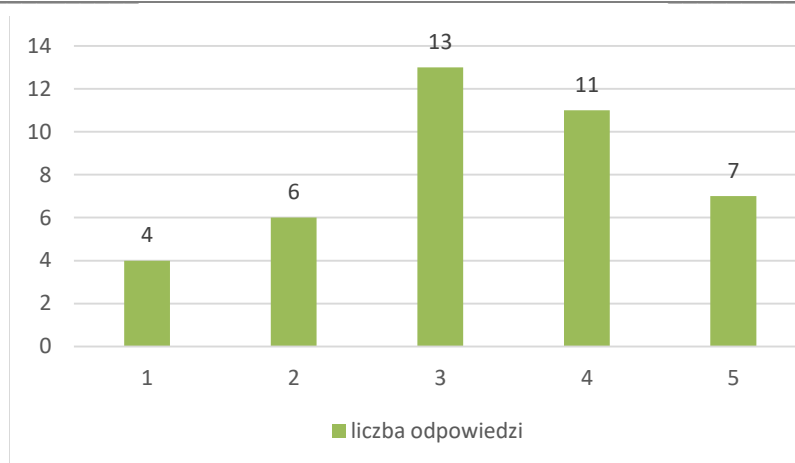
Następnie respondenci pytani byli o ich odczucia dotyczące ogólnego stanu Gminy Rzeczyca w odniesieniu do sfer” gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Według ponad 90% pytaných problemy w sferze gospodarczej występują lub występują intensywnie. Około 90% pytaných dostrzega występowanie problemów w sferze środowiskowej, 93% - w sferze funkcjonalno-przestrzennej. Wszyscy ankietowani zgadzają się co do występowania problemów w sferze technicznej – w tym 25% twierdzi, że problemy występują intensywnie.

nie występują (1) ... (5) występują intensywnie

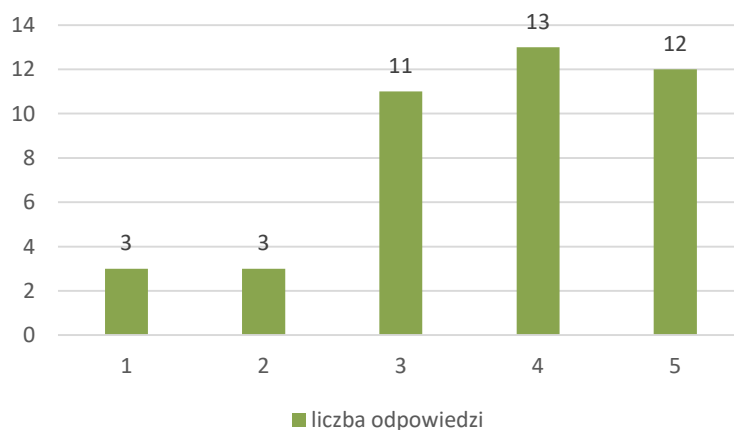
RYC 37 – Skala występowania problemów w sferze gospodarczej – ilość odpowiedzi w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne)

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY RZECZYCA

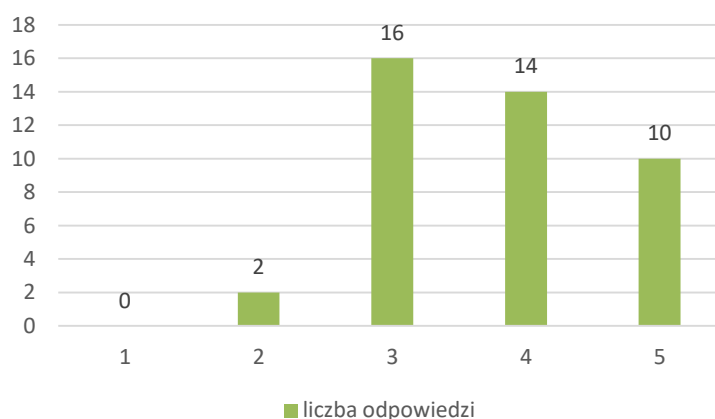
nie występują (1) ... (5) występują intensywnie

RYC 38 - Skala występowania problemów w sferze środowiskowej – ilość odpowiedzi w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne)

nie występują (1) ... (5) występują intensywnie

RYC 39 - Skala występowania problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej – ilość odpowiedzi w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne)

nie występują (1) ... (5) występują intensywnie

RYC 40 - Skala występowanie problemów w sferze technicznej – ilość odpowiedzi w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne)

Ankietowanym przedstawiono następnie propozycje działań naprawczych dotyczących poprawy we wstępnie zdiagnozowanych obszarach zdegradowanych. Celem było uzyskanie opinii społecznej na temat konieczności podjęcia interwencji priorytetowych.

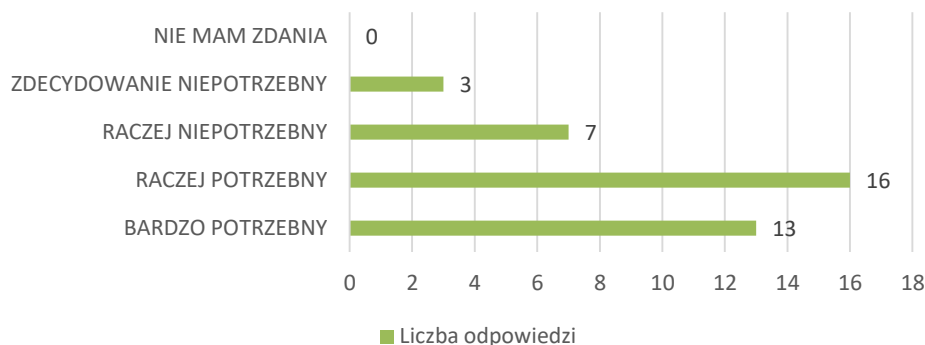
Jako bardzo lub raczej potrzebne projekty ocenione zostały:

- **Rewaloryzacja zabytkowego parku podworskiego w Rzeczyca (86 % ankietowanych)**
- **Rozwój gospodarki turystycznej nad rzeką Pilicą (84%)**
- **Zagospodarowanie terenów przy szkołach i świetlicach na cele rekreacyjne (76%)**
- **Kompleksowa rewitalizacja terenów centrum miejscowości Rzeczyca (70%)**

Poniżej przedstawiono wyniki wskaźników ankietowanych w odniesieniu do poszczególnych projektów.

projekt 1:

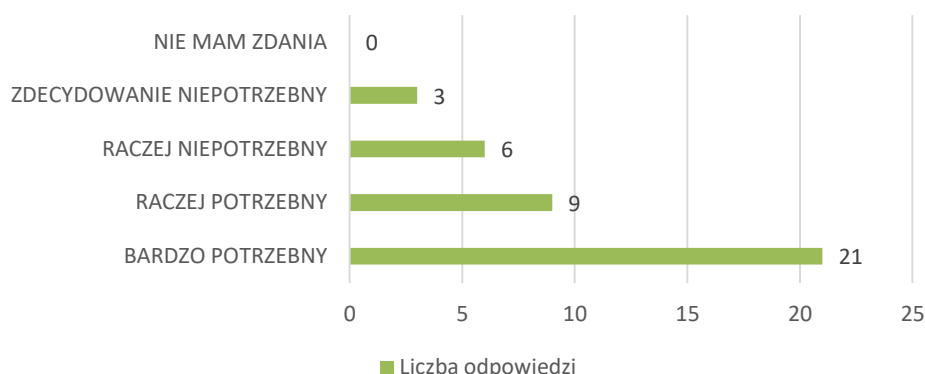
Rzeczyca - Stworzenie Nowoczesnej Przestrzeni Publicznej na bazie istniejącej architektury przemysłowej w otoczeniu zabytkowego parku podworskiego

RYC 41 – Liczba głosów oddanych na projekt 1 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)

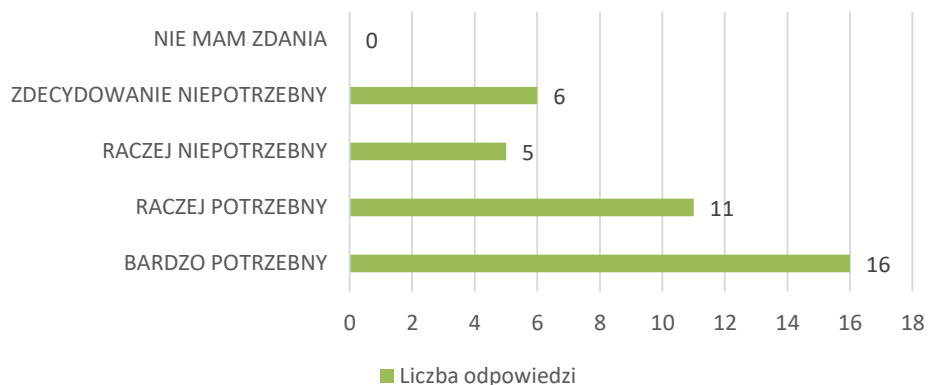
projekt 2:

Rzeczyca - Rewaloryzacja zabytkowego parku podworskiego

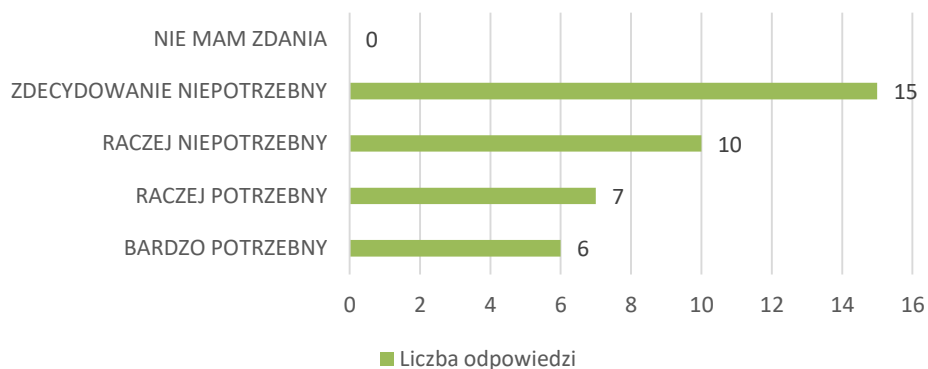
RYC 42 – Liczba głosów oddanych na projekt 2 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)

projekt 3:

Rzeczycza - Kompleksowa rewitalizacja terenów centrum miejscowości

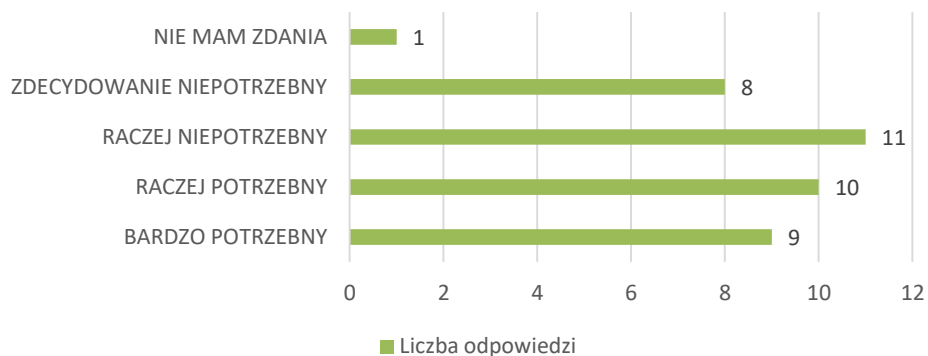
RYC 43 - Liczba głosów oddanych na projekt 3 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)

projekt 4:

Rzeczycza - Budowa budynku na potrzeby ekspozycji pn. „Ocalić od zapomnienia”

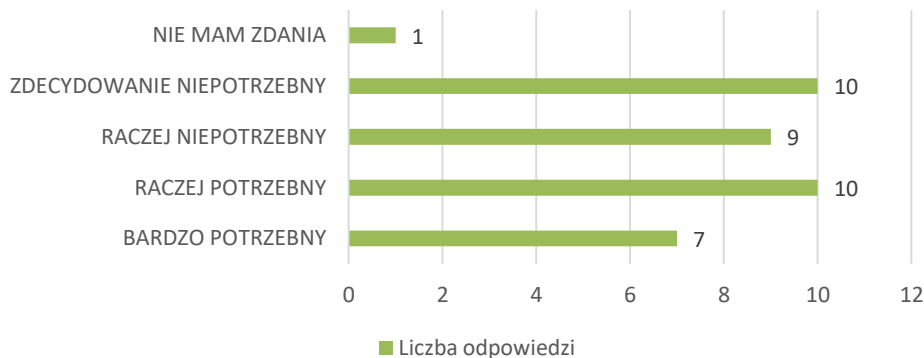
RYC 44 - Liczba głosów oddanych na projekt 4 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)

projekt 5:

Sadykierz - Rozbudowa i termomodernizacja strażnicy OSP z adaptacją pomieszczeń na świetlicę wiejską

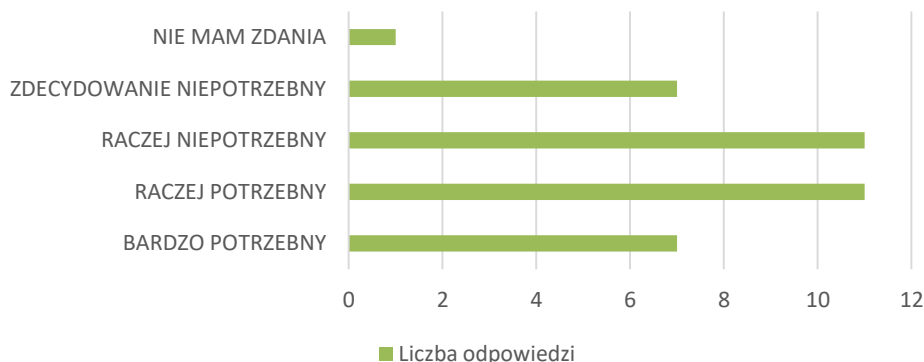
RYC 45 - Liczba głosów oddanych na projekt 5 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)

projekt 6:
Łęg - Budowa świetlicy wiejskiej

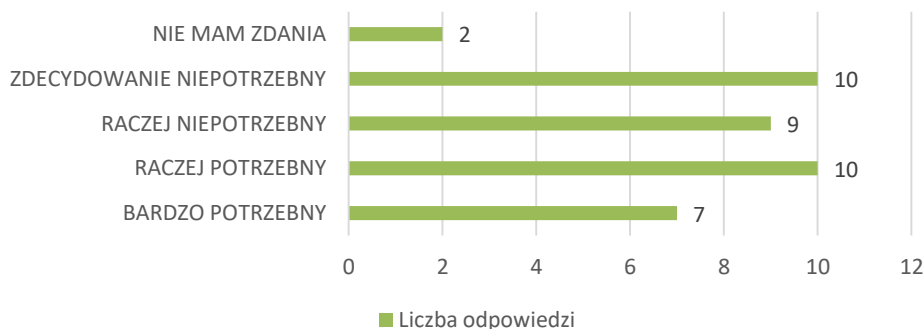
RYC 46 - Liczba głosów oddanych na projekt 6 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)

projekt 7:
Łęg - Zagospodarowanie terenów przy zbiorniku wodnym

RYC 47 - Liczba głosów oddanych na projekt 7 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)

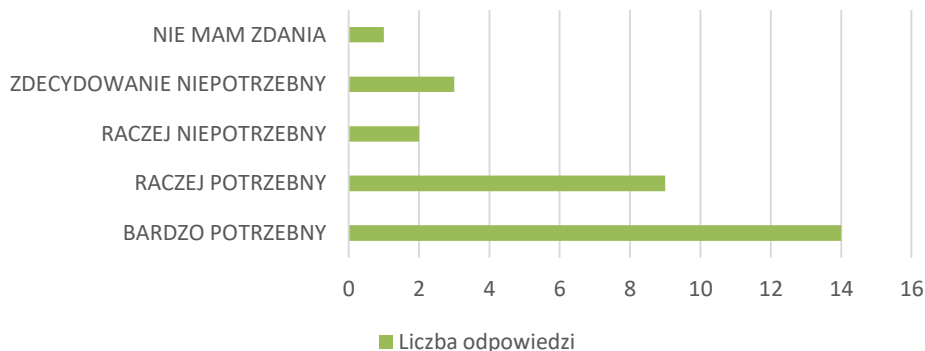
projekt 8:
Kanice - Zagospodarowanie terenów przy zbiorniku wodnym

RYC 48 - Liczba głosów oddanych na projekt 8 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)

projekt 9:

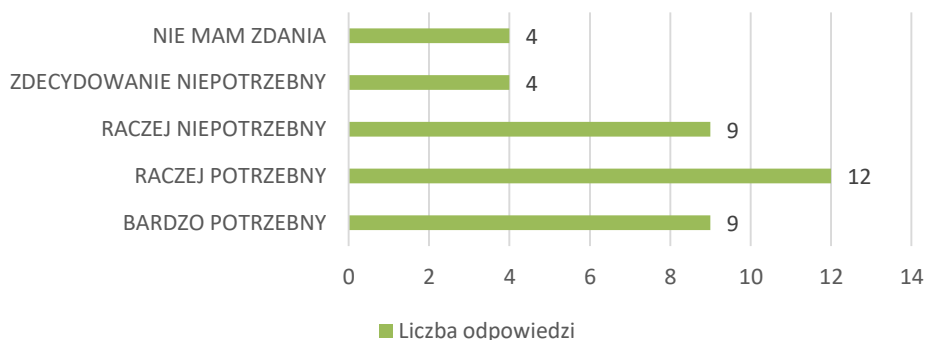
Rozwój gospodarki turystycznej nad rzeką Pilicą (przystań, infrastruktura, rekreacyjna, itp.)

RYC 49 - Liczba głosów oddanych na projekt 9 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)

projekt 10:

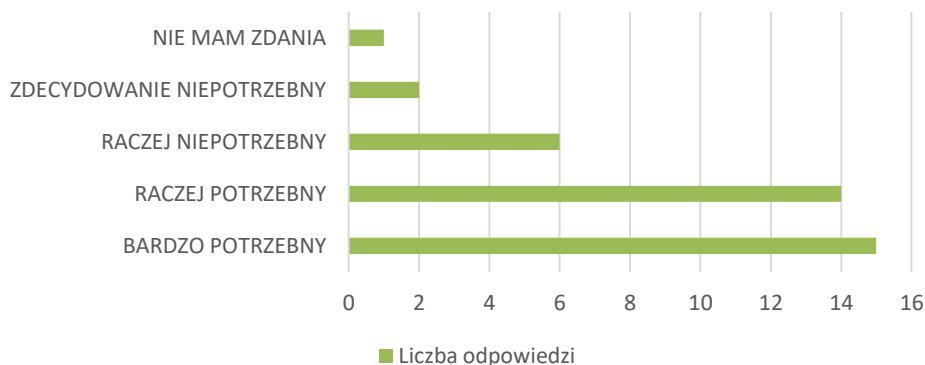
Grotowice - Renowacja parku podworskiego

RYC 50 - Liczba głosów oddanych na projekt 10 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)

projekt 11:

Gmina Rzeczyca - Zagospodarowanie terenów przy szkołach i świetlicach na cele rekreacyjne

RYC 51 - Liczba głosów oddanych na projekt 11 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)

Następnie uczestnicy badania zostali poproszeni o zgłoszenie swoich własnych propozycji projektów, których realizacja mogłaby przyczynić się do poprawy jakości funkcjonowania Gminy Rzeczyca. Poniżej lista wszystkich zgłoszonych propozycji (treść propozycji wg oryginalnej pisowni):

- chodnik przy ulicy Tomaszowskiej (dr. wojewódzka 726)
- toalety na placu zabaw przy szkole
- ścieżka rowerowa łącząca Rzeczycę, Sadykierz, Brzozów, Kanice, Stanisławów, Wiechnowice, Bartoszkówkę
- ścieżka piesza oraz tablice informacyjne o schronach z 2 wojny światowej w Luboczy oraz pas zieleni obok mostku kapliczki od strony sklepu oraz altanka czy ławeczki od obok mostku
- budowa zalewu była by super :-)
- nowe szlaki turystyczne
- poprawa drogi między Kawęczynem a Luboczą od nr Kawęczyn 28
- żłobek dla dzieci
- budowa drogi asfaltowej w Roszkowej Woli (Pograszyn)
- chodnik na ulicy Tomaszowskiej i Mazowieckiej
- budowa sieci kanalizacji na terenie Gminy
- umieszczenie tabliczek z nr posesji, które są oddalone od centrum miejscowości
- zrobienie drogi asfaltowej Jeziorzec-Gustawów
- remont dróg lokalnych- gminnych
- zagospodarowanie terenów nad rzeką Pilicą
- nowe przedszkole
- budowa ścieżek rowerowych
- budowa chodnika i ścieżki rowerowej z Rzeczycy do Sadykierza
- budowa drogi łączącej Kawęczyn z Luboczą oraz Gustawowem
- muzeum ks. J. Kitowicza - b. niepotrzebne
- rozświetlenie okolic dróg poprzez postawienie latarni przy drogach, chodnikach
- magnes dla gości - odwiedź naszą gminę
- droga Kawęczyn - Grotowice
- budowa kina
- oświetlenie na pozostałych drogach gminnych
- budowa i modernizacja dróg na terenie gminy
- dalsza część drogi asfaltowej łącząca Bobrowiec z Rzeczycą
- zajęcia dodatkowe dla młodzieży na spędzanie wolnego czasu/ tenis/basen
- więcej banków (choćby bankomatów)
- poprawa bezpieczeństwa na terenie gminy przez np. budowę chodników
- stworzenie Centrum Rekreacyjno-Sportowe przy szkole w Bobrowcu
- poprawa rozwiązania parkingu i dojazdu autobusów dowożących dzieci do szkoły w Rzeczycy od strony wejścia przedszkolnego.

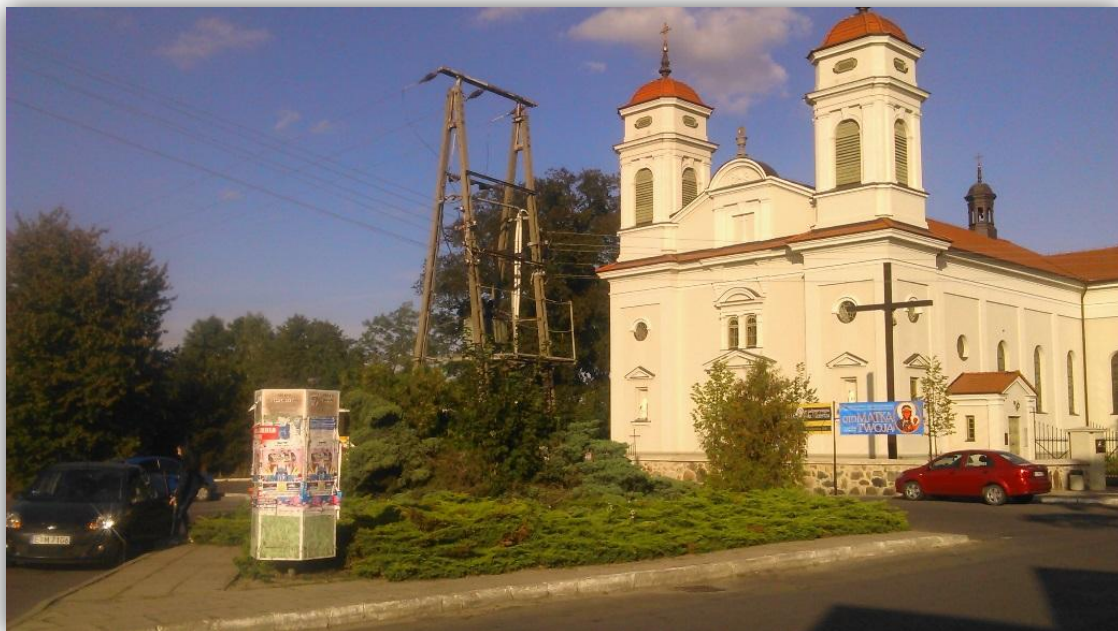
Zapytani o dodatkowe sugestie związane z podjęciem przez Gminę Rzeczyca działań rewitalizacyjnych respondenci wyrazili zadowolenie z faktu przystąpienia Gminy Rzeczyca do prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

3.4.7 WIZJA TERENOWA

Wizję terenową z elementami spaceru badawczego mającymi na celu weryfikację wypracowanego obszaru występowania zjawisk kryzysowych przeprowadzony został we wrześniu 2016 roku. Głównym celem było pogłębienie diagnozy obszaru – identyfikacja występowania zjawisk kryzysowych - zbadanie przestrzeni oraz zebranie opinii uczestników przestrzeni. Spacer przygotowany został i był moderowany przez ekspertów PHENO HORIZON. Spacer podzielono na etapy – zgodnie ze wcześniejszymi wskazaniem interesariuszy. Trasy poszczególnych etapów zostały szczegółowo opracowane jako uwzględniające obszary problemowe zgłoszone na wcześniejszych etapach prac. Podczas spaceru dokonano wizji lokalnej miejsc wskazanych w poprzedniej części diagnozy przez interesariuszy procesu - jako wymagających interwencji a także przeprowadzono rozmowy z napotkanymi użytkownikami przestrzeni. Poniżej fotorelacja z przeprowadzonej wizji terenowej.

FOT 3 – Wizja terenowa – Rzeczyca – kolizja funkcji w przestrzeni publicznej w centrum miejscowości (fot. własna)

FOT 4 - Wizja terenowa – Rzeczyca - niezagospodarowana przestrzeń publiczna w centrum miejscowości (fot. własna)

FOT 5 - Wizja terenowa – Rzeczyca - niezagospodarowana przestrzeń publiczna w centrum miejscowości (fot. własna)

FOT 6 - Wizja terenowa – Sadykierz – wymagający rozwoju funkcji zespół zabudowy OSP (fot. własna)

FOT 7 - Wizja terenowa – Rzeczyca - rozmowa z mieszkańcem obszaru (fot. własna)

FOT 8 - Wizja terenowa – Rzeczyca - rozmowa z mieszkańcem obszaru (fot. własna)

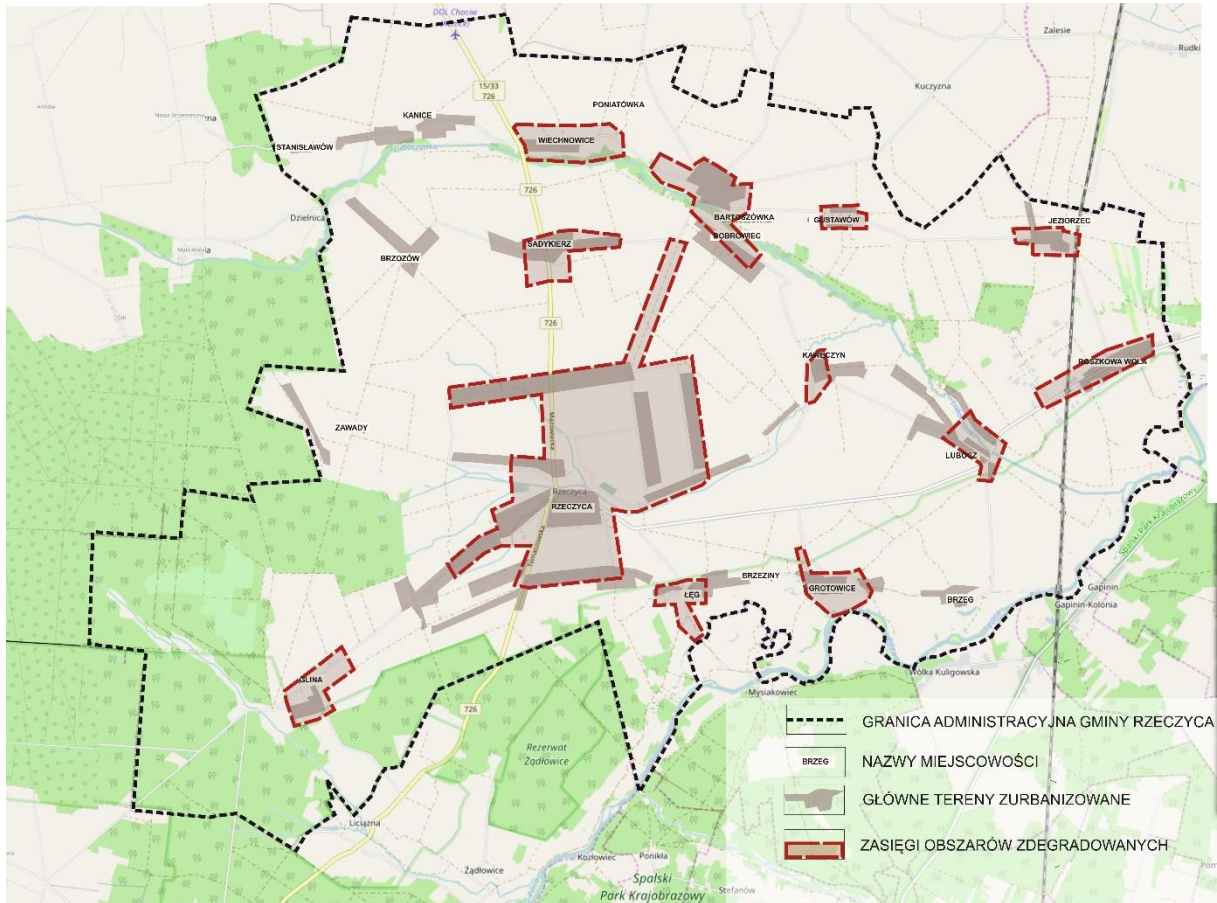
4. WYZNACZENIE OBSZARU KONCENTRACJI ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Wyznaczenie obszaru koncentracji zjawisk kryzysowych przeprowadzone zostało w oparciu o wytyczne zawarte w dokumentach przyjętych uchwałami Rady Gminy Rzeczyca, w szczególności:

- w oparciu o wyniki prac diagnostycznych przeprowadzonych na potrzeby **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzeczyca** przyjętego Uchwałą Nr XVI/109/2015 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 18 grudnia 2015 r.,
- w oparciu o diagnozę sporządzoną na potrzeby **Strategii Rozwoju Gminy Rzeczyca na lata 2015-2020** przyjętej Uchwałą Nr XIX/131/2016 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 31 marca 2016 r.
- w oparciu o treść diagnozy do obszaru funkcjonalnego opracowaną w ramach projektu **Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Dolina Rzeki Pilicy w Powiecie Tomaszowskim**,
- w oparciu o analizy przeprowadzoną na potrzeby dokumentu **Plan Odnowy Miejscowości Rzeczyca na lata 2008-2015 r.** przyjętego Uchwałą Nr XX/156/2008 Rady gminy Rzeczyca z dnia 5 września 2011 r.

Na potrzeby niniejszego programu, na podstawie przeanalizowanych wyników prac wyznaczono zasięg obszaru koncentracji zjawisk kryzysowych – z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych przeprowadzonych na potrzeby programu. Wyznaczenie granic obszaru wsparcia przeprowadzono z zachowaniem zasady spójności funkcjonalno-przestrzennej oraz z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych.

Na podstawie wyników prac diagnostycznych przeprowadzonych w pierwszej części dokumentu dotyczących sytuacji obszaru całej gminy w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej wstępnie wyznaczono obszar koncentracji zjawisk kryzysowych. Zasięg tego obszaru ukazano na rysunku poniżej.

RYC 52 - Zasięgi obszarów zdegradowanych (opracowanie własne)

Celem prac opisanych w dalszej części dokumentu było przeprowadzenie pogłębionej diagnozy społecznej obszaru koncentracji zjawisk kryzysowych a następnie weryfikacja obszaru pod kątem występowania zjawisk kryzysowych w którejs ze sfer: środowiskowej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej oraz gospodarczej.

Występowanie zjawisk kryzysowych odnotowano w zurbanizowanych częściach miejscowości:

— Rzeszyca	— Roszkowa Wola
— Głina	— Gustawów
— Łęg	— Bartoszkówka
— Grotowice	— Bobrowiec
— Lubocz	— Sadykierz
— Kawęczyn	— Wiechnowice

4.1. DIAGNOZA POGŁĘBIONA OBSZARU WYSTĘPOWANIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH – DIAGNOZA SPOŁECZNA

Czy dla obszaru, na którym zidentyfikowano występowanie zjawisk kryzysowych przeprowadzono pogłębioną diagnozę sfery społecznej? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 2.

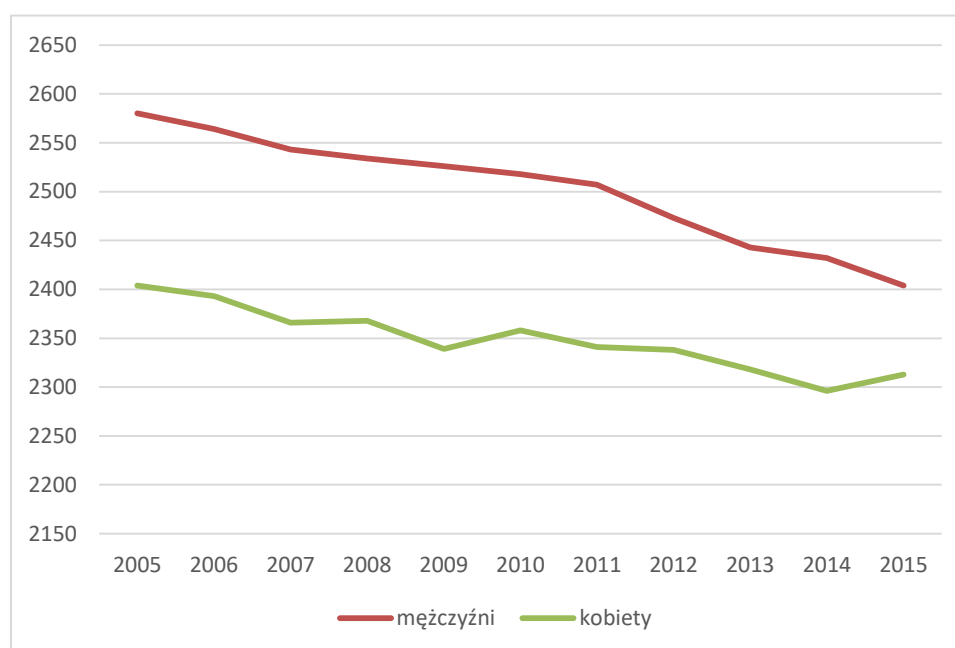
STRUKTURA LUDNOŚCI

W 2015 roku na obszarze gminy Rzeczyca zamieszkiwało ogółem 4717 mieszkańców, z czego prawie 51 % stanowili mężczyźni. Na przestrzeni lat 2005 – 2015 liczba mieszkańców nieznacznie spadała.

Tabela 14 - Liczba ludności w na obszarze gminy Rzeczyca w latach 2005-2015 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

	jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem	osoba	4984	4957	4909	4902	4865	4876	4848	4811	4761	4728	4717
mężczyźni	osoba	2580	2564	2543	2534	2526	2518	2507	2473	2443	2432	2404
kobiety	osoba	2404	2393	2366	2368	2339	2358	2341	2338	2318	2296	2313

W ciągu ostatnich 10 lat odnotowano spadek liczby ludności. Porównując wartości dla lat 2005 (4984 osoby) i 2015 (4717 osób) mówić możemy o spadku liczby ludności o 5,3%. W każdym roku liczba mężczyzn przeważała nad liczbą kobiet zameldowanych na obszarze gminy Rzeczyca.

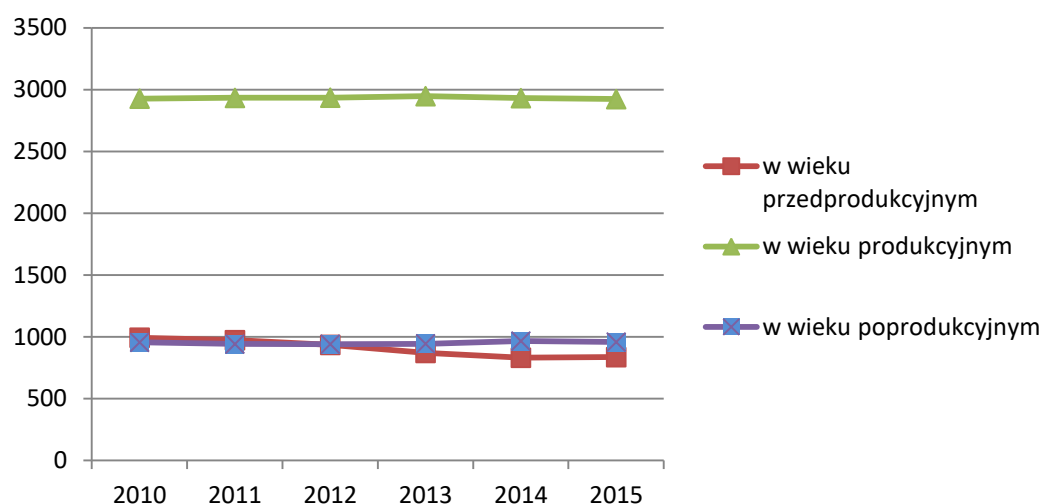
RYC 53 – Gmina Rzeczyca – zmiany liczby ludności według płci w latach 2005-15 (oprac. własne na podstawie danych GUS)

Pod koniec 2015 roku liczba ludności w wieku produkcyjnym wynosiła 2923 osoby, co stanowiło prawie 62% ludności gminy. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadają 61,4 osoby w wieku nieprodukcyjnym.

Tabela 15 – Gmina Rzeczyca – liczba ludności według wieku w latach 2010-2015

	ogółem	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
2010	4876	993	2927	956
2011	4848	973	2933	942
2012	4811	935	2935	941
2013	4761	870	2947	944
2014	4728	831	2931	966
2015	4717	836	2923	958

Liczba ludności w wieku produkcyjnym w ciągu ostatnich 5 lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

RYC 54 - Liczba ludności według wieku produkcyjnego w latach 2010-2015
(opracowanie własne na podstawie danych GUS)

W poniższej tabeli wskazano liczbę ludności poszczególnych miejscowości gminy w podziale na grupy wiekowe.

Tabela 16 – Gmina Rzeczyca - liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, w podziale na miejscowości w latach: 2011-2015
(źródło: dane UG w Rzeczycy)

	2011	2012	2013	2014	2015
Bartoszkówka	44	41	43	41	42
Bobrowiec	48	49	47	48	48
Brzeg	32	28	26	25	25
Brzeziny	12	13	12	13	13
Brzozów	37	38	34	29	31
Glina	31	32	30	28	25
Grotowice	39	35	36	36	38
Gustawów	20	19	21	23	23
Jeziorzec	19	19	16	15	15
Kanice	52	54	49	45	49
Kawęczyn	24	25	25	24	20
Lubocz	48	49	51	51	53
Łęg	23	20	20	18	28
Roszkowa Wola	61	58	55	53	50
Rzeczyca	301	298	299	294	294
Sadykierz	113	107	105	106	103
Stanisławów	13	11	10	9	10
Wiechnowice	25	29	27	26	23
Zawady	22	22	21	20	20

Tabela 17 – Gmina Rzeczyca - liczba ludności w wieku produkcyjnym, w podziale na miejscowości w latach 2011-2015
(źródło: dane UG w Rzeczycy)

	2011	2012	2013	2014	2015
Bartoszkówka	134	134	134	134	137
Bobrowiec	125	128	129	133	138
Brzeg	68	70	70	96	73
Brzeziny	13	14	14	13	14
Brzozów	112	118	125	119	118
Glina	98	105	108	107	104
Grotowice	105	104	106	108	108
Gustawów	55	36	37	34	34
Jeziorzec	55	55	57	57	61
Kanice	109	118	122	123	128
Kawęczyn	75	73	100	78	79
Lubocz	146	148	155	156	159
Łęg	75	76	80	98	87
Roszkowa Wola	179	184	190	199	204
Rzeczyca	902	912	929	949	974
Sadykierz	395	315	315	323	326
Stanisławów	37	38	40	40	43
Wiechnowice	73	73	74	78	79
Zawady	74	80	82	85	82

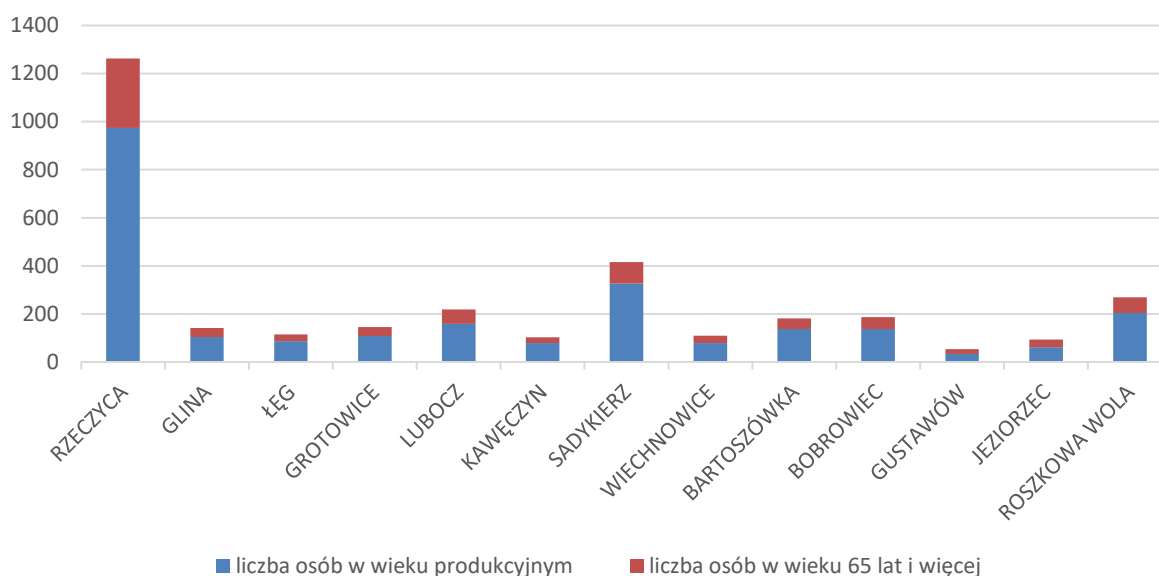
Tabela 18 - Gmina Rzeszyca - liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym, w podziale na miejscowości w latach 2011-2015
(źródło: dane UG w Rzeszycy)

	2011	2012	2013	2014	2015
Bartoszkówka	80	79	80	81	81
Bobrowiec	70	74	77	79	82
Brzeg	38	40	40	66	43
Brzeziny	7	7	7	6	7
Brzozów	68	72	76	74	74
Glina	53	59	61	61	59
Grotowice	61	60	61	61	61
Gustawów	21	20	20	18	18
Jeziorzec	27	27	28	29	31
Kanice	58	64	66	66	68
Kawęczyn	42	41	42	44	44
Lubocz	86	85	87	87	88
Łęg	39	40	42	40	47
Roszkowa Wola	103	105	107	113	116
Rzeszyca	503	512	528	535	546
Sadykierz	170	175	177	180	182
Stanisławów	21	22	23	23	23
Wiechnowice	46	45	43	45	46
Zawady	44	45	47	48	46

Tabela 19 - Gmina Rzeszyca - liczba kobiet w wieku produkcyjnym, w podziale na miejscowości w latach 2011-2015
(źródło: dane UG w Rzeszycy)

	2011	2012	2013	2014	2015
Bartoszkówka	54	55	54	53	56
Bobrowiec	55	54	52	54	56
Brzeg	30	30	30	30	30
Brzeziny	6	7	7	7	7
Brzozów	44	46	49	45	44
Glina	45	46	47	46	45
Grotowice	44	44	45	47	47
Gustawów	34	16	17	16	16
Jeziorzec	28	28	29	28	30
Kanice	51	54	56	57	60
Kawęczyn	33	32	58	34	35
Lubocz	60	63	68	69	71
Łęg	36	36	38	58	40
Roszkowa Wola	76	79	83	86	88
Rzeszyca	399	400	401	414	428
Sadykierz	225	140	138	143	144
Stanisławów	16	16	17	17	20
Wiechnowice	27	28	31	33	33
Zawady	30	35	35	37	36

Współczynnik obciążenia demograficznego wyrażony stosunkiem liczby osób w wieku 65 lat i więcej przypadających na 100 osób w wieku 15–64 lat wyniósł w Polsce na koniec 2015 roku 31,4 %, w województwie łódzkim 35,5%. Wartość współczynnika dla całej gminy Rzezzyca wyniosła 31,7%.

RYC 55 – Gmina Rzezzyca – stosunek liczby ludności w wieku produkcyjnym do liczby ludności w wieku 65 lat i więcej (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

W poniższej tabeli ukazano relację liczby ludności w wieku produkcyjnym do liczby osób w wieku 65 lat i więcej wraz z obliczeniem współczynnika obciążenia demograficznego w badanych miejscowościach gminy. Współczynnik obciążenia demograficznego badany na koniec 2015 wyniósł tam średnio 36,8 a więc znacznie przewyższał wartość wskaźnika wyliczonego dla całej gminy.

Tabela 20 – Gmina Rzezzyca – współczynnik obciążenia demograficznego (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

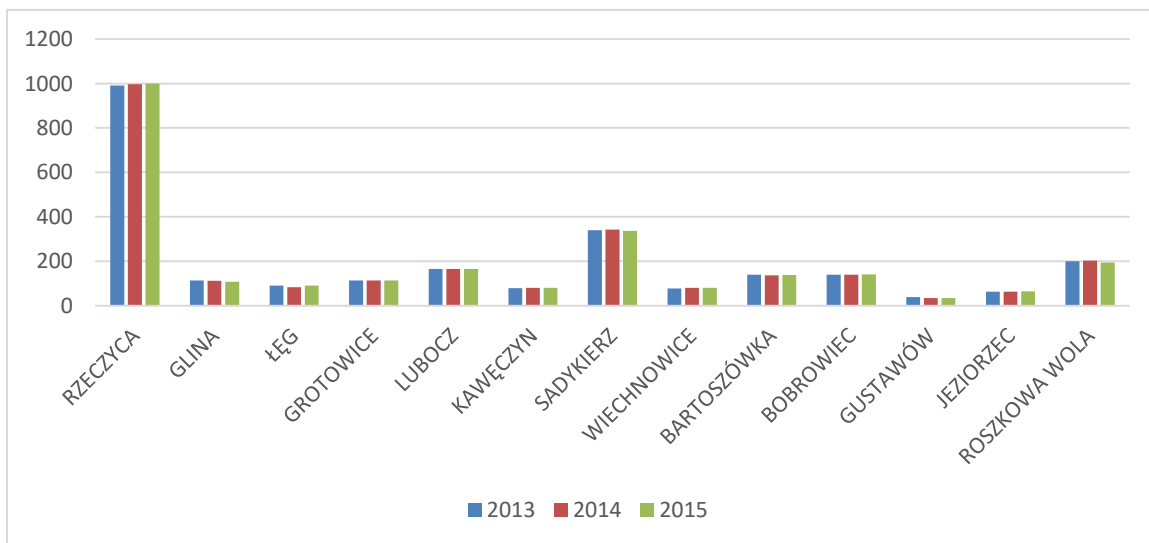
	liczba ludności miejscowości	liczba ludności w wieku produkcyjnym	liczba ludności w wieku 65 lat i więcej	współczynnik obciążenia demograficznego
RZECZYCA	1570	974	289	29,7
GLINA	171	104	37	35,6
ŁĘG	142	87	28	32,2
GROTOVICE	191	108	37	34,3
LUBOCZ	276	159	60	37,7
KAWĘCZYN	125	79	24	30,4
SADYKIERZ	522	326	90	27,6
WIECHNOWICE	132	79	31	39,2
BARTOSZÓWKA	222	137	44	32,1
BOBROWIEC	234	138	48	34,8
GUSTAWÓW	78	34	20	58,8
JEZIORZEC	108	61	33	54,1
ROSZKOWA WOLA	314	204	65	31,9

Następnie przeanalizowano zmiany liczby ludności w wieku produkcyjnym dla wskazanych miejscowości na przestrzeni trzech ostatnich lat.

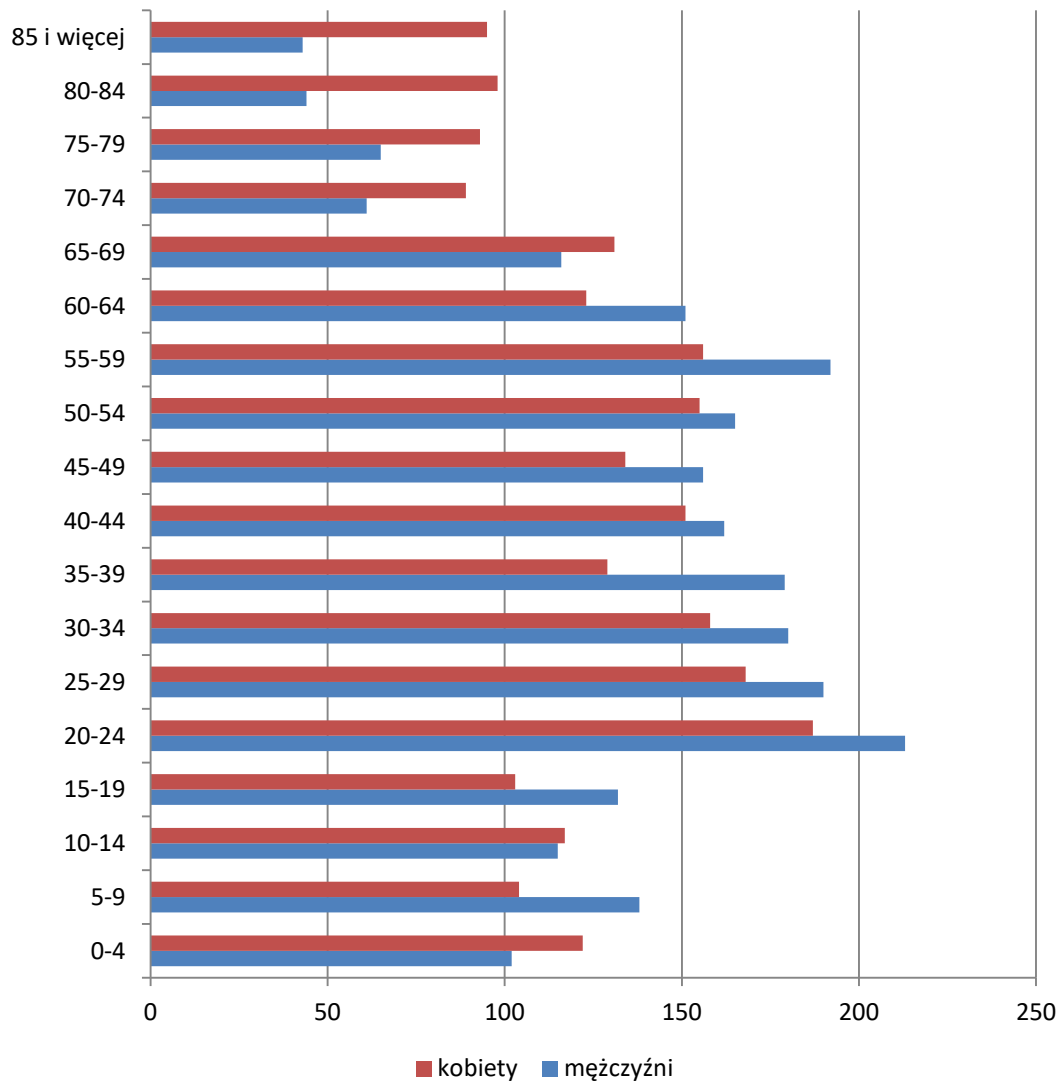
Tabela 21 – Gmina Rzeszyca – liczba ludności według grup wiekowych w miejscowościach obszaru zdegradowanego (opracowanie własne na podstawie danych UG w Rzeszycy)

	liczba ludności			liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym			liczba ludności w wieku produkcyjnym			liczba ludności w wieku poprodukcyjnym		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013	2015	2014	2013	2015	2014	2013
RZESZYCA	1570	1581	1588	282	297	310	999	996	991	289	288	287
GLINA	171	173	173	26	27	30	108	112	113	37	34	30
ŁĘG	142	133	137	24	20	19	90	83	91	28	30	27
GROTOWICE	191	184	184	41	37	37	113	114	114	37	33	33
LUBOCZ	276	282	278	51	53	49	165	165	166	60	64	63
KAWĘCZYN	125	129	130	21	22	26	80	81	79	24	26	25
SADYKIERZ	522	527	528	95	96	103	337	342	339	90	89	86
WIECHNOWICE	132	135	134	21	24	25	80	80	77	31	31	32
BARTOSZÓWKA	222	226	230	40	42	44	138	137	139	44	47	47
BOBROWIEC	234	238	241	45	47	48	141	140	140	48	51	53
GUSTAWÓW	78	79	78	23	23	21	35	35	39	20	21	18
JEZIORZEC	108	112	110	11	16	14	64	63	63	33	33	33
ROSZKOWA WOLA	314	315	316	55	48	50	194	203	200	65	64	66
ŁĄCZNIE	4085	4114	4127	735	752	776	2544	2551	2551	806	811	800

Wskaźnik obciążenia demograficznego (liczony jako stosunek liczby ludności w wieku produkcyjnym do liczby osób w wieku 65 lat i więcej) dla obszaru gminy Rzeszyca w trzech ostatnich latach wynosił odpowiednio: 31,36% w roku 2013, 31,79% w roku 2014 i 31,68% w roku 2015. Wartość wskaźnika była wtedy niższa od wartości wskaźnika dla województwa, co świadczy o spowolnionym w stosunku do innych gmin województwa starzeniu się społeczeństwa gminy a tym samym o jej społecznym potencjale.

RYC 56 – Zmiany liczby ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach obszaru zdegradowanego

RYC 57 – Gmina Rzeczyca - Struktura ludności według wieku i płci w 2015 roku
(opracowanie własne na podstawie danych BDL)

W 2015 roku wśród ludności gminy przeważali mężczyźni nad kobietami. W szczególności przewaga ta widoczna była w grupach wiekowych 15-64.

Według prognoz demograficznych dla kraju i Europy proces starzenia się ludności jest procesem nieuniknionym i związany jest z wydłużaniem czasu trwania życia, a wzmocniony dodatkowo spadkiem liczby urodzeń. Głównym zadaniem jest zatem wypracowanie odpowiednich systemów zabezpieczenia społecznego i organizacji społeczeństwa.

TRENDY DEMOGRAFICZNE

Analizując dane demograficzne dla gminy Rzeczyca dotyczące ostatniego dziesięciolecia można stwierdzić ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego. Wyjątkiem był rok 2009, gdzie wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności osiągnął wartość 0,2. W pozostałych latach odnotowuje się przewagę liczebności zgonów nad liczbą urodzeń żywych.

Tabela 22- Gmina Rzeczyca - Saldo ruchu naturalnego w latach 2005 – 2015

	jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ruch naturalny wg płci												
urodzenia żywe	osoba	48	58	41	60	59	48	51	50	47	43	43
zgony ogółem	osoba	75	67	64	77	58	68	66	74	58	49	66
przyrost naturalny	osoba	-27	-9	-23	-17	1	-20	-15	-24	-11	-6	-23
Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności												
urodzenia żywe na 1000 ludności	-	9,4	11,5	8,2	12,0	11,9	9,8	10,5	10,3	9,8	9,1	9,1
zgony na 1000 ludności	-	14,70	13,25	12,73	15,43	11,71	13,89	13,58	15,32	12,11	10,32	14,04
przyrost naturalny na 1000 ludności	-	-5,3	-1,8	-4,6	-3,4	0,2	-4,1	-3,1	-5,0	-2,3	-1,3	-4,9

Biorąc pod uwagę dane dla miejscowości obszaru zdegradowanego stwierdzić należy, iż w roku 2015 problem ujemnego wskaźnika przyrostu naturalnego dotyczył 9 z 13 badanych miejscowości. Aż dla 8 z 13 badanych miejscowości wartość wskaźnika była niższa niż wartość wskaźnika dla gminy (- 4,9).

Tabela 23 – Gmina Rzeczyca – obszar występowania zjawisk kryzysowych – wskaźniki przyrostu naturalnego (opracowanie własne na podstawie materiałów UG w Rzeczycy)

Miejscowość	Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 osób		
	2015	2014	2013
RZECZYCA	-3,2	-5,7	3,8
GLINA	-17,5	0,0	-11,7
ŁĘG	7,0	-7,0	0,0
GROTOWICE	20,9	0,0	-15,7
LUBOCZ	3,6	3,6	0,0
KAWĘCZYN	-24,0	-8,0	-16,0
SADYKIERZ	-7,7	1,9	-5,7
WIECHNOWICE	-7,6	0,0	-7,6
BARTOSZÓWKA	-13,5	-13,5	4,5
BOBROWIEC	-8,5	-4,3	-12,8
GUSTAWÓW	-12,8	25,6	12,8
JEZIORZEC	0,0	9,3	-9,3
ROSZKOWA WOLA	-6,4	6,4	-9,6

Tabela 24 – Gmina Rzeczyca - migracje na pobyt stały w latach 2004 – 2014 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	Jednostka miary	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
zameldowania ogółem	osoba	35	27	35	40	27	26	23	30	26	32	34
wymeldowania ogółem	osoba	52	61	51	54	45	50	45	43	43	51	47
saldo migracji	osoba	-17	-34	-16	-14	-18	-24	-22	-13	-17	-19	-13
saldo migracji na 1000 osób	osoba	-3,4	-6,8	-3,2	-2,8	-3,7	-4,9	-4,5	-2,7	-3,5	-4,0	-2,7

Na obszarze gminy Rzeczyca co najmniej od roku 2004 przeważa liczba wymeldowań nad liczbą zameldowań. Oznacza to konieczność poprawy warunków życia na obszarze gminy i zapewnienia jeszcze lepszych warunków bytowych, które zatrzymałyby odpływ ludności z terenu gminy. W tym samym czasie dla obszaru gminy w każdym roku odnotowywano ujemne wskaźniki przyrostu rzeczywistego.

Tabela 25 – Gmina Rzeczyca - Przyrost rzeczywisty ludności w latach 2004 – 2014 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	Jednostka miary	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
zameldowania ogółem	osoba	-6	-27	-9	-23	-17	1	-20	-15	-24	-11	-6
wymeldowania ogółem	osoba	-17	-34	-16	-14	-18	-24	-22	-13	-17	-19	-13
przyrost rzeczywisty		-23	-61	-25	-37	-35	-25	-44	-28	-41	-30	-17

LICZBA ZAWARTCH MAŁŻEŃSTW

Wskaźnik liczby małżeństw zawartych w gminie Rzeczyca w roku 2015 na 1000 mieszkańców wyniósł 5,5. To znacznie więcej niż wartość wskaźnika dla województwa, który w tym samym czasie wyniósł 4,6 (wg danych BDL). W gminie Rzeczyca wartość wskaźnika od 2005 roku jest wyższa od 4. Oznacza to iż mieszkańcy gminy są osobami hołdującymi tradycyjnym wartościom.

Tabela 26 – Gmina Rzeczyca - Liczba zawieranych małżeństw w latach 2004 – 2015 wraz liczbą zawartych małżeństw na 1000 mieszkańców (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	Jednostka miary	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Małżeństwa zawarte													
ogółem	-	19	26	34	28	31	37	22	29	21	24	26	26
Małżeństwa na 1000 ludności													
ogółem	-	3,7	5,1	6,7	5,6	6,2	7,5	4,5	6,0	4,3	5,0	5,5	5,5

OŚWIATA, EDUKACJA I WYCHOWANIE

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Na obszarze gminy Rzeszyca brak placówek opieki nad dziećmi do lat trzech.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Na terenie gminy funkcjonuje Publiczna Szkoła Podstawowa im. Narcyzy Żmichowskiej w Rzeszycy wraz z filiami w Sadykierzu i Luboczy. W ramach działania szkoły zapewniona jest także opieka w oddziałach przedszkolnych. Na koniec 2015 roku odsetek dzieci w wieku 3-5 objętych wychowaniem przedszkolnym wyniósł 69,5%. Z opieki korzystało w sumie 127 dzieci w wieku do lat 6 i 29 sześciolatków.

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

W roku 2015 współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego wyniósł 92,12%. Do 20 oddziałów szkół podstawowych (placówki głównej i jej dwóch filii) uczęszczało 304 dzieci z gminy Rzeszyca.

W roku 2015 współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa gimnazjalnego wyniósł 98,64%. Do 7 oddziałów Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Rzeszycy uczęszczało 145 uczniów.

SZKOLNICTWO PONADGIMNAZJALNE

Na obszarze gminy nie są prowadzone placówki oświatowe szkolnictwa ponadgimnazjalnego. Uczniowie w większości dojeżdżają do szkół ponadgimnazjalnych w Tomaszowie Mazowieckim.

SZKOLNICTWO ZAWODOWE

Na obszarze gminy nie są prowadzone placówki oświatowe szkolnictwa zawodowego. Uczniowie w większości dojeżdżają do szkół zawodowych w Tomaszowie Mazowieckim.

SZKOLNICTWO SPECJALNE

Na obszarze gminy nie są prowadzone placówki oświatowe szkolnictwa specjalnego. Gmina Rzeszyca zapewnia w ramach szkolnictwa ogólnego wypełnienie specjalnych potrzeb edukacyjnych trzech uczniów.

SZKOLNICTWO WYŻSZE

Na obszarze gminy nie są prowadzone placówki szkolnictwa wyższego.

Zdiagnozowanymi potrzebami wynikającymi z bieżących analiz funkcjonowania placówek są:

- niewystarczający stan infrastruktury szkolnej i przyszkolnej (w szczególności z zakresu infrastruktury sportu na potrzeby dzieci i młodzieży)
- niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych w stosunku do zgłaszanych potrzeb
- niewystarczający dostęp do innowacyjnych metod nauczania i narzędzi podnoszących kompetencje kadry nauczycieli.

DOSTĘP DO KULTURY

Dostęp do kultury dla mieszkańców gminy Rzeczyca zapewniać ma Gminny Ośrodek Kultury w Rzeczyca wraz ze stanowiącą jego część Biblioteką Publiczną w Rzeczyca.

W ośrodku organizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży – w tym związane z lokalną tradycją ludową i okolicznościowe. Działają tu też dziecięcy zespół ludowy „Mali Rzeczykanie”. Przy Gminnym Ośrodku Kultury w Rzeczyca działają dodatkowo: Orkiestra Dęta Rzeczyca wraz z mażoretkami, Zespół Ludowy Mali Rzeczykanie, Zespół Wokalny Muzyczne Iskierki, grupy taneczne: Krzysie oraz Zygzak. Ponadto w gminie działają kapela ludowa Gmajów oraz kapela ludowa Chabrów (*na podstawie informacji: szlakiempilicy.pl*).

Zaangażowane w życie kulturalne są również mieszkanki gminy zrzeszone w Kołach Gospodyń Wiejskich, z których najbardziej prężnie działające to koła: z Brzega, z Brzozowa, "Pilicanki" z Grotowic, "Katarzynki" z Rzeczyca, "Kierzanki" z Sadykierza i "Tuberoza" z Zawad. Przy ośrodku kultury działają także klub seniora skupiający 28 osób.

Wśród imprez corocznie organizowanych na terenie gminy wymienić należy: witanie Nowego Roku, konkursy na Hodowcę i Przedsiębiorcę Roku (luty), wręczanie poduchy dla pierwszego nowo narodzonego obywatela gminy, festiwal piosenki (marzec - maj), rodzinny piknik (maj-czerwiec), plener plastyczny współorganizowany przez Stowarzyszenie Amatorów Plastyków w Tomaszowie Mazowieckim (lipiec), wakacyjna liga w piłkę plażową i nożną (lipiec-sierpień), gminne dożynki (ostatnia niedziela sierpnia).

Na terenie gminy przechowywana jest kolekcja sprzętu i narzędzi rolniczych. W wyniku zaangażowania mieszkańców i sympatyków Gminy kolekcja jest wciąż uzupełniana i powiększana. Niezbędne jest zapewnienie jej właściwej ekspozycji - odpowiedniego miejsca w celu prezentacji eksponatów pod nazwą „Ocalić od zapomnienia”. Dostęp do wiedzy na temat dziedzictwa materialnego Gminy stanowić może ważny element budowania jej marki a przede wszystkim tożsamości mieszkańców.

Mimo dużej ilości atrakcji kulturalnych oferowanych na terenie gminy problemem jest stopień dostępności do kultury dla wszystkich mieszkańców gminy. Analizując stan infrastruktury komunikacyjnej gminy stwierdzić można, iż mimo korzystnego położenia miejscowości w układzie dróg kategorii gminnej i wyższych mieszkańcy analizowanego obszaru zamieszkujący poza miejscowością Rzeczyca, nie mają zapewnionego bezpośredniego dostępu do oferty kulturalnej. Grupą wymagającą zapewnienia szczególnie ułatwionego dostępu do kultury jest młodzież. Stworzenie lokalnych centrów kultury w miejscowościach – przy wykorzystaniu, adaptacji bądź zmianie funkcji obiektów istniejących stanowiłoby odpowiedź na potrzebę stworzenia oferty rekreacyjnej i kulturalnej pozwalającej na rozwijanie pasji i talentów młodych Rzeczycan.

TURYSTYKA

Największy potencjał turystyczny Gminy wiąże się z przepływającą przez jej teren rzeką Pilica. Tereny gminy wchodzą w skład szerszej przestrzeni turystyczno-rekreacyjnej regionu, którą jest Obszar Turystyczny Doliny Rzeki Pilicy. Swoim zasięgiem obejmuje wszystkie gminy regionu położone wzdłuż doliny rzeki Pilicy. Rozpatrywany obszar turystyczny cechuje się bardzo dużymi walorami przyrodniczymi oraz kulturowymi, które umożliwiają rozwój różnorodnych form turystyki.

Uwarunkowania środowiskowe związane z przyrodą, klimatem przedstawiono w części pierwszej diagnozy, przy czym najważniejsze elementy to Obszar Natura 2000 –Dolina Pilicy oraz Spalski Park Krajobrazowy, częściowo obejmujące tereny gminy.

Spalski Park Krajobrazowy – został utworzony w 1995 r. Park stanowi obszar o dobrze zachowanych cechach krajobrazu naturalnego z bogatym i różnorodnym światem roślinnym i zwierzęcym. Chroni on dolinę rzeki Pilicy wraz z najbardziej cennymi przyrodniczo terenami przyległymi. Rozległe lasy w środkowym biegu Pilicy coraz częściej nazywane są Puszcza Pilicką, choć nie mają one w rzeczywistości charakteru historycznej puszczy. Są one jedynie fragmentem puszczy. Składają się z kilku kompleksów, położonych po obu stronach Pilicy.

Na tle równinnego, mało lesistego krajobrazu Polski Środkowej dolina rzeki Pilicy wyróżnia się malowniczością i różnorodnością krajobrazu. Pilica płynie tutaj naturalnym korytem, miejscami meandrując. Liczne wysepki, mielizny, starorzecza stwarzają dobre warunki siedliskowe dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Na terenie gminy park zajmuje 2 263,0 ha.

Ważnym czynnikiem budowania oferty turystycznej są zabytki. Wśród najważniejszych zabytków położonych w granicach gminy Rzeczyca należy zwrócić przede wszystkim uwagę na:

- Kościół p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Rzeczycy. Powstał, z inicjatywy ks. Mieczysława Skarżyńskiego według projektu architekta Kornela Szrettera, w latach 1889-1891 w stylu neogotyckim, na miejscu starego drewnianego kościoła. Dwuwieżowy murowany kościół reprezentuje architekturę neorenesansową. W kościele znajdują się m.in. obrazy szkoły weneckiej zachowane z drewnianego kościoła m.in. „Święta Rodzina” oraz chrzcielnica z XVI wieku.
- Kapliczka pamiątkowa w Grotowicach i park podworski. Kapliczka pochodzi z 1607 roku. Powstała na pamiątkę bitwy z rokoszanami zebrzydowskimi pod Guzowem. Jest najstarszym zabytkiem na terenie gminy Rzeczyca. Znajduje się u podnóża parku podworskiego. Ma około 3 metrów wysokości. W górnej szerszej części ponad wnękami w każdej z czterech ścianek umieszczono rzeźbione w piaskowcu herby Ciołek i Rawicz. Nad herbem od strony parku wykuto datę ufundowania kolumny – 1607. Kapliczka ulokowana jest u podnóża parku podworskiego, który zajmują powierzchnię około 4 ha. Zespół dworsko parkowy założony został na przełomie XVIII i XIX wieku.
- Park im. Ignacego Jana Paderewskiego założony w połowie XVIII wieku, jest przykładem parku dworskiego. Pierwotnie zajmował powierzchnię 4,7 ha, a obecnie 2,2 ha. W bogatym drzewostanie najcenniejsze są wiązy oraz modrzewie europejskie. W drugiej połowie XIX wieku Wincenty Szejczer oraz jego rodzina wybudowali w parku dwór, który w latach 60-tych ubiegłego stulecia został rozebrany.

- Na terenie gminy warto zobaczyć dworki na Glinie i w Bartoszewie z drugiej połowy XIX wieku, mostek na rzece Luboczance w Luboczy, szereg budynków ulokowanych na skarpie doliny Pilicy pomiędzy Brzegiem, Luboczą i Grotowicami, kapliczki przydrożne.

Atrakcyjność oferty artystycznej zwiększa bogactwo etnograficzne gminy z tradycyjnymi obrzędami i rękodzielnictwem. Najważniejszym i największym wydarzeniem związanym z dziedzictwem kulturalnych jest „pierzawka”. Są to zawody w darcie gęsiego pierza odbywające się corocznie w Rzeczycy. Jest to wydarzenie, które przyczynia się do kultywowania tradycji lokalnych oraz służy integracji mieszkańców gminy. Na obchody tego tradycyjnego święta zjeżdżają się przedstawiciele okolicznych gmin, by wziąć w nich udział. W zawodach biorą też udział kobiety z Kół Gospodyń Wiejskich, jednak w zorganizowaniu oprawy wydarzenia mają też swój udział lokalne zespoły folklorystyczne.

Do głównych dziedzin rękodzieła lokalnego możemy zaliczyć plecionkarstwo, zdobnictwo papierowe, haft, tkactwo, koronkarstwo oraz rzeźbę. Wyróżniają się charakterystyczne wielonicielnicowe tkaniny wełniane o motywie kostkowym zwane „kilimami”, stylowe stroje i piękne krzyżkowe, wielobarwne hafty, którymi zdobione były lniane, przyramkowe koszule, ręczniki i poszewki.

Region wyróżniał się ozdobami izby ludowej przede wszystkim wycinankami, tzw. „różgami”, „kwadratami z kulosami” i „laleczkami”. Jeszcze w połowie lat 90. XX wieku gmina Rzeczycy słynęła ze znakomitych wycinankarek, które tworzyły niepowtarzalne, misterne, ażurowe „kółka” i „kwadraty”.

Przez teren gminy przebiega oznakowany szlak konny, zielony szlak turystyczny, ciągnący się od Tomaszowa do Luboczy, szlak żółty ze Smardzewic do Rzeczycy oraz szlak natury z Kanic do Grotowic. Największy potencjał daje szlak wodny Pilicy, który nie jest oznakowany, ale jest już turystycznie wykorzystywany. W gminie Rzeczycy nie znajduje się żaden obiekt noclegowy.

na podstawie: Diagnoza Sytuacji Społeczno-Gospodarczej dla Gminy Rzeczycy – Strategia opracowana w ramach projektu: PARTNERSTWO NA RZECZ ROZWOJU OBSZARU FUNKCJONALNEGO DOLINA RZEKI PILICY W POWIECIE TOMASZOWSKIM, Centrum Doradztwa Strategicznego

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA MEDYCZNA

Pod koniec 2015 roku na obszarze gminy Rzeczycy usługi z zakresu ochrony zdrowia i opieki medycznej świadczyły trzy podmioty. Na jedną placówkę przypadało wówczas 1362 mieszkańców gminy. To wynik lepszy od roku 2013, kiedy na jedną przychodnię przypadało 1587 mieszkańców.

Na jeden ogólnodostępny punkt apteczny przypadało na koniec 2015 roku 4717 osób (dla porównania – w 2013 roku 4761 a w 2014 – 4728 osób)

POMOC SPOŁECZNA

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Według danych dla obszaru całej gminy ogólna liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni trzech ostatnich lat zmalała. W roku 2013 wynosiła 240, w 2014 – 230 natomiast w 2015 wartość ta wyniosła 205. Poprawy sytuacji społeczeństwa w tym zakresie nie odzwierciedla jednak sytuacja zdiagnozowana dla obszaru zdegradowanego. Liczba osób pobierających zasiłki w roku 2013 wynosiła 590, w roku kolejnym wzrosła do 594 i dopiero w 2015 zaczęła maleć. Oznacza to, iż na obszarze nie ma jeszcze jednoznacznej tendencji poprawy jaka odnotowana została w skali gminy.

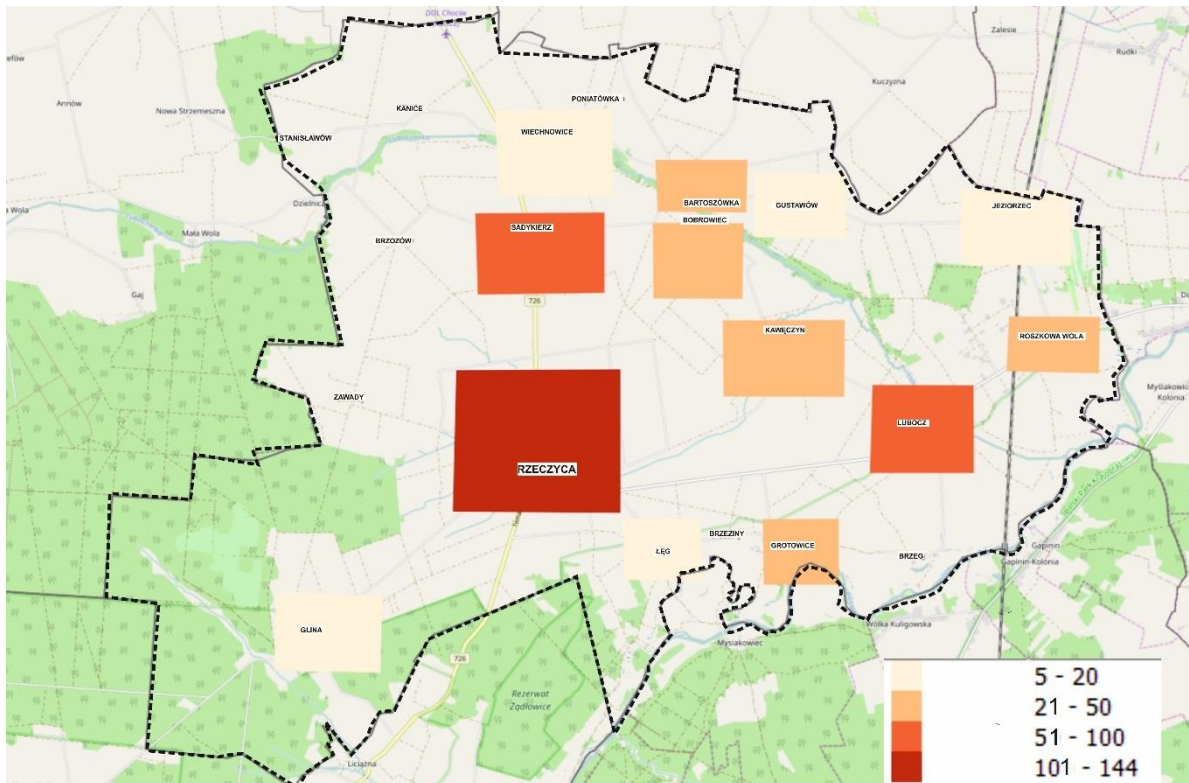
Analizując potrzeby w zakresie korzystania z pomocy społecznej wśród mieszkańców obszaru zdegradowanego stwierdzić należy, iż obszar, na którym zdiagnozowano występowanie zjawisk kryzysowych cechuje się znacznym udziałem liczby osób pobierających zasiłki w stosunku do liczby osób pobierających zasiłki na obszarze gminy (w roku 2015 wielkość ta wynosiła 488 osób, co stanowi aż 81 % wartości dla całej gminy wynoszącej 601 osób)

W roku 2007 na świadczenia rodzinne przeznaczono 1654 tys. zł, a w 2013 przeznaczono 1828 tys. zł.

Tabela 27 – Gmina Rzeczyca - obszar zdegradowany – liczba osób pobierających zasiłki (opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Rzeczycy)

Miejscowość	Liczba osób pobierających zasiłki		
	2015	2014	2013
RZECZYCA	144	178	154
GLINA	11	14	1
ŁĘG	20	30	35
GROTOWICE	31	42	42
LUBOCZ	61	62	61
KAWĘCZYN	22	27	32
SADYKIERZ	61	81	96
WIECHNOWICE	18	17	20
BARTOSZÓWKA	31	40	44
BOBROWIEC	31	28	40
GUSTAWÓW	15	19	11
JEZIORZEC	5	9	8
ROSZKOWA WOLA	38	47	46
ŁĄCZNIE:	488	594	590

Poniższy kartogram pokazuje skalę problemu na zdiagnozowanym obszarze występowania zjawisk kryzysowych. Kolor i wielkość oznaczenia pokazują liczbę osób korzystających z zasiłków (stan na rok 2015) w odniesieniu do analizowanych miejscowości.

RYC 58 – Gmina Rzeszyca – obszar zdegradowany - liczba osób pobierających zasiłki w roku 2015 (opracowanie własne na podstawie materiałów GOPS w Rzeszycy)

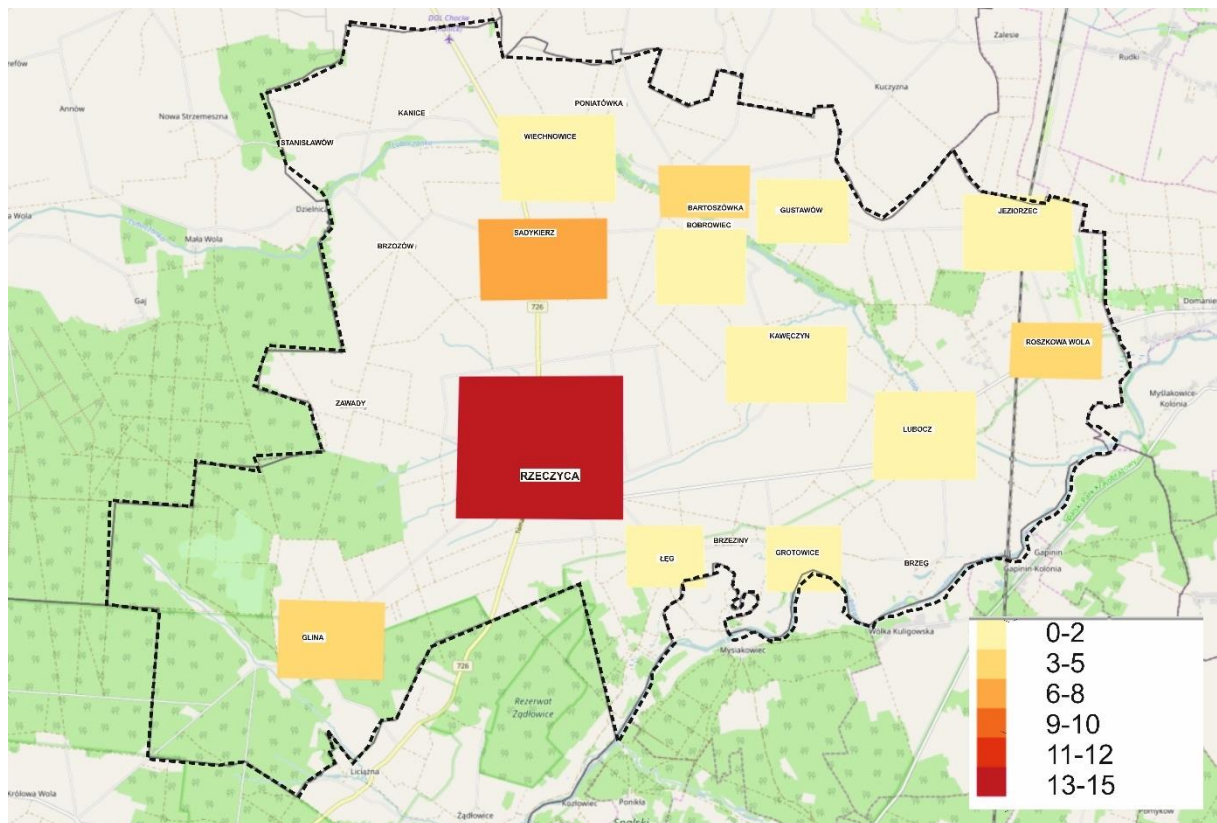
Dodatkowo analizy danych udostępnionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszycy wykazały, iż liczba osób zamieszkujących miejscowości obszaru zdegradowanego skierowanych na przymusowe leczenie odwykowe wyniosła w 2015 roku 5 osób. Stanowi to aż 100 % liczby osób z obszaru całej gminy skierowanych na przymusowe leczenie odwykowe.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Za bezpieczeństwo mieszkańców gminy Rzeszyca odpowiadają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Tomaszowie Mazowieckim oraz Komisariatu Policji w Czerniewicach. Od kwietnia 2016 roku odbywają się dyżury funkcjonariuszy policji w budynku Urzędu Gminy w Rzeszycy.

Ochronę przeciwpożarową zapewnia Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, wspomagana przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych: w Rzeszycy, w Sandykierzu, w Bartoszewce, w Luboczy, w Glinie, oraz w Kanicach.

Liczba przestępstw popełnionych na analizowanym obszarze zdegradowanym wyniosła w 2015 roku 37. Najwięcej zdarzeń miało miejsce w Rzeszycy (15) i Sandykierzu (6). Łączna liczba przestępstw popełnionych na obszarze stanowi 100% przestępstw popełnionych na obszarze gminy Rzeszyca.

RYC 59 - Gmina Rzeszyca – obszar zdegradowany - liczba przestępstw w roku 2015 (opracowanie własne na podstawie materiałów UG w Rzeszycy)

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

na podstawie: Diagnoza Sytuacji Społeczno-Gospodarczej dla Gminy Rzeczyca – Strategia opracowana w ramach projektu: PARTNERSTWO NA RZECZ ROZWOJU OBSZARU FUNKcjONALNEGO DOLINA RZEKI PILICY W POWIECIE TOMASZOWSKIM, Centrum Doradztwa Strategicznego

Najważniejsze organizacje pozarządowe udzielające w gminie to:

1. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Tradycja, Kultura, Rozwój" obejmuje gminy Rzeczyca, Czerniewice, Żelechlinek i Poświętne. Głównymi celami Stowarzyszenia są: opracowanie i realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) w rozumieniu ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz przepisów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, dla obszaru gmin: Czerniewice, Poświętne, Rzeczyca, Żelechlinek, podejmowanie inicjatywy i działań mających na celu pobudzenie aktywności społeczności lokalnych oraz ich czynny udział w opracowaniu i realizacji LSR, upowszechnianie i wymianę informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich położonych w obszarze działania LGD, propagowanie działań na rzecz realizacji LSR w obszarze działania LGD, pozyskiwanie partnerów i źródeł finansowania LSR, w tym z programów pomocowych, promocja obszarów wiejskich położonych w obszarze działania LGD, rozwój edukacji na obszarach wiejskich, udzielanie wsparcia mieszkańcom obszaru objętego LSR w zakresie przygotowania projektów i pozyskiwania środków na ich realizację, w tym z programów pomocowych.
2. Rzeczycki Klub Sportowy oraz Ludowy Klub Sportowy "Łabędź Rzeczyca", których obszar działań obejmuje sport, turystykę, wypoczynek.
3. Stowarzyszenie Promocji i Przedsiębiorczości w Gminie Rzeczyca, które działa na rzecz wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych.

Na terenie gminy działają także aktywnie Koła Gospodyń Wiejskich w Roszkowej Woli, Glinie, Rzeczyca, Brzegu, Brzozowej, Grotowicach, Sadykierzu i Zawadach oraz Ochotnicze Straże Pożarne, których celami statutowymi są:

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami,
- udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń,
- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,

- rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej,
- wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej,
- działania na rzecz ochrony środowiska.

PODSUMOWANIE POGŁĘBIONEJ DIAGNOZY SPOŁECZNEJ OBSZARU WYSTĘPOWANIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH:

- **GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE OBSZARU:**
 - zmniejszająca się liczba ludności obszaru,
 - brak dostępu do placówek opieki nad dziećmi do lat 3,
 - niewystarczający stan infrastruktury szkolnej i przyszkolnej (w szczególności z zakresu infrastruktury sportu na potrzeby dzieci i młodzieży) ,
 - niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych w stosunku do zgłaszanych potrzeb,
 - niewystarczający dostęp do innowacyjnych metod nauczania i narzędzi podnoszących kompetencje kadry nauczycieli,
 - niewystarczający dostęp do kultury – trudności z samodzielnym dojazdem dzieci i młodzieży do głównego obiektu kulturalnego gminy,
 - znaczny udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej wraz ze wzrostem kwoty wypłacanych zasiłków,
 - znaczny udział przestępstw na obszarze w ilości przestępstw całej gminy,
- **POTENCJAŁ SPOŁECZNY OBSZARU**
 - spowolnionym w stosunku do wartości dla całej gminy proces starzenia się społeczeństwa,
 - wysoki stopień aktywności społecznej,
 - duży potencjał kulturotwórczy do wykorzystania w rozwoju społecznym obszaru,
 - duży potencjał turystyczny do wykorzystania w rozwoju społecznym obszaru.

4.2. WERYFIKACJA WYZNACZONEGO OBSZARU POD KĄTEM WYSTĘPOWANIA NEGATYWNYCH ZJAWISK

Czy przeprowadzono badanie obszaru występowania zjawisk kryzysowych pod kątem dodatkowego występowania negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 3.

SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA – DIAGNOZA POTENCJAŁU

INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACJA PUBLICZNA

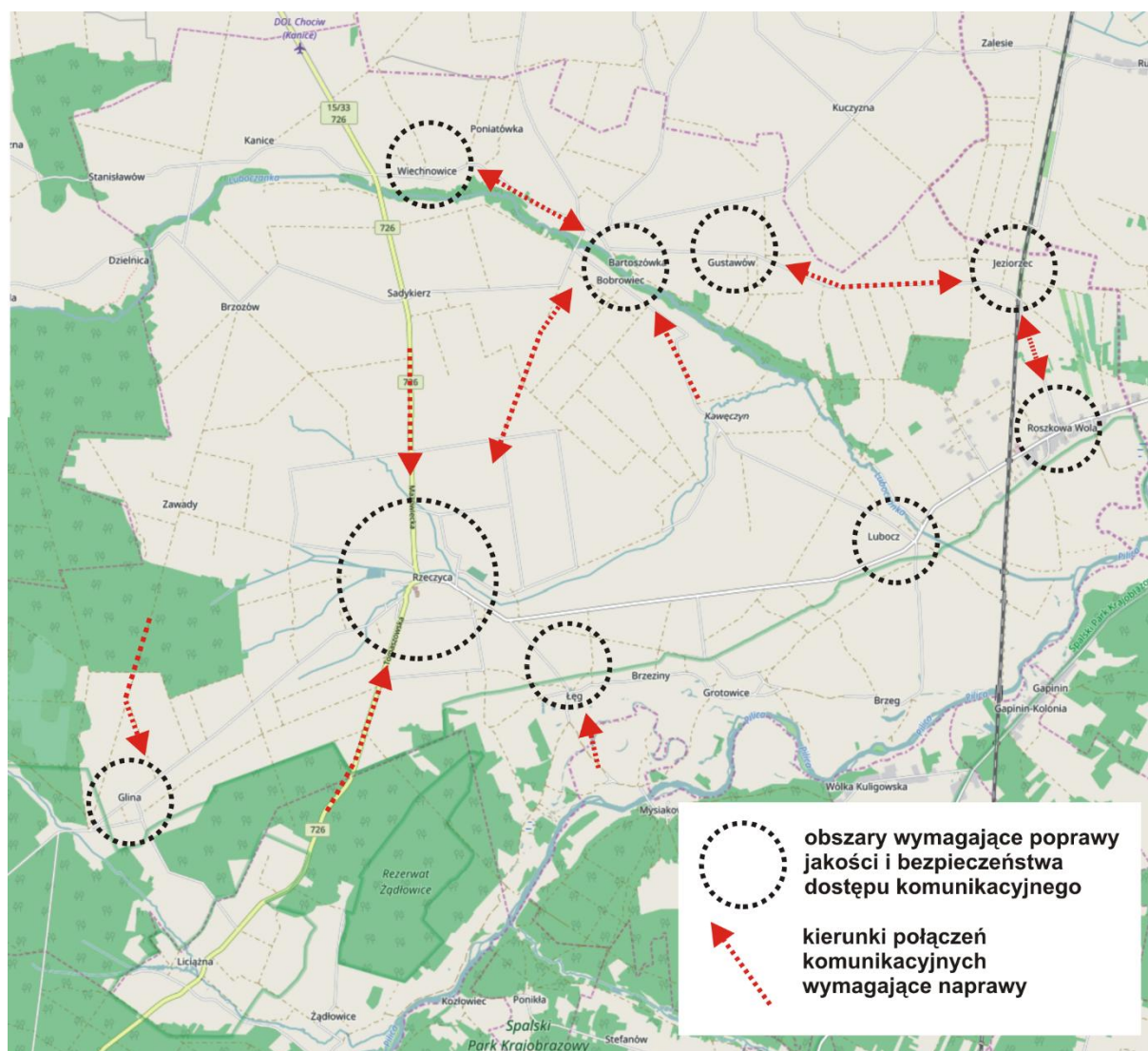
Połączenie funkcjonalne obszaru gminy z regionem zapewnia przebieg drogi wojewódzkiej 726, zapewniająca między innymi dostęp do drogi krajowej nr 8.

Sieć dróg gminnych zapewnia dostępność do wszystkich miejscowości gminy – w tym Rzezycy – siedziby władz gminy i jej centrum administracyjnego.

Problemem jest jakość dróg gminnych – podjęcia działań naprawczych wymagają w szczególności drogi w miejscowościach: Rzezycy (ul. Spółdzielcza), Glina, Bartoszków, Łęg – Mysiakowiec, Kawęczyn, Grotowice.

Stwierdzić też należy, iż na terenie gminy brak jest alternatywy dla komunikacji samochodowej w postaci dróg czy ścieżek rowerowych.

Na poniższym schemacie wskazano obszary gminy, które wymagają poprawy funkcjonowania systemów infrastruktury drogowej.

RYC 60 – Gmina Rzezycy – obszary wymagające poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego (opracowanie własne na podstawie informacji z UG w Rzezycy i danych pozyskanych podczas wizji lokalnej)

MIESZKALNICTWO

Na terenie gminy Rzeszyca w 2015 roku znajdowały się 1413 budynki mieszkalne, w których było 1423 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 119847 m² i podzielonej na 5 499 izby.

Tabela 28 - Zasoby mieszkaniowe w Gminie Rzeszyca w latach 2005 – 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
budynki mieszkalne w gminie	szt	-	--	--	1421	1423	1430	1382	1388	1393	1 403	1 413
mieszkania	szt	1424	1429	1435	1442	1444	1390	1392	1398	1404	1413	1423
izby	szt	5246	5276	5306	5349	5359	5294	5305	5346	5384	5441	5499
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	112738	113421	114280	115217	115440	114813	115065	116165	117046	118472	119847

Tabela 29 – Gmina Rzeszyca - Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w latach 2005 – 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne												
wodociąg	-	1074	1079	1085	1092	1094	1171	1173	1179	1185	1194	1204
ustęp spłukiwany	-	766	771	777	784	786	982	984	990	996	1005	1015
łazienka	-	787	792	798	805	807	930	932	938	944	953	963
centralne ogrzewanie	-	709	714	720	727	729	752	754	760	766	775	785
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań												
wodociąg	%	75,4	75,5	75,6	75,7	75,8	84,2	84,3	84,3	84,4	84,5	84,6
łazienka	%	55,3	55,4	55,6	55,8	55,9	66,9	67	67,1	67,2	67,4	67,7
centralne ogrzewanie	%	49,8	50	50,2	50,4	50,5	54,1	54,2	54,4	54,6	54,8	55,2

SFERA GOSPODARCZA – DIAGNOZA POTENCJAŁU

STRUKTURA LOKALNEJ GOSPODARKI

W strukturze gospodarczej gminy Rzeczyca od kilku lat dominują podmioty sektora prywatnego. Pod koniec 2015 roku na 1 podmiot sektora publicznego funkcjonujący na obszarze gminy przypadają 32,72 podmioty sektora prywatnego. Ilość podmiotów prywatnych funkcjonujących na obszarze gminy na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na podobnym poziomie w ciągu ostatnich 5 lat wynosiła średnio 217 podmiotów.

Tabela 30 – Gmina Rzeczyca - Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON według sektorów własnościowych w latach 2005 – 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
podmioty gospodarki narodowej ogółem	szt	197	205	193	210	230	224	219	232	236
sektor publiczny-ogółem	szt	10	10	10	10	10	8	7	7	7
sektor prywatny-ogółem	szt	187	195	183	200	220	216	212	225	229

Tabela 31 – Gmina Rzeczyca - Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych w 2015 roku (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

rodzaj struktury własnościowej				
sektor publiczny - ogółem	sektor prywatny - ogółem	sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	sektor prywatny - spółki handlowe	sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego
7	229	190	7	2

Analizując strukturę własnościową przedsiębiorstw prywatnych – według stanu na koniec roku 2015 z 229 działających przedsiębiorstw największą grupę stanowiły osoby prywatne prowadzące działalność gospodarczą, 7 podmiotów działało jako spółki handlowe, 2 jako spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego.

Tabela 32 – Gmina Rzeczyca - Struktura wielkościowa podmiotów gospodarczych w 2015 roku
(opracowanie własne na podstawie danych BDL)

liczba zatrudnionych	liczba podmiotów
ogółem	236
0 - 9	229
10 - 49	6
50 - 249	1

Pod koniec 2015 roku najliczniejszą grupę przedsiębiorstw stanowiły przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, stanowiły one aż 97% ogółu podmiotów gospodarczych. Tylko 2,5% było natomiast podmiotów liczących od 10 do 49 pracowników. W ostatnim przedziale 50-249 zatrudnionych osób znajduje się zaledwie jedno przedsiębiorstwo.

ROLNICTWO

na podstawie: *Diagnoza Sytuacji Społeczno-Gospodarczej dla Gminy Rzeczyca – Strategia opracowana w ramach projektu: PARTNERSTWO NA RZECZ ROZWOJU OBSZARU FUNKcjONALNEGO DOLINA RZEKI PILICY W POWIECIE TOMASZOWSKIM, Centrum Doradztwa Strategicznego*

W gminie Rzeczyca liczba gospodarstw rolnych według Państwowego Spisu Rolnego z 2010 roku wynosiła 1018, zajmowały one ogółem 7983 ha. 963 gospodarstwa prowadziły działalność rolniczą na użytkach rolnych o dobrej kulturze, wykorzystując do tego 6908 ha. Pod zasiewy wykorzystywano natomiast 5488 ha. Około 1100 ha zajmowały łąki i pastwiska. Ważnym obszarem działalności rolniczej jest sadownictwo prowadzone w 168 gospodarstwach na 116 ha. W gminie Rzeczyca jedynie 125 ha z gruntów to obszar ugorowany.

Tabela 33 – Gmina Rzeczyca - Liczba gospodarstw rolnych w 2010 (w szt.)

grunty ogółem	użytki rolne ogółem	użytki rolne w dobrej kulturze	pod zasiewami	grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	uprawy trwałe	sady ogółem	ogrody przydomowe	łąki trwałe	pastwiska trwałe	pozostałe użytki rolne	las i grunty leśne	pozostałe grunty
1018	1016	963	862	62	177	168	219	740	163	119	533	902

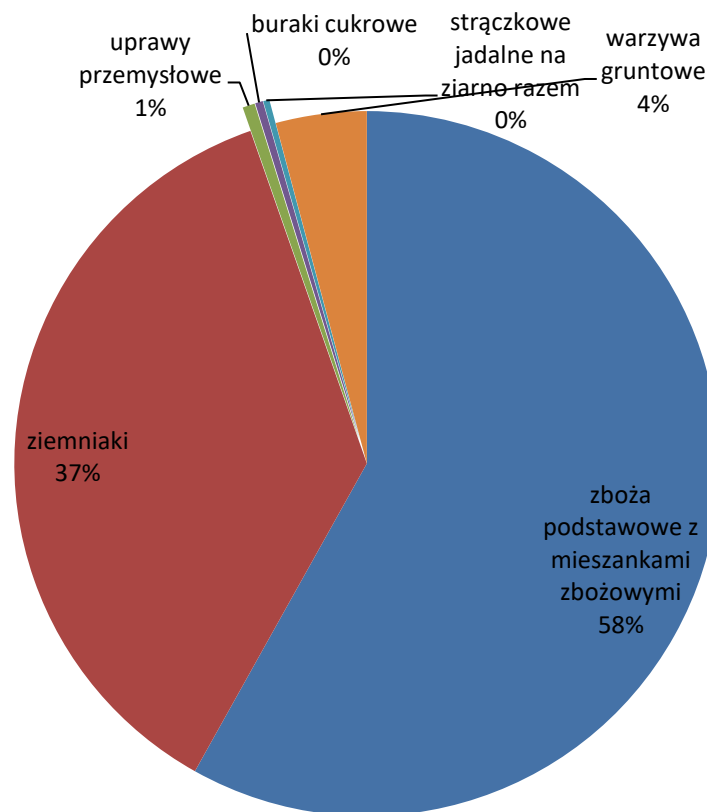
Tabela 34 - Gmina Rzeczyca - Powierzchnia gruntów rolnych w 2010 (w ha)

grunty ogółem	użytki rolne ogółem	użytki rolne w dobrej kulturze	pod zasiewami	grunty ugorowane łącznie z nawozami	uprawy trwałe	sady ogółem	ogrody przydomowe	łąki trwałe	pastwiska trwałe	pozostałe użytki rolne	lasy i grunty leśne	pozostałe grunty
7983	7056	6908	5488	125	128	116	17	901	247	148	417	509

W strukturze zasiewów zdecydowanie najwięcej powierzchni uprawnej przeznaczono na zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi. Zajmowały one 824 ha, co stanowi 58% powierzchni gruntów wykorzystywanych rolniczo. Natomiast 36% gruntów wykorzystywano do produkcji ziemniaków. Na produkcję warzyw gruntowych wykorzystywano 59 ha, co stanowiło ponad 4 % powierzchni wykorzystywanej rolniczo.

Tabela 35 – Gmina Rzeczyca - Struktura wykorzystania gruntów w 2010 (w ha)

zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ziemniaki	uprawy przemysłowe	buraki cukrowe	strączkowe jadalne na ziarno razem	warzywa gruntowe
824	518	8	5	4	59

RYC 61 – Gmina Rzeczyca - Struktura zasiewów w gospodarstwach rolnych w 2010 roku

W gminie najczęściej w 2010 roku było gospodarstw rolnych o powierzchni w przedziale 5-10 ha – 368, o średniej powierzchni 8,2 ha. Kolejną grupę stanowiły 312 gospodarstwa o średniej powierzchni 3,6 ha. 146 gospodarstw zawierało się w granicach 10-15 ha, a średnia powierzchnia dla tego przedziału wynosiła 13,8 ha. Najmniejszą liczbę gospodarstw stanowiły te posiadające ponad 15 ha. Było w tym przedziale 71 gospodarstw o średniej powierzchni 24,8 ha. Poniżej 1 ha było natomiast 125 gospodarstw.

Tabela 36 – Gmina Rzeczyca - Struktura powierzchni gruntów w gospodarstwach w 2010 (w ha)

Wielkość gospodarstwa	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 -15 ha	15 ha i więcej
Średnia powierzchnia	1121,30	3015,57	1913,03	1759,87

Tabela 37 - Gmina Rzeczyca - Struktura gospodarstw rolnych w zależności od powierzchni (w szt.)

Wielkość gospodarstwa	do 1 ha włącznie	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 -15 ha	15 ha i więcej
Liczba gospodarstw	125	312	368	143	71

RYNEK PRACY

Stopa bezrobocia w Gminie Rzeczyca na koniec 2015 roku wynosiła ogółem niecałe 4%. Bezrobotnych było 192 osób, co stanowi liczbę mniejszą niż w dwóch latach wcześniejszych. Wśród bezrobotnych przeważali mężczyźni nad kobietami.

Tabela 38 – Gmina Rzeczyca - Bezrobocie rejestrowane w Gminie Rzeczyca w latach 2005-2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bezrobotni zarejestrowani wg płci												
ogółem	osoba	349	329	236	196	236	200	213	206	235	209	192
mężczyźni	osoba	216	193	141	97	136	114	123	114	131	123	108
kobiety	osoba	133	136	95	99	100	86	90	92	104	86	84
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci												
ogółem	%	12,3	11,5	8,2	6,8	8,1	6,8	7,3	7	8	7,1	6,6
mężczyźni	%	13,7	12,2	8,8	6	8,3	6,9	7,4	6,9	7,9	7,5	6,6
kobiety	%	10,5	10,7	7,5	7,7	7,8	6,7	7,1	7,2	8,1	6,7	6,5

Tabela 39 – Gmina Rzeczyca - Struktura zarejestrowanych bezrobotnych wg płci w 2015 roku [w%] (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

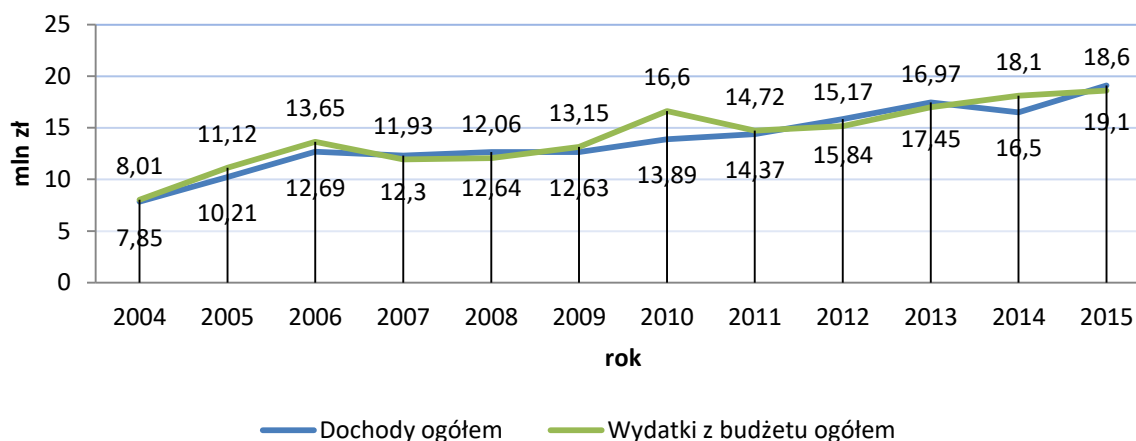
Mężczyźni	Kobiety
56,3	43,8

FINANSE SAMORZĄDOWE

Wielkość dochodów Gminy Rzeczyca w ciągu ostatnich 10 lat wzrosła prawie dwukrotnie. Gospodarkę finansową gminy można ocenić jako racjonalną (wzrastające wydatki były równoważone dochodami).

Tabela 40 – Gmina Rzeczyca - Dochody i wydatki budżetowe gminy w latach 2004-2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	Jednostka miary	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dochody	mln zł	7,85	10,21	12,69	12,3	12,64	12,63	13,89	14,37	15,84	17,45	16,5	19,1
Wydatki	mln zł	8,01	11,12	13,65	11,93	12,06	13,15	16,6	14,72	15,17	16,97	18,1	18,6

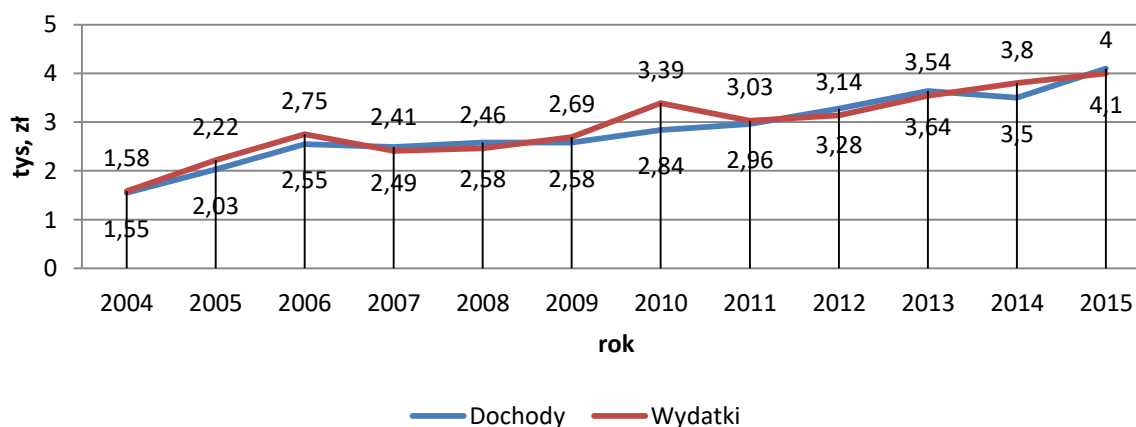

RYC 62 – Gmina Rzeczyca - Dochody i wydatki budżetowe Gminy Rzeczyca w latach 2004-2015
(opracowanie własne na podstawie danych BDL)

Analizując wydatki budżetowe na jednego mieszkańca stwierdzić można ich wzrost idący jednak w parze ze wzrostem dochodów gminy liczonych w analogiczny sposób.

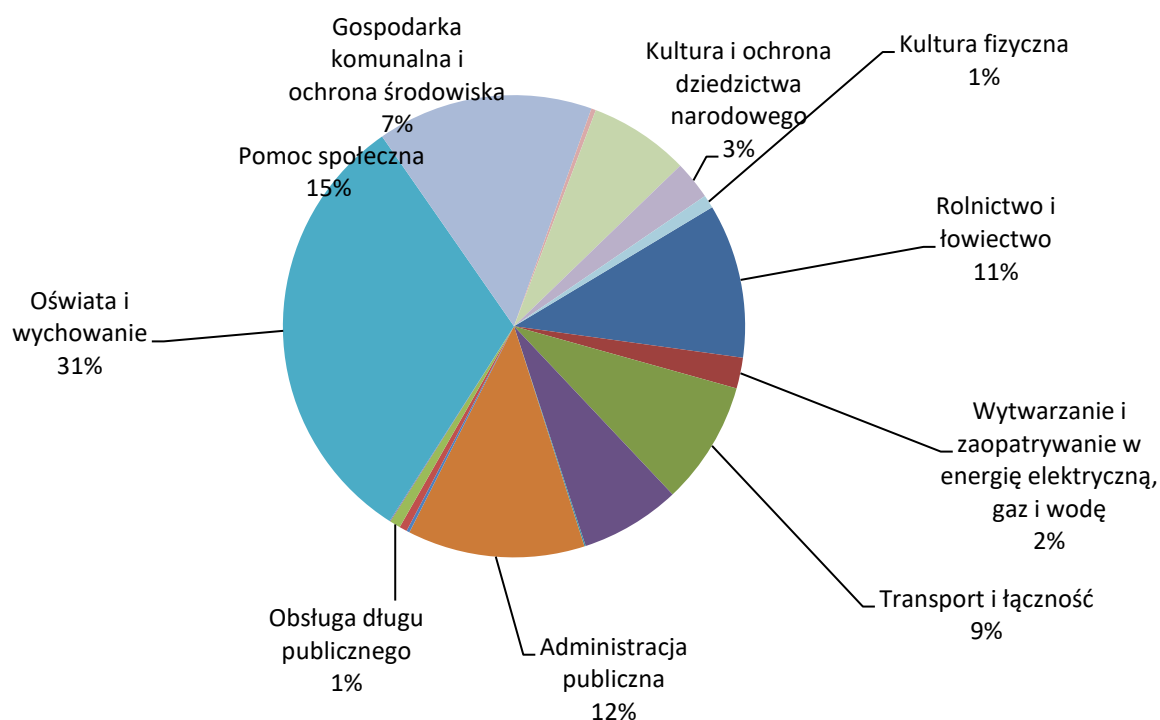
Tabela 41 – Gmina Rzeczyca - Dochody i wydatki budżetowe w Gminie Rzeczyca ogółem na 1 mieszkańca
(opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	Jednostka miary	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dochody	tys. zł	1,55	2,03	2,55	2,49	2,58	2,58	2,84	2,96	3,28	3,64	3,5	4,1
Wydatki	tys. zł	1,58	2,22	2,75	2,41	2,46	2,69	3,39	3,03	3,14	3,54	3,8	4

RYC 63 – Gmina Rzeczyca - Dochody i wydatki budżetowe ogółem na 1 mieszkańca
(opracowanie własne na podstawie danych BDL)

W 2015 roku największą część wydatków przeznaczano w budżecie gminy na oświatę i wychowanie (31%). Kolejnymi pozycjami były: pozycję zajmuje pomoc społeczna (15%), administracja publiczna (12%), rolnictwo i łowiectwo (11%), rolnictwo i łowiectwo (11%),

RYC 64 – Gmina Rzeczyca - podział wydatków według obszarów w Gminie Rzeczyca w 2015 r. (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

Gmina Rzeczyca ma duże doświadczenie w zakresie pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł, przeznaczonych na wydatkowanie w różnych dziedzinach. Kwota pozyskana w roku 2015 była ponad dwukrotnie większa niż w roku poprzednim.

Tabela 42 - Gmina Rzeczyca - Wysokość środków pozyskanych z funduszy europejskich (w mln zł)

	Jednostka miary	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dochody	mln zł	2,14	0,96	0,42	0,1	0,72	0,47	1,58	1,72	1,00	2,14

SFERA ŚRODOWISKOWA – DIAGNOZA POTENCJAŁU

INFORMACJA NA TEMAT OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WŁAŚCIWOŚCIACH NATURALNYCH

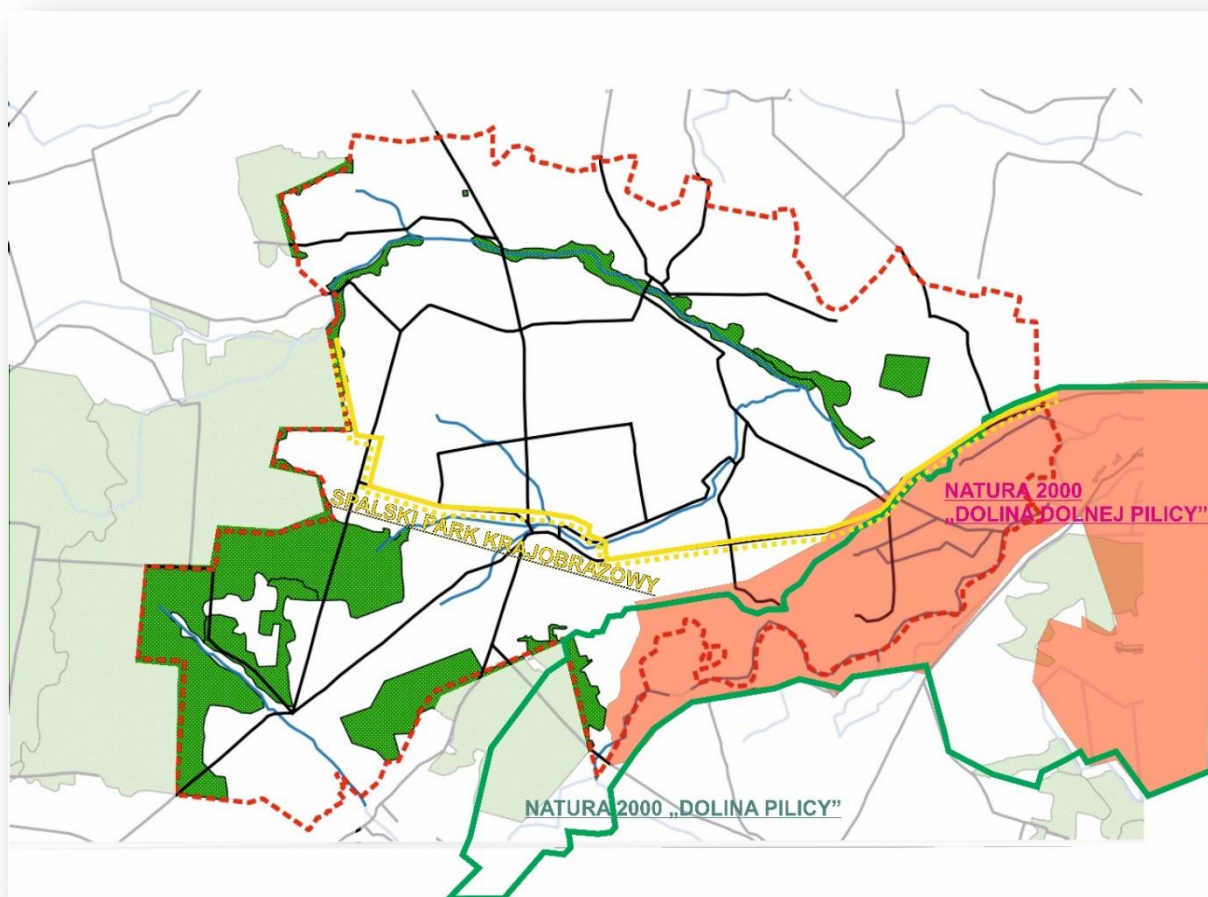
W gminy Rzeszyca występuje wiele obiektów o wartościach kulturowych, z których wiele posiada istotne znaczenie dla rekonstrukcji procesów kulturowych i historycznych. Do rejestru zabytków należą:

1. Bartoszkówka: <ul style="list-style-type: none">• park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 336 z 16.03.1984
2. Głina: <ul style="list-style-type: none">• zespół dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 431 z 19.01.1993:<ul style="list-style-type: none">– dwór– park
3. Grotowice <ul style="list-style-type: none">• park, nr rej.: 239/P.XI.9 z 21.01.1950 oraz 352 z 27.12.1967
4. Rzeszyca <ul style="list-style-type: none">• park dworski, nr rej.: 796 z 27.12.1967• karczma, nr rej.: 797 z 27.12.1967• kościół par. rzym.-kat. p.w. św. Katarzyny, ul. J. Kitowicza 15, 1890-91, nr rej.: A/24 z 15.11.2006

INFORMACJA NA TEMAT FORM OCHRONY PRZYRODY

Na obszarze gminy Rzeszyca występują następujące formy ochrony przyrody (powierzchniowe):

- Dolina Dolnej Pilicy PLH140016,
- Dolina Pilicy PLB140003,
- Spalski Park Krajobrazowy wraz z otuliną,
- rezerwat Żądłowice (częściowo).

RYC 65 – Gmina Rzeczyca – formy ochrony przyrody (źródło: Geoserwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska)

Na obszarze gminy występują również następujące pomniki przyrody:

Nazwa pomnika przyrody	Opis pomnika przyrody	Obwód na wys. 1,3 m (cm)	Wys. (m)	Miejscowość	Obręb ewid.	Nr działki ewid.
Sosna pospolita "Kołnierzykowata"	Sosna pospolita "Kołnierzykowata"	230	-		-	-
2 Dęby szypułkowe, lipa drobnolistna	2 Dęby szypułkowe, lipa drobnolistna	380	22	Rzeczyca	18	869/12
2 modrzewie europejskie, 2 dęby szypułkowe, jesion wyniosły, lipa drobnolistna	2 modrzewie europejskie, 2 dęby szypułkowe, jesion wyniosły, lipa drobnolistna	Modrzew-320, 220 dęby-380, 380, jesion-360 lipa-240	22-28 22-25 18 15	Rzeczyca	18	870/7, 869/12
2 dęby szypułkowe, lipa drobnolistna	2 dęby szypułkowe, lipa drobnolistna	390	29	Glinna	6	258/5
15 Lip drobnolistnych było	15 Lip drobnolistnych było 17 Lip drobnolistnych liczba	110-280	20	Glinna	6	258/5

Nazwa pomnika przyrody	Opis pomnika przyrody	Obwód na wys. 1,3 m (cm)	Wys. (m)	Miejscowość	Obręb ewid.	Nr działki ewid.
17 Lip drobnolistnych	drzew zmniejszona o 1 lipę drobnolistną Uchwała NR XXXVI/286/2013 Rady Gminy Rzeszyca z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie zmniejszenia ilości drzew wchodzących w skład pomnika przyrody - alei składającej się z szesnastu lip drobnolistnych, położonej w oddziale 168, na terenie Gospodarstwa Łowieckiego Glina, Nadleśnictwo Spała, gmina Rzeszyca (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 433), 1 lipa drobnolista - ochrona zniesiona Rozporządzeniem Wojewody Łódzkiego nr 25/2006 z dnia 3.07.2006 r.					
Lipa drobnolistna, sosna pospolita	Lipa drobnolistna, sosna pospolita - sosna pospolita ochrona zniesiona Rozporządzeniem Wojewody Łódzkiego nr 25/2006 z dnia 3.07.2006 r.	230	28	Glinna	6	258/5
5 klonów pospolitych, 5 wiązów szypułkowych, 3 buki pospolite, 3 dęby szypułkowe, jesion wyniosły, lipa drobnolistna	5 klonów pospolitych, 5 wiązów szypułkowych, 3 buki pospolite, 3 dęby szypułkowe, jesion wyniosły, lipa drobnolistna	Klony-240, 230, 290, 230, 250 wiązy-320, 310, 290, 220, 290 buki-320, 360, 350 dęby-420, 320, 330, jesion-410, lipa-430	18-20 18-23 19-22 20-24 19 19	Grotowice	7	536/2, 536/4
51 lip drobnolistnych, 18 Klonos pospolitych, 3 robinie akacjowe	51 lip drobnolistnych, 16 Klonos pospolitych, 3 robinie akacjowe - ochrona zniesiona z 2 klonos pospolitych i 1 lipy drobnolistnej	180-320	20	Grotowice	7	518
Wiąz szypułkowy	Wiąz szypułkowy	280	29	Bartoszkówka	1	64/3

SFERA TECHNICZNA – DIAGNOZA POTENCJAŁU

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

Wszystkie miejscowości gminy Rzeczyca są zwodociągowane, 100% mieszkańców otrzymuje wodę bardzo dobrej jakości. Zasilanie sieci następuje z trzech ujęć komunalnych, z czterech studni, zlokalizowanych w Sadykierzu, Jeziorcu i Grotowicach. Ujęcia te mają zasoby wody w kategorii „B”. Woda uzdatniana jest na wszystkich ujęciach w zakresie strącenia nadmiernych ilości żelaza i manganu, tak że w końcowej fazie spełnia wymogi UE. Wykorzystanie ujęć wynosi 85%.

Tabela 43 – Gmina Rzeczyca - Długość czynnej sieci wodociągowej w latach 2005 – 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	111,8	112,9	112,9	112,9	112,9	112,9	116,7	116,7	116,7	119,5	119,5
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1068	1075	1087	1097	1104	1110	1114	1127	1137	1184	1197
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	3698	3656	3647	3621	3622	3600	3611	3601	3583	4205	4200

Gmina Rzeczyca miała rozwiniętą sieć wodociągową już w 2004 roku . Do dnia dzisiejszego istniejąca infrastruktura była uzupełniana.

Tabela 44 – Gmina Rzeczyca - Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2005 — 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,0	0,0	5,1	5,1	16,0
ścieki odprowadzone	dam ³	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9	4,2	4	0	0	10,0	13,0
ludność	osoba	0	0	0	3	3	3	3	3	240	256	327

korzystająca z sieci kanalizacyjnej													
-------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

W roku 2013 podłączenia do kanalizacji miało 240 osób, co stanowi 5 % wszystkich mieszkańców. W gminie funkcjonuje biologiczna oczyszczalnia ścieków typu BIO-PAK w Bartoszówce, o przepustowości 320 m³ na dobę.

Tabela 45 – Gmina Rzeczyca - Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w latach 2005 – 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)

	jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
wodociąg	%	73,4	73,4	73,6	73,8	73,9	74,0	74,1	74,3	74,5	88,9	89
kanalizacja	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	5,4	6,9
gaz	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

OBIEKTY ZABYTKOWE

Według stanu na wrzesień 2016 roku na obszarze gminy Rzeczyca zlokalizowanych było 6 zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa łódzkiego:

1. Bartoszówka:

- park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 336 z 16.03.1984

2. Glina:

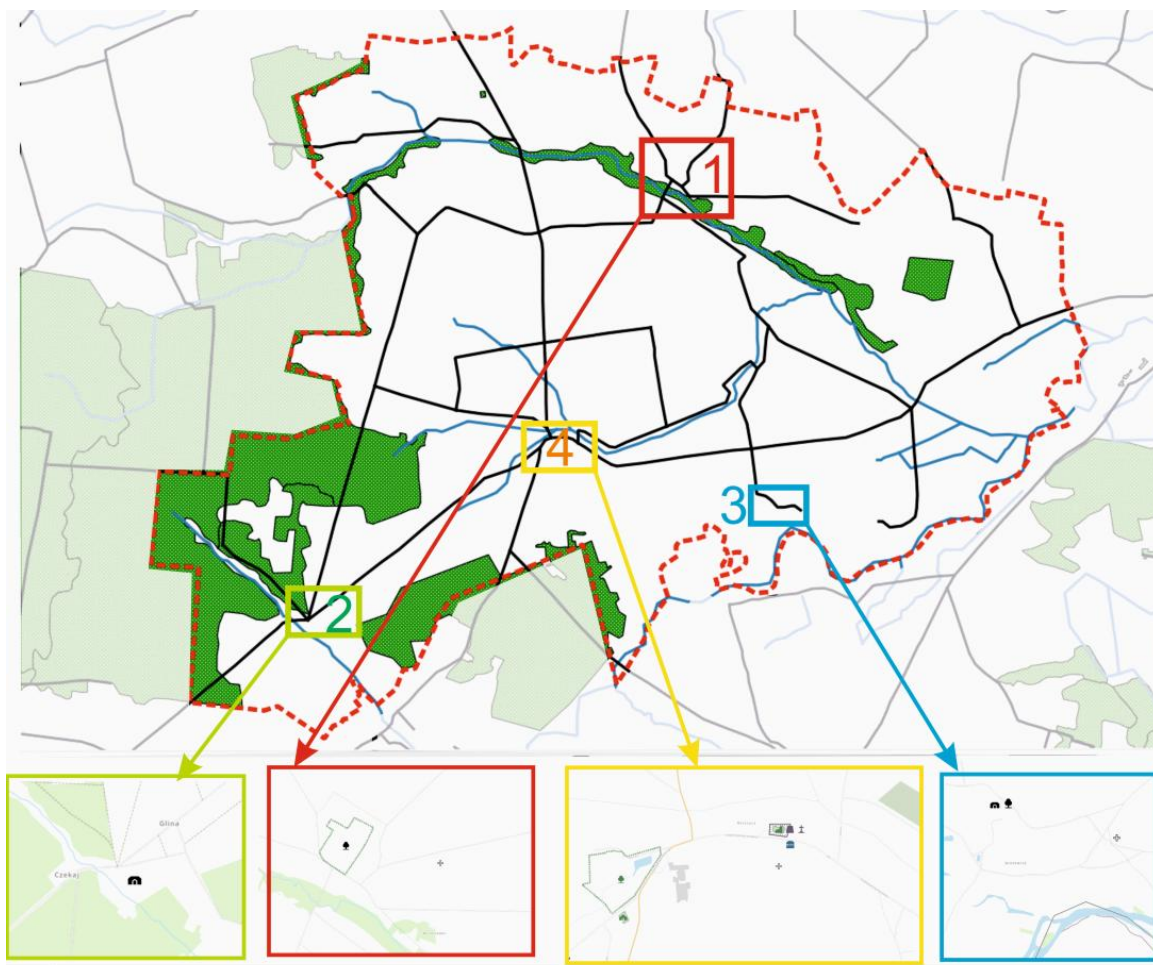
- zespół dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 431 z 19.01.1993:
 - dwór
 - park

3. Grotowice

- park, nr rej.: 239/P.XI.9 z 21.01.1950 oraz 352 z 27.12.1967

4. Rzeczyca

- park dworski, nr rej.: 796 z 27.12.1967
- karczma, nr rej.: 797 z 27.12.1967
- kościół par. rzym.-kat. p.w. św. Katarzyny, ul. J. Kitowicza 15, 1890-91, nr rej.: A/24 z 15.11.2006

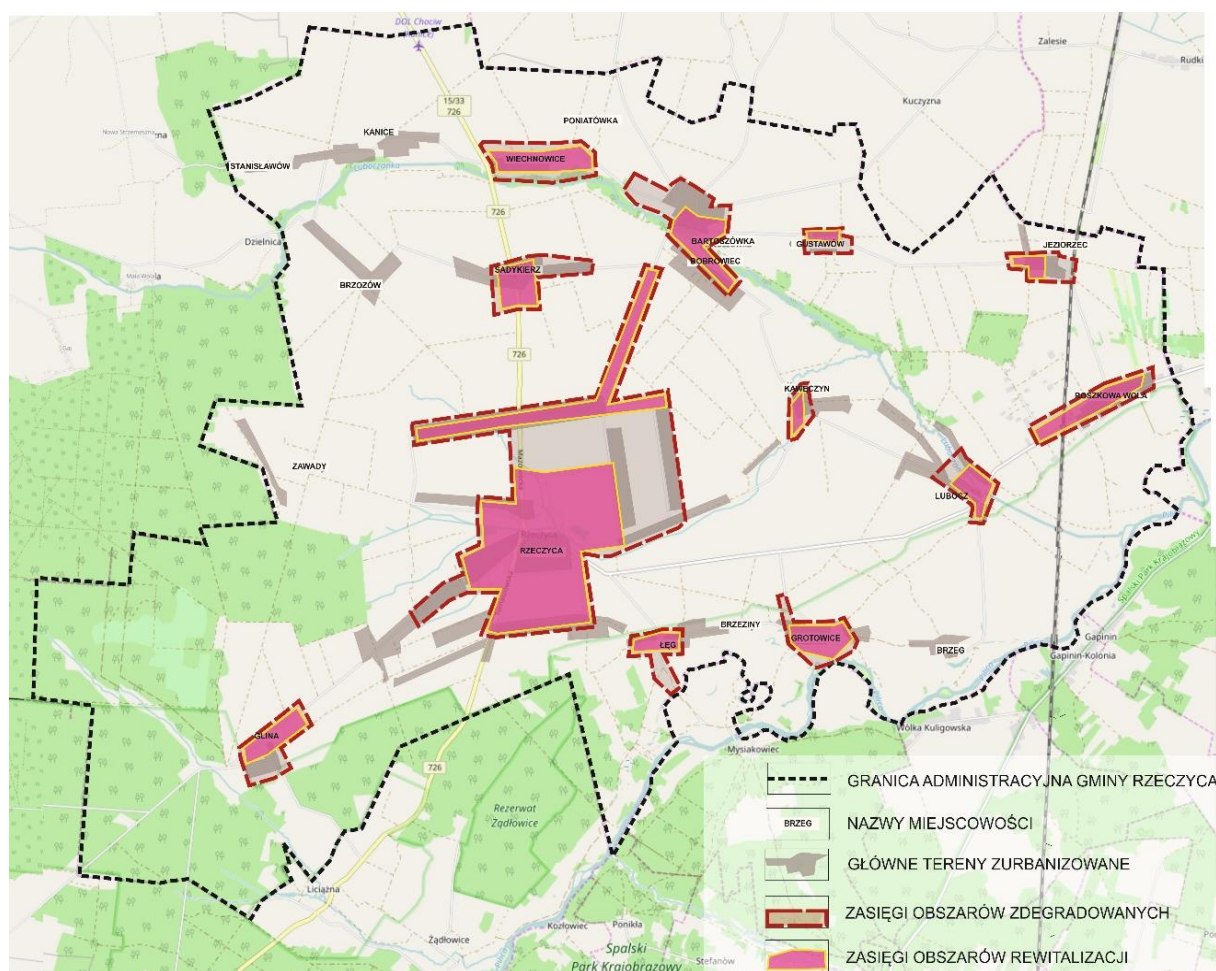

RYC 66 – Gmina Rzeczyca – lokalizacja zabytków wpisanych do rejestru zabytków województwa łódzkiego
(opracowanie własne)

5. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Czy program rewitalizacji wskazuje zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 4.

Wyznaczone w wyniku powyższych analiz **obszar rewitalizacji** składający się z podobszarów obejmujący: centralną część miejscowości Rzeczyca oraz części miejscowości: Rzeczyca, Glina, Łęg, Grotowice, Lubocz, Kawęczyn, Sadykierz, Wiechnowice, Bartoszkówka, Bobrowiec, Gustawów, Jeziorzec, Roszkowa Wola. Zasięg przestrzenny obszaru oznaczono na rysunku poniżej.

RYC 67 – Zasięgi obszarów rewitalizacji (opracowanie własne)

Poniżej omówiono zasięgi przestrzenne obszarów rewitalizacji oznaczonych na rysunku wraz ze wskazaniem liczby ludności je zamieszkującej.

Tabela 46 – Wskazanie zasięgów przestrzennych obszarów rewitalizacji (opracowanie własne)

obszar w miejscowości:	opis podobszaru	powierzchnia obszaru [ha]	szacunkowa liczba ludności obszaru [os]
GROTOWICE	teren centralny miejscowości, teren nad rzeką	29	20
LUBOCZ	teren centrum miejscowości, teren nad rzeką	19	40
GUSTAWÓW	teren wzdłuż drogi	6	4
RZECZYCA	centralna część miejscowości, teren parku, północna część miejscowości	397	548
BARTOSZÓWKA	teren wzdłuż drogi	37	12
BOBROWIEC	teren wzdłuż drogi	10	12
ŁĘG	teren wzdłuż drogi	13	12
GLINA	teren wzdłuż drogi	23	0
KAWĘCZYN	centralna część miejscowości	7	40
SADYKIERZ	centralna część miejscowości	27	80
WIECHNOWICE	teren przy drodze wojewódzkiej	37	132
JEZIORZEC	centralna część miejscowości	9	40
ROSKOWA WOLA	teren wzdłuż drogi	32	280
łącznie:		646	1220

5.1. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ OBSZARU REWITALIZACJI

Czy program rewitalizacji zawiera informację o powierzchni rewitalizacji i liczbie ludności objętej programem (program nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy i dotyczyć nie więcej niż 30% jej mieszkańców)? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 6

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi około 646 ha. Stanowi to ok 6% powierzchni gminy Rzeczyca. **Założenia niniejszego programu spełniają zatem założenia dotyczące udziału powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni całościowej gminy (≤ 20% gminy).**

Liczba ludności obszaru rewitalizacji wynosi 1220 osób. Stanowi to ok 29% ludności gminy Rzeczyca. **Założenia niniejszego programu spełniają założenia dotyczące liczby ludności obszaru rewitalizacji (≤ 30% mieszkańców gminy).**

5.2. KONCENTRACJA

Czy program rewitalizacji dotyczy terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, dotkniętych szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 6.

UZASADNIENIE WYBORU OBSZARU PROWADZENIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Podstawowym kryterium wyboru obszarów zdegradowanych – wymagających objęcia oddziaływaniem, wynikających z realizacji działań rewitalizacyjnych jest odniesienie do stanu problemów w skali gminy. Dodatkowym wskazaniem jest zbiór wytycznych z dokumentów strategicznych dotyczących sytuacji obszaru. Kluczowym jednak aspektem wskazania obszarów prowadzenia działań rewitalizacyjnych są wyniki **diagnozy przeprowadzonej z udziałem uczestników procesu** - wskazanie występowania koncentracji zjawisk kryzysowych oraz wskazanie miejsc, gdzie winny być przeprowadzone działania naprawcze z wykorzystaniem istniejącego potencjału (patrz: wyniki badań pierwotnych przeprowadzonych na etapie diagnozy programu). W poniższej tabeli wskazano trzy główne wskaźniki kwalifikujące wybrany obszar jako obszar występowania zjawisk kryzysowych (wraz z ich odniesieniem do wartości referencyjnej dla całej gminy)

Tabela 47 – Uzasadnienie wyboru obszaru rewitalizacji (opracowanie własne)

GMINA RZECZYCA	OBSZARY ZDEGRADOWANE	UZASADNIENIE WYBORU
liczba przestępstw (stan na 2015 r.) 37	liczba przestępstw (stan na 2015 r.): 37	obszar cechuje wysoki odsetek przestępstw - 100% ilości przestępstw dokonanych na obszarze gminy
wartość referencyjna (na 100 mieszkańców gminy) 0,91	wartość referencyjna (na 100 mieszkańców obszaru) 3,03	 przekroczenie wartości referencyjnej dla całej gminy
liczba ludności korzystającej z pomocy społecznej (stan na 2015 r.) 601	liczba ludności korzystającej z pomocy społecznej (stan na 2015 r.) 488	na obszarze skumulowana jest cała grupa ludności korzystającej z pomocy społecznej - 81% liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej z terenu całej gminy
wartość referencyjna (na 100 mieszkańców gminy) 14,71	wartość referencyjna (na 100 mieszkańców obszaru) 40,00	 przekroczenie wartości referencyjnej dla całej gminy
liczba ludności skierowanej przymusowe leczenie odwykowe (stan na koniec 2015 roku) 5	liczba ludności skierowanej przymusowe leczenie odwykowe (stan na koniec 2015 roku) 5	na obszarze skumulowana jest cała grupa ludności wymagającej pomocy w zakresie leczenia uzależnień - 100% liczby ludności skierowanej na przymusowe leczenie odwykowe z terenu

		całej gminy
wartość referencyjna (na 100 mieszkańców gminy) 0,12	wartość referencyjna (na 100 mieszkańców obszaru) 0,41	 przekroczenie wartości referencyjnej dla całej gminy

ZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI DLA ROZWOJU GMINY

Wyznaczony obszar rewitalizacji **obejmuje terytoria o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk, istotnych dla rozwoju całej gminy**. Obszar rewitalizacji to obszar o niewykorzystanym dotąd w pełni silnym potencjale rozwojowym. Znaczenie obszaru dla rozwoju gminy związane jest przede wszystkim z faktem istnienia bogatego **zasobu społecznego** miejsc (centralne miejsca wsi o silnych uwarunkowaniach wpływających na rozwój miejscowości). Jest to związane, również z niezwykle **bogatymi zasobami dziedzictwa kulturowego** (w szczególności dotyczy to miejscowości Rzeczyca).

ZNACZENIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ DLA ROZWOJU WSI

Pojęcie przestrzeni publicznej – kojarzone najczęściej z miastem – oznacza szczególny obszar bądź też system obszarów dostępnych dla wszystkich – mieszkańców i przybyszów. Ciągi przestrzeni publicznych – ulic, placów, parków, skwerów, bulwarów, terenów nadrzecznych – w znacznym stopniu kształtują aktywność mieszkańców oraz stymulują ich do podejmowania inicjatyw.

Oprócz przestrzeni publicznych o charakterze otwartym - ich rolę mogą pełnić również obiekty pełniące funkcje instytucji kultury, sportu, administracji – takie, które sprzyjają swobodnym spotkaniom, pełnią rolę miejsc spotkań lokalnej społeczności. W ostatnich latach – w wyniku przekształceń gospodarczych – pojawił się nowy typ przestrzeni publicznej – zadane przestrzenie w centrach handlowych. Często to one przejmują funkcje miejsc spotkań społeczności miast i miasteczek.

PRZESTRZEŃ PUBLICZNA WSI

Znaczenie przestrzeni publicznej wsi jest o tyle ważne o ile w małych społecznościach niezwykle silna jest współpraca i potrzeba wzajemnego kontaktu. Same spotkania mieszkańców – w miastach wymagające długotrwałych starań i prowadzenia działań inicjujących - w tym w oparciu o zapisy programów rewitalizacji – w środowiskach wiejskich jest sprawą naturalną. Ludzie tu chcą się spotykać, wymieniać się doświadczeniami, nieść sobie pomoc. Tego rodzaju społeczna koegzystencja jest kluczem funkcjonowania środowisk małych miejscowości. Zadaniem organizatorów życia miejscowości jest stworzenie odpowiednich warunków.

W ostatnich latach coraz większe znaczenia ma świadomość potrzeb kształtowania przestrzeni publicznej w obszarach wiejskich. Celem takiego działania jest zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnych. Życie publiczne miejscowości nabiera nowych ram przestrzennych. Często w kształtowaniu przestrzeni publicznych wsi wykorzystywane są inspiracje przestrzeniami miejskim a niejednokrotnie wzorce te przyjmują się i sprawdzają doskonale.

W wyniku przekształceń funkcjonalnych polskiej wsi zmianie ulega styl życia jej mieszkańców. W wyniku modernizacji gospodarstw, zmian profilu ich działalności oraz coraz większej grupie mieszkańców wsi pracującej poza rolnictwem w ogóle – następuje znacząca zmiana stylu życia a jej elementem jest poszukiwanie nowych możliwości spędzania czasu wolnego.

Nowe potrzeby ludności wiejskiej oraz oczekiwania osób wybierających wieś jako miejsce osiedlenia inicjują nowe sposoby użytkowania przestrzeni. Urządzane są główne place miejscowości, porządkowane i wzbogacane o nowe funkcje są ulice. Organizuje się place zabaw, miejsca piknikowe, parki wiejskie, ścieżki rowerowe i dydaktyczne, bulwary. Szczególne znaczenie dla kształtowania wizerunku miejscowości i budowania ich marki mają przestrzenie wykorzystujące unikalne cechy miejsca – przestrzenie publiczne urządzone w zabytkowych układach urbanistycznych wsi, w terenach o wyjątkowych walorach krajobrazowych, o wyjątkowych funkcjach itp.

Przestrzeń publiczna wsi stanowi istotną część krajobrazu a jej funkcja i jakość mogą mieć znaczący wpływ na ekonomiczny sukces bądź porażkę miejscowości a nawet regionu.

KATEGORIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ WSI

Dziś ideą kształtowania przestrzeni publicznych jest urządzenie ich w sposób celowy. wskazuje pięć podstawowych typów przestrzeni na wsi: place zabaw, wiejskie błonia, wiejskie parki, place i ulice, przestrzenie specjalne.

*za: Anna Górka „Krajobraz przestrzeni publicznej wsi”
(Wyd. Politechniki Gdańskiej, Gdańsk 2012)*

Należy zaznaczyć, że obszar rewitalizacji ma istotne znaczenie dla rozwoju całej gminy, nie tylko ze względu na potencjał dziedzictwa kulturowego, lecz również ze względu na pełnienie szeregu istotnych **funkcji administracyjno-społecznych** - związanych z jego funkcjonowaniem. W granicach obszaru zlokalizowanych jest wiele obiektów użyteczności publicznej, w których mieszczą się instytucje i podmioty publiczne. Obszar jest zatem **ważny z punktu widzenia zaspokojenia potrzeb bytowych**. Istotnym aspektem jest wymagająca wykorzystania, **potencjalnie dobra dostępność komunikacyjna** obszaru. Dodatkowym aspektem jest bogactwo przyrodnicze - odpowiednio wykorzystane **turystyczne predyspozycje obszaru** będą miały ogromny wpływ na rozwój turystyki nie tylko na obszarze rewitalizacji, ale również mogą przyczynić się do wytworzenia mnożnika inwestycyjnego oddziałującego na cały obszar gminy. Kluczowy dla rozwoju obszaru jest **rozwój infrastruktury społecznej**. Nieodpowiedni standard zagospodarowania przestrzeni, zaspokojenia potrzeb bytowych i duchowych, infrastruktury usługowej, edukacyjnej i kulturalnej wprost obniża standard życia i gospodarowania mieszkańców. Ważne jest dostosowanie – w miarę istniejących możliwości – infrastruktury wiejskiej do realnych oczekiwań mieszkańców – zgodnie z aktualnymi trendami w danych dziedzinach. Podsumowując: minimalizowanie skutków istniejącego i mogącego

ulegać rozprzestrzenianiu stanu kryzysowego poprzez **podjęcie interwencji w obszarze rewitalizacji** zagwarantuje **poprawę jakości funkcjonowania obszaru występowania zjawisk kryzysowych**.

ANALIZA SWOT DLA OBSZARU REWITALIZACJI

Analiza SWOT jest realizowana na potrzeby określenia mocnych oraz słabych stron obszaru rewitalizacji oraz ukazanie szans i zagrożeń, jakie oddziałują na ten obszar przez otoczenie. Nazwa „SWOT” pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: **Strenghts** (mocne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse), **Threats** (zagrożenia).

Tabela 48 - Analiza SWOT dla obszaru rewitalizacji (opracowanie własne)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dogodne położenie komunikacyjne obszaru	Stan sieci dróg (nawierzchnia)
Bogactwo kulturowe obszaru	Wysoki stopień przestępczości w odniesieniu do wartości referencyjnych dla gminy
Potencjał ludzki - aktywni mieszkańcy	Liczna grupa osób otrzymujących pomoc środowiskową
Duży potencjał turystyczny obszaru	Znaczny udział osób zarejestrowanych jako bezrobotne
Położenie nad rzeką Wartą	Niewystarczająco rozwinięta, nierównomiernie się rozwijająca infrastruktura około drogowa (ścieżki rowerowe, chodniki, oświetlenie uliczne)
Duży potencjał tworzenia atrakcyjnych przestrzeni publicznych (w tym zielonych)	Brak terenów inwestycyjnych wspomagających rozwój obszaru
Walory przyrodnicze – czyste środowisko, lasy	Zły stan obszarów i obiektów zabytkowych obszaru
Możliwość adaptacji istniejących obiektów	Brak dogodnego dostępu do kultury
Wysoki potencjał przyrodniczy obszaru	Bezrobocie
Rozwinięta sieć dróg gminnych	Niewykorzystany potencjał rekreacyjny rzek i terenów nadrzecznych
Spowolniony proces starzenia się społeczeństwa	Brak wysokiej jakości przestrzeni publicznych na obszarze
Wzrastająca liczba przedsiębiorstw	Niewystarczająca promocja walorów obszaru
Dobre warunki rozwoju rolnictwa	Niski poziom estetyki obszaru
Racjonalna gospodarka finansowa gminy	Brak targowiska
Doświadczenie w zdobywaniu środków zewnętrznych	Brak miejsc integracji mieszkańców
Poziom zwodociągowania gminy wynoszący 100%	Niewystarczająca oferta zajęć pozaszkolnych
	Niewystarczający dostęp do innowacyjnych metod nauczania
SZANSE	ZAGROŻENIA
Bliskość aglomeracji łódzkiej, warszawskiej i śląskiej stanowiących potencjalne rynki zbytu	Konkurencja w pozyskiwaniu środków zewnętrznych
Szansa pozyskania funduszy zewnętrznych na rozwój infrastruktury w perspektywie 2014-2020	Spadek dochodowości tradycyjnego rolnictwa
Współpraca z innymi gminami w pozyskiwaniu środków	Zagrożenie w aspekcie środowiskowym
Bliskie położenie skrzyżowania istotnych ciągów	System finansowania samorządów (zwiększone

komunikacyjnych	obowiązki bez zmiany poziomu finansowania)
	Wzrost obciążeń podatkowych JST
	Ograniczona liczba środków zewnętrznych na inwestycje (konkurencja innych JST)
	Polityka krajowa preferująca rozwój dużych miast i aglomeracji

5.3. SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Przeprowadzona diagnoza potwierdza trafność wytyczenia obszaru rewitalizacji. Obszar rewitalizacji jest obszarem o zdiagnozowanych problemach wynikających m. in. z niewystarczającego zaspokojenia potrzeb społecznych, braku zaspokojenia potrzeb kulturalnych mieszkańców, ze skali bezrobocia, stanu infrastruktury uniemożliwiającego bezpieczną komunikację na obszarze gminy, niewystarczającego wykorzystania obiektów i przestrzeni publicznych dla wzrastających potrzeb społeczeństwa.

SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W OBSZARZE SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM

- Unikalne, zabytkowe przestrzenie miejscowości obszaru powinny zostać zagospodarowane w sposób sprzyjający budowaniu poczucia lokalnej tożsamości mieszkańców i powodować ich przywiązanie do regionu. Mieszkańcy powinni być dumni z miejsca zamieszkania i w pełni angażować się z życie gminy. Należy wzmocnić aktywność społeczną poprzez propagowanie i nagradzanie aktywnych zachowań i inicjatyw obywatelskich.
- Należy stworzyć możliwości integracji społecznej – wykorzystując potencjał miejsc (centralne przestrzenie wsi, obiekty komunalne). Mieszkańcy muszą mieć gdzie się spotkać, gdzie realizować swoje pasje. Relacje sąsiedzkie powinny być wzmocniane i pielęgnowane. Należy stworzyć interesującą ofertę kulturalną dla poszczególnych grup mieszkańców. Energia mieszkańców powinna zostać spożytkowana ku budowaniu silnej i szczęśliwej społeczności.
- Wszystkim mieszkańcom obszaru należy stworzyć możliwość dostępu do kultury – poprzez zlokalizowanie obiektów kulturalnych w ich miejscowościach bądź poprawę dostępu do miejscowości, w których takie obiekty są zlokalizowane. Oferta tych obiektów powinna być dopasowana do aktualnych potrzeb mieszkańców – w szczególności dzieci i młodzieży.
- Zdiagnozowano potrzebę zapewnienia dostępu do innowacyjnych metod nauczania pozwalających na wszechstronne wsparcie młodych mieszkańców gminy. Należy zapewnić nauczycielom w gminie dostęp do szkoleń w zakresie metod nauczania odpowiednich do ich potrzeb.
- Należy wykorzystać aktywność mieszkańców gminy - tworzyć możliwości rozwoju oferty kulturalnej – angażującej mieszkańców, innowacyjnej i spełniającej ich oczekiwania.
- Ważna jest zmiana skali bezrobocia w gminie. Warto zadbać o wsparcie osób pozostających bez pracy - celowe będzie oparcie podejmowanych inicjatyw o potencjał obszaru wynikający z jego lokalizacji i walorów przyrodniczych.
- Nie można zapominać o potencjale rolniczym obszaru. Należy pomyśleć w jaki sposób je wyróżnić, aby mogły być prezentowane jako unikatowe w skali regionu a ich dystrybucja wiązała się z wymiernymi profitami.

SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W OBSZARZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYM ORAZ ŚRODOWISKOWYM

- Jakość połączeń komunikacyjnych obszarów występowania zjawisk kryzysowych z pozostałym obszarem gminy jest niewystarczająca. Możliwość bezpiecznego dotarcia do miejsc gminy, zapewniających zaspokojenia potrzeb bytowych i duchowych, infrastruktury usługowej, edukacyjnej i kulturalnej jest kluczowym aspektem jej funkcjonowania i dalszego rozwoju.
- Miejscowości obszaru nie posiadają zagospodarowanych stosownie do swojej funkcji przestrzeni publicznych. Należy wspierać wszelkie inicjatywy wpływające na poprawę ich jakości. Istotną będzie idea włączania mieszkańców w kreowanie przestrzeni, co skutkować będzie ich większym szacunkiem do wspólnej przestrzeni, szacunkiem i większą o nią dbałością.
- W gminnym zasobie znajdują się obiekty o dużym potencjale w zakresie rozwoju funkcji (np. strażnice OSP). Naturalną tendencją jest zagospodarowanie w taki sposób, aby mogły służyć mieszkańcom gminy. Budynki OSP mogą doskonale służyć, jako obiekty kulturalne, czy miejsca integracji mieszkańców.
- Obszary występowania zjawisk kryzysowych są obszarami o wyjątkowych walorach przestrzennych i przyrodniczych. Należy zadbać o zachowanie i ochronę tych walorów i wykorzystanie ich jako podstawę procesów rozwojowych.
- Należy zadbać o stan infrastruktury technicznej obszaru zdegradowanego. Nowoczesna, sprawnie funkcjonująca infrastruktura zapewnia wysoką jakość środowiska gminy oraz wzmacnia poczucie dumy wśród mieszkańców obszaru.

6. CZĘŚĆ STRATEGICZNA

6.1. WEWNĘTRZNA SPÓJNOŚĆ DZIAŁAŃ

Czy program rewitalizacji zawiera opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 9.

POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Wśród priorytetów „Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” wymienia się rekultywację terenów zdegradowanych i zdewastowanych przyrodniczo przez przywracanie im wartości przyrodniczej lub użytkowej.

Działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju zostały wpisane w ślad za dokumentami wspólnotowymi jako jedno z najważniejszych wyzwań dla polityki ekologicznej.

W Krajowej Polityce Miejskiej - dokumencie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju rewitalizacja wskazana jest jako jeden z wątków tematycznych istotnych w polityce miejskiej na najbliższe lata. W dokumencie tym rewitalizacja określona jest jako kompleksowy, skoordynowany, wieloletni proces przemian społecznych, ekonomicznych, przestrzennych i technicznych, prowadzony na obszarze zdegradowanym, tak aby nastąpiło osiągnięcie ogólnego celu, którym jest wyprowadzenie tego obszaru ze stanu kryzysowego, w szczególności przez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne.

Najbardziej zaawansowane z takich działań w ramach tego procesu stanowi kompleksowa rewitalizacja, realizowana na obszarach najbardziej zdegradowanych, odnosząca się do konkretnego, ograniczonego terytorium i łącząca wysiłki różnych podmiotów, których suma ma spowodować trwałe ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru. Celem działań władz samorządowych powinno być wyprowadzanie ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowanych obszarów gminy poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością. Działania te powinny być prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.

Zapisy Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju zawierają wśród celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

W rozwinięciu tego celu wskazuje się, iż działania polityki przestrzennej w odniesieniu do zdegradowanych obszarów zurbanizowanych mają na celu przywrócenie ich funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich powtórnemu zagospodarowaniu dzięki skorelowanym interwencjom w sferze planowania przestrzennego, inwestycjom infrastrukturalnym oraz wsparciu zasobów ludzkich i przedsiębiorczości. Działania restrukturyzacyjne i rewitalizacyjne doprowadzą do odzyskania atrakcyjności danego obszaru lub miasta, do przywrócenia korzystnych warunków życia i podejmowania działalności gospodarczej oraz inwestycyjnej z wykorzystaniem istniejącego potencjału kulturowego i zachowaniem funkcji symbolicznych oraz przyrodniczych obszaru w procesie jego adaptacji do nowych funkcji.

Przygotowanie lokalnych programów rewitalizacyjnych będzie warunkiem niezbędnym do prowadzenia działań inwestycyjnych przewidzianych w regionalnych strategiach rozwoju. Poziom lokalny będzie ponadto odpowiedzialny za uporządkowanie stanu prawnego nieruchomości w miastach (regulacje dotyczące restytucji majątku i roszczeń majątkowych). Kompleksowe lokalne programy rewitalizacji powinny obejmować priorytety techniczne, przestrzenne, społeczne, kulturowe, gospodarcze i ekologiczne. Ich zakres, oprócz poprawy stanu budynków mieszkalnych

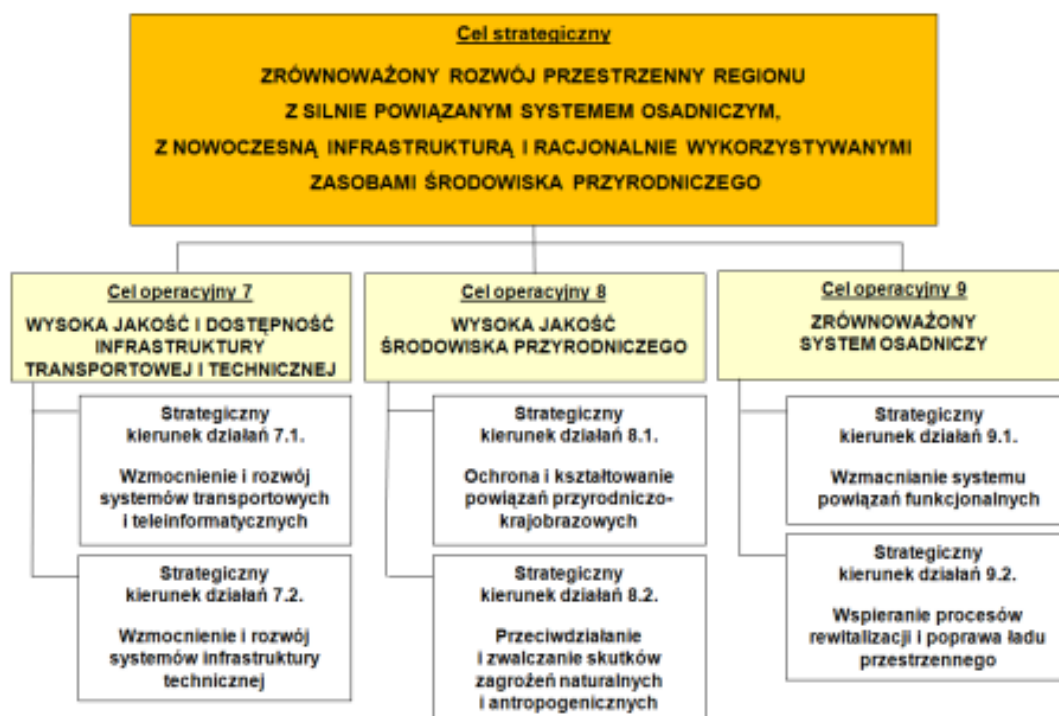
oraz budynków użyteczności publicznej, powinien obejmować ochronę dziedzictwa kulturowego, zapewnienie wysokiej jakości przestrzeni publicznych, poprawę transportu publicznego, integrację społeczną mieszkańców rewitalizowanych obszarów, przywrócenie terenom zdegradowanym ich funkcji przyrodniczej lub nadanie im takiej funkcji, a także promowanie zrównoważonego rozwoju.

Program Rewitalizacji Gminy Rzeczyca zgodny jest z priorytetami i celami rozwojowymi zapisanymi w „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020” przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego w dniu 26 lutego 2013 r.

RYC 68 - Filary Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 (źródło: Strategia Rozwoju Woj. Łódzkiego)

Program Rewitalizacji realizuje Cel horyzontalny SRWŁ nr 3. „Spójność przestrzenna”, a w szczególności wpisuje się w cel strategiczny Zrównoważony rozwój przestrzenny regionu z silnie powiązaniem systemem osadniczym, z nowoczesną infrastrukturą i racjonalnie wykorzystywanymi zasobami środowiska przyrodniczego. Na poziomie operacyjnym założenia programu wpisują się w Strategiczny kierunek działań nr 9.2 Wspieranie procesów rewitalizacji i poprawa ładu przestrzennego.

RYC 69 - Cele strategiczne Strategii Rozwoju Woj. Łódzkiego 2020 (źródło: Strategia Rozwoju Woj. Łódzkiego)

POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI O ZNACZENIU LOKALNYM

Cele strategiczne niniejszego programu wpisują się w cele wypracowane na etapie tworzenia polityki lokalnej gminy Rzeszyca, w szczególności:

- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzeszyca** przyjętego Uchwałą Nr XVI/109/2015 Rady Gminy Rzeszyca z dnia 18 grudnia 2015 r.

Cel analizowanego programu	Wskazanie powiązanego celu wynikającego z Programu Rewitalizacji
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA – OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU	
Jako obszar przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych uznano w Rzeszycy: — Gminny Ośrodek Kultury w Rzeszycy, — Park im. I. Paderewskiego i przestrzeń wokół obiektu przemysłowego przeznaczanego do celów użyteczności publicznej, — tereny komunalne przy ul. Zacisze i Łąkowej (...) oraz utwardzone szlaki rowerowe, — planowany teren sportowo-rekreacyjny przy szkole podstawowej,	CEL OPERACYJNY 1a Budować wspólnotę społeczności obszaru CEL OPERACYJNY 1b Poprawić warunki rozwoju dzieci i młodzieży CEL OPERACYJNY 2a Budować obraz i funkcję przestrzeni publicznej jako ważnej, wpływającej na jakość obszaru CEL OPERACYJNY 2b Wykorzystać wartości kulturowe i przyrodnicze obszaru jako fundament wyjątkowych możliwości rozwoju CEL OPERACYJNY 3a Zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania w obszarze CEL OPERACYJNY 3b Konsekwentnie ulepszać rozwiązania infrastrukturalne

Cel analizowanego programu	Wskazanie powiązanego celu wynikającego z Programu Rewitalizacji
<p>w Grotowicach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — park ze świetlicą z zapleczem socjalno-turystycznym, — planowane tereny sportowo-rekreacyjne nad Pilicą <p>w Sadykierzu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — plac zabaw przy szkole podstawowej 	
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA – OBSZARY WYMAGAJĄCE REHABILITACJI I REKULTYWACJI	
<p>Za obszary wymagające rewitalizacji uznano:</p> <ul style="list-style-type: none"> — park w Rzeczycu — park w Bartoszówce — park w Grotowicach 	<p>CEL OPERACYJNY 1a Budować wspólnotę społeczności obszaru</p> <p>CEL OPERACYJNY 1b Poprawić warunki rozwoju dzieci i młodzieży</p> <p>CEL OPERACYJNY 2a Budować obraz i funkcję przestrzeni publicznej jako ważnej, wpływającej na jakość obszaru</p> <p>CEL OPERACYJNY 2b Wykorzystać wartości kulturowe i przyrodnicze obszaru jako fundament wyjątkowych możliwości rozwoju</p> <p>CEL OPERACYJNY 3a Zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania w obszarze</p> <p>CEL OPERACYJNY 3b Konsekwentnie ulepszać rozwiązania infrastrukturalne</p>
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA – KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACJI	
<p>Istnieje duże zapotrzebowanie na modernizację istniejącego układu drogowego, zwłaszcza o znaczeniu lokalnym, polegającą głównie na poszerzeniu dróg i zmianie bądź naprawie nawierzchni.</p> <p>Planowane inwestycje o znaczeniu lokalnym - przebudowy dróg:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Rzeczyca – Czerniewice, — Lubocz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny-Łęg, — Bobrowiec-Rzeczyca, — Łęg-Mysiakowiec (wraz z infrastrukturą pieszo-rowerową), — budowa ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej 726, — budowa ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż dróg powiatowych i gminnych 	<p>CEL OPERACYJNY 2a Budować obraz i funkcję przestrzeni publicznej jako ważnej, wpływającej na jakość obszaru</p> <p>CEL OPERACYJNY 3a Zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania w obszarze</p> <p>CEL OPERACYJNY 3b Konsekwentnie ulepszać rozwiązania infrastrukturalne</p>
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA – KIERUNKI ROZWOJU SYSEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	
<p>Konieczne jest podejmowanie działań prowadzących do uregulowania stanu odprowadzania ścieków w sposób bezpieczny dla środowiska i zgodny z wymaganiami jego ochrony na wszystkich zurbanizowanych terenach gminy.</p>	<p>CEL OPERACYJNY 3a Zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania w obszarze</p> <p>CEL OPERACYJNY 3b Konsekwentnie ulepszać rozwiązania infrastrukturalne</p>
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA – NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	

Cel analizowanego programu	Wskazanie powiązanego celu wynikającego z Programu Rewitalizacji
<p>Do najważniejszych inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym należą (wybrane):</p> <ul style="list-style-type: none"> — zadania z zakresu utrzymania dróg (j/w), — budowa ciągów pieszo-rowerowych (j/w), — zadania z zakresu oczyszczania ścieków (budowa sieci sanitarnej) — działania stymulujące rozwój gminy (t.j. adaptacja dawnego budynku przemysłowego na terenie parku im Paderewskiego w Rzeszycy, budowa Sali gimnastycznej przy szkole w Sadykierzu, urządzenie przestrzeni publicznej na bazie istniejącej architektury przemysłowej w otoczeniu zabytkowego parku podworskiego, urządzenie placu obok kościoła, urządzenie zieleni przed budynkami publicznymi) 	<p>CEL OPERACYJNY 1a Budować wspólnotę społeczności obszaru CEL OPERACYJNY 1b Poprawić warunki rozwoju dzieci i młodzieży CEL OPERACYJNY 2a Budować obraz i funkcję przestrzeni publicznej jako ważnej, wpływającej na jakość obszaru CEL OPERACYJNY 2b Wykorzystać wartości kulturowe i przyrodnicze obszaru jako fundament wyjątkowych możliwości rozwoju CEL OPERACYJNY 3a Zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania w obszarze CEL OPERACYJNY 3b Konsekwentnie ulepszać rozwiązania infrastrukturalne</p>

- **Strategię Rozwoju Gminy Rzeszyca na lata 2015-2020** przyjętej Uchwałą Nr XIX/131/2016 Rady Gminy Rzeszyca z dnia 31 marca 2016 r.

W poniższej tabeli wskazano macierz powiązań celów niniejszego programu z celami strategicznymi dokumentu. Pełne opisy celów programu rewitalizacji – zgodnie z treścią rozdziału 5.8 programu.

Cel analizowanego programu	Wskazanie powiązanego celu wynikającego z Programu Rewitalizacji
DOMENA 1. Stabilna gospodarka oparta o ekologiczne rolnictwo i agroturystyka.	
<p>Cel strategiczny 1. Dobre warunki dla rozwoju turystyki i agroturystyki</p>	<p>CEL OPERACYJNY 2b Wykorzystać wartości kulturowe i przyrodnicze obszaru jako fundament wyjątkowych możliwości rozwoju</p>
Domena 2. Infrastruktura i czyste środowisko.	
<p>Cel strategiczny 1 : Dobra jakość dróg gminnych</p>	<p>CEL OPERACYJNY 3a Zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania w obszarze CEL OPERACYJNY 3b Konsekwentnie ulepszać rozwiązania infrastrukturalne</p>
<p>Cel strategiczny 2: Rozwinięte inwestycje w gminie Rzeszyca</p>	<p>CEL OPERACYJNY 2b Wykorzystać wartości kulturowe i przyrodnicze obszaru jako fundament wyjątkowych możliwości rozwoju</p>

Cel analizowanego programu	Wskazanie powiązanego celu wynikającego z Programu Rewitalizacji
	CEL OPERACYJNY 3b Konsekwentnie ulepszać rozwiązania infrastrukturalne
Cel strategiczny 3. Czyste środowisko w gminie	CEL OPERACYJNY 3b Konsekwentnie ulepszać rozwiązania infrastrukturalne
Cel strategiczny 4: Dobra jakość życia mieszkańców	CEL OPERACYJNY 1a Budować wspólnotę społeczności obszaru CEL OPERACYJNY 1b Poprawić warunki rozwoju dzieci i młodzieży CEL OPERACYJNY 2a Budować obraz i funkcję przestrzeni publicznej jako ważnej, wpływającej na jakość obszaru CEL OPERACYJNY 3a Zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania w obszarze CEL OPERACYJNY 3b Konsekwentnie ulepszać rozwiązania infrastrukturalne
Cel strategiczny 5 . Wykorzystanie potencjału turystycznego Pilicy	CEL OPERACYJNY 2b Wykorzystać wartości kulturowe i przyrodnicze obszaru jako fundament wyjątkowych możliwości rozwoju
Domena 3. Zorganizowana, otwarta na wyzwania, lokalną, kulturę i sport.	silna wspólnota mieszkańców w oparciu o tradycję
Cel strategiczny 1: Estetyzacja Rzeczycy	CEL OPERACYJNY 2a Budować obraz i funkcję przestrzeni publicznej jako ważnej, wpływającej na jakość obszaru
Cel strategiczny2: Marka kulturalna Rzeczycy znana poza granicami Gminy	CEL OPERACYJNY 1b Poprawić warunki rozwoju dzieci i młodzieży
Cel strategiczny 3. Wzmacnianie tożsamości lokalnej wokół tradycji i kultury	CEL OPERACYJNY 1b Poprawić warunki rozwoju dzieci i młodzieży CEL OPERACYJNY 2b Wykorzystać wartości kulturowe i przyrodnicze obszaru jako fundament wyjątkowych możliwości rozwoju
Cel strategiczny 4: Inwestycje w kulturę i turystykę	CEL OPERACYJNY 1a Budować wspólnotę społeczności obszaru CEL OPERACYJNY 1b Poprawić warunki rozwoju dzieci i młodzieży CEL OPERACYJNY 2b Wykorzystać wartości kulturowe i przyrodnicze obszaru jako fundament wyjątkowych możliwości rozwoju

- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rzeczycy na lata 2016-2021 przyjętej Uchwałą Nr XXV/162/2016 Rady Gminy Rzeczycy z dnia 15 listopada 2016r

Cel analizowanego programu	Wskazanie powiązanego celu wynikającego z Programu Rewitalizacji
I. Skuteczne wspieranie rodziny przeżywają trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	
2. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	CEL OPERACYJNY 1a Budować wspólnotę społeczności obszaru CEL OPERACYJNY 1b Poprawić warunki rozwoju dzieci i młodzieży CEL OPERACYJNY 2b

Cel analizowanego programu	Wskazanie powiązanego celu wynikającego z Programu Rewitalizacji
	Wykorzystać wartości kulturowe i przyrodnicze obszaru jako fundament wyjątkowych możliwości rozwoju
II. Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększeniu szans na rynku pracy	
1. Opracowanie i realizacja projektów/programów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych	CEL OPERACYJNY 1a Budować wspólnotę społeczności obszaru CEL OPERACYJNY 2b Wykorzystać wartości kulturowe i przyrodnicze obszaru jako fundament wyjątkowych możliwości rozwoju
4. Podejmowanie współpracy w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, usłudze pośrednictwa pracy oraz szkoleniach	CEL OPERACYJNY 1a Budować wspólnotę społeczności obszaru
III. Działania zmierzające do zmniejszenia liczby osób i rodzin zagrożonych uzależnieniami oraz patologiami społecznymi	
3. Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży w szkołach w formie spotkań i pogadanek z przedstawicielami m.in. służby zdrowia, szkoły, propagujących zdrowy styl życia	CEL OPERACYJNY 1b Poprawić warunki rozwoju dzieci i młodzieży

6.2. WIZJA OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Czy program rewitalizacji zawiera wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 11.

Wizja stanowi obraz pożądanego stanu, jaki społeczność lokalna i inne podmioty chcą osiągnąć na koniec wdrażania Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzeczyca – kierunków rozwoju z wykorzystaniem lokalnych potencjałów. Ponadto wizja wskazuje zasadniczy kierunek działania jaki stoi przed gminą oraz jest zobrazowaniem pożądanego przyszłości, która z założenia motywuje jej twórców i adresatów do działań na rzecz jej realizacji. Jako horyzont wizji przyjęto rok 2023.

GMINA RZECZYCA – WIZJA OBSZARÓW REWITALIZACJI

W roku 2023 - w wyniku prowadzenia działań rewitalizacyjnych wynikających z założeń programu - zdegradowane dziś obszary gminy Rzeczyca tworzą **przyjazny obszar zamieszkania, pracy i wypoczynku**. Główne **obiekty publiczne** są wyremontowane i **reprezentacyjne**. Zlokalizowane w zabytkowych obiektach, świadczą o unikalnej historii obszaru, są powodem do **dumy**

mieszkańców i obiektem **zainteresowania przyjezdnych**. Otoczenie obiektów publicznych jest zadbane i zachęca do przebywania w nim. Nawet prozaiczne wizyty w Urzędzie Gminy są przyjemnością - z uwagi na piękne, parkowe przedpole obiektu pozwalające „delektować się” widokiem starych drzew i zadbanych alejek. Mieszkańcy bardzo chętnie odwiedzają nowopowstałe **światlice** – to tu organizowane są warsztaty kreatywne, spotkania z ludźmi kultury i sztuki. Dzieci uwielbiają organizowane tu konkursy plastyczne i wokalne, animatorzy pomagają im w rozwijaniu pasji i talentów. Zachęcona do działania młodzież włącza się w organizację wydarzeń – to tu powstają pomysły na plenery malarskie i wystawy prac. Zauważane i doceniane są wszelkie inicjatywy na rzecz lokalnej społeczności. Miejscem organizacji **wydarzeń kulturalnych** są również parki gminne. To tu odbywają się koncerty. Tu – na „prawdziwej scenie” - podczas gminnych uroczystości najmłodszy mieszkańcy gminy prezentują swe talenty wokalne i taneczne. Pięknieją **przestrzenie publiczne** miejscowości. Mieszkańcy wychodzą z domów i siedząc na ławkach rozmawiają ze znajomymi. Częste spotkania mieszkańców sprzyjają nowym pomysłom. Ludzie mogą się lepiej poznać – poznać swoje potrzeby i wymienić się doświadczeniami. Coraz częściej **spędzają tu czas wolny**. Wokół placów powstają **obiekty usługowe** odpowiadające na potrzeby mieszkańców i turystów. Jest tu gdzie zjeść, gdzie napić się kawy. Turycy chętnie zaglądają do sklepów, aby w miłej atmosferze zakupić lokalne produkty. Główne place miejscowości są czyste i nowoczesne, przystosowane do bezpiecznego ruchu pieszych. Znikają problemy komunikacyjne na obszarze. Widać **podróżujących** rowerzystów, mieszkańcy bez obaw spacerują wyremontowanymi chodnikami. Dużo bezpieczniej jest też przemieszczać się samochodem – drogi są wyremontowane i oświetlone. Dobrze się tu mieszka, dobrze tu przyjechać na weekend. Jest co zwiedzać.

Rzeczycą jest miejscem wyjątkowym. Tu słucha się pomysłów mieszkańców i stwarza możliwości do ich realizacji.

Z uwagi na specyfikę procesu rewitalizacji – procesu ciągłego i mogącego podlegać modyfikacjom w odpowiedzi na czynniki zewnętrzne występujące w toku realizacji programu – wizję obszarów rewitalizacji sformułowano jako wizję obszarów podlegających ciągłemu rozwojowi.

6.3. CEL GŁÓWNY PROGRAMU REWITALIZACJI

Czy program rewitalizacji określa cele rewitalizacji? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 12.

Misja to wartość główna. Podjęcie decyzji o prowadzeniu działań rewitalizacyjnych przez Władze Gminy Rzeczycy oznacza dążenie do rozwiązania problemów i maksymalne wykorzystanie potencjału tkwiącego w obszarze do planowania i realizacji działań rozwojowych na rzecz społeczności lokalnej.

GMINA RZECZYCA – MISJA REWITALIZACJI

Uczynić obszar Gminy Rzeczyca przestrzenią przyjazną do życia

GMINA RZECZYCA – CEL GŁÓWNY REWITALIZACJI

Stworzenie warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w Gminie Rzeczyca i poprawa warunków życia ich mieszkańców poprzez niwelację zjawisk kryzysowych i aktywizację społeczną

6.4. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU REWITALIZACJI

Osiągnięcie celu głównego programu może nastąpić tylko poprzez działania we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej, środowiskowej i infrastrukturalnej dla których przyporządkowane zostały cele szczegółowe:

CEL SZCZEGÓŁOWY 1 – WZMOCNIĆ INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ

CEL SZCZEGÓŁOWY 2 - POPRAWIĆ WIZERUNEK

CEL SZCZEGÓŁOWY 3 – POPRAWIĆ JAKOŚĆ ZAMIESZKANIA

Osiągnięcie celu głównego programu rewitalizacji może nastąpić tylko poprzez działania we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej, środowiskowej i infrastrukturalnej. Przewiduje się, że zostaną zrealizowane wszystkie założenia programu oraz projekty, których skutkiem będzie wzrost atrakcyjności miejscowości gminy oraz poprawa jakości i warunków życia mieszkańców.

6.5. KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI

Czy program rewitalizacji określa kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 13.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1 – WZMOCNIĆ INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ

CEL OPERACYJNY 1a

Budować wspólnotę społeczności obszaru

przyjęte kierunki:

działania ukierunkowane na aktywizację społeczeństwa, stworzenie warunków prowadzenia działalności, rozwijania zainteresowań i talentów, wychodzenia z „marazmu”, dostarczania bodźców rozwojowych, budowania zaangażowania we wspólne tworzenie jakości obszaru, budowanie mody na współdziałanie i wzajemną pomoc, integrowanie mieszkańców różnych miejscowości obszaru, inspirowanie i wsparcie lokalnych inicjatyw gospodarczych, poprawę warunków życia oraz jakości pomocy dla najbardziej potrzebujących grup społecznych

CEL OPERACYJNY 1b

Poprawić warunki rozwoju dzieci i młodzieży

przyjęte kierunki:

działania ukierunkowane na tworzenie warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży, przygotowanie i udostępnianie miejsc, wysokiej jakości oferty kulturalnej i rekreacyjnej, zapewnienie bezpiecznej przestrzeni, nieprzeoczenie żadnego z talentów, pokazywanie kierunków, docenianie sukcesów i nagradzanie, wsparcie dzieci i młodzieży najbardziej potrzebujących

CEL SZCZEGÓŁOWY 2 - POPRAWIĆ WIZERUNEK OBSZARU

CEL OPERACYJNY 2a

Budować obraz i funkcję przestrzeni publicznej jako ważnej, wpływającej na jakość obszaru

przyjęte kierunki:

działania ukierunkowane na poprawę jakości przestrzenno-funkcjonalnej obszaru, poprawę jego stanu technicznego, wykorzystanie jakości funkcjonowania terenów komunikacyjnych oraz obiektów służących komunikacji, ochrona przed degradacją i zagospodarowanie zielonych przestrzeni do budowania przestrzeni dostępnych dla użytkowników

CEL OPERACYJNY 2b

Wykorzystać wartości kulturowe i przyrodnicze obszaru jako fundament wyjątkowych możliwości rozwoju

przyjęte kierunki:

działania ukierunkowane na naprawę zdegradowanych obszarów o znaczeniu historycznym, poprawę stanu technicznego zabytków, adaptacja miejsc zabytkowych do pełnienia nowych funkcji, poprawę dostępności tych obszarów dla mieszkańców, podniesienie jakości ich otoczenia, wykorzystanie walorów turystycznych obszaru

CEL SZCZEGÓŁOWY 3 – POPRAWIĆ JAKOŚĆ ZAMIESZKANIA

CEL OPERACYJNY 3a

Zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania w obszarze

przyjęte kierunki:

działania ukierunkowane na naprawę zdegradowanych obszarów o znaczeniu historycznym, poprawę stanu technicznego zabytków, adaptacja miejsc zabytkowych do pełnienia nowych funkcji, poprawę dostępności tych obszarów dla mieszkańców, podniesienie jakości ich otoczenia

CEL OPERACYJNY 3b

Konsekwentnie ulepszać rozwiązania infrastrukturalne

przyjęte kierunki:

działania ukierunkowane na rozwój i poprawę dostępu do sieci infrastrukturalnych obszaru, rozbudowę sieci i zapewnienie do nich dostępu, wdrażanie proekologicznych rozwiązań, poprawę bezpieczeństwa obiektów i rozwiązań zapewniających połączenia komunikacyjne na obszarze

6.6. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE – KRYTERIUM WYBORU PROJEKTÓW

Kompleksowe wdrożenie Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca wymaga zastosowania podejścia projektowego. Zadaniem przedsięwzięć/projektów jest etapowe wprowadzenie zmian, które w okresie od 2016 r. do 2023 r. przyczynią się do realizacji wizji rewitalizacji.

Pierwszym działaniem, które wskazało miejsca potrzebnej interwencji było sporządzenie diagnozy, stanu obecnego, która dała możliwość przeanalizowania sytuacji gminy Rzeczyca. Szczególnie istotny był udział w diagnozie interesariuszy procesu. Zlokalizowane problemy wymagały wyznaczenia celów procesu rewitalizacji, a następnie identyfikacji kierunków i sposobów ich rozwiązania. Dlatego w kolejnym etapie również zaangażowano lokalną społeczność - zorganizowane było spotkanie z lokalnymi liderami, na którym przedstawione były wcześniej opracowane wyniki diagnozy oraz propozycje działań Urzędu Gminy, a następnie każdy z zaproszonych gości, mógł ustosunkować się do tych pomysłów oraz zaproponować projekty, które były by korzystne do zrealizowania. Dzięki takiej formie spotkania, udało się wyselekcjonować potrzeby jakie sygnalizują mieszkańcy gminy, którzy są w procesie rewitalizacji najważniejszym elementem. Podstawową jednostką dla rozwiązania problemu i osiągnięcia danego celu stały się projekty, których działanie realnie zaplanowane, celuje w dokładnie zdiagnozowany problem oraz popierane jest przez interesariuszy obszaru zdegradowanego. Wyselekcjonowane projekty charakteryzują się jasno określonym, realnym i mierzalnym celem, o określonym terminie realizacji, zapewniającym możliwość uzyskania różnych źródeł finansowania, przy jednoczesnym wyznaczeniu podmiotów zobowiązanych do ich realizacji.

Zaznaczyć należy, że zaplanowano również realizację projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji. Potrzeba taka wynika z wielu czynników. Podstawowym uzasadnieniem dopuszczenia tych projektów jest rozproszony charakter gminy wiejskiej Rzeczyca. Gminę Rzeczyca tworzy kilkanaście wsi. Sprawne ich wzajemne skomunikowanie jest warunkiem prawidłowego powiązania funkcjonalnego poszczególnych ośrodków. Wzrost zaangażowania społeczności wiejskiej musi rozpocząć się najpierw procesem integracji poszczególnych grup lokalnych społeczności. W przypadku gdyby realizacja projektów ukierunkowanych działaniami na ten cel odbywała się jedynie na obszarze rewitalizacji, efektem czego byłoby pozbawienie innych mieszkańców gminy udziału w życiu społecznym. Promowanie tylko społeczności obszaru rewitalizacji prowadziłoby do polaryzacji społecznej i powstawania konfliktów społecznych w gminie. Obszar rewitalizacji obejmuje tereny o wysokim potencjale rozwojowym dodatkowo w jego granicach mieszczą się istotne obiekty

podmiotów publicznych m.in. urzędy, szkoły, przychodnie. Jednym z celów rewitalizacji jest poprawa infrastruktury komunikacyjnej. Rozwój obszaru rewitalizowanego ma być **biegunem wzrostu** dla pozostałych części gminy, a będzie to możliwe tylko i wyłącznie dzięki zapewnieniu dostępu do niego. Sprawna komunikacja zapewni powstanie odpowiednich procesów przyczyniających się do szybszego rozwoju obszaru rewitalizowanego. Uciążliwy dostęp do obszaru rewitalizowanego z innych wsi obniża potencjał tego obszaru powodując pogłębianie się degradacji występującej na tym terenie. Dlatego też program rewitalizacji dopuszcza projekty wykraczające poza obszar rewitalizacji ponieważ bez ich realizacji obszar zdegradowany nie ulegnie poprawie, a wyjście z sytuacji kryzysowej będzie wyraźnie utrudnione.

Na podstawie przeprowadzonych analiz dotyczących zarówno zdiagnozowanych potrzeb jak i stopnia organizacyjnego przygotowania projektów, wyselekcjonowano grupę **projektów podstawowych**. Ich realizacja w pierwszej kolejności pozwoli potraktować je jako projekty podstawowe – kluczowe dla rozpoczęcia etapu działań rewitalizacyjnych w Gminie Rzeczyca. Poniższe projekty wybrane zostały jako skutecznie przyczyniające się do rozwiązania zdiagnozowanych problemów w obszarze wymagającym wsparcia.

Wybrane do realizacji projekty w obszarze rewitalizacji – z uwagi na swoją specyfikę, lokalizację i rodzaj oddziaływania - zapewniają skutek w postaci ograniczenia powstawania i rozwoju sytuacji kryzysowych w obszarze zdegradowanym.

Na etapie prac nad programem (w tym z wykorzystaniem technik partycypacji społecznej) jako **priorytetowe projekty rewitalizacyjne** wskazano:

- **STWORZENIE NOWOCZESNEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA BAZIE ISTNIEJĄCEJ ARCHITEKTURY PRZEMYSŁOWEJ W OTOCZENIU ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO**
(planowana realizacja 2017– 2020)
- **REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO W RZECZYCY**
(planowana realizacja 2017– 2018)
- **PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ W GLINIE**
(planowana realizacja 2017)
- **PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NR 116358E KAWĘCZYN - GROTOWICE**
(realizacja 2017-2018)
- **PRZEBUDOWA GROGI GMINNEJ – UL. SPÓŁDZIELCÓW W RZECZYCY**
(realizacja 2017-2018)

Z uwagi na specyficzną złożoność procesu rewitalizacji oraz fakt, iż działania prowadzone są w oparciu o potrzeby zdiagnozowane w kilku sferach powiązanych ze sobą, lecz mogące podlegać zmianom – twórcy programu zakładają możliwość bieżącej modyfikacji programu a tym samym – wdrożenie rozwiązań wynikających z **projektów uzupełniających**. Każdorazowo projekty te będą weryfikowane – w tym pod kątem realizacji celów programu.

6.7. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE – PROJEKTY PODSTAWOWE

Czy program rewitalizacji zawiera listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tj. takich bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji) wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: a) nazwę, b) wskazanie podmiotów go realizujących, c) zakres realizowanych zadań, d) lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), e) grupę docelową działań rewitalizacyjnych, f) szacowaną wartość, g) prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 14.

Poniżej szczegółowo opisano projekty zaplanowane w ramach niniejszego programu jako projekty podstawowe. Ich realizacja zapewni osiągnięcie celów programu rewitalizacji a w szczególności pozwoli na rozpoczęcie procesu wychodzenia obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego.

Poniżej zamieszczono wykaz projektów podstawowych wraz z ich charakterystyką.

PROJEKT NR 1	STWORZENIE NOWOCZESNEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA BAZIE ISTNIEJĄCEJ ARCHITEKTURY PRZEMYSŁOWEJ W OTOCZENIU ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO
PROJEKT NR 2	ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ W GMINIE
PROJEKT NR 3	REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO W RZECZYCY
PROJEKT NR 4	STWORZENIE CIĄGU KOMUNIKACYJNEGO Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ, ŁĄCZĄCEGO DROGĘ POWIATOWĄ NR 4310E W MIEJSCOWOŚCI ROSZKOWA WOLA Z DROGĄ WOJEWÓDZKĄ NR 726 W MIEJSCOWOŚCI WIECHNOWICE
PROJEKT NR 5	TERMOMODERNIZACJA WRAZ Z PRZEBUDOWĄ SYSTEMÓW GRZEWCZYCH W KAPLICY BŁ. MARII FRANCISZKI SIDLISKIEJ W ROSZKOWEJ WOLI
PROJEKT NR 6	BUDOWA DYDAKTYCZNEJ ŚCIEŻKI ROWEROWEJ PRZEBIEGAJĄCEGO NA TERENACH DOLINY PILICY
PROJEKT NR 7	REMONT MOSTKU W LUBOCZY

PROJEKT NR 8	BUDOWA CIĄGU PIESZO-JEZDNEGO PRZY DRODZE GMINNEJ W RZECZYCY UL. ZACISZE-ŁĄKOWA WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENÓW PRZYLEGLYCH
PROJEKT NR 9	KOMPLEKSOWA REWITALIZACJA TERENÓW CENTRUM MIEJSCOWOŚCI
PROJEKT NR 10	PRZEBUDOWA SYSTEMÓW GRZEWczyCH W OBIEKTACH OŚWIATOWYCH GMINY RZECZYCA Z ZASTOSOWANIEM ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII- POMPY CIEPŁA
PROJEKT NR 11	ROZBUDOWA I TERMOMODERNIZACJA STRAŻNICY OSP W SADYKIERZU Z ADAPTACJĄ POMIESZCZEŃ NA ŚWIETLICĘ WIEJSKĄ I ZAFWYCHOWANIE GOSPODAROWANIEM TERENU PRZYLEGLĘGO
PROJEKT NR 12	BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W ŁĘGU
PROJEKT NR 13	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ UL. SPÓŁDZIELCÓW W RZECZYCY
PROJEKT NR 14	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ W GLINIE
PROJEKT NR 15	MODERNIZACJA DROGI GMINNEJ NR 116355E RZECZYCA (UL. DŁUGA) - BARTOSZÓWKA
PROJEKT NR 16	ROZBUDOWA DROGI GMINNEJ ŁĘG - MYSIAKOWIEC DO GRANIC ADMINISTRACYJNYCH GMINY RZECZYCA WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ PIESZO-ROWEROWĄ
PROJEKT NR 17	BUDOWA CIĄGÓW PIESZO – ROWEROWYCH WZDŁUŻ DROGI NR 726
PROJEKT NR 18	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NR 116358E KAWĘCZYN- GROTOWICE
PROJEKT NR 19	RZECZYCA - STWORZENIE MARKI LOKALNEJ
PROJEKT NR 20	AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM
PROJEKT NR 21	WZMACNIANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ WOKÓŁ TRADYCJI I KULTURY
PROJEKT NR 22	WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI NA TERENIE GMINY RZECZYCA
PROJEKT NR 23	REWALORYZACJA PARKU W BARTOSZÓWCE

W dalszej części w odniesieniu do każdego z projektów oprócz charakteryzującego go opisu z zakresem planowanych działań umieszczono: **nazwę, podmioty go realizujące, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty, zakładane wskaźniki realizacji oraz grupę docelową.**

PROJEKT NR 1	STWORZENIE NOWOCZESNEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA BAZIE ISTNIEJĄCEJ ARCHITEKTURY PRZEMYSŁOWEJ W OTOCZENIU ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO
LOKALIZACJA	Rzeczyca, ul. Parkowa 1
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	<p>Ideą projektu jest utworzenie w centralnej części miejscowości Rzeczyca ważnej przestrzeni publicznej w otoczeniu zaadaptowanego obiektu mieszczącego najważniejsze jednostki administracyjne gminy (Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej). Celem powyższego działania jest zagospodarowanie obiektu zabytkowego w centrum miejscowości oraz odnowa zdegradowanego obszaru w centrum miejscowości i przywrócenie znaczenia zabytkowego parku podworskiego.</p> <p>W ramach realizacji projektu planowane są: remont oraz rozbudowa mające na celu adaptację istniejącego budynku w centrum miejscowości (aktualnie - pustostan) wraz z przeprowadzeniem prac konserwatorskich, zagospodarowanie</p>

	otoczenia budynku – realizację niezbędnej infrastruktury technicznej, realizację układu komunikacyjnego terenu odpowiadającego nowej funkcji (dojścia, dojazdy, miejsca postojowe), zagospodarowanie otoczenia budynku jako przestrzeni publicznej z udziałem obiektów małej architektury jak ławki, oświetlenie i in. Planowane prace mają na celu realizację obiektu efektywnego energetycznie, z poszanowaniem jego wartości kulturowej.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeszyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	8,0 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeszyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	<ul style="list-style-type: none"> — poprawa jakości przestrzeni publicznych obszaru — poprawa dostępu do obiektów administracji publicznej gminy — poprawa stanu obiektów zabytkowych obszaru — poszerzenie oferty usługowej gminy (miejsce prowadzenia szkoleń, warsztatów) — poprawa wizerunku Gminy Rzeszyca
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba przebudowanych obiektów użyteczności publicznej
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 2	ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ W GMINIE
LOKALIZACJA	Rzeszyca, Bobrowiec
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	<p>Projekt polega na poprawie stanu infrastruktury technicznej gminy - rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej, która zapewni odbiór ścieków komunalnych. Projekt wpłynie na poprawę jakości, czystości gleby i wód powierzchniowych.</p> <p>Zakres prac obejmie budowę kanału ściekowego, rurociągów tłocznych oraz przyłączy instalacyjnych a następnie prace odtworzeniowe nawierzchni drogowych i chodników.</p>
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeszyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	14,0 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeszyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	<ul style="list-style-type: none"> — poprawa jakości życia na obszarze — poprawa stanu środowiska obszaru (wody, gleby) — naprawa stanu nawierzchni w miejscu prowadzenia inwestycji — zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Rzeszyca — zwiększenie liczby nieruchomości, z których ścieki odprowadzane będą do oczyszczalni — poprawa świadomości ekologicznej wśród mieszkańców obszaru
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	łączna długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 3	REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO W RZECZYCY
LOKALIZACJA	Rzeczyca, Park im. Ignacego Paderewskiego
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	<p>Projekt ma na celu przywrócenie świetności historycznie ważnej przestrzeni publicznej miejscowości Rzeczyca – zabytkowego parku podworskiego. Aktualnie zabytkowy park jest miejscem postępującej degradacji, ze względu na stan jego ekosystemu (degradacja zieleni oraz liczna populacja zamieszkujących park gawronów) - omijanym przez użytkowników przestrzeni. Celem prac jest przywrócenie funkcji parku z przywróceniem jego wartości przyrodniczych.</p> <p>W ramach przywracania świetności parku planuje się porządkowanie przestrzeni - przeprowadzenie robót rozbiórkowych zdegradowanych obiektów budowlanych takich jak pozostałości ogrodzenia, zdewastowanych latarni, zniszczonych nawierzchni i in. , wycinkę chorych i martwych drzew a następnie przeprowadzenie prac takich jak remont niecki stawu, oczyszczenie, odtworzenie historycznych nawierzchni parku, odtworzenie zabytkowej alei oraz zagospodarowanie terenu z udziałem obiektów takich jak architektura ogrodowa, plac zabaw, pergola. Dodatkowo – dla podkreślenia historii miejsca planowane jest usytuowanie rzeźby związanej tematycznie z rodem Szwajców. Wszelkie prace prowadzone będą w uzgodnieniu z Łódzkim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p>
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	5,3 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	<ul style="list-style-type: none"> — poprawa jakości przestrzeni publicznych obszaru — poprawa dostępu do przestrzeni rekreacyjnej obszaru — poprawa stanu obiektów zabytkowych obszaru — poszerzenie oferty gminy w zakresie rekreacji, kultury, sztuki, edukacji — stworzenie możliwości integracji mieszkańców obszaru poprzez uczestnictwo w organizowanych tu piknikach, jarmarkach, festiwalach — poprawa wizerunku Gminy Rzeczyca
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba zrewaloryzowanych parków
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 4	STWORZENIE CIĄGU KOMUNIKACYJNEGO Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ, ŁĄCZĄCEGO DROGĘ POWIATOWĄ NR 4310E W MIEJSCOWOŚCI ROSZKOWA WOLA Z DROGĄ WOJEWÓDZKĄ NR 726 W MIEJSCOWOŚCI WIECHNOWICE
LOKALIZACJA	Roszkowa Wola – Jeziorzec – Gustawów – Bartoszkówka - Wiechnowice
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Celem realizacji projektu jest poprawa jakości połączenia komunikacyjnego miejscowości obszaru – poprawa stanu technicznego drogi, co skutkować będzie poprawą stanu połączeń funkcjonalnych obszaru i znacznym zwiększeniem bezpieczeństwa komunikacyjnego. Naprawie podlegać będą infrastruktura i nawierzchnia drogowa wraz z obiektami w pasie drogowym takimi jak: oświetlenie, oznakowanie i in.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	8,0 mln PLN

PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeszyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	<ul style="list-style-type: none"> — zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszaru — skrócenie czasu przejazdu między miejscowościami — poprawa bezpieczeństwa ruchu — poprawa komfortu podróżowania — zmniejszenie liczby wypadków drogowych — zmniejszenie kosztów społecznych i ekonomicznych likwidacji skutków wypadków komunikacyjnych
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba km wybudowanej drogi
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 5	TERMOMODERNIZACJA WRAZ Z PRZEBUDOWĄ SYSTEMÓW GRZEW CZYCH W KAPLICY BŁ. MARII FRANCISZKI SIDLISKIEJ W ROSZKOWEJ WOLI
LOKALIZACJA	Roszkowa Wola
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	<p>Projekt bazuje na poprawie jakości użytkowania obiektu o dużym znaczeniu kulturowym dla obszaru.</p> <p>W ramach projektu przeprowadzona zostanie termomodernizacja wraz z przebudową systemów grzewczych w kaplicy w Roszkowej Woli. Prace polegać będą na ociepleniu budynku oraz modyfikacji źródła ciepła na energooszczędne.</p>
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu
SZACOWANA WARTOŚĆ	0,5 mln
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	<ul style="list-style-type: none"> — poprawa jakości przestrzeni publicznych obszaru — poprawa dostępu do obiektów kulturowych obszaru — poprawa wydajności energetycznej infrastruktury obiektu — zmniejszenie kosztów funkcjonowania obiektu — poprawa świadomości ekologicznej wśród mieszkańców obszaru — poprawa stanu środowiska obszaru
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba budynków poddanych pracą termo modernizacyjnym wraz z przebudową systemów grzewczych
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 6	BUDOWA DYDAKTYCZNEJ ŚCIEŻKI ROWEROWEJ NA TERENACH DOLINY PILICY
LOKALIZACJA	Rzeszyca – Grotowice
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	<p>Celem projektu jest zagospodarowanie turystyczne - stworzeniu ścieżki rowerowej, która zapewni mieszkańcom możliwość bezpiecznego poruszania się po obszarze.</p> <p>W ramach projektu zrealizowany zostanie ciąg jezdny do użytku przez rowerzystów, pieszych, który znacznie poprawi komfort podróżowania oraz będzie</p>

	dodatkową atrakcją dla turystów. Jako obiekty towarzyszące planowane są miejsca odpoczynku – punkty postojowe ze stołami piknikowymi oraz punkty widokowe (Grotowice, Lubocz)
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	3,0 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	<ul style="list-style-type: none"> — zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszaru — poprawa bezpieczeństwa mieszkańców obszaru korzystających z roweru — poprawa kondycji i zdrowia użytkowników obszaru — zwiększenie liczby turystów — zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska obszaru — poprawa wizerunku Gminy Rzeczyca
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba km wybudowanej ścieżki
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 7	REMONT MOSTKU W LUBOCZY
LOKALIZACJA	Lubocz
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	<p>Celem projektu jest poprawa jakości ważnego elementu infrastruktury obszaru, tzw. „mostku okrągłego” w Luboczy – unikalnego elementu o istotnym znaczeniu kulturowym.</p> <p>W ramach prac planuje się przywrócenie świetności tego charakterystycznego obiektu – wzmocnienie konstrukcji, wymianę nawierzchni.</p>
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca, Sołectwo Lubocz
SZACOWANA WARTOŚĆ	1,0 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	<ul style="list-style-type: none"> — poprawa walorów estetycznych obszaru — poprawa bezpieczeństwa mieszkańców obszaru korzystających z obiektu — poprawa wizerunku miejsca
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba wyremontowanych mostków
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 8	BUDOWA CIĄGU PIESZO-JEZDNEGO PRZY DRODZE GMINNEJ W RZECZYCY UL. ZACISZE-ŁĄKOWA WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENÓW PRZYLEGLYCH
LOKALIZACJA	Rzeczyca
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Projekt polega na budowie ciągów pieszo – jezdnych, które zapewnią bezpieczne poruszanie się po drogach wszystkim użytkownikom (w tym rowerzystom,

	pieszym), oraz poprawią komfort poruszania się po obszarze. W ramach prac powstanie ciąg pieszo-jezdny wraz z placami postojowymi, oznakowaniem. Przeprowadzone zostaną też prace z zakresu urządzenia zieleni.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	1,0 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— poprawa walorów estetycznych obszaru — poprawa bezpieczeństwa mieszkańców obszaru korzystających z komunikacji rowerowej oraz poruszających się pieszo — poprawa kondycji i zdrowia użytkowników obszaru — zwiększenie liczby turystów — zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska obszaru — poprawa wizerunku Gminy Rzeczyca
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba km wybudowanego ciągu
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 9	KOMPLEKSOWA REWITALIZACJA TERENÓW CENTRUM MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA
LOKALIZACJA	Rzeczyca
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Celem projektu jest zagospodarowanie centralnej części miejscowości – stworzenie reprezentacyjnej, funkcjonalnej przestrzeni publicznej. W wyniku działań naprawczych w obszarze, zdegradowanym w zakresie funkcjonalno-przestrzennym, miejsce to ma zyskać na znaczeniu przyczyniając się do integracji społecznej. W ramach prac nastąpi reorganizacja przestrzenna miejsca (uporządkowanie niebezpiecznie zlokalizowanych elementów infrastruktury technicznej), urządzenie centralnego placu miejscowości – w otoczeniu obiektu ważnego kulturowo (kościół) – z elementami małej architektury jak ławki, latarnie i in.. Jednym z zadań będzie też uporządkowanie posadzki urbanistycznej przestrzeni oraz porządkowanie zieleni.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	3,0 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— poprawa jakości przestrzeni publicznych obszaru — stworzenie możliwości integracji mieszkańców obszaru — poprawa bezpieczeństwa użytkowników obszaru — poprawa wizerunku Gminy Rzeczyca
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	ilość nowych miejsc o charakterze przestrzeni publicznej
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 10	PRZEBUDOWA SYSTEMÓW GRZEWczyCH W OBIEKTACH OŚWIATOWYCH GMINY RZECZYCA Z ZASTOSOWANIEM ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII- POMPY CIEPŁA
LOKALIZACJA	Rzeczyca, Sadykierz
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Projekt polega na poprawie stanu infrastruktury obiektów oświatowych obszaru ze zwiększeniem ich efektywności energetycznej. W ramach prac obiekty Publicznej Szkoły Podstawowej w Rzeczycy oraz Filii Publicznej Szkoły Podstawowej w Sadykierzu wyposażone zostaną w odnawialne źródła energii - pompy ciepła.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	4,8 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— poprawa jakości funkcjonowania obiektów — poprawa stanu środowiska obszaru — poprawa wydajności energetycznej infrastruktury obiektów — zmniejszenie kosztów funkcjonowania obiektów — poprawa świadomości ekologicznej wśród mieszkańców obszaru
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba przebudowanych systemów grzewczych w obiektach oświatowych
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 11	ROZBUDOWA I TERMOMODERNIZACJA STRAŻNICY OSP W SADYKIERZU Z ADAPTACJĄ POMIESZCZEŃ NA ŚWIETLICĘ WIEJSKĄ I ZAGOSPODAROWANIEM TERENU PRZYLEGLÉGO
LOKALIZACJA	Sadykierz
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Projekt polega na rozbudowie i rozszerzeniu funkcji strażnicy OSP w Sadykierzu, w celu stworzenia mieszkańcom Sadykierza i okolicznych wsi miejsca do organizacji spotkań sołeckich, warsztatów kulinarnych, wokalnych, rękodzielniczych. Celem projektu jest wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz kultury i sztuki. W ramach prac jest remont, poprawa jakości infrastruktury budynku (zwiększenie efektywności energetycznej) wraz z poprawą jakości otoczenia budynku – pielęgnacja zieleni, realizacja oświetlenia terenu, zagospodarowanie z udziałem obiektów małej architektury.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca Sołectwo Sadykierz
SZACOWANA WARTOŚĆ	1,0 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca /99% Sołectwo Sadykierz /1%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— poprawa warunków funkcjonowania obiektów kulturalnych obszaru (miejsce organizacji spotkań, warsztatów, koncertów) — poprawa jakości przestrzeni publicznych obszaru

	<ul style="list-style-type: none"> — poprawa jakości funkcjonowania obiektów — poprawa stanu środowiska obszaru — poprawa wydajności energetycznej infrastruktury obiektów — zmniejszenie kosztów funkcjonowania obiektów — poprawa wizerunku Gminy Rzeczyca
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba wyremontowanych strażnic OSP
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 12	BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W ŁĘGU
LOKALIZACJA	Łęg
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	<p>Projekt polega na realizacji budynku – miejsca o funkcji świetlicy wiejskiej - do organizacji spotkań sołeckich, warsztatów kulinarnych, wokalnych, rękodzielniczych. Celem projektu jest wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz kultury i sztuki.</p> <p>W wyniku realizacji projektu powstanie parterowy budynek o pow. ok 120 m2 mieszczący wszystkie potrzebne funkcje. Zagospodarowany zostanie też teren przyległy – powstaną miejsca postojowe oraz teren o charakterze przestrzeni publicznej – z zielenią i obiektami małej architektury.</p>
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca Sołectwo Głina Koło Gospodyń Wiejskich w Glinie
SZACOWANA WARTOŚĆ	0,5 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 99% Sołectwo Łęg / 1%
PROGNOZOWANE REZULTATY	<ul style="list-style-type: none"> — poprawa warunków funkcjonowania obiektów kulturalnych obszaru (miejsce organizacji spotkań, warsztatów, koncertów) — poprawa jakości przestrzeni publicznych obszaru — poprawa wizerunku Gminy Rzeczyca
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba nowych świetlic
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 13	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ UL. SPÓŁDZIELCÓW W RZECZYCY
LOKALIZACJA	Rzeczyca
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Celem realizacji projektu jest poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej miejscowości Rzeczyca – poprawa stanu technicznego ul. Spółdzielców, co skutkować będzie poprawą stanu połączeń funkcjonalnych obszaru i znacznym

	zwiększeniem bezpieczeństwa komunikacyjnego. Naprawie podlegać będą infrastruktura i nawierzchnia drogowa wraz z obiektami w pasie drogowym takimi jak: oświetlenie, oznakowanie i in.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	0,4 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszaru — skrócenie czasu przejazdu między miejscowościami — poprawa bezpieczeństwa ruchu — poprawa komfortu podróżowania — zmniejszenie liczby wypadków drogowych — zmniejszenie kosztów społecznych i ekonomicznych likwidacji skutków wypadków komunikacyjnych
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba mb przebudowanej drogi (370)
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 14	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ W GLINIE
LOKALIZACJA	Glina
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Celem realizacji projektu jest poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej miejscowości Glina, co skutkować będzie poprawą stanu połączeń funkcjonalnych obszaru i znacznym zwiększeniem bezpieczeństwa komunikacyjnego. Naprawie podlegać będą infrastruktura i nawierzchnia drogowa wraz z obiektami w pasie drogowym takimi jak: oświetlenie, oznakowanie i in.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca Sołectwo Glina
SZACOWANA WARTOŚĆ	0,3 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 99 % Sołectwo Glina / 1 %
PROGNOZOWANE REZULTATY	— zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszaru — skrócenie czasu przejazdu między miejscowościami — poprawa bezpieczeństwa ruchu — poprawa komfortu podróżowania — zmniejszenie liczby wypadków drogowych — zmniejszenie kosztów społecznych i ekonomicznych likwidacji skutków wypadków komunikacyjnych
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba mb przebudowanej drogi
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 15	MODERNIZACJA DROGI GMINNEJ NR 116355E RZECZYCA (UL. DŁUGA) - BARTOSZÓWKA
----------------------	---

LOKALIZACJA	Bobrowiec, Rzeszyca
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Celem realizacji projektu jest poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej obszaru - poprawa stanu technicznego połączenia Bobrowiec – Rzeszyca co skutkować będzie poprawą stanu połączeń funkcjonalnych obszaru i znacznym zwiększeniem bezpieczeństwa komunikacyjnego. Naprawie podlegać będą infrastruktura i nawierzchnia drogowa wraz z obiektami w pasie drogowym takimi jak: oświetlenie, oznakowanie i in.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeszyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	1,0 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeszyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszaru — skrócenie czasu przejazdu między miejscowościami — poprawa bezpieczeństwa ruchu — poprawa komfortu podróżowania — zmniejszenie liczby wypadków drogowych — zmniejszenie kosztów społecznych i ekonomicznych likwidacji skutków wypadków komunikacyjnych
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba mb przebudowanej drogi
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 16	ROZBUDOWA DROGI GMINNEJ ŁĘG - MYSIAKOWIEC DO GRANIC ADMINISTRACYJNYCH GMINY RZESZYCA WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ PIESZOROWEROWĄ
LOKALIZACJA	Łęg, Mysiakowiec
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Celem realizacji projektu jest poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej obszaru - poprawa stanu technicznego połączenia Łęg - Mysiakowiec co skutkować będzie poprawą stanu połączeń funkcjonalnych obszaru i znacznym zwiększeniem bezpieczeństwa komunikacyjnego. Naprawie podlegać będą infrastruktura i nawierzchnia drogowa wraz z obiektami w pasie drogowym takimi jak: oświetlenie, oznakowanie i in. Dodatkowo stworzona zostanie infrastruktura dla pieszych i rowerzystów.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeszyca Sołectwo Bobrowiec
SZACOWANA WARTOŚĆ	1,0 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeszyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszaru — skrócenie czasu przejazdu między miejscowościami — poprawa bezpieczeństwa ruchu — poprawa komfortu podróżowania — poprawa bezpieczeństwa mieszkańców obszaru korzystających z komunikacji rowerowej oraz poruszających się pieszo — poprawa kondycji i zdrowia użytkowników obszaru — zmniejszenie liczby wypadków drogowych — zmniejszenie kosztów społecznych i ekonomicznych likwidacji skutków

	wypadków komunikacyjnych
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba mb przebudowanej drogi (760)
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 17	BUDOWA CIĄGÓW PIESZO – ROWEROWYCH WZDŁUŻ DROGI NR 726
LOKALIZACJA	Rzeczyca, Sadykierz
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Celem realizacji projektu jest poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej obszaru - poprawa stanu technicznego połączenia wzdłuż drogi nr 726 co skutkować będzie poprawą stanu połączeń funkcjonalnych obszaru i znacznym zwiększeniem bezpieczeństwa komunikacyjnego. Naprawie podlegać będą infrastruktura i nawierzchnia drogowa wraz z obiektami w pasie drogowym takimi jak: oświetlenie, oznakowanie i in. Dodatkowo stworzona zostanie infrastruktura dla pieszych i rowerzystów.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	1,0 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszaru — skrócenie czasu przejazdu między miejscowościami — poprawa bezpieczeństwa ruchu — poprawa komfortu podróżowania — poprawa bezpieczeństwa mieszkańców obszaru korzystających z komunikacji rowerowej oraz poruszających się pieszo — poprawa kondycji i zdrowia użytkowników obszaru — zmniejszenie liczby wypadków drogowych — zmniejszenie kosztów społecznych i ekonomicznych likwidacji skutków wypadków komunikacyjnych
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba mb przebudowanej drogi
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 18	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NR 116358E KAWĘCZYN- GROTOWICE
LOKALIZACJA	Kawęczyn, Grotowice
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Celem realizacji projektu jest poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej obszaru - poprawa stanu technicznego połączenia Kawęczyn – Grotowice. Naprawie podlegać będą infrastruktura i nawierzchnia drogowa wraz z obiektami w pasie drogowym takimi jak: oświetlenie, oznakowanie i in. Dodatkowo stworzona zostanie infrastruktura dla pieszych i rowerzystów.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca Sołectwo Kawęczyn
SZACOWANA WARTOŚĆ	0,8 mln PLN

PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeszyca /99 % Sołectwo Kawęczyn /1 %
PROGNOZOWANE REZULTATY	— zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszaru — skrócenie czasu przejazdu między miejscowościami — poprawa bezpieczeństwa ruchu — poprawa komfortu podróżowania — zmniejszenie liczby wypadków drogowych — zmniejszenie kosztów społecznych i ekonomicznych likwidacji skutków wypadków komunikacyjnych
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba mb przebudowanej drogi (800)
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 19	RZECZYCA - STWORZENIE MARKI LOKALNEJ
LOKALIZACJA	Rzeszyca
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	<p>Projekt ma na celu znaczącą poprawę w obszarze społeczno - gospodarczym. Jakość produktów rolnych rzeszyckich rolników jest faktem, o który trzeba zadbać, rozwijać oraz promować. Wyrażna potrzeba nowoczesnego podejścia do zbudowania na nowo wartości jakie posiadają lokalne wyroby znacząco wpłynie na rozwój gospodarczy na wyznaczonym obszarze zdegradowanym. Wypracowanie poczucia wspólnoty producentów żywności jest impulsem społecznym integrującym i mobilizującym do samorozwoju mieszkańców. Planowane rozwiązanie oparte jest na dobrych praktykach europejskich, które wdrożone zostanie w gminie.</p> <p>W ramach projektu zorganizowane będzie Forum Przedsiębiorczości i Aktywności Społecznej - podmiot pełniący funkcje inkubatora przedsiębiorczości. Jego zadaniem będzie organizowanie spotkań z przedsiębiorcami, szkoleń, świadczenie usług doradczych. Będzie to organizacja zrzeszająca lokalnych producentów/rolników, pomagająca zdobywać nowe rynki zbytu. Forum podejmie działania zmierzające do stworzenia znaku handlowego, marki kojarzącej się z gminą Rzeszyca, która podkreślałaby, że produkt pochodzi z gminy a to wiąże się z jego wysoką jakością.</p>
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeszyca Gminny Ośrodek Kultury w Rzeszycy przedsiębiorcy i rolnicy z terenu gminy organizacje pozarządowe
SZACOWANA WARTOŚĆ	0,3 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeszyca / 20 % przedsiębiorcy i rolnicy z terenu gminy / 75% pozostali / 5%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— aktywizacja gospodarcza mieszkańców — promocja i wzmocnienie pozycji gminy w skali regionalnej — zmniejszenie skali bezrobocia w gminie
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba zorganizowanych spotkań
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 20	AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM
LOKALIZACJA	Rzeczyca
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Opracowanie i realizacja programów aktywizacji społeczno - zawodowej, wspieranie tworzenia i funkcjonowania podmiotów integracji społecznej, rozwój usług wspierania rodziny służących pomocy w pokonywaniu trudnych sytuacji życiowych, rozwój usług medyczno-opiekuńczych dla osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczycy
SZACOWANA WARTOŚĆ	0,5 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczycy / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— zmniejszenie skali bezrobocia w gminie — zmniejszenie wydatków na pomoc społeczną
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba zorganizowanych spotkań
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 21	WZMACNIANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ WOKÓŁ TRADYCJI I KULTURY
LOKALIZACJA	Rzeczyca
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Celem realizacji projektu jest stworzenie systemu wsparcia twórczości lokalnych zespołów muzycznych i twórców ludowych, stworzenia systemu przekazywania umiejętności rękodzielniczej przez twórców innym osobom, w tym dzieciom i młodzieży. Ponadto planuje się organizację cyklicznych imprez ludowo-kulturalnych, np. Gminnych Dożynek, Konkursu Darcia Pierza, konkursu piosenki dziecięcej i młodzieżowej pn. "Złote Łabędzie". Aby odpowiednio wypromować lokalną twórczość i tradycję planuje się wydanie publikacji promocyjnych, tj. foldery, książki, tomiki wierszy.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gminny Ośrodek Kultury, Koła Gospodyń Wiejskich, Gmina Rzeczyca
SZACOWANA WARTOŚĆ	0,5 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 80% Gminny Ośrodek Kultury / 20%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— rozwój talentów mieszkańców gminy, — stworzenie oferty spędzania czasu wolnego, — integracja mieszkańców
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba zorganizowanych spotkań
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 22	WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI NA TERENIE GMINY RZECZYCA
LOKALIZACJA	Rzeczyca
ZAKRES REALIZOWANYCH	Projekt dotyczy szeregu działań związanych ze wsparciem szeroko rozumianego procesu nauczania z terenu gminy. Planuje się podejmowanie działań

ZADAŃ	zmierzających do rozwoju kompetencji kadry nauczycielskiej poprzez szkolenia, konferencje, wyjazdy studyjne itp. Kolejnym elementem projektu jest organizacja zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych oraz rozwój ośrodków wychowania przedszkolnego. Ponadto podejmowane będą działania ukierunkowane na rozwój infrastruktury szkolnej i przyszkolnej, w tym kompleksu rekreacyjno-sportowego oraz doposażenie szkół z terenu gminy.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Rzeczyca, Publiczna Szkoła Podstawowa w Rzeczycu wraz z Filiami w Sadykierzu i Luboczy, Gimnazjum w Rzeczycu
SZACOWANA WARTOŚĆ	1,5 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	Gmina Rzeczyca / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— poprawa jakości edukacji na terenie gminy — stworzenie innowacyjnej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba osób, które wzięły udział w organizowanych wydarzeniach
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

PROJEKT NR 23	REWALORYZACJA PARKU W BARTOSZÓWCE
LOKALIZACJA	Bartoszkówka
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Celem realizacji projektu jest rewaloryzacja zielonej przestrzeni publicznej miejscowości Bartoszkówka (miejsca o dużym potencjale – aktualnie pozostającego w stanie degradacji). Celem prac jest przywrócenie ważnej funkcji miejsca oraz jego wartości przyrodniczych. Projekt obejmuje działania w zakresie urządzenia parku w oparciu o projekt zagospodarowania terenu, określający rekompozycję całego założenia parkowo-dworskiego objętego strefą ochrony konserwatorskiej.
PODMIOTY REALIZUJĄCE	przedsiębiorca prywatny
SZACOWANA WARTOŚĆ	1,0 mln PLN
PROGNOZOWANY UDZIAŁ W KOSZTACH	przedsiębiorca prywatny / 100%
PROGNOZOWANE REZULTATY	— ochrona środowiska przyrodniczego — poprawa jakości przestrzeni publicznych miejscowości
SPOSÓB MIERZENIA REZULTATÓW	monitoring bieżący, okresowy lub roczny raport z monitoringu
WSKAŹNIKI	liczba zrewaloryzowanych przestrzeni zielonych
GRUPA DOCELOWA	mieszkańcy obszaru zdegradowanego

6.8. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE – PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE

Czy program rewitalizacji zawiera charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową? (Należy wskazać obszary tematyczne w jakich planowane są pozostałe działania,

PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE

Z uwagi na specyficzną złożoność procesu rewitalizacji oraz fakt, iż działania prowadzone są w oparciu o potrzeby zdiagnozowane w kilku sferach powiązanych ze sobą, lecz mogące podlegać zmianom – twórcy programu zakładają możliwość bieżącej modyfikacji programu.

Modyfikacja programu polegać może na zaplanowaniu do realizacji projektów uzupełniających, które na etapie tworzenia programu nie są możliwe do precyzyjnego wskazania a potrzeba ich realizacji zostanie zdiagnozowana na późniejszym etapie – w szczególności w oparciu o wnioski płynące z analizy efektów realizacji projektów podstawowych wskazanych w rozdziale poprzednim.

W ramach postępu realizacji programu – przyjmowane do realizacji będą projekty spełniające następujące kryteria dostępu:

- projekty realizowane w wyznaczonym obszarze rewitalizacji lub projekty realizowane w wyznaczonym obszarze występowania zjawisk kryzysowych, o ile ich realizacja służy realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji,
- projekty realizujące zasadę komplementarności programu.
- rodzaje projektów realizujące co najmniej dwa z celów strategicznych programu, tj:

RODZAJ 1

projekty ukierunkowane na aktywizację społeczeństwa, stworzenie warunków prowadzenia działalności, rozwijania zainteresowań i talentów, wychodzenia z „marazmu”, dostarczania bodźców rozwojowych, budowania zaangażowania we wspólne tworzenie jakości obszaru, budowanie mody na współdziałanie i wzajemną pomoc, integrowanie mieszkańców różnych miejscowości obszaru, inspirowanie i wsparcie lokalnych inicjatyw gospodarczych, poprawę warunków życia oraz jakości pomocy dla najbardziej potrzebujących grup społecznych

RODZAJ 2

projekty ukierunkowane na tworzenie warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży, przygotowanie i udostępnianie miejsc, wysokiej jakości oferty kulturalnej i rekreacyjnej, zapewnienie bezpiecznej przestrzeni, nieprzeoczenie żadnego z talentów, pokazywanie kierunków, docenianie sukcesów i nagradzanie, wsparcie dzieci i młodzieży najbardziej potrzebujących

RODZAJ 3

projekty ukierunkowane na poprawę jakości przestrzenno-funkcjonalnej obszaru, poprawę jego stanu technicznego, wykorzystanie jakości funkcjonowania terenów komunikacyjnych oraz obiektów służących komunikacji, ochrona przed degradacją i zagospodarowanie zielonych przestrzeni do budowania przestrzeni dostępnych dla użytkowników

RODZAJ 4

projekty ukierunkowane na naprawę zdegradowanych obszarów o znaczeniu historycznym,

poprawę stanu technicznego zabytków, adaptacja miejsc zabytkowych do pełnienia nowych funkcji, poprawę dostępności tych obszarów dla mieszkańców, podniesienie jakości ich otoczenia, wykorzystanie walorów turystycznych obszaru

RODZAJ 5

projekty ukierunkowane na wykorzystanie potencjału przyrodniczego obszaru z zachowaniem jego wartości, przystosowanie go do pełnienia funkcji turystycznych i edukacyjnych, poprawę dostępności tych obszarów, podniesienie jakości ich otoczenia, regulację stosunków wodnych

RODZAJ 6

projekty ukierunkowane na rozwój i poprawę dostępu do sieci infrastrukturalnych obszaru, rozbudowę sieci i zapewnienie do nich dostępu, wdrażanie proekologicznych rozwiązań, poprawę bezpieczeństwa obiektów i rozwiązań zapewniających połączenia komunikacyjne na obszarze

Obszary tematyczne, jakich dotyczyć mogą projekty to m. in.: działania w zakresie tworzenia przyjaznej przestrzeni do życia – sprzyjającej integracji mieszkańców, zapewnienie możliwości rozwoju dla dzieci i młodzieży, działania kulturalne, rozwój turystyki na terenie gminy wraz z poprawą zaplecza infrastrukturalnego gminy.

Każdorazowo projekty te stanowią będą projekty komplementarne – stanowiące uzupełnienie bądź kontynuację projektów wskazanych w grupie projektów podstawowych

6.9. WSKAZANIE MIEJSC REALIZACJI PROJEKTÓW KLUCZOWYCH DLA WSPARCIA PROCESÓW REWITALIZACJI

Ważna z punktu widzenia rozwoju gminy jest możliwość wykorzystania potencjału wynikającego z jej dogodnego położenia na tle układu komunikacyjnego regionu. Od lat władze gminy prowadzą działania mające na celu uruchomienie terenów inwestycyjnych w miejscowościach **Rzeczyca, Roszkowa Wola, Kanice**. Ich zagospodarowanie na cele komercyjne **nie będzie wynikać z założeń niniejszego programu rewitalizacji**, jednak mieć będzie kluczowe znaczenie dla poprawy jakości funkcjonowania gminy - w tym obszarze rewitalizacji - i stanowić będzie **silne wsparcie dla prowadzonych procesów i impuls rozwojowy dla obszaru pozostającego w stanie kryzysowym**. Osiągnięcie celów programu w przypadku nieutworzenia terenów inwestycyjnych byłoby możliwe, jednak ich powstanie może znacznie przyspieszyć i ułatwić osiągnięcie głównych zakładanych celów.

6.10. POŻĄDANY STAN I CECHY ODDZIAŁYWANIA EFEKTÓW REWITALIZACJI

SYNCHRONIZACJA EFEKTÓW ODDZIAŁYWANIA PROJEKTÓW REWITALIZACJI

W efekcie przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych ograniczone zostaną różnego rodzaju problemy społeczne, których bezpośrednią przyczyną jest brak warunków dla budowania wspólnoty na obszarze. Projekty rewitalizacji zakładają równoległe i skoordynowane w czasie działania na rzecz poprawy sytuacji funkcjonalnej obszaru zdegradowanego. Efektem oddziaływania projektów społecznych i infrastrukturalnych (uruchomienie nowych miejsc integracji społeczeństwa), będzie zwiększenie kapitału społecznego na obszarze. Rozwój kapitału społecznego przy jednoczesnym wzroście gospodarczym będącym efektem wykorzystania potencjału turystycznego obszaru, spowoduje zmniejszenie bezrobocia i przyczyni się do poprawy stanu ekonomii obszaru. Dodatkowo pobudzenie gospodarcze spotęguje efektywne oddziaływanie projektu z zakresu infrastruktury drogowej, który zwiększy poziom dostępności oraz jakości różnych usług w tym publicznych dla mieszkańców. Kompleksowe działania projektów, które uzupełniają się na płaszczyźnie wszystkich stref: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, infrastrukturalnej oraz przestrzennej dadzą synchronizowane efekty oddziaływania prowadzące do harmonicznego rozwoju i przeciwdziałania pogłębiającej się sytuacji kryzysowej na terenach gminy Rzeczyca.

ODZIAŁYWANIE PROGRAMU NA OBSZARZE REWITALIZACJI I W JEGO OTOCZENIU

Oddziaływanie programu należy definiować jako długofalowe konsekwencje zrealizowanych projektów dla konkretnych beneficjentów, a także pośrednie konsekwencje dla innych adresatów. Oddziaływania odnoszą się do takich skutków danego projektu, które wykraczają poza natychmiastowe efekty dla beneficjenta i pojawiają się po pewnym okresie od zakończenia jego realizacji, np. wpływ projektu na sytuację społeczno-gospodarczą w pewnym okresie od zakończenia jego realizacji poprzez np. wzrost aktywności społeczno-ekonomicznej. Zakładane przedsięwzięcia programu będą oddziaływać na sferę: przestrzenną, infrastrukturalną, środowiskową oraz gospodarczo-społeczną obszaru rewitalizacji, ale również jego otoczenie. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego jest niezbędna do pokonania istniejących barier wzrostu, które hamują rozwój gminy. Pobudzenie potencjału obszaru rewitalizowanego pozytywnie wpłynie na całą gminę. Należy zaznaczyć, że projekty wybrane do programu rewitalizacji oddziałują na cały obszar zdegradowany, a nie tylko punktowo. Przykładem tego są przebudowy budynków z terenu rewitalizacji, których celem nie jest tylko sama poprawa ich jakości, ale z uwagi na pełnione funkcje – zapewnienie dostępu do ważnych usług (w tym publicznych). Wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru w największym stopniu wpłynie na poprawę gospodarczą okolicznych terenów mieszczących się w granicach obszaru rewitalizowanego. Ich rozwój na zasadzie mnożnika inwestycyjnego przeniesie się na pozostałe obszary gminy, efektem czego będzie wzrost gospodarczy. Cała przestrzeń obszaru rewitalizacji kumuluje w sobie ogromny potencjał, a Program Rewitalizacji jest narzędziem, którego projekty pobudzą i wykorzystają endogeniczne walory obszaru rewitalizacji. Zaliczają się do nich: wartość kulturowa obszaru, jego walory przyrodnicze, zlokalizowane na obszarze instytucje publiczne, obiekty zabytkowe. Interwencja tylko w najbardziej strategicznym miejscu jakim jest miejscowość Rzeczyca, stanowiąca centrum usługowo-administracyjne gminy, spowodowałaby efekt wysysania pozostałych obszarów na rzecz rozwoju tylko tego miejsca. Projekty wskazane do realizacji

na obszarach całej gminy są strategicznymi zadaniami programu. Dzięki jego realizacji integracja społeczna obejmie cały obszar gminy.

6.11. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROGRAMU

Komplementarność projektów jest jednym z ważnych aspektów programu rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. **Program Rewitalizacji Gminy Rzeczyca zapewnia komplementarność w następujących aspektach: przestrzennym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym, źródeł finansowania i problemowym.**

6.12. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Czy w programie rewitalizacji zapewniono komplementarność projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych rozumianą jako: a) oddziaływanie na obszar rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym, b) współdziałanie różnych podmiotów przy realizacji projektów finansowanych z różnych źródeł? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 16.

Niniejszy program spełnia wymogi komplementarności problemowej – zarówno pod kątem spójności merytorycznej jak i wpisywania się przyjętych celów i działań w ogólny system zarządzania gminą.

Założenia Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca spójne są z dokumentami strategicznymi dla obszaru gminy i regionu.

Wizja obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji została opisana w Rozdziale 7.3.

W programie wskazano listę planowanych, **podstawowych projektów rewitalizacyjnych** (tj. takich bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji) wraz z ich opisami (Rozdział 7.8).

W programie określono również zasady doboru **projektów rewitalizacyjnych uzupełniających** – realizujących cele rewitalizacji i dopełniających efekty oddziaływania projektów podstawowych (Rozdział 7.9).

Dobór projektów rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach niniejszego programu zapewniają zachowanie zasady **komplementarności problemowej**. Zaplanowane projekty dopełniają się tematycznie i zapewniają oddziaływanie programu na obszar wymagający wsparcia we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno - funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym). Poniżej wskazano cele programu w odniesieniu do redukcji zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach.

Projekty powiązane w ramach efektów oddziaływania na **sferę społeczną**:

PROJEKT NR 1	STWORZENIE NOWOCZESNEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA BAZIE ISTNIEJĄCEJ ARCHITEKTURY PRZEMYSŁOWEJ W OTOCZENIU ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO
PROJEKT NR 3	REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO W RZECZYCY
PROJEKT NR 4	STWORZENIE CIĄGU KOMUNIKACYJNEGO Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ, ŁĄCZĄCEGO DROGĘ POWIATOWĄ NR 4310E W MIEJSCOWOŚCI ROSZKOWA WOLA Z DROGĄ WOJEWÓDZKĄ NR 726 W MIEJSCOWOŚCI WIECHNOWICE
PROJEKT NR 5	TERMOMODERNIZACJA WRAZ Z PRZEBUDOWĄ SYSTEMÓW GRZEWCZYCH W KAPLICY BŁ. MARII FRANCISZKI SIDLISKIEJ W ROSZKOWEJ WOLI
PROJEKT NR 6	BUDOWA DYDAKTYCZNEJ ŚCIEŻKI ROWEROWEJ NA TERENACH DOLINY PILICY
PROJEKT NR 8	BUDOWA CIĄGU PIESZO-JEZDNEGO PRZY DRODZE GMINNEJ W RZECZYCY UL. ZACISZE-ŁĄKOWA WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENÓW PRZYLEGLYCH
PROJEKT NR 9	KOMPLEKSOWA REWITALIZACJA TERENÓW CENTRUM MIEJSCOWOŚCI
PROJEKT NR 10	PRZEBUDOWA SYSTEMÓW GRZEWCZYCH W OBIEKTACH OŚWIATOWYCH GMINY RZECZYCA Z ZASTOSOWANIEM ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII- POMPY CIEPŁA
PROJEKT NR 11	ROZBUDOWA I TERMOMODERNIZACJA STRAŻNICY OSP W SADYKIERZU Z ADAPTACJĄ POMIESZCZEŃ NA ŚWIETLICĘ WIEJSKĄ I ZAGOSPODAROWANIEM TERENU PRZYLEGLĘGO
PROJEKT NR 12	BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W ŁĘGU
PROJEKT NR 17	BUDOWA CIĄGÓW PIESZO – ROWEROWYCH WZDŁUŻ DROGI NR 726
PROJEKT NR 19	RZECZYCA - STWORZENIE MARKI LOKALNEJ
PROJEKT NR 20	AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM
PROJEKT NR 21	WZMACNIANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ WOKÓŁ TRADYCJI I KULTURY
PROJEKT NR 22	WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI NA TERENIE GMINY RZECZYCA
PROJEKT NR 23	REWALORYZACJA PARKU W BARTOSZÓWCE

Projekty powiązane w ramach efektów oddziaływania na **sferę gospodarczą**:

PROJEKT NR 1	STWORZENIE NOWOCZESNEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA BAZIE ISTNIEJĄCEJ ARCHITEKTURY PRZEMYSŁOWEJ W OTOCZENIU ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO
PROJEKT NR 2	ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ W GMINIE
PROJEKT NR 3	REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO W RZECZYCY
PROJEKT NR 4	STWORZENIE CIĄGU KOMUNIKACYJNEGO Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ, ŁĄCZĄCEGO DROGĘ POWIATOWĄ NR 4310E W MIEJSCOWOŚCI ROSZKOWA WOLA Z DROGĄ WOJEWÓDZKĄ NR 726 W MIEJSCOWOŚCI WIECHNOWICE
PROJEKT NR 5	TERMOMODERNIZACJA WRAZ Z PRZEBUDOWĄ SYSTEMÓW GRZEWCZYCH W KAPLICY BŁ. MARII FRANCISZKI SIDLISKIEJ W ROSZKOWEJ WOLI
PROJEKT NR 6	BUDOWA DYDAKTYCZNEJ ŚCIEŻKI ROWEROWEJ NA TERENACH DOLINY PILICY
PROJEKT NR 9	KOMPLEKSOWA REWITALIZACJA TERENÓW CENTRUM MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA
PROJEKT NR 13	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ UL. SPÓŁDZIELCÓW W RZECZYCY
PROJEKT NR 14	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ W GLINIE
PROJEKT NR 15	MODERNIZACJA DROGI GMINNEJ NR 116355E RZECZYCA (UL. DŁUGA) - BARTOSZÓWKA
PROJEKT NR 16	ROZBUDOWA DROGI GMINNEJ ŁĘG - MYSIAKOWIEC DO GRANIC ADMINISTRACYJNYCH GMINY RZECZYCA WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ PIESZO-ROWEROWĄ

PROJEKT NR 18	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NR 116358E KAWĘCZYN- GROTOWICE
PROJEKT NR 19	RZECZYCA - STWORZENIE MARKI LOKALNEJ
PROJEKT NR 20	AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Projekty powiązane w ramach efektów oddziaływania na **sferę przestrzenno-funkcjonalną**:

PROJEKT NR 1	STWORZENIE NOWOCZESNEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA BAZIE ISTNIEJĄCEJ ARCHITEKTURY PRZEMYSŁOWEJ W OTOCZENIU ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO
PROJEKT NR 2	ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ W GMINIE
PROJEKT NR 3	REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO W RZECZYCY
PROJEKT NR 4	STWORZENIE CIĄGU KOMUNIKACYJNEGO Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ, ŁĄCZĄCEGO DROGĘ POWIATOWĄ NR 4310E W MIEJSCOWOŚCI ROSZKOWA WOLA Z DROGĄ WOJEWÓDZKĄ NR 726 W MIEJSCOWOŚCI WIECHNOWICE
PROJEKT NR 5	TERMOMODERNIZACJA WRAZ Z PRZEBUDOWĄ SYSTEMÓW GRZEWCZYCH W KAPLICY BŁ. MARII FRANCISZKI SIDLISKIEJ W ROSZKOWEJ WOLI
PROJEKT NR 6	BUDOWA DYDAKTYCZNEJ ŚCIEŻKI ROWEROWEJ NA TERENACH DOLINY PILICY
PROJEKT NR 7	REMONT MOSTKU W LUBOCZY
PROJEKT NR 8	BUDOWA CIĄGU PIESZO-JEZDNEGO PRZY DRODZE GMINNEJ W RZECZYCY UL. ZACISZE-ŁĄKOWA WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENÓW PRZYLEGLYCH
PROJEKT NR 9	KOMPLEKSOWA REWITALIZACJA TERENÓW CENTRUM MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA
PROJEKT NR 10	PRZEBUDOWA SYSTEMÓW GRZEWCZYCH W OBIEKTACH OŚWIATOWYCH GMINY RZECZYCA Z ZASTOSOWANIEM ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII- POMPY CIEPŁA
PROJEKT NR 11	ROZBUDOWA I TERMOMODERNIZACJA STRAŻNICY OSP W SADYKIERZU Z ADAPTACJĄ POMIESZCZEŃ NA ŚWIETLICĘ WIEJSKĄ I ZAGOSPODAROWANIEM TERENU PRZYLEGLEGO
PROJEKT NR 12	BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W ŁĘGU
PROJEKT NR 13	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ UL. SPÓŁDZIELCÓW W RZECZYCY
PROJEKT NR 14	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ W GLINIE
PROJEKT NR 15	MODERNIZACJA DROGI GMINNEJ NR 116355E RZECZYCA (UL. DŁUGA) - BARTOSZÓWKA
PROJEKT NR 16	ROZBUDOWA DROGI GMINNEJ ŁĘG - MYSIAKOWIEC DO GRANIC ADMINISTRACYJNYCH GMINY RZECZYCA WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ PIESZO-ROWEROWĄ
PROJEKT NR 17	BUDOWA CIĄGÓW PIESZO – ROWEROWYCH WZDŁUŻ DROGI NR 726
PROJEKT NR 18	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NR 116358E KAWĘCZYN- GROTOWICE
PROJEKT NR 23	REWALORYZACJA PARKU W BARTOSZÓWCE

Projekty powiązane w ramach efektów oddziaływania na **sferę środowiskową**:

PROJEKT NR 1	STWORZENIE NOWOCZESNEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA BAZIE ISTNIEJĄCEJ ARCHITEKTURY PRZEMYSŁOWEJ W OTOCZENIU ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO
PROJEKT NR 2	ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ W GMINIE
PROJEKT NR 3	REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO W RZECZYCY
PROJEKT NR 5	TERMOMODERNIZACJA WRAZ Z PRZEBUDOWĄ SYSTEMÓW GRZEWCZYCH W

	KAPLICY BŁ. MARII FRANCISZKI SIDLISKIEJ W ROSZKOWEJ WOLI
PROJEKT NR 10	PRZEBUDOWA SYSTEMÓW GRZEWczyCH W OBIEKTACH OŚWIATOWYCH GMINY RZECZYCA Z ZASTOSOWANIEM ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII- POMPY CIEPŁA
PROJEKT NR 11	ROZBUDOWA I TERMOMODERNIZACJA STRAŻNICY OSP W SADYKIERZU Z ADAPTACJĄ POMIESZCZEŃ NA ŚWIETLICĘ WIEJSKĄ I ZAGOSPODAROWANIEM TERENU PRZYLEGŁEGO
PROJEKT NR 13	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ UL. SPÓŁDZIELCÓW W RZECZYCY
PROJEKT NR 14	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ W GLINIE
PROJEKT NR 15	MODERNIZACJA DROGI GMINNEJ NR 116355E RZECZYCA (UL. DŁUGA) - BARTOSZÓWKA
PROJEKT NR 16	ROZBUDOWA DROGI GMINNEJ ŁĘG - MYSIAKOWIEC DO GRANIC ADMINISTRACYJNYCH GMINY RZECZYCA WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ PIESZOROWEROWĄ
PROJEKT NR 18	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NR 116358E KAWĘCZYN- GROTOWICE
PROJEKT NR 23	REWALORYZACJA PARKU W BARTOSZÓWCE

Projekty powiązane w ramach efektów oddziaływania na sferę techniczną:

PROJEKT NR 1	STWORZENIE NOWOCZESNEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA BAZIE ISTNIEJĄCEJ ARCHITEKTURY PRZEMYSŁOWEJ W OTOCZENIU ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO
PROJEKT NR 2	ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ W GMINIE
PROJEKT NR 3	REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO W RZECZYCY
PROJEKT NR 4	STWORZENIE CIĄGU KOMUNIKACYJNEGO Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ, ŁĄCZĄCEGO DROGĘ POWIATOWĄ NR 4310E W MIEJSCOWOŚCI ROSZKOWA WOLA Z DROGĄ WOJEWÓDZKĄ NR 726 W MIEJSCOWOŚCI WIECHNOWICE
PROJEKT NR 7	REMONT MOSTKU W LUBOCZY
PROJEKT NR 8	BUDOWA CIĄGU PIESZO-JEZDNEGO PRZY DRODZE GMINNEJ W RZECZYCY UL. ZACISZE-ŁĄKOWA WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENÓW PRZYLEGŁYCH
PROJEKT NR 9	KOMPLEKSOWA REWITALIZACJA TERENÓW CENTRUM MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA
PROJEKT NR 10	PRZEBUDOWA SYSTEMÓW GRZEWczyCH W OBIEKTACH OŚWIATOWYCH GMINY RZECZYCA Z ZASTOSOWANIEM ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII- POMPY CIEPŁA
PROJEKT NR 11	ROZBUDOWA I TERMOMODERNIZACJA STRAŻNICY OSP W SADYKIERZU Z ADAPTACJĄ POMIESZCZEŃ NA ŚWIETLICĘ WIEJSKĄ I ZAGOSPODAROWANIEM TERENU PRZYLEGŁEGO
PROJEKT NR 13	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ UL. SPÓŁDZIELCÓW W RZECZYCY
PROJEKT NR 14	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ W GLINIE
PROJEKT NR 15	MODERNIZACJA DROGI GMINNEJ NR 116355E RZECZYCA (UL. DŁUGA) - BARTOSZÓWKA
PROJEKT NR 16	ROZBUDOWA DROGI GMINNEJ ŁĘG - MYSIAKOWIEC DO GRANIC ADMINISTRACYJNYCH GMINY RZECZYCA WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ PIESZOROWEROWĄ
PROJEKT NR 17	BUDOWA CIĄGÓW PIESZO – ROWEROWYCH WZDŁUŻ DROGI NR 726
PROJEKT NR 18	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NR 116358E KAWĘCZYN- GROTOWICE
PROJEKT NR 23	REWALORYZACJA PARKU W BARTOSZÓWCE

Poniżej wskazano wpływ realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych na realizację celów programu:

Tabela 49 - wpływ realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych na realizację celów programu (opracowanie własne)

	CEL SZCZEGÓŁOWY 1		CEL SZCZEGÓŁOWY 2		CEL SZCZEGÓŁOWY 3	
	CEL OPERACYJNY	CEL OPERACYJNY	CEL OPERACYJNY	CEL OPERACYJNY	CEL OPERACYJNY	CEL OPERACYJNY
	1a	1b	2a	2b	3a	3b
PROJEKT NR 1	+	●	++	++	++	++
PROJEKT NR 2	-	●	●	-	+	++
PROJEKT NR 3	+	++	++	++	++	++
PROJEKT NR 4	●	●	++	●	++	++
PROJEKT NR 5	++	●	+	-	●	++
PROJEKT NR 6	+	+	++	++	●	●
PROJEKT NR 7	+	●	+	+	+	++
PROJEKT NR 8	●	●	++	●	++	++
PROJEKT NR 9	++	+	++	++	++	++
PROJEKT NR 10	+	++	+	+	●	++
PROJEKT NR 11	++	++	+	●	●	++
PROJEKT NR 12	++	++	+	●	●	+
PROJEKT NR 13	●	●	++	●	++	++
PROJEKT NR 14	●	●	++	●	++	++
PROJEKT NR 15	●	●	++	●	++	++
PROJEKT NR 16	●	●	++	●	++	++
PROJEKT NR 17	●	●	++	●	++	++
PROJEKT NR 18	●	●	++	●	++	++
PROJEKT NR 19	++	●	-	●	●	-
PROJEKT NR 20	++	++	-	-	●	+
PROJEKT NR 21	++	++	●	●	-	●
PROJEKT NR 22	+	++	-	-	●	++
PROJEKT NR 23	+	●	++	++	●	++

gdzie:

++	oznacza: realizacja projektu jest warunkiem realizacji celu
+	oznacza: realizacja projektu przyczynia się do realizacji celu
●	oznacza: realizacja projektu może ale nie musi przyczynić się do realizacji celu
-	oznacza: nie przewiduje się bezpośredniego wpływu realizacji projektu na realizację celu

6.13. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Czy w przypadku wskazania w programie rewitalizacji projektów rewitalizacyjnych poza obszarem rewitalizacji uzasadniono potrzebę ich realizacji? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 17.

Czy w przypadku wskazania w programie rewitalizacji projektów realizowanych poza obszarem rewitalizacji opisano wzajemne powiązania pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi realizowanymi zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i znajdującymi się poza nim, ale oddziałującymi na obszar rewitalizacji? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 18.

Niniejszy program spełnia wszelkie wymogi komplementarności przestrzennej. Jego głównym założeniem jest **ukierunkowanie** efektów realizacji zaplanowanych działań **na obszar nasilenia występowania zjawisk kryzysowych**. Program Rewitalizacji Gminy Rzeczyca ma na celu zahamowanie postępu negatywnych zjawisk - w szczególności **zapobieganie ich rozprzestrzeniania poza zdiagnozowany obszar problemowy**. Wszystkie przedsięwzięcia zaplanowane w ramach programu realizowane będą w obszarze **występowania zjawisk kryzysowych**.

Realizacja przedsięwzięć w obszarze występowania zjawisk kryzysowych, **poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji**, uzasadniona jest z punktu widzenia zapewnienia spójności funkcjonalnej obszaru.

Komplementarność przestrzenną projektów z grupy projektów uzupełniających zapewnią:

- konieczność uwzględnienia kryteriów dostępu określonych w Rozdziale 7.9 niniejszego programu – w szczególności w zakresie lokalizacji i obszarów oddziaływania projektów,
- konieczność uwzględnienia wytycznych dokumentów strategicznych gminy.

6.14. KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Czy program rewitalizacji zawiera indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do projektów uzupełniających, z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (środki własne, środki programów operacyjnych, środki polityk i instrumentów krajowych, prywatne i publiczne źródła finansowania)? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 20

PLAN FINANSOWY REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach wymagać będzie doboru odpowiednich źródeł finansowania. Narzędzia finansowe muszą być dobrane odpowiednio do zakładanych rezultatów projektów a w szczególności zapewniać osiągnięcie celów interwencji.

Plan finansowy programu zakłada **komplementarność źródeł finansowania** co wprost oznacza zaangażowanie w realizację projektów środków finansowych z różnych źródeł. Głównym źródłem będą środki pomocowe Unii Europejskiej dedykowane prowadzeniu działań rewitalizacyjnych i służące poprawie sytuacji w obszarach tego wymagających. Istotna będzie umiejętna koordynacja

finansowania za pomocą środków pomocowych z funduszy europejskich ze środkami przeznaczonymi na działania w ramach instrumentów krajowych.

Zasada dodatkowości przejawiać się będzie w elastycznym zaangażowaniu środków publicznych pochodzących z budżetu państwa, z budżetu gminy, ale również w uczestnictwie osób fizycznych i innych osób prawnych w finansowaniu części przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Rolą Gminy Rzeszyca – operatora i organizatora procesu rewitalizacji będzie współpraca z interesariuszami procesu zaangażowanymi w jego prowadzenie i wsparcie ich – także w budowaniu montażu finansowania przedsięwzięć. Plan finansowy Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzeszyca obejmuje propozycję źródeł finansowania wybraną na podstawie oceny dostępności i możliwości oraz charakteru projektów składających się na program. Dla finansowania projektów rewitalizacji zakłada się możliwość realizacji z różnych dostępnych źródeł. Na kolejność realizacji wskazanych w Programie Rewitalizacji przedsięwzięć będą mieć również wpływ terminy aplikowania i rozstrzygnięć konkursów w ramach programów operacyjnych i innych konkursów, czy też możliwości pozyskania środków zewnętrznych.

Na potrzeby programy został stworzony przybliżony plan finansowy dotyczący realizacji projektów podstawowych. Określa on ramy czasowe realizacji poszczególnych projektów, nazwy jednostek zgłaszających i realizujących projekt, planowane źródła finansowania.

Tabela 50 – Wstępny plan finansowy Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca (opracowanie własne na podstawie materiałów UG w Rzeczyca)

I.p.	nazwa projektu	okres realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	szacunkowa wartość w mln zł	źródła finansowania	szacowany wkład z budżetu gminy w mln zł	pozostały wkład publiczny w mln zł	szacowana wartość wkładu prywatnego w mln zł
1	STWORZENIE NOWOCZESNEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA BAZIE ISTNIEJĄCEJ ARCHITEKTURY PRZEMYSŁOWEJ W OTOCZENIU ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO	2017 - 2020		x	x	x	x				8,00	budżet własny Gminy Rzeczyca, budżet Wojewódzkiego Konserwatora Ochrony Zabytków oraz środki zewnętrzne: europejskie i krajowe w ramach dostępnych programów pomocowych	8,00	0	0
2	ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ W GMINIE	2017 - 2023		x	x	x	x	x	x	x	14,00	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne	14,00	0	0
3	REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU PODWORSKIEGO W RZECZYCA	2017 - 2018		x	x						5,30	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne	5,30	0	0
4	STWORZENIE CIĄGU KOMUNIKACYJNEGO Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ, ŁĄCZĄCEGO DROGĘ POWIATOWĄ NR 4310E W MIEJSCOWOŚCI ROSZKOWA WOLA Z DROGĄ WOJEWÓDZKĄ NR 726 W MIEJSCOWOŚCI WIECHNOWICE	2012 - 2023		x	x	x	x	x	x	x	8,00	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne	8,00	0	0
5	TERMOMEDERNIZACJA WRAZ Z PRZEBUDOWĄ SYSTEMÓW GRZEWCZYCH W KAPLICY BŁOGOSŁAWIONEJ MARIII FRANCISZKI SIEDLISKIEJ W ROSZKOWEJ WOLI	2017 - 2020		x	x	x	x				0,50	budżet Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu	0,00	0,5	0
6	BUDOWA DYDAKTYCZNEJ ŚCIEŻKI ROWEROWEJ NA TERENACH DOLINY PILICY	2020 - 2023					x	x	x	x	3,00	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne j/w	3,00	0	0
7	REMONT MOSTKU W LUBOCZY	2018			x						1,00	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne j/w	1,00	0	0
8	BUDOWA CIĄGU PIESZO-JEZDNEGO PRZY DRODZE GMINNEJ W RZECZYCA UL. ZACISZE-ŁĄKOWA WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENÓW PRZYLEGLYCH	2017 - 2019		x	x	x					1,00	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne j/w	1,00	0	0
9	KOMPLEKSOWA REWITALIZACJA TERENÓW CENTRUM MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA	2017 – 2020		x	x	x	x				3,00	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne j/w	3,00	0	0
10	PRZEBUDOWA SYSTEMÓW GRZEWCZYCH W OBIEKTACH OŚWIATOWYCH GMINY RZECZYCA Z ZASTOSOWANIEM ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII- POMPY CIEPŁA	2017 - 2019		x	x	x					4,80	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne j/w	4,80	0	0

l.p.	nazwa projektu	okres realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	szacunkowa wartość w mln zł	źródła finansowania	szacowany wkład z budżetu gminy w mln zł	pozostały wkład publiczny w mln zł	szacowana wartość wkładu prywatnego w mln zł
11	ROZBUDOWA I TERMOMODERNIZACJA STRAŻNICY OSP W SADYKIERZU Z ADAPTACJĄ POMIESZCZEŃ NA ŚWIETLICĘ WIEJSKĄ I ZAGOSPODAROWANIEM TERENU PRZYLEGŁEGO	2018 - 2020			x	x	x				1,00	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne j/w	0,90	0,1	0
12	BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W ŁĘGU	2018 - 2020			x	x	x				0,50	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne j/w	0,49	0,01	0
13	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ UL. SPÓŁDZIELCÓW W RZECZYCY	2017 - 2018		x	x						0,50	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne j/w	0,40	0	0
14	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ W GLINIE	2017		x							0,40	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne j/w	0,30	0,29	0,01
15	MODERNIZACJA DROGI GMINNEJ NR 116355E RZECZYCA (UL. DŁUGA) - BARTOSZÓWKA	2018 - 2019			x	x					1,00	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne j/w	1,00	0	0
16	ROZBUDOWA DROGI GMINNEJ ŁĘG - MYSIAKOWIEC DO GRANIC ADMINISTRACYJNYCH GMINY RZECZYCA WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ PIESZO-ROWEROWĄ	2019				x					1,00	budżet własny Gminy Rzeczyca oraz środki zewnętrzne j/w	1,00	0	0
17	BUDOWA CIĄGÓW PIESZO – ROWEROWYCH WZDŁUŻ DROGI NR 726	2017 - 2020		x	x	x	x				0,60	budżet własny Gminy Rzeczyca, budżet Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi oraz środki zewnętrzne j/w	1,00	0	0
18	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NR 116358E KAWĘCZYN-GROTOWICE	2017 - 2020		x	x	x	x				0,80	budżet własny Gminy Rzeczyca, budżet Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi oraz środki zewnętrzne j/w	0,79	0,01	0
19	RZECZYCA - STWORZENIE MARKI LOKALNEJ	2017 - 2018		x	x						0,30	budżet własny Gminy Rzeczyca, budżet przedsiębiorców prywatnych oraz środki zewnętrzne j/w	0,06	0,22	0,02
20	AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	2018 - 2019			x	x					0,50	budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeczycy	0,50	0	0
21	WZMACNIANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ WOKÓŁ TRADYCJI I KULTURY	2018 - 2019			x	x					0,50	budżet własny Gminy Rzeczyca	0,40	0,10	0
22	WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI NA TERENIE GMINY RZECZYCA	2018 - 2019			x	x					1,50	budżet własny Gminy Rzeczyca	1,50	0	0
23	REWALORYZACJA PARKU W BARTOSZÓWCE	2020					x				1,00	budżet własny przedsiębiorcy oraz środki zewnętrzne	0,00	0	1,00
łącznie:											58,20		56,44	1,23	1,03

Na etapie prac nad programem **deklaracje współpracy w finansowaniu** przedsięwzięć rewitalizacyjnych złożyły podmioty działające na terenie gminy.

Taka sytuacja pozwala zaznaczyć występowanie zróżnicowanych źródeł finansowania i wskazuje na komplementarne podejście do planowanych działań rewitalizacyjnych.

Oznacza to, iż w realizację całości procesu zaangażowane zostaną następujące środki:

- środki publiczne:
 - środki publiczne wspólnotowe,
 - środki publiczne krajowe,
 - środki publiczne gminy, sołectw i stowarzyszeń.
- środki prywatne - środki sektora biznesu.

Źródła finansowe przeznaczone na realizację poszczególnych projektów zakładają wykorzystanie różnych dostępnych czynników. Koordynacja i synergia źródeł finansowania wynika z organizacji działań wykonanych wspólnie z różnych niezależnych źródeł finansowania. Komplementarność różnych źródeł finansowych zapewni zdecydowanie większy efekt niż suma poszczególnych oddzielnych działań. Należy podkreślić powiązanie finansowania projektów rewitalizacyjnych, które mogą być realizowane z funduszy: EFS i EFRR. Realizacja projektów finansowanych w ramach EFRR (projekty rewitalizacyjne „twarde” o charakterze technicznym) jest uzależniona od realizacji projektu z zakresu usług społecznych, finansowanych w ramach EFS, a dotyczących określonej grupy społecznej, dotkniętej dysfunkcją lub wykluczeniem. Wsparcie inwestycyjne projektów z EFRR ma charakter uzupełniający (dodatkowy) i możliwe jest wyłącznie w powiązaniu z działaniami realizowanymi z EFS, które pełnią rolę wiodącą względem EFRR. Zaproponowane projekty w Programie Rewitalizacji mają charakter przedsięwzięć kompleksowych, koordynujących interwencję infrastrukturalną z wsparciem realizowanym w ramach EFS.

Poniżej w przedstawiono ramy finansowe realizacji programu. Poniższe dane dotyczą jedynie działań z grupy projektów podstawowych i zostaną doprecyzowane na etapie przygotowania projektów do realizacji. Założenia finansowe programu zostaną ostatecznie zweryfikowane po uwzględnieniu danych na etapie realizacji projektów – w tym nie ujętych w sposób szczegółowy na tym etapie projektów uzupełniających.

Zakłada się, iż wydatki w ramach programu rewitalizacji powinny wpłynąć pośrednio na uruchomienie równoległego strumienia wydatków prywatnych (inwestycji remontowych oraz innych będących wynikiem rozwoju gospodarczego obszaru).

Odpowiednio skonstruowane: plan finansowy, harmonogram działań i logika interwencji pozwolą na osiągnięcie zakładanych celów programu.

Poniżej przedstawiono ramy finansowe realizacji programu. Poniższe dane dotyczą jedynie działań z grupy projektów podstawowych i zostaną doprecyzowane na etapie przygotowania projektów do realizacji. Założenia finansowe programu zostaną ostatecznie zweryfikowane po uwzględnieniu danych na etapie realizacji projektów – w tym nieujętych w sposób szczegółowy na tym etapie projektów uzupełniających.

Tabela 51 – Szacunkowe podsumowanie uproszczonego planu finansowego programu (opracowanie własne)

ramy czasowe finansowania programu	2016 - 2020
szacowana całkowita wartość projektów podstawowych	58 200 000 PLN
szacowany wkład z budżetu gminy	56 440 000 PLN
pozostały wkład (publiczny i prywatny)	1 260 000 PLN

Zakłada się, iż wydatki w ramach programu rewitalizacji powinny wpłynąć pośrednio na uruchomienie równoległego strumienia wydatków prywatnych (inwestycji remontowych oraz innych będących wynikiem rozwoju gospodarczego obszaru).

Odpowiednio skonstruowane: plan finansowy, harmonogram działań i logika interwencji pozwolą na osiągnięcie zakładanych celów programu.

6.15. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO – INSTYTUCJONALNA

PROGRAM REWITALIZACJI W OGÓLNYM SYSTEMIE ZARZĄDZANIA GMINĄ

Program Rewitalizacji Gminy Rzeszyca jest programem, który ma za zadanie pomóc Władzom Gminy Rzeszyca w ustaleniu, koordynacji oraz realizacji projektów, które w efekcie mają przynieść skutek w postaci poprawy sytuacji w sferach problemowych. Tworzenie takiego programu ułatwia Gminie zarządzanie rozwojem i rewitalizacją, ustala pewne ramy finansowe, czasowe oraz realizacyjne. Wydzielenie konkretnych obszarów polityki rozwojowej w gminach, jest powszechnie stosowaną metodą na rzecz modernizacji oraz inwestowania na ich terenach. Przyczynia się to pozytywnie do porządkowania regulacji prawnych, własnościowych oraz aktywizacji sfer rozwojowych. Dzięki programom rewitalizacji władze gminy wyznaczają kierunki działań oraz cele, do których w najbliższych latach będą dążyć. Program wpływają istotnie na poprawę standardów życia

mieszkańców, przyczyniają się do zwiększenia zatrudnienia, rozwoju gminy w różnych sferach, co prowadzi również do wzrostu atrakcyjności Gminy Rzeszyca

Program rewitalizacji realizuje tym samym kilka obszarów zarządzania gminą:

- **ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE I FINANSOWE**

Program jest pewnego rodzaju strategią, jaką władze gminy przyjmują do realizacji. Program musi być komplementarny z dokumentami innych szczebli. W tym przypadku jest to m.in. Strategia Rozwoju Gminy Rzeszyca. Cały program jest również przemyślany pod kątem planu finansowania, na lata jego realizacji co pozwala na dobre wykorzystanie budżetu gminy oraz korzystania z finansowania zewnętrznego.

- **PARTYCYPACJA SPOŁECZNA I STYMULOWANIE ROZWOJU SPOŁECZNEGO**

Partycypacja jest jednym z najważniejszych zagadnień rewitalizacji, której głównym celem jest poprawa warunków bytowych mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności gminy. Czynny udział samych zainteresowanych jest niezbędny, ponieważ to w ich otoczeniu są realizowane projekty.

- **STYMULOWANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO**

Działania rewitalizacyjne wpływają również w dużej mierze na wzrost liczby zatrudnionych czy na wzrost ilości podmiotów gospodarczych. Poprzez wprowadzanie projektów rewitalizacyjnych, obszar gminy staje się bardziej atrakcyjny pod kątem inwestycyjnym. Wszystkie te działania wpływają na rozwój gospodarczy, który decyduje w dużej mierze o tym jak postrzegana jest gmina, jakie standardy oferuje oraz jak atrakcyjna jest dla turystów i przyjezdnych.

- **ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI**

Dzięki programom rewitalizacji wszystkie projekty rewitalizacyjne uzyskują swoje ramy czasowe, finansowe, system wdrażania, monitorowania, oceny i realizacji. Gmina ma podstawę oraz opracowaną strategię realizowania założonych projektów, wybranych na podstawie analiz zdegradowanych sfer oraz partycypacji społecznej.

Program rewitalizacji pełni istotną rolę w systemie zarządzania gminą. Zawiera kompleksowe wytyczne dotyczące stworzenia możliwości rozwoju gminy w wielu aspektach, pozwalające zaplanować działania długoterminowe.

SPÓJNOŚĆ PROCEDUR

System zarządzania procesem rewitalizacji będzie elementem ogólnego systemu zarządzania Gminą.

W szczególności spójność procedur będzie zapewniona przez:

- uwzględnianiu wypracowanych założeń programu na etapie podejmowania decyzji dotyczących rozwoju gminy (w tym na etapie tworzenia aktów prawa miejscowego),
- uczestnictwo na każdym z etapów tworzenia programu co najmniej osób odpowiedzialnych w gminie za sfery: **społeczną, przestrzenną, techniczną, środowiskową oraz finansową**,

- koordynację działań na każdym etapie przez wyznaczonego spośród pracowników gminy **koordynatora projektu**,
- zapewnienie kontroli nad rozliczeniem projektu poprzez wyznaczenie **specjalisty ds. rozliczeń i obsługi księgowej** programu,
- zapewnienie prawidłowości realizacji programu poprzez wyznaczanie **specjalisty ds. zamówień publicznych** w projekcie.

EFEKTYWNE WSPÓŁDZIAŁANIE

Do realizacji projektów w ramach programu zaangażowane zostaną – oprócz Gminy Rzeczyca - podmioty spoza sektora finansów publicznych. Zakłada się efektywne współdziałanie przy dążeniu do osiągnięcia celów programu, co zapewni realizacja w ramach programu projektów partnerskich.

Przewiduje się realizację projektów partnerskich w oparciu o następujące modele:

- **projekty zintegrowane** - co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, których wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje; koordynacja polega w szczególności na określeniu wzajemnych relacji między projektami w zakresie warunków ich wyboru i oceny lub postanowień umów o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu;
- **projekty partnerskie** – projekty realizowane w ramach partnerstwa utworzonego przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie;
- **projekty hybrydowe** – projekty realizowane wspólnie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, utworzone w celu realizacji inwestycji infrastrukturalnej;
- **projekty grantowe** – projekty, w ramach których beneficjent udziela grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu tego projektu przez grantobiorców.

Typy projektów opisano w oparciu o ustawę z dnia 11 lipca 2014 r o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1146 z późn. zm)

6.16. KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Program Rewitalizacji Gminy Rzeczyca został skonstruowany z zachowaniem **komplementarności międzyokresowej**. Mimo, iż na **obszarze gminy nie obowiązywał wcześniej Program Rewitalizacji** podejmowane były działania na rzecz poprawy występujących sytuacji kryzysowych.

Dotychczasowe działania gminy w sferze szeroko rozumianej rewitalizacji odbywały się w ramach dokumentów strategicznych gminy obowiązujących w latach na lata 2007-2013. Wiele przedsięwzięć realizowanych w gminie Rzeczyca ma swoją kontynuację w kolejnym okresie programowania. Jest to o tyle ważne, że wnioski z ewaluacji mogą posłużyć jako sygnalizacja zmian do wprowadzenia przy projektach programowanych na lata 2014-2020. Wynikają z potrzeb zmian systemu wdrażania dla ich lepszego oraz bardziej efektywnego zarządzania. Doświadczenia z poprzednich okresów finansowania wpłynęły na wsparcie przewidzianych projektów w obecnej perspektywie finansowej.

Wybrane do realizacji w ramach niniejszego programu projekty są spójne pod względem celów z przedsięwzięciami realizowanymi na obszarze Gminy Rzeczyca w poprzednim okresie programowania. W szczególności będą kontynuować działania rozpoczęte w ramach projektów, m. in.:

Tabela 52 – Wykaz zrealizowanych na obszarze gminy projektów realizujących cele rewitalizacji (źródło: dane UG w Rzeczycy)

I.p.	nazwa projektu	źródło finansowania	wartość całkowita	okres realizacji
1	„Klub Przedszkolaka”	POKL	267 337,39 zł	2014 - 2015
2	„Gimnazjum nowych horyzontów”	POKL	173 020,71 zł	2014 - 2015
3	„Wspólna droga – wzmocnienie procesu konsultacji społecznych w Gminie Rzeczyca” (jako partner, wspólnie z FRDL RC w Łodzi)	POKL	122 705,20 zł	2013 - 2015
4	„Przygotowanie oddziałów przedszkolnych z terenu Gminy Rzeczyca do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym”	POKL	432 035,00 zł	2014 - 2015
5	„Przebudowa systemów grzewczych w obiektach komunalnych Gminy Rzeczyca z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii – pompy ciepła”	PROW	728085,05 zł	2011 - 2014
6	„Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla sołectw Bartoszkówka, Bobrowiec, Sadykierz Gmina Rzeczyca wraz z przyłączami”	PROW	2762246,50 zł	2011 - 2014
7	„Rozbudowa budynku komunalnego ze zmianą sposobu użytkowania na świetlicę wiejską w Bobrowcu”	PROW	368187,27 zł	2012 - 2014
8	„Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Rzeczyca poprzez realizację zadań: uporządkowanie i usprawnienie gospodarki wodociągowej, budowę sieci kanalizacji sanitarnej dla sołectw Bartoszkówka, Bobrowiec,	PROW	1 905 731,94 zł	2014 - 2015

Program Rewitalizacji Gminy Rzeczyca

I.p.	nazwa projektu	źródło finansowania	wartość całkowita	okres realizacji
	Sadykierz, Brzozów Gmina Rzeczyca – etap III”			
10	Zamknięcie i rekultywacja gminnego składowiska odpadów stałych w Roszkowej Woli	RPO Wł na lata 2007-2013	120 908,93 zł	2009 - 2011

6.17. KOMPLEKSOWOŚĆ

Czy program rewitalizacji ma charakter kompleksowy, co oznacza: a) realizację różnorodnych, powiązanych ze sobą i wspólnie oddziałujących na sytuację kryzysową projektów, uwzględniających aspekt społeczny oraz gospodarczy lub przestrzenno-funkcjonalny lub techniczny lub środowiskowy, b) uwzględnienie finansowania projektów z różnych źródeł? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 21

O kompleksowym charakterze niniejszego programu stanowią jego następujące cechy:

- zaplanowane w ramach programu projekty mają **różnorodny charakter** a ich dobór zapewnia wyprowadzenie zdiagnozowanego obszaru problemowego obszaru z sytuacji kryzysowej z uwzględnieniem redukcji zjawisk kryzysowych w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;

Tabela 53 – Wpływ realizacji projektów na redukcję zjawisk kryzysowych (opracowanie własne)

NR PROJEKTU	WPŁYW NA REDUKCJĘ ZJAWISK KRYZYSOWYCH W SFERZE				
	SPOŁECZNEJ	GOSPODARCEJ	PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNEJ	TECHNICZNEJ	ŚRODOWISKOWEJ
1	+	+	+	+	+
2	+	+	+	+	+
3	+		+	+	+
4	+	+	+	+	+
5	+	+	+	+	+
6	+	+	+		+
7	+		+	+	
8	+		+	+	+
9	+	+	+	+	
10	+		+	+	+
11	+		+	+	+
12	+		+	+	+
13	+	+	+	+	+
14	+	+	+	+	+
15	+	+	+	+	+

NR PROJEKTU	WPŁYW NA REDUKCJĘ ZJAWISK KRYZYSOWYCH W SFERZE				
	SPOŁECZNEJ	GOSPODARCZEJ	PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ	TECHNICZNEJ	ŚRODOWISKOWEJ
16	+	+	+	+	+
17	+		+	+	+
18	+	+	+	+	+
19	+	+			
20	+	+			
21	+	+			
22	+	+		+	
23	+	+	+	+	+

- zaplanowane w ramach programu projekty będą **finansowane lub współfinansowane z różnych źródeł**, w szczególności: ze środków Gminy Rzeczyca, LGD "Dolina Pilicy", EFRR, EFS, WFOŚiGW, NFOŚiGW a także oraz środków beneficjentów niepublicznych (takich jak przedsiębiorcy, mieszkańcy, stowarzyszenia);
- zaplanowane w ramach programu projekty **wzajemnie się uzupełniają** i są ze sobą powiązane (zarówno w odniesieniu do ich celów i charakteru jak i kryteriów realizacji);
- oprócz projektów podstawowych przewidziano realizację **projektów uzupełniających**, których szczegółowe parametry będą określone na podstawie potrzeb zdiagnozowanych na etapie realizacji programu;
- w ramach programu opracowano wstępny **harmonogram realizacji projektów**, który wskazuje projekty priorytetowe na czas tworzenia programu (w toku jego realizacji, w wyniku reagowania na zmiany w otoczeniu poszczególne jego etapy mogą ulec przemodelowaniu);
- zgodnie z określonymi w programie kryteriami dostępu **realizacja projektów poza obszarem rewitalizacji jest uzasadniona** i ile służy realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji – decyzja o włączeniu takich projektów do programu winna być każdorazowo uzasadniona na etapie szczegółowego opisu projektu.

6.18. WDRAŻANIE PROGRAMU REWITALIZACJI

Czy w programie rewitalizacji opisany został system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji? - Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 24

SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Do realizacji Programu Rewitalizacji służą następujące instrumenty:

- organizacyjne, związane ze wskazaniem zadań podmiotów realizujących Program Rewitalizacji,
- finansowe, związane z wprowadzeniem zadań do planów i budżetów gminy, budżetów i planów innych jednostek oraz uzyskania wsparcia zewnętrznego,
- prawno - administracyjne, związane z uwzględnieniem odpowiednich przepisów przy realizacji zadań,
- informacyjne, związane z promocją.

System wdrażania Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca powiązany będzie ściśle ze strukturą organizacyjną Urzędu Gminy w Rzeczycu. Generalna zasada realizacji programu polega na przypisaniu zadań i kompetencji poszczególnym organom gminy, podległym im komórkom organizacyjnym Urzędu Gminy oraz jednostkom organizacyjnym gminy na każdym etapie funkcjonowania programu.

PRZYJĘCIE PROGRAMU REWITALIZACJI

Program Rewitalizacji Gminy Rzeczyca jest uchwalany przez Radę Gminy. Każda zmiana treści programu, w tym aktualizacja zapisów, w związku m.in. z wynikami monitoringu i oceny, również wymaga przyjęcia w trybie uchwały Rady Gminy.

ZARZĄDZANIE PROGRAMEM REWITALIZACJI

Najważniejszą instytucją zarządzającą i wdrażającą Program Rewitalizacji jest Wójt Gminy Rzeczyca , któremu Rada Gminy poprzez przyjęcie Programu Rewitalizacji w drodze uchwały powierza jego realizację.

Wójt wprowadza w życie zapisy uchwały za pomocą dostępnych mu instytucji oraz przysługujących prawem rozporządzeń. Wójt podejmuje decyzje o przystąpieniu do realizacji poszczególnych przedsięwzięć opisanych w programie.

Wszelkie działania są podejmowane z zachowaniem ogólnych zasad zarządzania gminą, co zabezpiecza zachowanie spójności procedur, efektywne współdziałanie z innymi instytucjami powołanymi w Gminie Rzeczyca.

Dodatkowo powołany zostanie społecznie działający **Komitet Sterujący ds. Rewitalizacji**. W jego skład wejdą mieszkańcy gminy, interesariusze procesów rewitalizacji oraz osoby zaangażowane w działania społeczne, lokalni eksperci oraz pracownicy Urzędu Gminy w Rzeczycu.

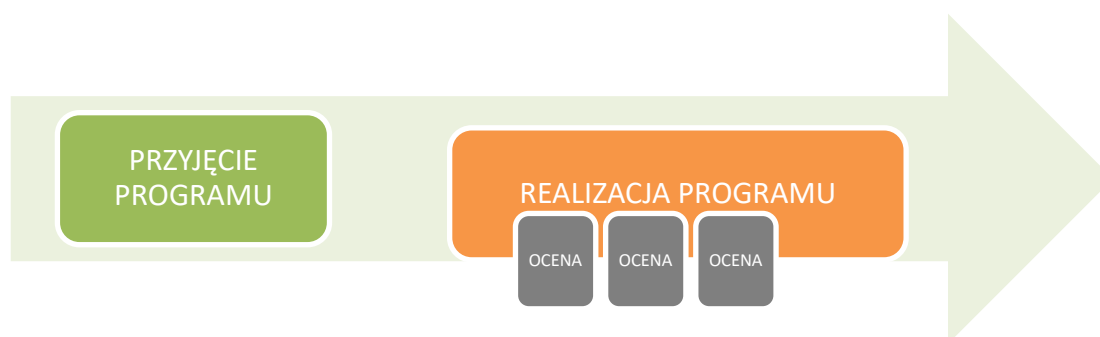
Głównymi zadaniami Komitetu będą:

- monitorowanie działań rewitalizacyjnych na obszarze objętym Programem Rewitalizacji Gminy Rzeczyca,
- zapewnienie odpowiednich rozwiązań w zakresie realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych,
- opracowywanie projektów aktualizacji programu,

- współpraca z partnerami zewnętrznymi - interesariuszami działań rewitalizacyjnych,
- promocja działań rewitalizacyjnych.

6.19. MONITOROWANIE PROCESU REWITALIZACJI

Zaplanowany proces monitorowania programu umożliwi dokonywanie pomiarów wskaźników osiągnięcia celów programu w założonych odstępach czasu, co pozwoli na ocenę skutków realizacji programu. Monitorowanie to proces regularnego zbierania, a następnie analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących realizowanych projektów. Celem monitorowania jest zapewnienie zgodności realizacji działań rewitalizacyjnych z wcześniej zatwierdzonymi założeniami.

ORGANY MONITORUJĄCE

Zadania monitorowania, oceny i komunikacji społecznej dotyczącej Programu Rewitalizacji powierza się Wójtowi Gminy Rzeczyca. W jego kompetencji będzie opracowywanie: **raportów z realizacji założonych kierunków i przedsięwzięć, raportów z osiągniętych skwantyfikowanych wskaźników oraz rezultatów poszczególnych działań, raportów z podejmowanych działań partycypacji społecznej rewitalizacji.**

W gestii Wójta Gminy Rzeczyca pozostaje również podejmowanie okresowych inicjatyw promocji i komunikacji wśród mieszkańców gminy z realizacji programu.

W szczególności monitorowanie programu realizowane będzie w dwóch wymiarach:

- **rzeczowym** – ocena stanu realizacji programu
- **finansowym** – analiza danych finansowych dotyczących realizacji programu.

Zadania Wójta Gminy Rzeczyca:

- przygotowanie zasad systemu monitoringu (w tym propozycji treści raportów),
- przygotowywanie cyklicznych raportów z realizacji programu;

Zadania Komitetu Sterującego ds. Rewitalizacji:

- weryfikacja i przyjęcie zasad systemu monitoringu,
- przyjmowanie raportów z realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca.

Zgodnie z zasadą **partycypacji społecznej** (zapewnienie udziału interesariuszy w realizacji programu) informacje dotyczące procesu realizacji programu będą udostępniane do publicznej wiadomości.

Regularne monitorowanie stanu realizacji programu powinno być określone precyzyjnie poprzez wskazanie osoby odpowiedzialnej w Urzędzie Gminy w Rzeczyca. Jej zadaniem będzie regularne kwartalne raportowanie do Komitetu Sterującego ds. Rewitalizacji. Zakres raportów powinien obejmować co najmniej:

- opis aktualnego stanu wykonania programu, ze wskazaniem stopnia realizacji założonego harmonogramu,
- wskazanie osiągniętych wskaźników realizacji programu,
- wielkość poniesionych wydatków,
- problemy utrudniające realizację programu (o ile występują)
- proponowane działania naprawcze.

RAPORT

z realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca

okres objęty raportem:

1. opis aktualnego stanu wykonania programu, ze wskazaniem stopnia realizacji założonego harmonogramu:

.....

2. wskazanie osiągniętych wskaźników realizacji programu:

.....

3. wielkość poniesionych wydatków

.....

4. problemy utrudniające realizację programu (o ile występują)

.....

5. proponowane działania naprawcze

.....

Raport sporządził:

RYC 70 – Minimalna zawartość Raportu z realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca
(opracowanie własne)

OCENA POSTĘPÓW OSIĄGANIA CELÓW PROGRAMU

Czy w programie rewitalizacji określono wskaźniki osiągnięcia celów programu? - *Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 25*

Czy program rewitalizacji zawiera system monitorowania i oceny skuteczności działań, z uwzględnieniem wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu? - *Lista sprawdzająca (...), kryteria merytoryczne, pkt 26*

Ocena osiągnięcia celów Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca będzie dokonywana w systemie rocznym. Oparta będzie na wskaźnikach przypisanych do poszczególnych celów programu. Rozpoczęcie realizacji programu poprzedzone będzie opracowaniem wartości wskaźników o odniesieniu do poszczególnych projektów. Jako efekt procesu monitorowania rekomenduje się coroczną ewaluację programu we współpracy z agencją audytującą. Po zakończeniu realizacji Programu dokonana zostanie ocena końcowa.

Ocena okresowa ma na celu zbadanie efektywności zarządzania realizacją programem oraz jego skuteczności (postępy w realizacji przyjętych celów). Okresowe oceny pozwolą na: sprawdzenie, czy zaplanowane działania faktycznie prowadzą do osiągnięcia założonych celów, identyfikację problemów i zaplanowanie działań naprawczych/zaradczych, usprawnienie realizacji w przypadku działań powtarzających się okresowo.

Ocena końcowa pozwoli z kolei na ocenę wszystkich działań, skorelowanych ze sobą w ramach realizacji programu, na wszystkich poziomach zarządzania. Wnioski z tej oceny zostaną uwzględnione w planowaniu i realizacji przyszłych działań Urzędu Gminy w Rzeczycy (wnioski na przyszłość). Ważne jest by monitorowanie, poprzez tworzenie ocen okresowych oraz oceny końcowej, powstawało również w oparciu o partycypację społeczną, poprzez m.in. wyrażenie opinii społeczeństwa na temat zmian i skuteczności działań w ramach Programu Rewitalizacji.

Każde podejmowane na bazie założeń programu nowe działanie winno posiadać z góry określonych beneficjentów oraz interesariuszy projektu.

Ocena skuteczności działań w ramach programu rewitalizacji wypracowana poprzez przeprowadzenie ankiet ewaluacyjnych stanie się narzędziem systemowym dla koordynatorów projektów.

Przykładowe pytania ankiety ewaluacyjnej powinny badać czy respondent:

1. jest bezpośrednim beneficjentem lub Interesariuszem projektu ?
2. zna korzyści i rezultaty projektu ?
3. otrzymuje korzyści jakie niesie ze sobą realizacja projektu ?
4. w jakim stopniu jest z nich zadowolony ?
5. ocenia osiągnięte rezultaty jako ważne dla niego ?

Raport przedkładany Komitetowi Sterującemu przez koordynatora powinien zawierać wyniki badania oraz wnioski z tego płynące.

W prowadzonym procesie rewitalizacji konieczne jest okresowe badanie poziomu wskaźników. Pozwala to na poznanie aktualnego stanu osiągnięcia efektów prowadzonych działań. Weryfikacja wskaźników będzie jednym z zadań do realizacji na etapie **wdrażania i oceny programu**. Na tym etapie dokonywane będą mogły być korekty założeń programu a także zgłaszane nowe projekty realizujące jego cele.

Z uwagi na długofalowość procesu i główny cel programu – jego głównym rezultatem będzie szeroko rozumiana poprawa jakości życia w obszarze.

W poniższej tabeli przedstawiono proponowane wskaźniki dla poszczególnych pól interwencji podejmowanych w ramach programu. Wskaźniki winny być weryfikowane na etapie realizacji programu co najmniej w ramach rozszerzania grupy projektów o projekty uzupełniające. **Wskaźniki osiągnięcia celów programu winny być weryfikowane każdorazowo na etapie przygotowywania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.**

Według przyjętego schematu ocena osiągnięcia wskaźników przebiega „zero - jedynkowo”. Osiągnięcie realizacji wszystkich wskaźników oznacza realizację poszczególnych celów programu. Dopiero osiągnięcie 100% punktów za realizację wszystkich celów programu (11) oznacza realizację głównego celu Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca.

Tabela 54 – Proponowane wskaźniki realizacji celów programu (opracowanie własne)

WSKAŹNIK	OCENA REALIZACJI	
	OCENA REALIZACJI WSKAŹNIKA	OCENA REALIZACJI CELU
CEL 1: WZMOCNIĆ INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ		
– liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych	1	5
– liczba nowych obiektów o funkcjach kulturalnych	1	
– wzrost liczby wydarzeń kulturalnych na obszarze (tak/nie)	1	
– przeprowadzone procesy z zakresu partycypacji społecznej w realizacji działań na obszarze	1	
– wzrost liczby osób zadowolonych z jakości życia w na obszarze	1	
CEL 2: POPRAWIĆ WIZERUNEK OBSZARU		
– liczba zrewitalizowanych obiektów użyteczności publicznej	1	3
– liczba zrewitalizowanych parków	1	
– liczba zrealizowanych ciągów pieszych i rowerowych	1	
CEL 3: POPRAWIĆ JAKOŚĆ ZAMIESZKANIA		
– liczba nowych obiektów infrastrukturalnych	1	3
– liczba odcinków dróg, na których poprawiono bezpieczeństwo użytkowników	1	
– liczba wyremontowanych obiektów użyteczności publicznej	1	
ŁĄCZNIE:		11

System monitorowania procesu przygotowania i realizacji programu umożliwi dokonywanie oceny i pomiarów wskaźników w przyjętych odstępach czasu, co pozwoli na ocenę efektywności realizowanych przedsięwzięć.

Wszystkie zaproponowane do realizacji projekty mają za zadanie po etapie realizacji wykazać, skuteczność pozytywnego wpływu na dany problem, wyznaczony na etapie diagnozy obszarów kryzysowych. Dla każdego z projektów wskazano odbiorcę, który będzie mógł ocenić, na ile wcześniej zasygnalizowany problem, uległ rozwiązaniu. Takie badania określają, czy program został należycie stworzony, czy z diagnozy oraz konsultacji zostały wyciągnięte trafne wnioski i finalnie czy program

Podstawą działania systemu monitoringu oraz oceny realizacji programu będzie ciągły dialog pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji.

SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU

Cechą procesu rewitalizacji jest złożoność z czym wiąże się możliwość dynamicznych, nieprzewidywalnych zmian. Analizy prowadzone na etapie wdrażania programu mające na celu ocenę aktualności programu i stopnia osiągnięcia założonych celów. Ideą programu jest otwartość na zgłaszanie w ramach projektów uzupełniających nowych pomysłów rewitalizacyjnych zgodnych z celami projektu.

W przypadku stwierdzenia konieczności możliwa jest aktualizacja programu. Aktualizacja programu rewitalizacji dokonywana jest w takim trybie w jakim sporządzany był program rewitalizacji. W ramach aktualizacji możliwa jest zmiana zasięgu obszaru rewitalizacji.

Każdorazowo informacje dotyczące konieczności aktualizacji programu będą przekazywane przez koordynatora procesu rewitalizacji Wójtowi Gminy Rzeczyca a następnie – Radzie Gminy Rzeczyca. Informacje przekazywane będą wraz z uzasadnieniem – wskazaniem obszaru nasilenia negatywnych zjawisk w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej czy technicznej.

Założenia zmodyfikowanego programu muszą bezwzględnie wpisywać się w główny cel programu, realizować jego wizję i uwzględniać założenia obowiązujących dokumentów strategicznych obowiązujących dla obszaru gminy.

Wszelkie modyfikacje niniejszego Programu Rewitalizacji powinny wprowadzane w przypadku zasadniczych zmian uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, wpływających na rozwój społeczny, gospodarczy, techniczny oraz przestrzenno-funkcjonalny gminy.

W ramach realizacji procesu rewitalizacji w gminie Rzeczyca mogą wystąpić niepożądane zjawiska zewnętrzne niosące ze sobą ryzyko niepowodzenia, do głównych zaliczyć należy:

- zmiany legislacyjne, które pociągną za sobą konieczność sporządzenia zmian i uzupełnień w dokumencie Programu Rewitalizacji,
- przesunięcia czasowe w realizacji poszczególnych projektów Programu Rewitalizacji wynikające z przyczyn zewnętrznych,
- utrudniona współpraca z partnerami społecznymi i prywatnymi.

Istotnym elementem monitorowania Programu Rewitalizacji jest jego ewaluacja pod kątem zmian w ustawodawstwie polskim i wspólnotowym, a także zmian w dokumentach programowych dotyczących Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, a także innych wytycznych i dokumentów odnoszących się do Programów Operacyjnych.

Zadaniem Wójta Gminy Rzeczyca oraz utworzonego Komitetu Sterującego ds. Rewitalizacji jest bieżąca identyfikacja i reakcja na zmiany w otoczeniu mające wpływ na Program Rewitalizacji przez cały okres jego obowiązywania, do których zalicza się m.in.:

- zmiany w prawie wspólnotowym,
- zmiany w prawie krajowym,
- zmiany w dokumentach programowych dotyczących funduszy europejskich na szczeblu krajowym,
- wejście w życie nowych aktów prawnych dotyczących problematyki rewitalizacji,
- zmiany dokumentów strategicznych i planistycznych obowiązujących dla obszaru gminy,
- pojawienie się nowych projektów kwalifikujących się do objęcia Programem Rewitalizacji,
- pojawienie się konieczności zmiany obszarów rewitalizacji oraz wystąpienie nieoczekiwanych rezultatów i oddziaływań w związku z realizacją Programu Rewitalizacji.

W przypadku wystąpienia istotnych zmian w otoczeniu, Wójt Gminy Rzeczyca we współpracy z Komitetem Sterującym ds. Rewitalizacji opracowuje projekt aktualizacji Programu Rewitalizacji, które przedstawi Radzie Gminy w Rzeczyca celem podjęcia stosownej uchwały.

Podmioty zainteresowane realizacją nowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłaszają swoje propozycje do Wójta Gminy Rzeczyca. Wójt we współpracy z Komitetem dokona weryfikacji zgłoszonego przedsięwzięcia, a następnie wydaje opinie odnośnie jego włączenia do programu. Następnie decyzją Wójta Gminy Rzeczyca podejmuje się wprowadzenie zmian do Programu Rewitalizacji zgodnie z powyższą procedurą.

7. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z regulacjami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami) przyjęcie programu rewitalizacji winno być poprzedzone analizą uwarunkowań uzasadniających przeprowadzenie lub odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zaplanowanych w ramach programu przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Analiza powyższa winna uwzględniać w szczególności zakres określony w art 49 ustawy. Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Przy przeprowadzaniu lub odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko brane będą pod uwagę następujące uwarunkowania:

- 1) charakter działań przewidzianych w dokumentach, w szczególności:
 - a. stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć,
 - b. powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach,
 - c. przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska
 - d. powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska;
- 2) rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:
 - a. prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań,
 - b. prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych,
 - c. prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska;
- 3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:
 - a. obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie

dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływanie, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu,

- b. formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Zgodnie z art. 48 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku możliwe jest odstąpienie od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, gdy po uzgodnieniu katalogu proponowanych działań, organ prowadzący postępowanie stwierdzi brak znaczącego oddziaływania na środowisko.

Analiza faktyczna oparta została o wykładnię prawa wspólnotowego, orzecznictwo i dotychczasową praktykę w tego rodzaju postępowaniach z zastosowaniem kryteriów i przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9.11.2010 r. (Dz.U.10.213.1397) w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Miała na celu zbadanie oddziaływania wyznaczonych obszarów rewitalizacji na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione oraz oddziaływania transgranicznego.

Wójt Gminy Rzeszyca wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi z wnioskiem o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. Program Rewitalizacji Gminy Rzeszyca.

W tej sprawie wydane zostały następujące dokumenty:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi – WOOŚ-II.411.638.2016.MGw (zał.)
- Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Łodzi – PWIS.NSOZNS.9022.1.693.2016.JOK (zał.)

Biorąc pod uwagę ww. opinie oraz uwarunkowania określone w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Wójt Gminy Rzeszyca odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu.

SPIS TABEL

Tabela 1 – Zawartość Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca (opracowanie własne).....	8
Tabela 2 - Techniki konsultacji społecznych wykorzystane na etapie tworzenia programu (opracowanie własne).....	12
Tabela 3 – Analiza tła – gminy grupy porównawczej (dane na rok 2015, opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	24
Tabela 4 – Udział grupy osób korzystających z pomocy środowiskowej w gminie Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej w latach 2010 – 2014 (opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	27
Tabela 5 - Udział grupy osób bezrobotnych w gminie Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej w roku 2014 (opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	27
Tabela 6 – Liczba podmiotów gospodarczych wg sekcji i działów PKD 2007 w roku 2015	29
Tabela 7 – Gospodarka mieszkaniowa – gmina Rzeczyca na tle gminy grupy porównawczej	32
Tabela 8 – Ilość mieszkań oddanych do użytkowania - gmina Rzeczyca na tle gminy grupy porównawczej	33
Tabela 9 – Badanie ankietowe – liczebność respondentów wg grup wiekowych (opracowanie własne)	42
Tabela 10 – Badanie ankietowe – głosy oddanych na projekty rewitalizacyjne uznane za priorytetowe (opracowanie własne)	44
Tabela 11 – Badanie ankietowe – liczba głosów oddanych na projekty zgłoszone przez Gminę Rzeczyca (opracowanie własne).....	47
Tabela 12 - Badanie ankietowe – liczba głosów oddanych na projekty zgłoszone przez respondentów (opracowanie własne).....	48
Tabela 13 - Struktura wieku respondentów w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne).....	49
Tabela 14 - Liczba ludności w na obszarze gminy Rzeczyca w latach 2005-2015 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)	64
Tabela 15 – Gmina Rzeczyca – liczba ludności według wieku w latach 2010-2015	65
Tabela 16 – Gmina Rzeczyca - liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, w podziale na miejscowości w latach: 2011-2015 (źródło: dane UG w Rzeczyca)	66
Tabela 17 – Gmina Rzeczyca - liczba ludności w wieku produkcyjnym, w podziale na miejscowości w latach 2011-2015 (źródło: dane UG w Rzeczyca).....	66
Tabela 18 - Gmina Rzeczyca - liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym, w podziale na miejscowości w latach 2011-2015 (źródło: dane UG w Rzeczyca).....	67
Tabela 19 - Gmina Rzeczyca - liczba kobiet w wieku produkcyjnym, w podziale na miejscowości w latach 2011-2015 (źródło: dane UG w Rzeczyca).....	67
Tabela 20 – Gmina Rzeczyca – współczynnik obciążenia demograficznego (opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	68
Tabela 21 – Gmina Rzeczyca – liczba ludności według grup wiekowych w miejscowościach obszaru zdegradowanego (opracowanie własne na podstawie danych UG w Rzeczyca)	69
Tabela 22- Gmina Rzeczyca - Saldo ruchu naturalnego w latach 2005 – 2015	72
Tabela 23 – Gmina Rzeczyca – obszar występowania zjawisk kryzysowych – wskaźniki przyrostu naturalnego (opracowanie własne na podstawie materiałów UG w Rzeczyca)	72
Tabela 24 – Gmina Rzeczyca - migracje na pobyt stały w latach 2004 – 2014 (opracowanie własne na podstawie danych BDL).....	73
Tabela 25 – Gmina Rzeczyca - Przyrost rzeczywisty ludności w latach 2004 – 2014 (opracowanie własne na podstawie danych BDL).....	73
Tabela 26 – Gmina Rzeczyca - Liczba zawieranych małżeństw w latach 2004 – 2015 wraz z liczbą zawartych małżeństw na 1000 mieszkańców (opracowanie własne na podstawie danych BDL).....	73
Tabela 27 – Gmina Rzeczyca - obszar zdegradowany – liczba osób pobierających zasiłki (opracowanie własne na podstawie materiałów UG w Rzeczyca).....	78
Tabela 28 - Zasoby mieszkaniowe w Gminie Rzeczyca w latach 2005 – 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)	84
Tabela 29 – Gmina Rzeczyca - Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w latach 2005 – 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL).....	84
Tabela 30 – Gmina Rzeczyca - Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON według sektorów własnościowych w latach 2005 – 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)	85
Tabela 31 – Gmina Rzeczyca - Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych w 2015 roku (opracowanie własne na podstawie danych BDL)	85
Tabela 32 – Gmina Rzeczyca - Struktura wielkościowa podmiotów gospodarczych w 2015 roku.....	86
Tabela 33 – Gmina Rzeczyca - Liczba gospodarstw rolnych w 2010 (w szt.).....	86
Tabela 34 - Gmina Rzeczyca - Powierzchnia gruntów rolnych w 2010 (w ha)	87
Tabela 35 – Gmina Rzeczyca - Struktura wykorzystania gruntów w 2010 (w ha).....	87
Tabela 36 – Gmina Rzeczyca - Struktura powierzchni gruntów w gospodarstwach w 2010 (w ha).....	88

Tabela 37 - Gmina Rzeczyca - Struktura gospodarstw rolnych w zależności od powierzchni (w szt.).....	88
Tabela 38 – Gmina Rzeczyca - Bezrobocie rejestrowane w Gminie Rzeczyca w latach 2005-2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)	89
Tabela 39 – Gmina Rzeczyca - Struktura zarejestrowanych bezrobotnych wg płci w 2015 roku [w%] (opracowanie własne na podstawie danych BDL)	89
Tabela 40 – Gmina Rzeczyca - Dochody i wydatki budżetowe gminy w latach 2004-2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)	89
Tabela 41 – Gmina Rzeczyca - Dochody i wydatki budżetowe w Gminie Rzeczyca ogółem na 1 mieszkańca	90
Tabela 42 - Gmina Rzeczyca - Wysokość środków pozyskanych z funduszy europejskich (w mln zł)	91
Tabela 43 – Gmina Rzeczyca - Długość czynnej sieci wodociągowej w latach 2005 – 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)	95
Tabela 44 – Gmina Rzeczyca - Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2005 — 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)	95
Tabela 45 – Gmina Rzeczyca - Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w latach 2005 – 2015 (opracowanie własne na podstawie danych BDL)	96
Tabela 46 - wpływ realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych na realizację celów programu (opracowanie własne)	140
Tabela 47 – Wstępny plan finansowy Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca (opracowanie własne na podstawie materiałów UG w Rzeczyca).....	143
Tabela 48 – Wykaz zrealizowanych na obszarze gminy projektów realizujących cele rewitalizacji (źródło: dane UG w Rzeczyca)	149
Tabela 49 – Wpływ realizacji projektów na redukcję zjawisk kryzysowych (opracowanie własne).....	150
Tabela 50 – Proponowane wskaźniki realizacji celów programu (opracowanie własne)	157

SPIS RYSUNKÓW

RYC 1 – Widok strony internetowej Gminy Rzeczyca z zaproszeniem do wypełnienia ankiety (źródło: rzeczyca.pl)	10
RYC 2 - Widok strony Gminy Rzeczyca w serwisie Facebook z zaproszeniem do wypełnienia ankiety.....	11
RYC 3 – Formularz ankiety on-line dostępny na stronie internetowej Gminy Rzeczyca (źródło – materiały gminy)	15
RYC 4 - Preferowane formy przekazywania informacji na temat działań rewitalizacyjnych – badanie ankietowe -	20
RYC 5 – Grupa porównawcza gmin podobnych do Rzeczyca w województwie łódzkim (oprac. własne)	25
RYC 6 - Gęstość zaludnienia - liczba ludności na km ² - dla gmin z grupy porównawczej w 2015 r.....	25
RYC 7 - Dochody budżetu gmin grupy porównawczej per capita [zł] w 2014 r. (opracowanie własne na podstawie danych GUS)	26
RYC 8 - Udział grupy osób korzystających z pomocy środowiskowej w gminie Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej w latach 2010 – 2014 (opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	26
RYC 9 - Udział grupy osób bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym w gminie Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej w roku 2014 (opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	28
RYC 10 – Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej w roku 2014.....	28
RYC 11 - Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej wg sekcji i działań PKD 2007 w roku 2015 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)	30
RYC 12 – Saldo wyjazdów do pracy – gmina Rzeczyca na tle gmin grupy porównawczej w roku 2015 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)	31
RYC 13 - Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę - gmina Rzeczyca na tle gminy grupy porównawczej.....	32
RYC 14 - Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania - gmina Rzeczyca na tle gminy grupy porównawczej	33
RYC 15 - Zmiany liczby mieszkań oddanych do użytkowania w danym roku - gmina Rzeczyca na tle gminy grupy porównawczej (opracowanie własne na podstawie danych GUS, dane za lata 2010 - 2015)	33
RYC 16 - Udział powierzchni gminy [%] objętej planami miejscowymi : stan na 31.12.2014 r - gmina Rzeczyca na tle gminy grupy porównawczej (opracowanie własne na podstawie danych bppwl.lodzkie.pl)	34
RYC 17 – SUIKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – wyjaśnienie wybranych oznaczeń (źródło: dokument)	36
RYC 18 - Wyrus ze SUIKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – Park w Bartoszówce (źródło: dokument)	37
RYC 19 - Wyrus ze SUIKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – Brzozów (źródło: dokument).....	37
RYC 20 - Wyrus ze SUIKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – Sadykierz (źródło: dokument)	37
RYC 21 - Wyrus ze SUIKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – Zawady - teren poeksploatacyjny (źródło: dokument).....	38
RYC 22 - Wyrus ze SUIKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – Grotowice (źródło: dokument).....	38
RYC 23 - Wyrus ze SUIKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki – Rzeczyca - park (źródło: dokument)	39
RYC 24 - Wyrus ze SUIKZP Gminy Rzeczyca – Kierunki - Jeziorzec (źródło: dokument).....	39
RYC 25 – Badanie ankietowe - liczebność respondentów wg grup wiekowych (opracowanie własne).....	42

RYC 26 - Badanie ankietowe - struktura płci respondentów (opracowanie własne)	43
RYC 27 – Badanie ankietowe - Wskazanie skali dostrzeganych problemów w podziale na sfery - udział procentowy ankietowanych dostrzegających problem w danej sferze (opracowanie własne)	43
RYC 28 - Badanie ankietowe – głosy oddanych na zaproponowane projekty rewitalizacyjne (opracowanie własne)	45
RYC 29 – Badanie ankietowe - ocena potrzeby realizacji projektów zgłoszonych przez obywateli (opracowanie własne)	46
RYC 30 - Badanie ankietowe - lokalizacja zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych na obszarze Gminy Rzeczyca (opracowanie własne).....	47
RYC 31 - Struktura płci respondentów w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne)	49
RYC 32 - Struktura wykształcenia respondentów w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne).....	50
RYC 33 - Struktura zatrudnienia respondentów w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne).....	50
RYC 34 – Wypowiedź respondentów na temat potrzeby prowadzenia działań rewitalizacyjnych na obszarze Gminy Rzeczyca (opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego on-line)	51
RYC 35 - Wypowiedź respondentów na temat ich zaangażowania w sprawy lokalne.....	51
RYC 36 - Wypowiedź respondentów na temat ich poczucia lokalnego patriotyzmu	52
RYC 37 – Skala występowania problemów w sferze gospodarczej – ilość odpowiedzi w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne).....	52
RYC 38 - Skala występowania problemów w sferze środowiskowej – ilość odpowiedzi w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne)	53
RYC 39 - Skala występowania problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej – ilość odpowiedzi w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne).....	53
RYC 40 - Skala występowanie problemów w sferze technicznej – ilość odpowiedzi w badaniu ankietowym on-line (opracowanie własne) ..	53
RYC 41 – Liczba głosów oddanych na projekt 1 (na podstawie: badanie ankietowe on-line).....	54
RYC 42 – Liczba głosów oddanych na projekt 2 (na podstawie: badanie ankietowe on-line).....	54
RYC 43 - Liczba głosów oddanych na projekt 3 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)	55
RYC 44 - Liczba głosów oddanych na projekt 4 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)	55
RYC 45 - Liczba głosów oddanych na projekt 5 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)	55
RYC 46 - Liczba głosów oddanych na projekt 6 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)	56
RYC 47 - Liczba głosów oddanych na projekt 7 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)	56
RYC 48 - Liczba głosów oddanych na projekt 8 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)	56
RYC 49 - Liczba głosów oddanych na projekt 9 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)	57
RYC 50 - Liczba głosów oddanych na projekt 10 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)	57
RYC 51 - Liczba głosów oddanych na projekt 11 (na podstawie: badanie ankietowe on-line)	57
RYC 52 - Zasięgi obszarów zdegradowanych (opracowanie własne).....	63
RYC 53 – Gmina Rzeczyca – zmiany liczby ludności według płci w latach 2005-15 (oprac. własne na podstawie danych GUS).....	64
RYC 54 - Liczba ludności według wieku produkcyjnego w latach 2010-2015	65
RYC 55 – Gmina Rzeczyca – stosunek liczby ludności w wieku produkcyjnym do liczby ludności w wieku 65 lat i więcej (opracowanie własne na podstawie danych GUS)	68
RYC 56 – Zmiany liczby ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach obszaru zdegradowanego	70
RYC 57 – Gmina Rzeczyca - Struktura ludności według wieku i płci w 2015 roku.....	71
RYC 58 – Gmina Rzeczyca – obszar zdegradowany - liczba osób pobierających zasiłki w roku 2015 (opracowanie własne na podstawie materiałów UG w Rzeczyca).....	79
RYC 59 - Gmina Rzeczyca – obszar zdegradowany - liczba przestępstw w roku 2015 (opracowanie własne na podstawie materiałów UG w Rzeczyca).....	80
RYC 60 – Gmina Rzeczyca – obszary wymagające poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego	83
RYC 61 – Gmina Rzeczyca - Struktura zasiewów w gospodarstwach rolnych w 2010 roku	88
RYC 62 – Gmina Rzeczyca - Dochody i wydatki budżetowe Gminy Rzeczyca w latach 2004-2015	90
RYC 63 – Gmina Rzeczyca - Dochody i wydatki budżetowe ogółem na 1 mieszkańca	90
RYC 64 – Gmina Rzeczyca - podział wydatków według obszarów w Gminie Rzeczyca w 2015 r. (opracowanie własne na podstawie danych BDL)	91
RYC 65 – Gmina Rzeczyca – formy ochrony przyrody (źródło: Geoserwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska).....	93
RYC 66 – Gmina Rzeczyca – lokalizacja zabytków wpisanych do rejestru zabytków województwa łódzkiego	97
RYC 67 – Zasięgi obszarów rewitalizacji (opracowanie własne)	98
RYC 68 - Filary Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 (źródło: Strategia Rozwoju Woj. Łódzkiego)	107
RYC 69 - Cele strategiczne Strategii Rozwoju Woj. Łódzkiego 2020 (źródło: Strategia Rozwoju Woj. Łódzkiego)	108
RYC 70 – Minimalna zawartość Raportu z realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Rzeczyca	155

SPIS FOTOGRAFII

FOT 1 - Spotkanie konsultacyjne - uczestnicy spotkania (fot. własna)	17
FOT 2 - Lokalizacja obszarów problemowych na obszarze gminy zgłoszonych przez uczestników spotkania	17
FOT 3 – Wizja terenowa – Rzeczyca – kolizja funkcji w przestrzeni publicznej w centrum miejscowości (fot. własna).....	59
FOT 4 - Wizja terenowa – Rzeczyca - niezagospodarowana przestrzeń publiczna w centrum miejscowości (fot. własna)	60
FOT 5 - Wizja terenowa – Rzeczyca - niezagospodarowana przestrzeń publiczna w centrum miejscowości (fot. własna)	60
FOT 6 - Wizja terenowa – Sadykierz – wymagający rozwoju funkcji zespół zabudowy OSP (fot. własna)	61
FOT 7 - Wizja terenowa – Rzeczyca - rozmowa z mieszkańcem obszaru (fot. własna).....	61
FOT 8 - Wizja terenowa – Rzeczyca - rozmowa z mieszkańcem obszaru (fot. własna).....	62